

רלה 475

אונקלום

בראשית מד מקץ

עלן לשלום אל-אבייכם : ססם

קמ"ו. יחזקיאו ס"י. הוליה ס"י. יוסי לי עבד ס"י. ופטינוט גלפיטס כ"ה :

ססם

רש"י

סלל. ויסטמאל חקיקות טמלי יח). מגולת צמל סולל (ט). מסטולל בעמי כא) מגולת דרך וסל מלע מסטולל יט) מגולת מוליך יוועליס נג סוללה כב) *) חסלת פרשת מקץ

בראשית מד ויונש

אונקלום

יח **וַיְגַשׁ אֱלֹהִים יְהוָה וַיֹּאמֶר בְּיַאֲדָנִי
יְדַבֵּר־נָא עֲבָדָה דְּבָרָבָאָנִי
אָדָנִי וְאֶל־יִתְחָר אָפָה בְּעַבְדָה כִּי
כִּמְזָד כְּפָרְעָה: יְתַאֲדָנִי שָׁאֵל אֶת־
עַבְדָיו לְאָמֶר הַיְשִׁלְבָם אָב אָזִ
אָח: כִּי נְאָמֶר אֶל־אָדָנִי יְשִׁלְלֵנוּ
אָב זָקֵן וַיָּלֶד זָקְנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת
וַיַּזְרֵר הָאָהָרָן לְבָדוּ לְאָמוּ וְאָבִיו**

אבן עוזרא

רש"י

(יח) ויונש אליו. דבר באוני אדני. אתה כטלך והטלך כטוך (ו) (זה), ובן כל שני כפין שחן זה אחר זה, כתו "כעט כעט" (ט"ב נ ז) וט' והיא דרך קצחה (ט): כ אב וקן. כי הנдол פטומו. ומדרתו סופך ללקות עליו ב לרעתו כמו סלקה פליטה על ידי זקנתי סלה על לילה חמת שעכבה (ו) דבר חמל מה פליטה גוזל וליינו מקיש מבטיח וליינו טושה חף חמה כן בה) וכי זו סימת עין מהמלת לקס עינך עליו. דבר חמל כי כטוך כפליטה הס מקניטי הארכוג חותך וחתם לדוכך (ו): (יט) אדני שאל את עבדיו. מתחלה צטלה נחת עליו למס כסיך לך לטהול כל הלה בתק סינו מקשים לו לחותנו חמתה מבקש ולחפש ונחמל חל הדוני לע כחדרנו ממן דבר (ו): (כ) ואחיו מות. מפני הירלה קיה מותה לנכל סקל מפיו חומר הס קיים יחלם לנו סקוון קיים בכיהו חלוי: לבדו לאמו.

קרני אור

יהל אור

(ח) ורש"ז זל פ"י חזוב היה נמיי כמלך, וכנו פ"י רפ"ס, כי מה שלטיהם דנרים בגדר (ו) יפה נשות חפלך כמו המלך, וכן פ"י הרציניס והרמצין נכויות נלווי מחציכי מחותן, כי לחמים היה חבור געני כמו פלטה פטוחה כמלך, וו"מ כי כטור כפליטה, ומלה סמלך פ"י כרד"ק "כני כפין הדרמן גלים להבות הדררים": (טנו) ועיזון (למעלה ית כה) כפ"י, וכוה כל דין כרבען" סקורי רשי: (ו) מיכס ו טו. יט) יט"י נת טו. כ) חיוכ יכ ז. כא) שמות ט ז. כב) יימ"י ית טו. *) עין רצ"י שמות ט ז. כב) תנומת כ ונדחות ו, כ"ל פל"ג ו, ילקוט קג. כד) נ"ל סס, ילקוט זס. כה) נ"ל סס ז. כו) תנומת כ סס נ"ל סס פס"ז. כו) תנומת כ ונדחות כ"ל פל"ג ח ילקוט קג

אונקלום

476

לאפה נאボה רחמים לה: כי ואמרת לעריך אחיתודה לותי ואשבי עני עוזה: כי ואמרנה לרפוני לא יפוא עוזמא למשבק ית אבוי ואמ ישבוק ית אבוי ומית: כי ואמרת לעריך אם לא יתחז אחיכון זעיר עטבון לא תוספון לטעמי אפי: כר ותוה בד סליקנא לעריך אבא ותוניא לה ית פרגמי רפוני: כי ואמר אבונא היבז זבגנ פנא זעיר עיבורא: כי ואמרנה לא נפלו למתה אם אית אחיכנא זעיר גוחזת ארי לא נפלו לטעמי אפי נברא ואחיכנא זעיר לא יתוה עטנא:

רשי

שכולם הוא בן סיה שנים (ט) ויתכן להיות מלהמו חוס אין לו עוד לחם (ב): (כט) ועוז שאראה אותו (ט) (ו): כב ועוז את אביו ומת. חס ימוץ חת חכיו דוחנים ומת. (ט) (ו) ולטה לא הביא (ט) המוביל החמשה שאין להם הכרע (ט), כמו "וישלוף געלז" (רוות)

יהל אור

מה סכיאלייט סס: (ט) כי אין פ"ט סכה קיה יעקב כסגוליד הות יוסף כהסר פ"י למולגה (ט) (ו) וזה קיה בסנת י"ד כהיוו בכיתת (ט), ומיויס סכה יעקב לכיתת (ט) עד ח' סnis נולד רהוכן, והנה מלילת רהוכן עד איגול יוסף סכה סnis, ולט סכה סחה עתה לירוסף האה הכל מה סnis: (ט) אלו קיה מולד כטהל במולידים מן י"ג סכה קיה ימתק עתה רק י"ז שאה, ע"כ חמר יהודת כל ימואג כן טהיכינו צמור, הלא עין נסאנמל טכלדייק לח כת' זיל נס: (ט) עין יאל חור פ"י צימות אכז, וכן פ"י קרפנס וכרכג'ג וכדר'יה ועפ"ס, וכרכג'ן זיל כפליטו כת' ופוג לח חכיו ומת, פ"י ל טכלסס ומות אכז, נטמ פ"י כה' כני לפסי כרכג'ן זיל, וכן פוג הגי כמקחים כי כספלייס זלט גל' גמלת כה' ופסי נירסת פילסטי דעת כל זיל, ודעת קרמץ' זיל זאכ' גל' גימין, וכן פ"י רצ' זיל וכן חיוכט, ומפני גל' גמפרז זילן דעת גוינטם. ומפני גלוינט זילט כי אין מוכשט מדכלי המתרגנס חס מושך כל חכיו לו על סיל, וכסקוטה טפלן גראן כיה זו כה' ריח זיל ותול, תלן כל'ס זילן טל פטני פגע פטנטה פטמו אין טכל זאכלי גראן כיה זו כה' ריח זיל ותול,

בראשית מדר וינש

אהבו: כא ותאמר אל-עבדיך הורדו אליו ואשימה עיני עליון: כי ונאמר אל-אדני לא יוכל הנער לעזוב את-אביו ועזוב את-אביו ומית: כי ותאמר אל-עבדיך אם לא ירד אחיכם הקטן אהכם לא תספון לראות פנוי: כר ויהי עליינו אל-עבדיך אבוי ונפדרלו את דבריך אדני: בהני אמר אבינו שעבוש ברוי לנו מעת-אל: כי ונאמר לא נוכל לרדת אם יש אחינו הקטן אהנו ירדנו כי לא נוכל לראות פנוי האיש ואחינו הקטן איןנו אהנו:

אבן עוזרא

שכולם הוא בן סיה שנים (ט) ויתכן להיות אביהם בחור (ט): בא ואשימה עני עלי. שאראה אותו (ט) (ו): כב ועוז את אביו ומת. (ט) (ו) ולטה לא הביא (ט) המוביל החמשה שאין להם הכרע (ט), כמו "וישלוף געלז" (רוות)

קרני אור

לפאליך ה', וזאו טפס וול יאל חפר: (ט) ותרמביין סציג פליו, וכתב סלאג מילג בכתוב צימת פון פל סלהים גלגן, חכל כדד לסס יוסף לחמול פליו ולכמלו, והוא גל' גאל נסילו, וכן גל' גאל נסילו" וכו' פ"י גל' גאל יוסף צחרנס "וחכוי פיטי לטכחו פלוי" וכו' פ"י גל' גאל יוסף סקה סnis, ולט סקה סחה עתה לירוסף האה הכל מה סnis: (ט) אלו קיה מולד כטהל במולידים מן י"ג סכה קיה ימתק עתה רק י"ז שאה, (ט) יימרי גל' גאל (נחס' גל' ימ') פ"י גל' הספק, נס פ"ז ל' גל' גאל" גל' דרין "וחכימה פיטי פלוי", ופיינר זיס פליו (ט) גל' גאל נסילו וסוטר דכלי פלטו וכן יתמה כמנעל גנטה"ט ועין גאנמעמל טכלדייק לח כת' זיל נס: (ט) עין יאל חור פ"י צימות אכז, וכן פ"י קרפנס וכרכג'ג וכדר'יה זיל, ופוג לח חכיו ומת, פ"י ל טכלסס ומות אכז, נטמ פ"י כה' כני לפסי כרכג'ן זיל, וכן פוג הגי כמקחים כי כספלייס זלט גל' גמלת כה' ופסי נירסת פילסטי דעת כל זיל, ודעת קרמץ' זיל זאכ' גל' גימין, וכן פ"י רצ' זיל וכן חיוכט, ומפני גל' גמפרז זילן דעת גלוינט זילט כי אין מוכשט מדכלי המתרגנס חס מושך כל חכיו לו על סיל, וכסקוטה טפלן גראן כיה זו כה' ריח זיל ותול, תלן כל'ס זילן טל פטני פגע פטנטה פטמו אין טכל זאכלי גראן כיה זו כה' ריח זיל ותול,

מקורי רשי: כה) ויפרט למגו ובר למגו זילן מטה (טט').

בראשית מד יג'ג' רלט 77

כִּי וַיֹּאמֶר עֲבָדָךְ אָבִי אֱלֹהִינוּ אָתָּם יְדֻעָתֶם כִּי שְׁנַיִם יַלְדֵהִלִּי אָשָׁתִי כִּי וַיֵּצֵא הָאֶחָד מִאֶתְּנִי וַיֹּאמֶר אָז טְרַפְּ טְרַפְּ וְלֹא רָאִיתִי עֲדַהֲנָה כְּטַוְּקַתְּתָם גַּם־אֶת־זֶה מִעַם פָּנִי וְקַרְבָּנוּ אָסְזֹוּ הַוּרְדָתָם אֶת־שִׁיבָתִי בְּרַעַת שָׁאַלְהָ: וְעַתָּה כִּבְאֵל עֲבָדָךְ אָבִי וְהַגְּעָר אִינְנוּ אָתָנוּ וְנַפְשָׁוּ קְשָׁוָרָה בְּנַפְשָׁוּ: שְׁנִי לֹא וְהַיָּה כְּרָאוֹתָו כִּי אֵין הַגְּעָר וּמִתְּהַוְּרִידָו עֲבָדָיךְ אֶת־שִׁיבָתְךָ עֲבָדָךְ אָבִינוּ בְּיַגְנוּן שָׁאַלְהָ: יְבִכְיָה עֲבָדָךְ עֲרָב אֶת־הַגְּעָר מִעַם אָבִי לַאמְרָם אָס־לֹא אָבִיאָנוּ אֵלֶיךְ וְחַטְאָתִי לְאָבִי כָּל־הַיָּמִים: לֹג וְעַתָּה יִשְׁבְּנָא עֲבָדָךְ

אָבִן עֹזֶר

הנו סמל ימות כדרך סמלי חמו כדרך דח (ט) וזה עסחים (ט): בחת אך טרכ מטה (ט): (כט) וקרבו אסון. סקסטון טרפ. והעד כי לא ראיינו עד דגנה (ט): מקטריג בקעת הסכינה (ט): והורדתם את שיבתי וגנו. מכתיו כקוויה חללי אין ממנהס בו על חמו ועל חמי ולחס ימות זה דומה עלי קטלנטון מטו צויס חמו: (לט) והוא בראשתו כי אין הגער וסת. חייו מלרטו: (לט) כי עבדך ערבות את הגער. ולחט למס אין נכס לתגלו יותר מטהר חמי. כס כס מבחן ולחני כתקסלאטי בקצר חזק לפניות מנודך (ט) מולמות לא: (לט) ישב נא עבדך וגנו. לכל דבר חמי מפולה ממנה נגנולח

קרני אוֹר

כח (ט) "מְמִיר" (פס ז, ט) "חרור" (כרחי' מס ז) מדרן מלה: [ח] עין חמי פאל חמפלט דכרי סה רל נטחותו, "וקס" (לט) לוט (ט) ושין למעלת ד' ו' וככיוורי סכת' זיל מתן מודש לוט חציכי חיכי נון יכודס, וטעג לחט חכוי, סס, וצפי' הקדר סמות יו ס וככיוורי סס: (ט) גס כס חיין לבם הכהט, מי נתן סיגל ומי קיגל: כס חיין לבם הכהט, מי נתן סיגל ומי קיגל: (כט) וזהו לו להוציא ותספוק ניכ מהכס, כי ומונח לחט חיין ומתקדט, חיון לו הכהט, אם לנמר לחט חיין:

ולא

פְּקוּדֵי רְשָׁעָה : כט) כן תיזכֵּפּ ופיין קרי טול. ל) פין מקדי כי לפיל מט ז. לא) חנתומע ב' ויגז' לחט ז.

אונקלום

כ' וואמר עבדך ארא לאנא אתון ידעון ארי תרין: י' ל' י' ד' ת' לי אהתי: כי גנפק חד מלוני ואקרים ברם מקטיל קטיל ולא חותה עד בצען: בט ותדרון אט ית דין מז' קדרתי ויערעה מורתא ותחנן ית שבתי ב' ב' ש' ת' א' לשאול: לובע בORITYות עבדך אבא וועלימא ליתויה עמנא ונפשה חביכא לה בונפשה: לא ויהי בד יחוין ארי לית עליימא זמית ניחאן עבדיך ית שבת עבדך אבגנא בדורונא לשאול: לא ארי עבדך מערב בעילימא מן אבא למיטר אם לא איתנה לונתך ואהוי חמי לאבא ב' יומ' א': לא ובע רב בצען עבדך

רשוי

הנו סמל ימות כדרך סמלי חמו כדרך דח (ט) וזה עסחים (ט): בחת אך טרכ מטה (ט): (כט) וקרבו אסון. סקסטון טרפ. והעד כי לא ראיינו עד דגנה (ט): מקטריג בקעת הסכינה (ט): והורדתם את שיבתי וגנו. מכתיו כקוויה חללי אין ממנהס בו על חמו ועל חמי ולחס ימות זה דומה עלי קטלנטון מטו צויס חמו: (לט) והוא בראשתו כי אין הגער וסת. חייו מלרטו: (לט) כי עבדך ערבות את הגער. ולחט למס אין נכס לתגלו יותר מטהר חמי. כס כס מבחן ולחני כתקסלאטי בקצר חזק לפניות מנודך (ט) מולמות לא: (לט) ישב נא עבדך וגנו. לכל דבר חמי מפולה ממנה נגנולח

יהל אור

כח (ט) "מְמִיר" (פס ז, ט) "חרור" (כרחי' מס ז) מדרן מלה: [ח] עין חמי פאל חמפלט דכרי סה רל נטחותו, "וקס" (לט) לוט (ט) ושין למעלת ד' ו' וככיוורי ססת' זיל מתן מודש לוט חציכי חיכי נון יכודס, וטעג לחט חכוי, סס, וצפי' הקדר סמות יו ס וככיוורי סס: (ט) גס כס חיין לבם הכהט, מי נתן סיגל ומי קיגל: כס חיין לבם הכהט, מי נתן סיגל ומי קיגל: (כט) וזהו לו להוציא ותספוק ניכ מהכס, כי ומונח לחט חיין ומתקדט, חיון לו הכהט, אם לנמר לחט חיין:

13

30

בראשית מ"ד מה ויגש

אונקלז

תחות עילימא עבדא
רְבָונִי וּעֲלֵימָא יִסְקַעַם
אֶחָודִי: לְרִאֵי אֶכְדִין
אֶפְקָלָות אֶפְאָוּעַלְימָא
לִיתֹודִי עַמְּנִי הַלְמָא אֶחָודִי
בְּבִישָׁןִי דַי יִשְׂתַבֵּחַ יִתְ
אֶפְאָא: אַוְלָא יִכְלֵי יוֹסְטָ
לְאֶתְחַפְּנָא לְכָל דְקִימָן
עַלְהָדִי וּקְרָא אֶפְיקָן כָּל
אָנָשָׁם עַלְהָדִי וְלָא קָם אָנָשָׁ
עַמְּהָ פְדָ אֶתְידָעָ יוֹסְטָ
לָוָת אֶחָודִי: בַ וַיַּהֲבֵד יִתְ
קְלָה בְּבִירָהָא יִשְׁמַעַי
מְצָרִים וְשָׁמָעַ אָנָשָׁ בֵית
פְרֻעהָ: גַ וַיֹּאמֶר יוֹסְטָ
לְאֶחָודִי אָנָא יוֹסְטָ תַעַדְ
כְעַן אֶפְאָ קִים וְלָא יִכְלֵוּ
אֶחָודִי לְאֶתְבָּא יִתְהַ
פְתַגֵּם אֶרְאֵי אֶתְבָּהִילָן מִן
קְלָמוֹתִי: דַ נַאֲמֶר יוֹסְטָ

פַתְחַת הַנָּעֶר עָבֵד לְאָדָם וְהַנָּעֶר
יַעֲלֵל עִם-אָחִיו : לְדֹבֶר פִּיאָזָד אַעֲלָה
אַלְ-אָבָי וְהַנָּעֶר אִינְנוּ אָתִי פָנִים
אַלְאָה בְּרַעַשְׁ אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת-אָבָי
מֵה אַוְלָא יַכְלֵל יוֹסֵף לְהַרְחֵךְ אַפְקָלְכָל
הַנְּצָבִים עַלְיוֹ וַיַּקְרֵא הַזְּצִיאָה כָל-
אִישׁ מִעָלָיו וַיַּאֲעֵמֶד אִישׁ אֶת-תוֹ
בַּהֲתֻודָעָה יוֹסֵף אַלְ-אָחִיו : בַּיְהִינָ
אֶת-קָלוֹ בְבָכֵי וַיִּשְׁמַעַן מִצְרָיִם
וַיִּשְׁמַע בֵית פְרָעָה : וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
אַלְ-אָחִיו אֲנִי יוֹסֵף הַעֲדָה אָבִי תְּ
וַיַּאֲיַכְלֵנִי אָחִיו לְעֲנוֹת אֶתְוֹ פְנִים
נְבָהָלָה מִפְנֵי : וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אַל-

רשות

ולמלחמה ולסמות לב) : (ה) ולא יוכל יוסף להתפקיד לבל הנצבים. לח פיה יכול למכלול שיסיו מלweis נלביס עליו וקומוין טחמיו מתכישין בסודעו לסת : (ב) ווישטע בית בכוי בינו . וchein זה לשון בית ממת הלא נלען : (ג) נבהלו מפניהם . מפני סבוקה :

יהל אור

(ה) ואו יתווודע ליהיו, ע"כ הוכרח להזיה כולם,
ח"כ הסכנות הוו מזור עמידת חנויות עליו,
והנויות עליו פי' מארתיו העומדים לפניו, כמו "הנער
האנך על הקוריס" (רות ז ה): (ב) ודראים רקaza
על הח' זיל, וכתוב "ולח ידעתן לך יפרץ כלמד אל
כל הנשים עליו" טוי"ט: (ג) היה רלווי לפנק
בבכי, סיכה הביאה הרחון בסויה, וסאני במנול,
שי' מפני קחתנה, כמו "ודיבון נכמות לנביי" (ישעיה'
טו, ז) וכתוב בכבי סמוּך כמקוס בכבי שי' סאות

ונמיינַי תְּלִנֵּי מֶלֶךְ מִתְּסִמְכָּן זָל וְכָלְלָג מֶלֶךְ סְפִירָה
דְּסִי לֹו עַס אַחֲזָן, בְּעַקְלוּ הַוּמְסִיבָּה מַתְּגָנָר הַלְּיָס עַד
כְּהַמִּתְּ, אַס סִיבָּה כְּלַתְּגָתָה תְּמִתְּ וַיְסִמְמָנוּ מַלְרִיס טִיכָּגָגָן,
בְּיָ

אנו עוזרא

א להזעקה. לסבירו : לכל הנצבים עליו. טענו, עד שיצאו כל הנצבים עליו (ה) (א), והוארד לזרוא להוציאם (ו) : ב בבכי . בטקום הפסיק (ז) (ב) וכטוחו "ראה עני (איכה ג, מתבישין נקורתו להס : (ג) וישטעה בית פרעה. בימו סל פראט . כלומר עבדיו ובני ביתו . וולין זה לסון בית ממת חלה כמו ביך יפלקל (א). בית יקודק מיקנד"ס בלע"ז : (ג) נבהלו מפניו . מפני לבוקה :

קרני אור

[א] יוביע תרגם: "וְאֵלֶּי יוֹסֵף לְמִסְכָּנָה דְּלַעַם לְמִבְּכֵי מִן
גָּדָל כָּל מִן דְּקִימָיו קְדֻמָּיו". פ"ז, האיל ספסלות
בַּסְבָּרָא רְלֵה לְכָכָות, וכן פ"ז ל"ז ו' מֶלֶךְ, וכן יכול לאמץ
פ"ז או מלכחות, ובthead בטענו בוגם לאם זנכה, וכן פ"ז
בלאי'ג לסתורף, לפתחוק בלע י Zuspen זיינלאך זינכה
כפניכס ולפי בלע פיס דויאט נרכות מפשי טהיין וכטמן
פאויאן כבננס, וזהו ניש ביזילו כל הייס מעליו, וכן פאיין
וז כטופלא פמדות, טהיין רמיין לאיזעל פאי Zuspen לרכות, הוי
לתקן זפניא לגבין. פ"ז זה ממש פיצפאל מעלהתו גיטין גאנזין,
וימטען מורהו, וזהו לה רליה יוכב לרכות בסני פלאגטיס וליזט
טיוילו כל הייס מעליו גפת בוכלה לרכות, ויתכן שכן דעת
הונקנס כתרגם: "לְמִתְחַסְּנָה" ופי' לפתחוק. ופיין ראיין נזען כזען
זעס, וואילס"ז פ"ז בנטורפאות כויהת חוויזט על קענין قولו, האיל ספה מתגכל הלייפס עז
עתה, וכן יכול פול לפתחוק מלכודע הלייס: [ב] לְפִי כְּהַמִּתְּהָרֵת יְשַׁמְּטוּ מְלִיאִים טִיב גַּעֲכָה כְּבָשָׂר

פָּקוֹד רְשֵׁי. לב) תגתו מה כ יונק חות ו כ"ל פ"ג 1. א) מ"ח יכ כו.

אֲתַיְנָא אֱלֹהִינוּ אֶמְרָא
וְסַפֵּר אֲתֵיכֶם אֲשֶׁר מִכְרָתָם אֲתִי
מִצְרִים: ה וְעַתָּה אַל תַּעֲצֹב
וְאַל תַּחֲרֵב עַיִלְכֶם פִּימִכְרָתָם אֲתִי
הַנָּה פִּי לְמִתְחָדָה שְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים
לִפְנֵיכֶם: י פִּי זָהָב שְׁנָתִים הַר עַבְדָּם
בְּקָרְבֵּה אֶרְץ וְעוֹד חַמֵּשׁ שָׁנִים
אֲשֶׁר אִזְׁהָרִישׁ וּקְצִירָה: וַיַּשְׁלַחֲנִי
אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לְשָׁום לְכָם
שָׂאָרִית בָּאָרֶץ וְלַהֲתִיןָה לְכָם
לְפָלָטָה גָּדוֹלָה: שְׁלִישִׁית וְעַתָּה לֹא
אַתָּם שְׁלַחֲתָם אֲתִי הַנָּה כִּי
לְאֱלֹהִים נִישְׁמַנִּי לְאָב לְפָרָעָה
וְלְאָדָם לְכָל-בִּירוּתָו וּמִשְׁלָל בְּכָל-
אֶרְץ מִצְרָיִם: ט מִהְרָא וְעַלְוָא אֶל-
אָבִי וְאָמְרָתָם אֱלֹיו פָּתָה
שְׂמָנִי אֱלֹהִים לְאָדוֹן לְכָל-

אָבִן עַזְרָא

א) (ט) (ט) : ח Ci האלהים . שלחני (ט) (ד) : לאב . טעטו לטרוה (ט) ובן „אבי כל תופש“ . לסיות לכט למחיק : (ט) Ci זה שניםים הרעב . (ט) ועלו אל אבי . חי גבו מכל קחלות ר' ;

קרני אור

כשםך תමיל על עותת ה'גנ' , עד שכל עניינו מושה פלען ב' כמיינט פולרייט פ'יתח מיד , ופמיינט נית פלען ביתה ז' , ווועלי כפל כנקוד פ'י' מכופקים צוז ווקדו כנכדי לפ' ציטעה כה'חתה , ונתנו כטעמ'יס לפ'י' כציטעה שוח'חתה : (צ'ז'ל) ג' הוקף בכלהה פ'י' , כחו כחו סלה'תנה , ופוממיס רכות יס' ח' גס לאזקע לבנות שנקו'דה (לצ'ז'ד) : [ד] פ'י' מל' פ'יתח

בבקורי רשי: ב) מתחמץ ה ויגז חות פ, נ"ל פלגי י, ילקוט קיכ פס"ז. ג) נ"ל צס. ד) קדו"ן כת ה.

אונקלוס

לֹא תַּחֲזִקְתִּי קָרֵיבֶךָ כְּעַן לְנֹתִי
וּקָרֵיבֶךָ וְאָמַר אָנָּא יוֹסֵף
אַחֲגָנָן דֵּי זְבַנְתָּנוּ יִתְּהִ
לְמִצְרָיִם : הַ וְכָעַן לֹא
תַּתְּגַּסֵּן זֹנוּ וְלֹא יִתְּקַרְתֵּ
פְּעִינִיכְזָן אֲרִי . זְבַנְתָּנוּ
יִתְּהִ הַכָּא אֲרִי לְקִיכָּא
שְׁלַחְתִּי יְיָ קָדְמִיכְזָן :
יְיָ אֲרִי דָּנָן פְּרַתְּמָזָן שְׁנִינָן
בְּפָנָא בָּנָן אַרְעָא
וְעוֹד חַמְשָׁ שְׁנִינָן
דֵּי לִית זְרוּעָא וְחַצְדָּא :
וְשְׁלַחְתִּי יְיָ קָדְמִיכְזָן
לְשִׁיאָה לְבָזָן שָׂאָרָא
בְּאַרְעָא וּלְקִיכָּא לְבָזָן
לְשִׁיזְבָּא רְבָא : הַ וְכָעַן
לֹא אַתָּנוּ שְׁלַחְתָּנוּ יִתְּהִ
הַכָּא אַלְתָּנוּ מִן קָדָם
יְיָ וְשְׁנִינִי לְאָבָא לְפְרֻעה
לְרַבְּבוֹן לְכָל אָנָש בִּיהְתָה
וּשְׁלִיט בְּבָל אַרְעָא
לְמִצְרָיִם : ט אַזְחָו וּסְקוּ
לִוְת אָבָא וּתִימְרוֹן לְהָ
פָּדָנוּ אָמַר בָּרָך יוֹסֵף
שְׁנִינִי יְיָ לְרַבְּבוֹן לְכָל

17

(ד) גשו נא אליו. רחיה חומס כטוגנים לאחמל
חמל עכציו אחוי ככלמים קליה לפס כלפzon לכלה
ותחנוניס ובלחה לפס סהוּת מזול ב): (ב) למח
פכלו מזני הצעב: (ח) לאב. למחבר ולפיטלון ב)

ישראל אדר

אונקלוס

מְצָרִים חֹזֶת לְוַתֵּי לֹא
תַּתְעֵב: וַתַּהֲבֵב בָּאָרֶעָא
לְגַשֵּׁן וְתַהֲי קָרִיב לֵי אַתְ
וּבְגַךְ וּבְנִי בְּגַיָּה וְעַגְךָ
וְתוֹרַךְ וּכְלֵי דֵי לְךָ:
וְאַזְוֹן יְתַהֲפֵק פְּפָנֵן אַרְיָ
עוֹד חַמְשָׁ שְׁנִינָּן בְּפָנָא
דְּלָמָא תַּחַמְסָפֵן אַתְ
נְאָנָש בְּיַתְךָ וּכְלֵי לְךָ:
וְהַא עִיגְּבָן חָנוּ וְעַיְנָ
אַחֲי בְּגַנְמָנָן אַרְיָ בְּלִשְׁנָבָן
אָנָא מְמָלֵל עַמְבָּן:
וְתַהֲוֹן לְאָבָא יָת בְּלִי
יְקָרֵי בְּמְצָרִים וִית בְּלִי
תַּחַתְּן וְתַהֲוֹן וְתַחַתְּן

בראשית מה וינש

480

מְצָרִים רְדָה אֶל אַלְתַּעֲמָד: מְצָרִים חֹזֶת לְוַתֵּי לֹא
וַיִּשְׁבַּת בָּאָרֶץ גָּשָׂן וְהִיאָת קְרוּב
אֶלְיָ אַתָּה וּבְנִיךְ וּבְנִי בְּנִיךְ וּצְאָנָה
וּבְקָרְבָּה וּכְלִאַשְׁר-לְךָ: יְאַוְכְּלָפְלָתִי
אַתְךָ שָׁם כִּי-עָוד חַמְשָׁ שְׁנִינָם רְעָב
פְּנִיתְוֹרֶש אַתָּה וּבִתְתָה וּכְלִאַשְׁר-
לְךָ: יְבָ וְהַנָּה עִינִיכָם רָאָת וְעַיְנָ
אַחֲי בְּגַנְמָנָן בִּי-פִי הַמְּדָבָר אַלְיָכָם:
וְהַגְּדָתָם לְאָבִי אַתִּכְלִי-כְּבוֹדִי
בְּמְצָרִים וְאָתְ פָּלִאַשְׁר רְאִיתָם
וּמְהֻרְתָּם וּהְוּרְתָּם אַתְ-אָבִי

רשי

(יה) פָּנָ תָּרָשׁ. רַיְלָמָל תַּמְסָקָן (ה) לְזָן
מוֹלִיךְ וּמְעַסֵּר (ו): (יג) וְהַנָּה עִינִיכָם רָוֹאָת.
בְּכָבוֹדִי וּבְחָנוּי חַמִּיכָס קָחָנִי מְקָול כָּס.
וְעוֹד כֵּי פִי הַמְּדָבָר הַלְּיכָס כָּלְזָן סְקוֹדָק (ז):
וְעַיְנָי אַחֲי בְּנִימָין. סְקוֹס הַתְּ כָּלָס יְמָל
לְוָמָר סְכָס סְקָלִין לֵי סְנָהָס עַל בְּנִימָין הַקְּיָ
שְׁקָלִי לְהָ קִיה בְּמַכְיָלָטוּ כָּרְחִין בְּלָכִי שְׁנָהָס

יהל אור

פי: (א) שְׁפִי נִיכְיָ מְוֹרָה לְתוֹפְכִי כְּנָור וְעוֹגָב, וְכֵן
וְקִיה לְהָקָרְבָּן לְיוֹצָנִי יְרֻוְּסָלָיִם (יְמָעִי) כָּבָ, כָּה (ב):
(ח) וּבָנִי פִי הַרְדִּילָה וּכָהָס "הַמְּפָרָסִים פִי" תָּרָטָ
תַּמְסָקָן", וְלֹא יִתְיַתְּכָ לְפִירְוָתָס הַתְּהָ וְכִיתָּךְ וְכָל
חָכָר לְךָ, הַכָּל הָוָה מְלָאָן לְהָוָרִיס גְּדוֹלִיס, וְהָוָה
כָּלָל לְמָה שְׁהָמָר לְפָסָס כָּהָרִיטָה כָּהָרָן, פָּנָ תָּרָטָ
מָן כָּעָלָס בְּרָעָב, הַתְּהָ וְכִיתָּךְ וְכָל חָכָר לְךָ, רִילָ
כְּנָיִס וְכֵנִי כְּנָיִס טְכָלָס יוֹלִיחָו מְכָלָס כְּרָעָב",
וְעַיְנָי קָרִי הָוָרִי. (ט) שְׁהָוָה עַיְנָי סְלָוָה וְהַכְּרָתָה,
וְחִינָּנוּ מְלָאָן עַוְנִי הָפָר הָוָה מְנוֹרָת רָס: (י) הַשָּׁם
סְכָפָרָד "פָּה": (יה) וְגַסְמִיכָות: (יג) מְמָלָתָה, פָּה: (ז)
(יג) לְמָלָתָה, פָּי: (יז) בֵּין לְיַתְּהָ כָּמוֹ "פִּי לְדִיקָה":
(טו) וּבֵין לְרָכִיס: (טו) פִי הַמְּדָבָר צְעָדוֹ, כָּמוֹ
כָּהָן, רְהָוִי לְהָוָות כְּשָׁתִי יְוָלִיָּן: (יז) וְחִסְרָוּ הַמְּהָלָ
לְהַקָּל עַל סְלָזָן: (יהם) וּפִי פִי סְלָי, וְהַסְמָה יְוָדָ
בְּמַנְתָּה עַנְיָת" נִגְעָס הָמָן כָּסָה, וְלֹא נִסְמָה כָּסָה כָּסָה
עַל

אבן ערא

לְמַעְלָה ד (בָא): יְאַ פָּנָ תָּרָשׁ. כָּמוֹ
תְּבָרָת (ט) (ה), זְכָן לְהָרִישָׁנִים (דְּבָרִיד לְחָ) (ט) (ו):
יְבָ כִּי סִי. יְדֹוע, כִּי פָה מְוֹכְרָה (ט) וּכְאַשְׁר יְהִי
סְטוֹךְ (ט) יְשּׁוּב הַהָא דְּנָעַלְבָה (ט) לְיַוְיד נְעַלְמָ (ט),
בְּטוֹ (ט) "פִי צְדִיק" (תְּהָ לוֹ לֵ) נִמְ בָּנָ לְשָׁוֹן
רְבִים (ט), זְפִי רְשִׁיעָם (מְשָׁלִי יְוָד, יְאָ) וּבְהַתְּחָבָר
זְהַיְוִיד עַם יְוָיד סִימָן הַמְּדָבָר (ט) חָסְרוֹ
הָאַחֲד (ט), כְּמוֹ "פִי הַמְּדָבָר" (ט), וְהַטָּעַם שְׁהִי

קרני אור

סְאָכִילָה וְלֹא מְתַחְמִיטָה כָּכָבָן תְּיוֹכָעָ וְכָנִי רְעָסָ: (ח)
[ח] וּבָנִי פִי סְדִילָ, וְיְסִיכִים לְפִי כָּמָה זְעָלָ, וְכָתָה: וְלֹא נְעָדָת
תַּמְסָקָן, כִּי לֹא יִתְיַבֵּב פָל וְכָל חָכָר לְעָן, זְהָב
סְפָנְדָלָס וְכָסְפָהָתָ, וְכָנָס פָן מְוִיכָט, מְזָוֵל לְמַעְלָה, רְזָה תְּלָל
פָן תְּבָרָת, הַכָּל לְכָבָי זְעָל פִי מְלָאָן לְצָוֹת וְמַסְכָּתָ, וְכָנִי
פִי לְהָלָא תַּמְסָקָן", וְשְׁיָנִין "הָוָסָגָל" סְכָלָפָסָס כְּקוֹדָמִים
סִיסָּ פָּנִי זְעָלָה תְּבָחִילָי (פִי עַיְנָן כָּלִיק
וְגַמְלָגָה, עַיְנָן פְּרָוָן כְּבָלָס עַרְבָּן כָּזָ) וְלֹא צָבָן כְּנָהָס, הַתְּמָסָקָן"
וְגַסְהָ לְהָבָן שְׁיָקָ, וְכָנוֹגָה פָן חַכְלָתָ וְחַמְתָּה נְלָעָגָה חַחָתָ
וְכִיהָן וְסְעָדָלִי לְהָנָךְ, וְכָנִי כָּוָגָן כָּסָה, יְהָלָי כְּנִי' נְהָה' גְּלָמָה
חַצְטָ�י" וְכָתָב סָס הַגְּפָסָר מְפִי חַמְלָא, וְכָל חָכָר לְעָן
טְפָל לְזָן רָס וְפָזָל לְכָמָתָמָת כָּמוֹ סְהָזָל (כִּים קִיל כָּבָ)
גַּסְיָי בְּכָל גַּסְמָס וְכָלִיס, נְמָהָן דְּחָמָר סְעָזָי טְוָרָלָס
בְּגַהְמָל "כִּי עַנְיָ סְוָה" מִי סְכָלָס לְיִדְיָ עֲגִיזָתָ וְעַמְלָתָ, כָּמוֹ
וְלֹא מְכָלָת הַלְּחָן כְּלָעָבָה, וְלֹא כָּן חַבְבָּס כְּסָעִי זְעָלָי זְחָמָתָ
וְבְמַלְאָה" סְכָתָכָבָן לְהָוָה נִגְתָּהָ מְדָכָרָי רְצָי זְעָלָ, כִּי מְלָאָן לְזָן
דְּלָתָה פָל אַגְּמָתָהָ, וְכָנִי תְּהָבָן כְּמָה כִּיְהָ לְזָן".
כְּתָרְנוֹת "הַעֲמִינָה סְמָן הוּס מְפָנָן", וְכָנִי "וַיִּסְמַן יְסָוָן"
בְּמַנְתָּה עַנְיָת" נִגְעָס הָמָן כָּסָה, וְלֹא נִסְמָה כָּסָה כָּסָה

בראשית מה ויגש רמא 481

**הַבָּהּ: יְדֹ וַיַּפְלֵל עַל־צִוְאָרִי בְּנִימִין־
אֲחִיוֹנוֹ בְּהַזְבֵּחַ וּבְנִימִן בְּקַה עַל־צִוְאָרִיוֹ:
טו וַיַּגְשֶׁק לְכָל־אֲחִיו וַיַּבְהֵךְ עַלְהָם
וְאַחֲרֵיכֶן הַבָּרוֹ אֲחִינוֹ אֶתְתוֹ: טו וַיַּהַקְלֵל
נִשְׁמָע בִּתְפְּרֻעָה לְאמֹר בְּאוּ אֶתְתִּי
יְוָסֵף וַיַּיְטַב בְּעֵינֵי פְרֻעָה וּבְעֵינֵי
עֲבָדָיו: י וַיֹּאמֶר פְרֻעָה אֶל־יְוָסֵף
אָמַר אֱלֹהִיךְ זֹאת עָשָׂו טָעֵנוּ
אֶת־בְּעִירְכֶם וְלִכְוּ־בָאָו אֶרְצָה**

אבן עוזרא

מדבר בלטונם עם בלטוני (ט) וזה: יְד צוארי.
ימצא לשון רבים (ח) ויחיד (ט), ועם הוספות
נוין (ט) אבן (ט) האל"ט לא נעדר (ט) וט:
ין טענו. שיטו משא (ט) וטענו חרב (ישעיה
יד יט) קרוב מטנו (ט) יי: בערכם, בהסתbosm
שעתיד להיות חלקו של יוסף וסופה להחלכו

(ולפעיד דיווקו של רצוי דցיסף כתוב ויפול ויקד מלה מסמך הצעני מקדשות ולכך טעה
ב', פטולות ע"ז סרמו. משליכ' כינויו דלו כתיב רק וכינויו בכח פטולה חמת
שלו רמו רק על חרוץ לחוד וכיין בכיהול מי' טסס פום בדרכן לרץ): (טו) ויגש.
סומך בנטיקת מנטק וכולך ליביט' בלו': ואחריו בן. מלחן קרחו כוכב ולכו סלס
פהקס: דברו היו אהיו אותו. במתחלת סיוע כוכיס מהנו: (טו) והקל נשמע בית
פרעה. כמו בזית פרעה זהו לנו בית ממק: (טו) טענו את בערכם. מזוהה:

קרני אור

פל סלהם, ועין גליה טיביג פל כת' זיל ויסכים זיין
רט' זיל, ויסיס דקוטו בנטיקת וכעונו חינה נופלה רק
פל יעקב וכינוי בסיס גפל השטמון, גם על כל חילו זו טסס
כינוי נינו שעדיין גם סגוע ממון כדים, וככ"ל לנוכחות וטעס:
זין עינו רצ'ל זכיהלו, ונכלכיס לנקמה גללא: [ז] וכן
פע' רצ'ל זיל טשו (מכיל ט' ט' י), וכן ת'ה' יווכ'פ',
וכן פ' הגאנס' ולפע'פ', וכלהמץ' כתיב, יתכן בקהל לפס
כך גומתלו ולפיטס, כי חילו דליה פידרך הדים לחוד גמירות
נכלהק, כי על דעתו פום בסת גיען, ורכיס נמלוויס יודעס
חוותו כי קילוג פום, וכלהמץ' כתיב ג'י' בלין וויל לחים
מפע' טסה מלהר גלונג עי'ט מוכ'פ', וכלהמץ' פ'
טהו ג' רלה לפסל לפסה להט כל כבודו וגולדתו הילו נדלך
קלס, ונס' טס' פס' פמדרכ' גולסט, ומזיס' יכלך זיל פין"
הין להו סילחיכ' גטחיו, וכן פ' שעקידס, וכן פ' גלון דרכו (מנילה ט' כ')
דרכו כן: [ח] פעוטים וכלו הילר גלון זינס, גפי סכו ביל לדין סימן וכטמול, ולפע' זיל כתוב מטוס בנטרגלה
פמי' טכחות הכרכס: [ט] תמה סוף כפי' כי סנה מלהנו מילויניך' (ט' ד' ט) כספrios מדוקויס בטהו מסר' הילך
(הס'') ועין בכיהול רצ'ל וגסנה פמתקה לרויס מה זכתנו. [ז' ז' פ']: [ז'] והרדרך גלרכ' עפן גפ' היל' כתוב זה
יסס פ' טפט פין דקיס שזוקין סגימות גלדנן פס' נלכת מארס פ' היל' זיל, וכן סוף כס' טגלו'ו' להניא'

אליז'ב
סקומי רשי': ח) מנילה ט' ז. ט) מנילה סס כ' פ' פ' יי פין הגדת כלהז'ט טע'ט בגויכמיך' נילו'ו גול', וכן
תווכ'ע. י) מנילה סס כ' זס יהווט ק'ג', וכן ת'זוכ'פ'

אונקלוס

ית צבא קבא: י' גנפ'ל
על צוארי בנטמן אחזה
זבקא ובנטמן בקא על
צוארת: ט' גנשך לבל
אחויה זבקא עלייהו
ובתרא גן מלילו אחזה
עטה: ט' וקלא אשטעט
לבית פרעה למינר על
אמ' יוסף ישפר בעיני
פרעה ובעיני עבדות:
ז' נאמר פרעה ל' יוסף
אש' לאחיך דא עיבידו
טענוית בערכון ואוילו:
אובייז' לאראא דבנטן:

ריש'

עליכס ח): (יד) ויפל על צוארי בנטמן
אהיו ויבך. על סני מקדשות שטהידין
לפיות חלקו של כינויו וסופן להמלחכ ט':
ובנטמן בכחה על צואריו. על מזקן טילס
שעתיד להיות חלקו של יוסף וסופה להמלחכ

יהל אור

היהל, כי מטאטו כ' יולדין: (יט) פ' גלון מני
וכלי מלין: (כ) במו פה, וכן בלה טל גווארוי':
(כח) עד נואר יניע' (יטע' ח, ח): (ככ) "באחד
עניך מילויניך" (ט' ד ט): (כג) פ' צהמת:
(כד) סטלהט גוואר: (כג) ובן פ' רזי ז' גנאה,
טענו מה גערכס עטמו, וחרגוט חמת מטהזו (טמות
כג' כ' חמאות טוועניך' לולמר חמת מתטס, וכן פ'
הילד נארט טען' גפטעס הילובן, וכן פ' הילובן:
(כו) ושם פ' היל' זיל, כי מפונטי הרוב גלון
מלוקרים, ולפע'ו יקה פ', כי החרוניס
ס' מלוקרים כהרוב כל קר', והמכות כי' פ' עליום

הין להו סילחיכ' גטחיו, וכן פ' שעקידס, וכן פ' גלון דרכו (מנילה ט' כ')
דרכו כן: [ח] פעוטים וכלו הילר גלון זינס, גפי סכו ביל לדין סימן וכטמול, ולפע' זיל כתוב מטוס בנטרגלה
פמי' טכחות הכרכס: [ט] תמה סוף כפי' כי סנה מלהנו מילויניך' (ט' ד' ט) כספrios מדוקויס בטהו מסר' הילך
(הס'') ועין בכיהול רצ'ל וגסנה פמתקה לרויס מה זכתנו. [ז' ז' פ']: [ז'] והרדרך גלרכ' עפן גפ' היל' כתוב זה
יסס פ' טפט פין דקיס שזוקין סגימות גלדנן פס' נלכת מארס פ' היל' זיל, וכן סוף כס' טגלו'ו' להניא'

בראשית מה ויגש

אונקלום

ז' זכרו ית אביכוֹן וית
אנש בתיכוֹן וועלוֹ לונתי
ואתנוֹ לכוֹן ית טוב ארעה
דמצרים ותיכוֹן ית
טובא דארעה : יט ואות
טפקיָה דא עיבידוֹ סיבוי
לכוֹן מארעא דמצרים
ענלוֹ לטעמיכוֹן ולנישכון
ותשליוֹת אבוכוֹנותיתונן
וועיגכון לא תחוט על
מניכוֹן ארי טב בְּלִ ארעה
דמצרים דרכוֹן הוֹא :
כָּא נעבדוּ כָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
ויהב להוֹן יוֹסֵף עגלוֹן
על מיטר פרעה ויהב
להוֹן זעדיָן לארחה :
כָּב לבלחוֹן יהב פנבר
אצטלוֹן דלבוֹ שא
ולבנימן יהב תלת טאה
סַלְעִין דבְּסִף נְחַטָּש
אצטלוֹן דלבושין :

**בגען: יח וקחן את אביכם ואת
בתיכם ובאוֹאליו אנתנה לךם את
טוב הארץ מצרים ואכלו את חלב
הארץ :** יט ואותה צויתה זאת
**עשה קחן לךם מאוץ מצרים
ענלוֹת לטפכם ולנשיכם ונשאתם
את אביכם ובאתם :** יט ועינכם
אל תהטם על כליכם פירטוב בל-
ארץ מצרים לךם הוֹא : כא ויעשו
כָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִתְן לָהּם יוֹסֵף
ענלוֹת על פִּי פְּרֻעָה ויתן להם צדקה
לדרכה : נבליכם נתן לאיש חליפות
שמלה ולבניימן נתן שלש מאות
בסקף וחמש חלפת שמלה :

ריש'

(ימ) את טוב הארץ מצרים. מラン גוטן. ניכל
ויהנוֹ יודע מה ניכל סופס לטזומה כמלולה
סחין כה גnis יא): חלב הארץ. כל חלב לכוֹן
מייטב כוֹן : (יט) ואות צויתה. מפי לומר לפס : רק
לומר לפס :

יהל אור

כמה כנד ולט יוכלו לפקים פוד : (כו) מלשון מרעה,
ופי' כמהות מרעינו, רעל נלאס ווילטו מן כמהות :
(כח) מדינה טהייה מラン דטנה והיה בטונה נמדינות
מלvais כמו החולב טהור כיותר טמן כמהמה :
(כט) ולכון נקרחו תליפות :

(כלה), מס. יז) טפנו לכוֹן מלרי סוֹן : [יא] הוא קכוֹן חיַן לו חד מילוט, וכות גרטס נסחט נעליהם
(לי' ו' גנלח) יקרת מין הכהמי, נעל'ן דלך כלן, כט וסילח חת כסילס (טמות ככ, ד) פ"ט צסוח ננכר מדרטה
ומתכל מפלות פיעיות בערך לו מין כלוד טטוֹן כסונגו דסינע נעל חי, לו טיקלוֹן כן מל פהילס סנסס וטנטוט נהכילד
[יב] ובו תיוכט ותיכלון טמנונית דלהרטה, וכן תיל'ן פל, וממכאות להט וממכאות נאכלי היל' (רכ"ט) :
ויהנער פכתה על דרכ נסחלה, כט סחלה פכתה פגאל קילו למכתה כל דכל חלב. כל תיל'ן
וכל חלב תיל'ן ודננו (גמל' יט יג) וכוקיימל פה תלכ' פהילן' וכן פ' ליל' ז' נ' כל' ז' חלב לכוֹן ז' מען טה' וכן פ'

וואוֹת

אבן עורה

: בן „ אנחנו ובעירנו“ (במד' ב, ד) (ט) (יא) :
יח חלב הארץ. כטו שומן (ט) (יב) : כב חליות
שלבות. סלביושים אין זה כמו זה (ט) והפחות
מייטב כוֹן : (יט) ואותה צויתה. מפי לומר לפס :

קרני אוֹר

אנקיס זיל סי' גג כי חמל הל' מתהלוֹן וטפנו נעליכס
בדרכן, ומארו וויל' מתמכבו, כהוּמר מהן זילאכ' יט'יס,
לכוֹ נוֹס לחך, ודקרו בדרכן שביעירים זילס וויל' חמלוֹ
פליקס ומאלוֹן לבניך האל'ן, כי מטה פין זומר טפנו מטאות
פל' נטיליכס הכא' וס' זילין זוי, ומ' גה' יעד כי דל' זיליכו
חוותס ריקלייס גה' מטה, וכן חומר גלען פלמי' למחרל החל
שהאזרע למאלוֹן, ערעון למתהלוֹן זימרכו בדרכן, וכפס' ז'
(כלה), מס. יז) טפנו לכוֹן מלרי סוֹן : [יא] הוא קכוֹן חיַן לו חד מילוט, וכות גרטס נסחט נעליהם
(לי' ו' גנלח) יקרת מין הכהמי, נעל'ן דלך כלן, כט וסילח חת כסילס (טמות ככ, ד) פ"ט צסוח ננכר מדרטה
ומתכל מפלות פיעיות בערך לו מין כלוד טטוֹן כסונגו דסינע נעל חי, לו טיקלוֹן כן מל פהילס סנסס וטנטוט נהכילד
[יב] ובו תיוכט ותיכלון טמנונית דלהרטה, וכן תיל'ן פל, וממכאות להט וממכאות נאכלי היל' (רכ"ט) :
ויהנער פכתה על דרכ נסחלה, כט סחלה פכתה פגאל קילו למכתה כל דכל חלב. כל תיל'ן
וכל חלב תיל'ן ודננו (גמל' יט יג) וכוקיימל פה תלכ' פהילן' וכן פ' ליל' ז' נ' כל' ז' חלב לכוֹן ז' מען טה' וכן פ'

בראשית מה ויגש רמב' 483

בג וְלֹא בַּיּוֹן שָׁלֵחַ פִּזְאָתְּ עֲשֶׂרֶת
חַמְרִים נְשָׁאִים מְטוּבָה מִצְרָיִם
וְעַשְׂרֵה אֶת נְתָת נְשָׁאת בָּר וְלֹהֶם
וּמְזֹין לֹא בַּיּוֹן לְהַדְךָ: כֵּד וַיִּשְׁלַח אֶת־
אָחִיו וַיַּלְכְּבוּ וַיֹּאמֶר אֶלְהָם אֱלֹהִים

בן עזרא

שתים (ט) [ין] : וטעם כואת . מחליפות שלות
מהטובות שהיו בצרים (ט) [יח] : בר . דן (ט) :
ולחם . כמשבעו (ט) : ומוון . אפוניים (ט) ופול
יעדשים ורchan וכסטין (ט) ותאנים (ט) וצטוקים (ט)
והמרים (ט) , כי אלה לבדם הם פיוון (ט) [טו]
חוין מדן ושורה (ט) : כד וטעם אל הרכנו .

דלאה מלינו נכתכ' הלאה וילא האת הטעגלוות ולאה
דאַסְלָא) יב) : מטווב טזרים . מלינו בגמלה
ה' גריינן צל פול יד) : בר זלחם (ומזון).
כחס) : (כל) אל תרנוו בדרכ' . הלאה

קרני אור

[יג] ואו"ת, מ"ל ט"ז ו"ל ב"ז, "לכובין" וכן תיזכ"ע, ופי' מחליפות
ז"ה) וכן תיזכ"ט, "חדרת בגער" (יחובע ז' כה) "הנטלי בכלתי",
וכ"כ, בinalg וולסבר שבתי טכחות בן כי' הנטלה, וככ' נמושן
וד' דלמושן יוסף בטפות, ויה' כי בן נקלתו בגנליות, כי
בגסיל הלהת יחולף מהלתה תחתיה, ויה' כי בן נקלתו מהלווקים
ומנכסיים בליך כי אלס להטליף, ודומכ' לו "סיל מהלווח
לפלו" (בפטות, ככ', כז) וכי מהלווק בטפל לטולו, וכפקייל פ"י
כי נתן לסס גנדיס חדשים ומם נחיס בילדנאות עתה תחת
גנדי רועיס איזס פלייס, כי רלה יספ' בכל רוחיכס יכילום
ספס האנדים נכנדים ואמי בטול, ועיין ככו"ק מס פפי' נועז:
[ז"ד] ורש"י ז"ל פ"י כויהת, מהצון השם, ומכו מהצון
"פברם חמלוכיס" וגוי, וכי הולך דנריו במנור ברכ"ב גדו"ל נון
יתכן לבסמיlico היל כבמאות כ"ה היל מה בלמות פברם חמלוכיס,
בחלו ליה כס בן, כס רהיי לומל "זברם חמלוכיס", וכן
כתיב ברכ"ס וכייס, "ומה בגען בראמץ"ן ז"ל בחרית מהצון פירלמו
של מהצון, והם כוונתו כזה במנור מהצון לוזן זכל, ומלה
כויהת ז"ג, חיינה טענה כי דנריו היל כס פתרון פיען לה
פי' מלך", וככלש"ד כתיב נ"כ ספי' רבי ז"ל כויה נג�� כיוון
מקוון כס פפטות סכתוב, ועל טעםם בראמץ ישיב כי בן
כויה דרך כלבון נזום בתולרnelly מהוואיל לאנטטמצ' נמאקל
נקכס ויסיה כויהת כמו (וועין פהיגנט) בן ת"ה וווכ"פ. דוויזן
כלוין", ולרבנן פ"י כויהת, כיון בן, וכן פ"י בד"ל וכותב, ווועין
פנינו מהצון כזה צפחת רס"י ז"ל, ויפס נתקדש סא"ב
ז"ה (שי כל הצלב בקמן כויהת) כי במקוס זהה בוגרת כמלס
כויהת משאגה, ויפס נ"כ ז' נתקדש כמלך גמפריך קפז':
[טו] ורש"י ז"ל פ"י נטהן, וכן פ"י קרלבן וכותב, "באל
כל-טאן היל כויה ק נפלמו, כמו מהויל ומיינ' בקאניות
ומלה ביזמא נסס, ועיין פיזן פלך, נסס' בכתוב כלל דנאל
בז"ז ועסס קרייהט פיען פלך פזנס ענן, נסט". (ונכ"ל

סוקה מדכָּס חנוכה . יז) פ"ל ס' לד כ פ"ז ל"ז מנהות ט'

אונקלות

בג וְלֹא בָּהִי שָׁלַח כֶּרֶא
עֲסָרָא חַמְרָיו טַעַנְיוֹן
מַטּוֹבָא דְמַצְרִים וְעַסְרָה
אַתְּנָנוּ טַעַנְיוֹן עַיְבָּור וְלֹחֶם
זַוְּנָרוֹן לְאַבְוֹהִי לְאַרְחָא :
כְּדֵי וְשַׁלְּתִית אַחֲוֹהִי וְאַזְלָגִי
וְאַמְרֵל לְהֹזֵן לֹא תַּחֲנַצֵּן

ר' שמי

הו: (כג) שלח בזאת. מהצון פה ומכו
מחצון עטלה חמליס וגוי. (רלונו אמלת כוחת
סמיותלת וככ"א הליון מולא על כי מעולס
לו שלח לו עצלה חמליס וו' הטענות לך
ככי קומל קלח ולחביו שלח בעגנות כוחת
וגו' כלומל מחצון זהה ש�� משיח ו'
חמליס וו' הטענות . וכעתה הפי שפיר
טוט ממוליס וחתונות וק"ל. נאש בגנון מ
ששלח לו יין יtan שדעת זקנים נומש. לימנו יג')
כתרגומו : ומוון . ליפמן טו) (כך גילקון

ישראל אור

א) לא פחות מזג להת: (א) לדרעת הה' זל' קלי מל' "כוהת" מל' חליפות סמלות אנסופי הפסוק כסמוך, וכן פי' קרליבג זהרדייה ורעים ו热闹קיי, ובעל הרכסים לבקעה, ועיין קרני חור: (ב) עיין (למעלת מה לה וכוניהו כי בס) ובילד'ק פי' צר הוה התכוורת שכהה מספוח לחמורים, וכן פי' ר"ט נ' מלך: (ג) לחם חמי, ורד'ק פי' למס הוה התכוורת בקיה למלה כל בני אדם, וכן יפי' ר"ט נ' מלך: (ד) הוא מין כנויות וכן מינים צוניים, ובמהנה, "חפוניים האופין מין ורעים, חפוניים הנמלנים מין ירך" (כלמים ג, ב) עיין ברע"ב טס, "חפוניים אמורים האפוניים לבניהם" (עכוז יוס ה) "טיול של חפוניים ושל טדים" (סבת קמנ, ה) אנקראחים כה' לפי שהס עוגולים כחפוניים: (ה) מיני כנויות, וכן כהה' (יחז' ד ט) "ופול ועתיקות ודמן וכסמיים" (ו) ידווע, וכן טס פרי עץ (כמלו' כ, ז: ז): (ז) בן נקלחו העוגולים חייניטיס "זני אומוקיס" (ט"ה, נ, יב) ותרגס יונכ"ט ותרין האתכלין דעוגניים יאנזון: (ח) פרי עץ (סמות פז כז), ויטבו מהס הילנט, וכדרזיל (תוספהן ברכות ריש פ"ד) "לכט חמരיס", וכן מין מהוק כיולא מכתמרים ומכתחלים: (ט) ואו"ת "וואולדין" וכן חיוב"ע, ותרגנוס לדה, כי מעיקר פירוטו ז' דבר המוכן. נאכל כהאר כהה' בלבד וזהן לריך תיקון, ומלה "לדרק" מוקב על כמazon בלבד: (מ) שאינט נכללים בסיס מזון:

אגודל עם בשת צמו לסתן כלבון מטבח וכלבון לדכנן צמו
מקורי רט^ז: יב) פין קלוי חול. יג) מנילס צו כ, ו

אונקלוס

בָּאָרֶחָא : כה וְסֹעִירָה
מִמְצָרִים וְאֵתוֹ לְאַרְעָא
דְּבָנָעַן לְוִתִּיעַקְבָּ אֲבָהָזָן;
וְיַחְנַיאֵי לְהָלְטִימָר עַזָּד
כְּעַן יוֹסֵף קִים וְאֶרְעִי הַזָּא
שְׁלִיטָה בְּכָל אַרְעָא
דִּמְצָרִים וְתוֹן מְלִיאָ
פְּנַיּוֹן עַל לִבָּה אֲרִי לְאָ
תְּמִינַן לְהָזָן; וְיַזְמְלִיכָּ
עַמָּה יִתְכַּל פְּתַגְמִי יוֹסֵף
הַיּוֹם מְלִיל עַמְהָזָן וְתֹאָ

תְּרֵגָזָן בְּהַרְחָה : כה וַיַּעַלְוּ מִמְצָרִים
וַיַּבְאֵא אֶרְץ נָעָזָל-יְעַקְבָּ אֲבִיהֶם;
כָּוּנְגָדוּ לוּ לְאָמָר עוֹד יוֹסֵף חַי וּכְרִ
הָוָא מִשְׁלָל בְּכָל-אֶרְץ מִצְרָיִם וַיַּפְגַּ
לְבָזְבִּי לְאַדְהָאמִין לְהָם; כַּוַּיַּד בְּרוֹ
אַלְיוֹ אַתְכָּל-דְּבָרִי יוֹסֵף אֲשֶׁר דָּבָר
אֱלֹהָם וַיַּרְא אֶת-הַעֲגָלוֹת אֲשֶׁר-

ריש'

תַּתְעַסְקָוּ כְּדָבָר סְלָכָה שְׁלָחָה תְּרֵגָזָן עַל-יכָם
סְדָרָךְ צַיְדָה לְכָל חַחָל הַלְּטִיכָה פְּסִיעָה
גַּמָּה וּמְכַנְסָה בְּחַמָּה לְטַעַל יְהָזָה. וְלֹפִי פְּקוּדוֹ
שְׁלָל מְקָלָחָה יְשָׁאָה לְוָמָר לְפִי שְׁהָיו נְכָלָמִים קִיחָה
לְוָהָג שְׁמָחָה יְלִיכָו כְּדָרָךְ עַל דְּבָרָה מְכִילָתוֹ
לְכָמוֹתָה זֶה עַס וְלְוָמָר עַל יְדָךְ נְמָרָה
הַמָּה סְפָלָת לְזָן הַלְּעָטָלָיו וְגַרְמָתָה לְנוֹ לְפָנָהָתוֹ: (כו) וּבְיַדְךָ הוּא
מוֹסָל: וַיַּפְגַּן לְבָזָן. נְחַלְפָה לְבָזָן וְהַלְּרָאַמְּנָה מוֹנָה
טוּמָן בְּלָצָן מְצָנָה יְהָזָה) וְכָמוֹ מְלָיָן סְפָגוֹת יְהָזָה). וְלִיחְיָה לְמָה
פָּג: (כו) אַתְכָל דְּבָרִי יוֹסֵף. סִימָן מְמָלָה לְבָסָה כִּיְמָה כְּפָלָתָה

יהל אור

(מג) וּבְזָנָה פְּיוֹצָה יְזָל עַפְיָה פְּסָטוֹו שְׁלָל מְקָרָה, וְכָן תְּיַהָה
וַיַּוְכְּבָע "לְהָלָה תְּהַגְּנוֹן" רְאֵל הַגְּרִינוֹו עַד מְכִילָתוֹ, וְכָן פִּי^ט
רְיַיְן נְגַהָה: (מכ) וּבְזָנָה פְּסָס כְּתָה וְלְמָנוֹת
"וַיַּפְגַּן לְבָזָן" וְעַגְנוֹו צְטָל תְּנוּהָה וְצְוָמָה וְרַפְיוֹן כְּתָה
הַלְּגָדָר, וְכָן פִּי הַרְדִּיק, עַגְנוֹו רַפְיוֹן וְתְּלִיטָות:
(מנ) שְׁעַמְדָה לְנוֹ מְתָגָעוֹתָה, כִּי פְּסָקָה נְסִימָתוֹ וְתְּגָעָתָה
לְבָזָן וְסִיחָה כְּמָתָה, וְהַיְרָה בְּנָבוֹן לְזָהָהָה פְּתָחוֹס כִּי
הַלְּבָזָן גַּפְתָּה פְּתָחוֹס, וְהַחְוָס הַתּוֹלְדִי יְזָלָה וְמַתְפָּזָר כְּמִיּוֹתָ
הַגָּנוֹף, וְזָוָה הַלְּבָזָן מַתְקָרָר וְכָן פִּי הַרְמָכָן וְרוּעָם:
(מד) פִּי הַפְּיוֹלוֹ שְׁלָל הַלְּמָיִון מְכָזָה נְתָמָעָל, וְכָן פִּי^ט
הַמְּפָרָשִׂים כְּפָר, "כִּי קְרוּב הַזָּה" (קְמוֹת יְהָזָה) הַעֲפָזָ
שָׁהָוָה קְרוּב מְכָזָה לְהָנָס מִפְנֵי הַטָּמֵעַ הַזָּה הַמְּפָרָשִׂים
צָס: (מה) נְרָפָא מְנַעַּל הַמְּלָזָה הַקּוֹדָס, וְחוֹלָל לְטָ
לְכָרִיחָתוֹ: (מו) דְּמַשְׁטָעָה כִּי וְיִמְתָּה לְנוֹ מֵי מְנוֹתָה

סְבִּנָה (גִּיאָה יְהָזָה), וְכָן פִּי כְּסִיסְבָּס, וְכָן תְּיַהָה
סְפִינָן עַל גִּיאָה, פִּי הַדְּבָרִים סְסָס, כִּיְיָה חֻמְרָיִם נָוָה
סְפִינָן - ... כִּי עַל גִּיאָה כְּיוֹ כְּדָבָרִים מְהֻלָּאִים נְלָסָטוֹ הַלְּבָזָן מְפִינָן כִּי
לְיַהָה תְּפִזְזָן גַּמְלָחָתָה מְהֻבָּנָת וְכָתָב "כִּי טְלָעָה שְׁתָנוֹפָה וְכָרְוָה טְנוֹבָה מְוֹכָרָת
הַלְּבָזָן לְמוֹת וְסִפְרָי" דְּבָרָק כְּמַכְתָּבָה מִתְּעַקְבָּה מְנוֹדָל סְכָבָרָה נְפָתָה, וְמַלְתָּה פְּגָגָה מְגַזְלָתָה מְטָמָה,
לְנוֹ, פִּי לְנוֹ נְסָהָלָה נְמָכוֹתָה וְלֹגָה סְתָפָלָה מְכָבָרָה לְמוֹת, כִּי עַל כְּהָמָין לְבָזָן, וְתְּבָזָן כְּבָזָן
בְּסָפָרוֹ הַלְּיָוָה כִּיְיָה, פְּדָרָטָה מְפָטָה כְּנִיְמָלִים, וְלֹגָה סְמָעָה כְּבָזָן כְּבָזָן וְיַזְלָל
לְכָתְהָבָק וְלֹגָה מְתָה": [יט] וְדַעַת רְזִילָה כִּי יְזָל כִּי וְרַוְתָה נְכָולָה סְמָבָבָה מְיָסָה צְלָל יוֹסֵף, וְכָדְתָה זְלָל (בָּבָת ג, ג) לְזָל
סְכִינָה

מקורי רשות*: טו) תפנית י, ה, כיל טס. ז) תפנית בס כ"ל טס, ילקוט קיב, טס ג' וְכָן סָוָה מְלָאָתָה הַגָּדָה. יח) נִילָה
ז, ה, וְמִין רְצָבָה יְזָל גָּל בָּבָזָה. יט) חַיָּס גָּמָע. ב) יְמָיִם מְתָה. י. *) ט היינְטָע טס.

אבן עזרא

שיכuous איש על אחיו בעבר מכירתו (ט) (טו):
כה ייפג לבו. מנורת "אל תנתני פונת לר"
(איכה ב יח) (ט) (ז) והטעם שעמד לבו ודפס,
כטעם "וימת לבו" (ש"א כה' לו) (ט), כי לא
האמין (ט) (ז), ויהי בראשותו העגולות ותחי
רווחו (ט) (ז), ואל תתטה על מלחת ייפג (ט), כי

הט ספלת לְזָן הַלְּעָטָלָיו וְגַרְמָתָה לְנוֹ לְפָנָהָתוֹ: (כו) וּבְיַדְךָ הוּא
מוֹסָל: וַיַּפְגַּן לְבָזָן. נְחַלְפָה לְבָזָן וְהַלְּרָאַמְּנָה מוֹנָה
טוּמָן בְּלָצָן מְצָנָה יְהָזָה) וכמו מְלָיָן סְפָגוֹת יְהָזָה). וְלִיחְיָה לְמָה
פָּג: (כו) אַתְכָל דְּבָרִי יוֹסֵף. סִימָן מְמָלָה לְבָסָה כִּיְמָה כְּפָלָתָה

קרני אור

ט (ל) צָלָלָה קְלִיּוֹן מְזָוָן, אֲסָס (יְלָזָלָיִם נְדִילָס פ')
כ' (ט) טעדר מְזָוָן חַלְמָוָתָה לְקַיִם וְמַלְתָּה דְלָל דְּבָרָה
גְּרָתָה מְזָוָן וְכָלָבָגָתָה כְּתָבָה וְסָוָה מְזָוָן (גְּרָתָה ה'
אַיִלְלָה לְזָנוֹתָה, וְסָזָן מְתָכָפָן לְבָזָן, פִּיכְ נְקָרָה
מְזָוָן: [טו] אל תְּרֵגָזָן, פִּיכְ שְׁלָל יְפָחָדוֹ כְּדָרָךְ, כִּי בָּמוֹ
מְזָוָן סְבָזָה כְּתָבָה וְלָמָס יְלָזָה גְּמָלָה וְתְּחַלְתָּה
וְלִילָּס סְבִינָה פְּגָגָה וְלִתְכָבָבָה וְהַלְּבָזָה מְלָאָתָה
פִּינָּס, וְסְרָלָבָגָתָה פִּיכְ בְּזָהָר וְבְזָהָר כְּמָלָקִים סְפָלָתָה
כְּלִי שְׁלָל תְּחַפְּרָס לְבָזָן חַלְמָוָתָה וְבְזָהָר כְּמָלָקִים
סְפָלָתָה יְלָזָה כְּתָבָה וְלָמָס פְּגָגָה סְבִינָה כְּבָזָן
סְכִינָה לְבָזָן יְלָזָה כְּתָבָה וְלָמָס חַלְמָוָתָה וְבְזָהָר
סְבִינָה: [ז] וְיַפְגַּג כָּמוֹ יַפְגַּג, מְנַפְּקָה כְּמַוְלָה גְּלָנוֹד מְתָחָבָה
לְסָתְהָבָק כְּדָרָךְ, "הַלְּמָתָה פְּגָגָה נְגָמָתָה נְגָמָתָה"
חַיָּס וְגַזְלָס, "הַלְּמָתָה פְּגָגָה נְגָמָתָה נְגָמָתָה", וְכָהָרָה נְסָסָתָה
מְלָיָן סְפָגוֹת" (ח'יכָה ג, מ"ט) כְּלָס פְּגָגָה נְגָמָתָה (ה'וגָכָה):
[ז] וְרְשָׁבָה זְלָל פִּיכְ נְחַלְפָה לְבָזָן וְסְרָלָבָגָתָה זְלָל כְּסִיס לְבָזָן
סְוָה הַלְּבָזָן כְּדָבָרִים, זְלָל מְלָאָתָן מְלָאָתָן טְמָנָן בְּלָצָן
אַבְנָה (גִּיאָה יְהָזָה), וְכָן פִּי כְּסִיסְבָּס, וְכָן תְּיַהָה
סְפִינָן עַל גִּיאָה, פִּי הַדְּבָרִים סְסָס, כִּיְיָה חֻמְרָיִם נָוָה
סְפִינָן - ... כִּי עַל גִּיאָה כְּיוֹ כְּדָבָרִים מְהֻלָּאִים נְלָסָטוֹ הַלְּבָזָן מְפִינָן כִּי
לְיַהָה תְּפִזְזָן גַּמְלָחָתָה מְהֻבָּנָתָה וְכָתָב "כִּי טְלָעָה שְׁתָנוֹפָה וְכָרְוָה טְנוֹבָה מְוֹכָרָת
הַלְּבָזָן לְמוֹת וְסִפְרָי" דְּבָרָק כְּמַכְתָּבָה מִתְּעַקְבָּה מְנוֹדָל סְכָבָרָה נְפָתָה, וְמַלְתָּה פְּגָגָה
לְנוֹ, פִּי לְנוֹ נְסָהָלָה נְמָכוֹתָה וְלֹגָה סְתָפָלָה מְכָבָרָה לְמוֹת, כִּי עַל כְּהָמָין לְבָזָן, וְתְּבָזָן כְּבָזָן
בְּסָפָרוֹ הַלְּיָוָה כִּיְיָה, פְּדָרָטָה מְפָטָה כְּנִיְמָלִים, וְלֹגָה סְמָעָה כ

שֶׁלַח יְהוָה יוֹסֵף לִשְׂאַת אֹתוֹ וַתָּתֵּן רָוח
יַעֲקֹב אָבִיכֶם : רַבִּיעַ כח וַיֹּאמֶר
יִשְׂרָאֵל רַبָּעַ יְהוָה יוֹסֵף בָּנֵיכֶם אֲלֹכֶת
וְאֶרְאָנוּ פְּטָרָם אָמָות : מִזְמָרָה
יִשְׂרָאֵל וּבְלִאַשְׁר-לֹז וַיָּבֹא פָּארָה
שְׁבָעַ וַיַּזְבַּח זְבָחִים לְאֱלֹהִי אֲבוֹת
יִצְחָק : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לִשְׂרָאֵל
פְּמִרְאַת הַלְּילָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגָּנִי : וַיֹּאמֶר אָנֹכִ
הָאָלֹהִי אֲבִיךָ אֱלֹהִתִּיר אָמְרָה
מִצְרִימָה כִּי-לֹנְגֵן גָּדוֹל אֲשִׁימָה
שָׁם : וְאָנֹכִי אֶרְד עַמְךָ מִצְרִימָה

אבן עורה

בן דרך הנביאים לדבר, כתו,, ונשנה לא נשארה
ביה' (דניאל יז' יז) (ט) : ביה' רב עוד יוסף.
רב לי זאת השמחה (טט) (טכ) :

ג טרדה. טקור, זה הוא חסר הפט"א (ה) כמו "אשר תננה הוודך" (תה' ח ב) (כ) : וטעם עלה נם עליה. שיקבר בארץ ישראל (ו) [א] :

אלְהִי אָבִיו יַצְחָק . מֵיָּצָר הָלָס בְּכָבוֹד הַבָּיו
וְלֹא בְּחַנְלָהָס : (ב) יַעֲקֹב יַעֲקֹב . ל' חַנְכָה ג) :
אֶל עַל סְנוּקָק נְהַחַת לְחוּלָה נְהַלְּזָן ד) :

קרני אור

הכיניש צורס לנו מטבח פְּלָלוֹת, וכן מטבח עַדְכּוֹת, וכן מטבח דְּנָלֶר בְּמִתְחָה, וכן הוויה גְּוֹמֶל, וויסי כְּגַנְגָן וויסי עַלְיוֹן דְּלִילְבָּן (מ"ב נ טו) וכן חֵיא, ובלית לות קְוַדְשָׁה פָּל יְפָקֵד חֲנוּכָּהוּן. וכן תְּיוֹכְעַט וכן פִּי יְהִי רְצָיו יְלִיל, וכן פָּוּת דְּמַת יְהִי פְּלָלָנְגָג וְפְּלָלִיָּה. סְכוּם רוח נְכוֹתָה פָּלָל כְּמַתְבָּהוּ כָּל יְמִי הַגָּדוֹלָה פָּל יוֹסֵף: [ב] וּרְשָׁי יְלִיל פִּי, רְכָב לִי פְּזָל זְמַתְבָּה וְתְדָסִי מְצֻמָּע פִּי, יְסָבֵב לִי פְּלָנֶה בְּמִתְחָה לְקָפֹות לְכָנָה, וְהַלְמָכָס פִּי, לְיִכְפּוֹת כָּלִי פָּלָל כְּהַמִּנְתִּי, הַלְּגָדָל וְהַלְּמָיו שָׂוד יוֹסֵף גְּנִי חֵי, וּסְלִידְקָה פִּי, רְכָב טָוָב יְסָבֵב לִי אַמְלָה זְיוֹסָף. גְּנִי חֵי (וכב"ר פִּי) גָּל יְלָקּוֹת רְמוֹזָה קָנָכָה) רְכָב כְּתוֹבָל יוֹסֵף גְּנִי זְכָמָה קְרוֹת הַגְּנִיעָבוֹן, פְּלִילָה זְמִינָה מִיתָּה עַכְנִית, וְיְלִילָה מִמִּיתָּה עַחֲנִית.

פָּלָד בְּ יַקְוֹט קִינְכָּר כְּבָ) תְּנִהּוֹתָה וַיְצָא חֹות בְּ כְּ פְּדָלִים

א) ד"ה יוס. א) יכחות יג כ. ב) נ"ר פל"ז כ
טפלת ויקלח סוף פ"ה. ד) צ"נ פל"ח פ' ג.

ית עגלה תא דשלח יוסף
למעטל יתנה ושרת רודר
גבואה לנות יעקב אביהון: כה נאמר ישראלי
ספי לי תרוא עד בענין
יוסף ברוי קים אויל
וחותגה עד לא אמרות:
א גנטל ישראל וכל דיבר
לה נארתא לבאר שביע
זרbatch הבחן לאלהה
אבייחי יצחק: ב נאמר
וי לישראל בחורי דלייליא
ונאמר יעקב יעקב נאמר
הא אני: ג נאמר אני
אל אלה לאבוקה לא
תרחל מלמיתה למכבים
ארוי לעם ספי אש לגז
תמן: ד אני אהות עטף
למכבים ואני אסקפה

ר' ש'

מנלה עלולה (א) וזכה כלמל וילך حت
כמגנות הצל שלם יוסק ולח נחלם הצל
שלם פלעה: ותהי רוח יעקב. שרטט עליו
איכיל שפילא ממכו (ב): (כח) רב עוד.
רב לי עוד קמח ומלח כויהל עוד יוסק
באי חי: (ה) בארא שבע. כמו לבן קבע

ה' אל תירא מרדת מצרימה. לפי טעינה (ג) אל תירא מרדת מצרימה. לפי טעינה (ב) אל תירא מרדת מצרימה. לפיכך תלת כילום יונתל מככוב זקנו (ב) במלטה במלטה יונתל מככוב זקנו (ב) במלטה במלטה

יהל אור

לחתנוועה : (מו) ובן יחלמר קולדט זה „וְהִנֵּה מַעֲתָה הַ
יְשָׁמֵד כִּי כַּח“, וויסיטס „וְנִסְמַה לְהַנְּסֹרֶת כִּי“ לרך
גוזמאן והפֿלְגָה : (מח) די לי זאָהה האַסְמָה זָהָוָה חי,
וְהַפִּילְזָו חִינּוּ מְוֹסָל, וכן תְּזִהֵּר „סְנִי לִי הַלּוֹסָן“ סְפִי יְסִ
לי די אַסְמָה בְּזִדְעַי זָהָוָה חי, וכן פִּי הַרְלַצְּגָן :
(ה) רְזִיל יוֹסֵל זָהָוָה פִּיפּ כִּי סְרָצָו עִירְדָּה : (כ) שְׂרָשָׂו
„גְּתָן“ וְהַסְּפָר נּוֹזֵן פִּילְהַסְּפָעָל : (ג) שְׂיֻעָרוֹ,
וְגַט עַלְהָה חָעָלָךְ, וכן פִּי רְסִיז זָל וְהַרְסָבָס וְהַרְלַקְ

סקורי רשיי. בא) תנהומת ה חותם יה, תנהומת ב חותם יב כ"

וְפִין כַּי-וְקָדָשׁ סִימָן לֵימָם, בְּעֵז סִיקָּה . ג) פִין

אונקלום

486

אֶפְ אָפְקָא וַיּוֹסֵף יִשְׁנֵי
יִדּוּהֵי עַל עַיְנֵיהָ : הִי וְקַמְ
יַעֲקֹב מִבְאָרָא לְשַׁבָּע
וְגַטְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְתָה
יַעֲקֹב אֶבְיוֹן וְתִפְלֵהוֹן
וְתִשְׁחֹון בְּעַנְלֵףָא דִי
שְׁלֵחָ פְּרֵעה לְמַטְלֵי יְתָה :
וְיַדְרוֹג יְתִגְתְּהוֹן וְתִתְ
קְנִיחֹן דִי קְנוּ בְּאֶרְעָא
לְבָנָעָן וְאַתָּה לְמַצְרָא
יַעֲקֹב וְכָל בְּנוֹהֵי עַפְתָּה :
בְּנוֹהֵי וְבְנֵי בְּנוֹהֵי עַפְתָּה
בְּנָתָה וְבָנָתָ בְּנוֹהֵי וְכָל
גַּרְעָה אַעֲיל עַפְתָּה
לְמַצְרָא : חָנוֹן שְׁמַהָת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַעַל לְמַצְרָא
יַעֲקֹב יְבָנוֹהֵי בּוֹכָרָא
רַעַקְבָּרָאָגָן : ט וְבְנֵי
רָאוּבָן חָנוֹק וּפְלֵיאָ

בראשית טו ויינש

וְאַגְּבֵי אַעֲלֵה נְסִעָלָה וַיּוֹסֵף יִשְׁנֵית
יִדּוּ עַל-עַיְנֵיהָ : הַיּוֹקָם יַעֲקֹב מִבְאָרָא
שְׁבַע וְיִשְׁאָו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-יַעֲקֹב
אֶבְיָהָם וְאֶת-טְפָמָם וְאֶת-נְשִׁיחָהָם
בְּעַנְלָות אֶשְׁר-שְׁלָחָ פְּרֵעה לְיִשְׁאָת
אַתָּה : וַיַּקְתַּח אֶת-מִקְנֵיָהָם וְאֶת-
רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכָשָׁו בְּאֶרְץ כְּנָעָן
וַיָּבֹא מִצְרִים : יַעֲקֹב וּכְלִיזְרָעָן
אַתָּה : בְּנֵי וּבְנֵי בְּנֵי אַתָּה בְּנָתָיו
וּבְנוֹת בְּנֵי וּכְלִיזְרָעָן הַבִּיא אַתָּה
מִצְרִים : סְחִיטִישׁ חִוָּאָה שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִים : יַעֲקֹב
וּבְנֵי בְּכָרָר יַעֲקֹב רָאוּבָן : ט וּבְנֵי
רָאוּבָן חָנוֹק וּפְלֵיאָ וּחַצְרָן וּבְרָמִי :

רשוי

(ד) ואנבי אלך . כגעתו לחיות נ侃ל
צָהָרֶן ח) : (ו) אשר רכשו בארץ כנען .
הכל מה קלכט צפרא מס נון הכל נפכו
בצבאל חלקו במערת המכפלתحمل נמי נמי
חולא למלה חין כדורי לי זוזו הצל
כליימי לי ו) כעmailto לו לכוין כל זקב וטל כסא כמין כרי ומלר לו טול חט ו) :
(ז) ובנות בניו . סלח כת הצל ויכבד כת לוי(ח) : (מ) הבאים מצרים . על כס כסען קולת

יְהָל אָוֹר

וְהַרְדִּיָּה : (ד) ובן הוּא גְּפָרְרַיִּי , יִמְמַן טַיְינֵךְ לְהַרְ
מִיתָה , וְכָנְהָוּ נְפָסְיוּ (גְּרַמְיָן מנו 7) וְזַעַמִּתָה
שְׁוִיסָה : (ה) עַיְן (לְמַעְלָה לוּ לְהָ קְטָרָה כָּה) :
(ו) וְאַיְנוּ יִכְלֵל לְפָרָס כָּמוּ לְמַעְלָה (לוּ לְהָ) חַסְרָה כָּן
כָּתוּ וְכָתָ בְּנֵי וְכָיוֹן סָרָת בְּתָהָר , כִּי כָּחֵר חַוְתָכָ פָה
בְּנָוֹת בְּנֵי לְכָד וְלְהָ הַיָּה לוּ וְוָלָת דִיְהָ , מַעַכְיָלָךְ יַלְרָף
שְׁפָחוֹתָה : (ז) עַיְן (לְמַעְלָה לוּ ב) מִסְפָּרְתָּה זְסָן :

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

אַבְנֵן עַזְרָא

ד וַיּוֹסֵף יִשְׁתַּחַת יְדוּ עַל עַיְנֵיךְ . בְּטוֹהָן , כֵּן מַנְהָגָה
הַחִים עַמְּסָתִים (ז) (ב) : זַבְנָתָיו . הִיא דִינָה
לְבָדָה (ט) וַיַּתְּכַן שְׁהִיה לְדִינָה שְׁפָחוֹת קַשְׁוֹת
נְדָלוֹ עַפְתָּה , וּבְעַבְורָה בְּתוֹ קְרָם הַכְּהֻוב בְּנָוֹת
יַעֲקֹב (ט) בְּעַבְורָ שְׁנָדָלוֹ בְּבִיתָו , בְּמוֹ "בְּנֵי סִיכְלָי" (ט),

כְּרִימָה לְזַבְנָתָיו . סָלָח כַּת הַצְלָה וְיַכְבֵּד קַת לְוִיחָה : (ט) הַבָּאִים מִצְרָיָה .

קְרָנִי אָוֹר

כְּמוֹת כְּמַרְכָּז וְלְחַוְתָּוָה סְפִי , הַלְּגִי יַדְעַפְסָס , נְסָ פְּלָס , וְפְרִין
מוֹלָה סְפִי . כֵּן מַאֲתָלָק אַלְגָּזָן וְעַטְקִילָס גְּלִילָן זָפָר (ט) , וְלְפָגָ
לְוָמָל זְיַטְּסָה כְּטָפָס מְהַלְלָן זְיַקְנָבָן כְּלִיָּי כְּמַמְלָתָה סְמַכְפָּלָה
וְגַס פְּלָס רְמָז פְּנִין יוֹסָף , וְכְטָלִימָס לְתָת פְּלָזָהָי" (ט) מַטָּס יְהָ
כָּה) הַוְיָה כְּפָי הַתְּזָקָוָי , לְרָכוֹת עַלְתָּוָת זְהָלָל כָּל פְּצָכָטִים , וְכְרָמָגָן
פְּיָי , שְׁוִיסָה כְּנִיתָ עַכְדָּס פְּלָס צְיַעַלְנוּ נְסָ פְּלָה , כִּי מַעְטָה
אֲגָלָות תְּחִמָּל כֵּן סְפִי כְּלִילָגָן , הַמְּלָאָס כְּבָרָה וְלְאַרְטָי ,
כִּי הַזָּהָב הַעֲלָה חַוְתָּס מְפָנוּ מְלָאָס כְּלָוָתָה וְכְמוֹפָתָה :
(ב) וְכֵן סְפִי כְּמַקְדָּשָׁה , וְכֵן כְּתָבָה תְּזָקָוָי . מַאֲכָג כָּוֹן סְכָתָס

פְּקָרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

מִקְרָוי רַשְׁיָה : (ח) עַיְן קְרִיְהָ לוּ . (ו) לְמַטָּה כָּה , (ז) תְּמֻהָמָה הַוְיָה חָות וּ, כָּה פְּמָקָד , סְמוֹעָ פְּלִינְיָה , פְּלִילִים

וְפָנִים עַכְמִתִּס סְטוּגָלִים הַת טַיְינָס כְּמוֹן הַתְּפִילָה ,

וּבְנֵי שָׁמָעוֹן יְמֹאֵל וַיְמִינֵז וְאֶחָד
וְיִכְיֹז וְצָהָר וְשָׁאָל בְּזִיהָבָנָעָנִית:
וְבְנֵי לְוִי גְּרָשָׂוֹן קָהָת וְמִרְבִּי:
וְבְנֵי יְהוּדָה עֲרֵב וְאָנוֹן וְשָׁלָה
וְפְרִזּוֹן זָרָה וְיִמְתָּח עָרֵב וְאָנוֹן בְּאֶרְזָ
כְּנָעָן וְיִהְוֹן בְּגִיאְפְּרִזּוֹן תְּצִרְנוֹן וְחַמְוָל:
וְבְנֵי יְשֻׁשָׁנָר תְּזַלְעָה וְפָנָה וְיוֹבָ
שְׁמָרָנוֹן יְד וְבְנֵי יְבָלוֹן סְרָד וְאַלְוָן
וְיְחַלָּאל: ט אֶלְהָהָן בְּנֵי לְאֶה אֲשֶׁר
לְהַלְיָעָקָב בְּפְקָדָן אֶלְסָוָאת הַיְנָה
בְּתוּבָל נְפָשָׁבָנִיו וּבְנוֹתִיו שְׁלָשִׁים

אבן עורא

ובן ובנות בניו כי אחת היא (ז) (ט) י-בנ' הכנענית. לער כי נשי השבטים הוי ארמית וצריות ואדומיות ומדיניות (ז) (ח), והוביר זו בלבד (ז) בעבר שעה שטעון שלא כהונן לקחת בנענית (ח), ועל זה הדבר הזכיר מות ער ואונן

תכל כי עוקב ללמדך حقך מזרעך מה לך
לשים ושלש. ובפרטן לי מטה מוליך לך
ככל ניסתן לנעל יא) סנהדרין יב) חזקיל ידה

קרני אור

ולហוילכו הָלְכָה אֶת-אַפְלָס, וְחוּקָלָם יוֹכִיחַ תְּרֵנְמוֹ פְּגָלוֹת כְּמוֹת
בְּבָשָׂן, וְהַלְעָגָס פִּי עַל פְּנֵי זָהָר וְלְכִיר, יִשְׁתַּדְלֵל גַּעֲזָוָתָס,
גַּלְכָּחִיכָּבָד, יְבִיטָה יְדוֹ עַל בְּנֵינוֹ (חַיּוֹת ט' לָן), וְכַלְדִּיק פִּי,
יְיַוְסִיף יְסִית יְדוֹ כְּמוֹ שְׁמָאל וְיַפְלֵל יְסִף עַל פִּי חַכְיוֹ, וְכַפְרוֹ
בְּזָהָב צִבְצָל יוֹסֵף חַמְרָיו נְכָלָל בְּנֵיו זְכִינֵי בְּנֵיו, כֹּל חַוּטָן
בְּגָנִים בְּמִישָׁה חַמְבָּיו: [ב] וּרְשָׁי, זָעַם כַּת חַבָּר
וּמָה יַלְנָה, וְכָלָה נָמָה כִּיתָה גָּלוֹ דִינָה לְכָה, חַכָּל כָּךְ
אַלְיָחָכָב (בְּנָאָדָר כָּו ח) "וְכִי דָן חַוְזִיכָּה" (אַמְתָה פ' כָּב) וְפִינָּן
מו) עַל ס' "וְסָס כַּת אַבְדָּר סְרָתָה" בְּגָנָי כַּת"ה, וְבָסָס כַּת
בְּלָהָת אַבְדָּר, מְנֻצָּלה הַלְּחָזָן, וְלֹעֲן שְׂוִיכָלה הַלְּחָזָן כְּהֵן
זְאוֹסִיס דָהָלָה הַלְּחָן נְחַבָּנה כְּכָלָל סְבָבָעָה גַּפְבָּשָׁה
לְבָנָדָלָה חַוָּתָה זְלָפָה, עַלְיָיוֹן יַקְבָּח הַלְּחָן נְחַבָּנה כְּכָלָל
בְּהָיוֹס (לְעַרְבָּה יוֹצְאָה יְלִיבָה, וְעַיְן כְּטוֹלָה עַל הַתּוֹלָה בְּזָהָתָה בְּכָן
לְמֻצָּלה לוֹ כָּב) וְלְדַעְתוֹ נְדַחָה בְּלָמָה יְקִיָּס כְּנָיִת כַּתְּהָלָה לְפִי עֲדוֹת
ס' "בְּגָוֹל הַוְּגָוֹן וּמְרִי דְעַכְלָה צְוָהָרָי דְכָנָעָנָי כְּבָקִיס" וכן

יא) כוותה יכ ה כ"ב קכ, ה, קכג ב, מתהימע ה במל"ר
ז"ד ט ציו"ר פ"ח יט, נמל"ל פ' ב ח, וע' יג כ, סס"י
לא כ פ' לא ילקוט קככ. יב) נמל' כו גט.

וְחִצּוֹן וְכָרְפֵי : יְבָנֵי
שְׁמֻעוֹן יְמַאֵּל נִימָן וְאֶחָד
וְבָנֵין וְצָהָר וְשָׂאֵל בְּרֵ
פְּנַעֲנִיתָא : יְאֵבָנֵי לְנֵי
פְּרִישָׁוֹן קְהַת וְמְרָבִי :
יְבָנֵי יְהָדָה עָרָן וְאָנוֹן
וְשָׁלָה וְפְּרִזְׁזָה וְנָרָת וְמִתְּ
עָרָן וְאָנוֹן בְּאֶרְעָא דְכְנָעָן
וְהַוּ בָנֵי פְּרִזְׁזָה חִצּוֹן
וְחִמְיל : יְגָדָבָנֵי יְשָׁשָׁכָר
תְּיַלְעָזָפָה נִוְבָרָשָׁמָרָן :
דְּבָנֵי זְבָלוֹן סָכָר וְאַלְוָן
וְחַלְאָל : טְוַי אַלְיָן בְּנֵי
קְאָתָה דְילִידָת לְיַעֲקָבָן
בְּפָפָן אַרְם וִיתָה דִינָה
בְּרַתָּה פָלָגָשָׁה בְּנוֹתָי
וְבְנָתָה תְלִתָּן וְתָלָת :

רשות

לְהַסֵּךְ כָּמֹת בְּחִיסָּה. וְלֹאֵין לְתָמוֹךְ עַל הַסֵּךְ
לְמַה כֶּתֶב הַסֵּךְ בְּחוֹ : (י) בֶּן הַבְּנָעָנִית. בְּנִי
דִּינָּה שְׁנַכְעַלְתָּה לְכָנָעַנִּי. כְּשֶׁהָלַגְנוּ חֲתַת סָלָס לְמַה
סִימְלָה דִּינָּה רְוַלְתָּה לְהַחַת פָּעַל שְׁנַכְעַט לְהַ
סְמַעַון סִימְלָה ט) : (טו) אֱלֹהִים בְּנֵי לְאָהָרָן

ייחל אור

(ח) כי רק הلت היה סלה נת להר, וקרלה נמות בנו
ויהי לך נ"כ. שפחות: (ט) אבל לך כנענות, וכן
לכל בן הכנענית, וכן ת"ה "בר כנעניתה" מפני שכל
שהל רבכתיים לך נטהן מכות נטען: (י) אמו אל
סגול בן שמעון: (יח) והרד"ק כתוב "נרהה כי כולם
וילמדו נת לוי וע"ז כתוב פרמץ", פימת נמות בנו, היה נמות
דרך סכתוב לדרכך לאזון רזים כעין ביתם, כמו "ונזין פלורה"
מש בכוחתי למפלת (לו לך העלה כה) לפ"י עדות פרמץ"ן (כמ"ד)
התה חכם מלך, וזה כי כיתה נתה של האב כי אם נתה
ובכם אהבותך", וביתך אהבותך מן אהובך ונמר מן אהובך, וכדבורי
זופס לייעך, ועיין פירושיך סכתוב, וזה גם נדמה (נפ"ס,
בגעים נסב, כיון בלינס מיזורי ירך יעך, וקרלה אהמל
דרך הספק נחלות הבית כהחים, כמו אהבות לוטן תמןע".
פרמץ"ן ז"ל, וזה כי אם ברת נתה של האב: [ד] יוב"ע ח

אל"ג פ' ושי כב'לה (פ"ז) מדריך בטוחן ה פ' לב מדריך בכ'לה

בראשית טו ויגש

וּשְׁלֹשׁ : טו וַיָּבֹן נֵד צְפִיוֹן וְחֶגֶן שׂוֹנֵן
וְאַצְבֵּן עֲרֵי נָאָרוֹדִי וְאַרְאָלִי : יי' וַיָּבֹן אֲשֶׁר יִמְהַווּ שׂוֹהֵה וְשׂוֹיֵם וְבָרִיעָה
וְשְׁרָחָה אֲחַתָּם וַיָּבֹן בָּרִיעָה חֶבֶר
וּמְלָכִיאָל : יי' אֱלֹהִים בָּנָיו יְלֻפָּה אֲשֶׁר
נָתָן לְבָנָיו לְלֹאָה בְּרִקְעָה וְיִלְיָדָת
אֱלֹהִים לְיַעֲקֹב שְׁשׁ עִשְׂרָה נְפָשָׁה :
ט בָּנָיו רְחַל אֲשֶׁת יַעֲקֹב יוֹסֵף
וּבְנִימָן : יי' וַיָּוֹלֶד לְיַוֹּסֵף בְּאֶרְץ

מִצְרַיִם אֲשֶׁר יַלְדָה-לּוּ אָסְנָת בָּת-
פֹוטִי פְּרֻעָה בְּתָנָז אֶת-מִנְשָׁה וְאֶת-
אָפָרִים : כא' וַיָּבֹן בְּנִימָן בְּלֹעַ וּבְכָרֶל
וְאֲשָׁבֵל גְּרָא וּגְעָמָן אֲחִי וּרְאַשְׁ
מִפְּרִים וְחַפִּים וְאֶרְךָ : כב' אֱלֹהִים בָּנָי
רְחַל אֲשֶׁר יַלְדָה לְיַעֲקֹב בְּלִנְפָשָׁה
אַרְבָּעָה עִשָּׂר : כג' וּבְנִימָן חִשְׁבִּים:

ריש'

הוֹתָה לְלוֹי בְּמַלְרִיס לִידָתָה בְּמַלְרִיס וְלוֹין
 כוֹלָתָה בְּמַלְרִיס: (יט) בְּנִי רְחַל אֲשֶׁת יַעֲקֹב.
 וְכָלֵן לוֹ נְהַמֵּל בְּכָן הַסְּתָמֵה סְסִימָה
 לְיַעֲקֹב בְּלִי נְפָשָׁא אַרְבָּעָה
 עַשְׂרָה: כג' וּבְנִי בְּנָן חִשְׁבִּים:

יהל אור

וְהָרָוּ כְּמֹת אַנְרָאַס זְקָנָס עַלְמָה לִיקָּה לְסָה מְנוּיָת
 כִּינָן, וְצַמְמָן ג'ג', הַלְמָה שְׁלָקָה לְחַתָּה רְאַזְוָנָה,
 וְסִירָה לוֹ כְּנִיס מְמָה, לְקָמָה לְסָה הַמְּרָתָה כְּנִמְנִית, וְסִירָה
 לוֹ מְמָה שְׁלָל, לְפִיכָךְ פְּרָסָמוֹ תְּכֹתָב: (יכ) עַיִן
 לְמַעְלָה (לְמָה בְּהַטְּהָה ל): (ינ) כִּי כְּנָמָה "וַיְהִי" כִּי
 כְּלָעָה הַרְדָּה וְנַעַמְנָה (כְּמַלְיָה כו', מ') סְכוּמָה בְּנָן בְּנָן:
 (יל) עַיִבְיָה יְהָמָר, "וְכִינָה" לְפָזָן רְבָס: (טו) וְלֹא כְּפָלָל
 הַמְּתָה, וְכָכִיר רַק הַתְּסִימָה: (טו) וְיַג' "כִּי קָנָה דְּךָ
 הַלְמָוָה": (יו) חַשְׁבָּן טָלָס: (ימ) כִּי יוֹהֵי יְדִיכָו

וְעַיִן גְּדוֹלָה עַל הַטְּהָה, וְלֹאָלָמָה מַה צְחַכְנוּ כָּוֹה:

אבן עורא

בעבור היוותם בני כגענית (יי) (הה) : בא' וְנַעַמָּן •
 הוֹא בָּן בְּנִימָן, כי יש נתן שהוֹא בָּן בָּנו (וַיְ):
 בָּנָן וּבָנִי דָן הַשִּׁים. יתכן שהי' שנים (יז) ומתק
 אחד סהם ולא הוכרו הכתוב (טו) או כן דרך
 הלשון (טו) (וַיְ), יש אופר, כי ספר שבעים בעבור שהוֹא סך חמשים:

קרני אור

סָמָה גְּבָר (סְמָאָד' פָּג' ג) הַמְּלָא ל' יְוָתָן מַמְּסָה טָמוֹת ט'
 לוֹ, וְצִרְיָה, וְכָנָן סְלָוָה, וְצָהָל, וְכָנָן סְכָמָנִית, וְצָלָוִיָּל נְגָן
 קְוִילָּצִי, וְפְּיָין גְּמַלָּה"ג מְתִידָּצִי חָנָן פָּס: [הה] עַיִן כְּלָפָל
 יוֹסֵף מִסְּפָקָה ל' יוֹסֵף צָלָוִיל, הַס וְסָמָת לְמָה לוֹ
 מַת סְהָלָל נְגָנָמִית, וְצָעָנָור כִּי לְמָה מַת סְמָס דְּלָוָה צְפִיָּה
 דְּיָסָקָנָלָס לְגָנָפָי, וְמַיְזָה כְּתָב הַלְיָיָזָקָסִיָּו הַיְיָזָקָסִי
 לְמָה גְּדוֹלָה צְמָפָן הַתְּחַתָּה מִן סְהָלָל, וְמַה צְיָקָאָס פָּל צָהָל
 כְּנָמָן כִּי סִירָה מְרָגָן רְבָסָה, וְגָס כִּינָה מְנִזְמָנִית, הַגָּל צָהָל
 אַפְּלָה גְּמָרָה רְבָסָה, וְעַפְּגָן רְבָסָה, הַגָּפָן כִּינָה מְנִזְמָנִית
 וְעַיִן גְּדוֹלָה עַל הַטְּהָה, וְלֹאָלָמָה מַה צְחַכְנוּ כָּוֹה:

(וַיְ) כִּי קָנָה דְּךָ הַמְּתָה, כִּי מַה צְחַכְנוּ כָּוֹה:

כד וּבְנֵי נָפְתָלִי יַחֲצָאֵל וּגְנוּנִי וַיֵּצֶר
וַיִּשְׁלַׂחְמָם: כה אֱלֹהָה בָּנֵי בְּלֹהָה אֲשֶׁר-
נָתַן לְבָנָן לְרָחֵל בְּתוֹ וַתַּלְדֵּד אֶת-
אֱלֹהָה לַיְעָקֹב בְּלִנְפָשׁ שְׁבֻעָה:
כו בְּלִהְנְפָשׁ הַבָּאָה לַיְעָקֹב
מִצְרִימָה יַצֵּא יַרְכֵּו מִלְבָד גְּשִׁיּוֹת
בְּנֵי-יְעָקֹב בְּלִנְפָשׁ שְׁשִׁים וָשֶׁשׁ:

אבן עזרא

הו' (ז), וזה המפרש טעה, בעבר שמצאנו כל גיטש בניו ובנותיו שלשים ושלש (ט) והם שלשים ושתיים (ט), ובדרש כי יוכבר נולדה בין החומות (טט) (ז) גם זה תמה, למה לא הזכיר הבתוב הפלא שנעשה עתה שהילידה טשה והוא בת ק"ל שנה (טט), ולמה הזכיר דבר שרה שהיה בת תשעים (טט) (ח), ולא-di לנו זה הצער, עד שעשו פיטנאים פיטנים ביום שמחת תורה, יוכבר אטי אחורי התנהשי (טט) וזה בת ר'ג שנה (טט), וכי אחיה הוא כך וכך שנים (טט) (ט) דרך אנדרה או דבריו ייחיד (ט), והגICON בענייני שיעקב

ככיהול למת"י ומסס המלאה לרמות למלהnek סכמיס יז) קליכיס הנו לומד סמתו לפני
קרני אור
חכמים ומלך "ונני" כהלו חמל כל בכינוס בז' נון פיס
חלה וס. וכן "ונני חייתן צבאי" (דצ"ג נ ח) (לד"ק):
[ז] עיין מקורו רצ"י: [ח] והנה מה שמיין, זו יוכנל
אנולדס כין סטומות, כו"ז פל דין דבר, וזה טהור פיס דס
כו, פיס רחיי צתתדרקס נתוצה זה סצופת בז'יס נילדת
מצב ולחין, כמן צפלכטה זה גלחת ברה ימק צפיס זט
יזהר נפלין מלהז, כי פיהם פיתח נת קיל סנה ציילדס מטה,
ונת קב"ז אנס ציילדס מהין, והנה מלך הтолה, צתתפלס
פנין האוטיב, כי הימונע כס הוו סנה גדורות מפנות
פטולא (ללאן): [ט] כן כו"ז כני (נ"ג קב"ג נ) וכפייק
בסדר פולך נסוב פ"ג. בצעה קפלו היה בעולם כו"ז, ויהלו
כן חזק'ל, מבורלה, בס. יעקב, פמרס, אחיך ציילו, ויהלו
וחיליאו פגניהם. וכן קרמאנס כבקלמותו נס' סייד נתג, להיחס
כצילוי מיזגתי מליחים פיס ולוי פיש, וסמע ממטה, ופיס קטן
כימי מטה וסוח קיכל מלוד וכו"ת דיט" וטעין כבנט אלרג'ד
בס' בסציגו. וכברקמתה נעל כקף פלאה בס' ולפיין ח'ק
פיס חי קרכוב לתקין טנס, ה"כ אהת נליית היפויים ה'אל יכול
לכחות כי יוכנל פיתח מ'ס נטילת מלפ'ס ויתחכ נתג
ל'ז ספס:

(בז) פ"י מה טליתו כסל"ט היה דבריו הגדה של ז"ל סלנרי ייחיד, לא נלמד מmas, ולג' נכתיבם, ובספרם

ב' פ"ז יג . יד) הכתל ג יד , טו) גפינן כט ו . טו) פין
טומיטון ג ווילר גוינט .

אונקלות

בְּנֵי יַעֲקֹב כָּל נֶפֶשׁ
בְּנֵי יַעֲקֹב כָּל נֶפֶשׁ
דָּעַל אֶל יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם
נֶפֶקִי יַעֲקֹב בֶּן מִנְשֵׁי
שְׁבַע אֶל יַעֲקֹב כָּל נֶפֶשׁ
אֶלְיוֹן לְיַעֲקֹב כָּל נֶפֶשׁ
לְרָתָל פְּרַתָּה וַיְלִידָת יְתָה
בְּנֵי בְּלָדָה דִּיחָב לְבָנָה
זְגֻנִי וַיָּצַר וַיְשַׁלֵּם: בְּהֵ אֶלְיוֹן
בְּנֵי יַעֲקֹב כָּל נֶפֶשׁ

ר' ש'

עיקלו כל בית יי': (כו) כל הנפש הבאה
לייעקב. שילחו מלהן לנען נכה למליס
והין נכה זו לנען עבד חלא נטען כווע
כמו בערב ליה נחט יד) וכמו וככה לרמל
בטו נחט עס פלאן טו) לפיך טומו למטה
נחלף נפי סכסילחו נכו מהרן לנען לא
איו לאו סקיס וטא. וכאי כל הנפש לבית
יעקב נכה מלימה סבעיס נפש הווע לי
פבר לפיך טומו למטה נביית נפי צמאנבו
סב איו סבעיס סמלחו בס יוקט וטאי נאו
ונטומפה להס יוכבד בין החומות טו) (ווע
גלאי). ולדעתי קהומל מהומות גולדו עס

יהל אור

לע' כי רק סביס ותפער: (יב) למעלה (פ' ס') כטמונת הכלל, ואס הס סלאס וטלאס, הנה ההשכון טבאים טלאס, וחין גרייך לפ'': (כ) לפ' הפלט, ואס נחצוד לפ' הפלט, כי עולה מספלט סיט, אsieה אפשר לומר כדורי כמפרשים ומחר שכך כל פותר חת הפלט או אפשר לומר לדוריים: (כה) ואם נחר לפ' הדרס, סיוכנד נולדת בין חממות, וכייל האסלים למןין לאג, וכחנות כי רק לא"ב, ולפייז גו ישטור הכלל להפלט: (כח) פ' כי משה היה בן פ' טנה כמתדו לפני פרעה, נחסרו פ' טnis מן רד"ז טnis טישנו כמלvais נטהלו ק"ל טnis לפ' הדרס טנטה טנכלטו נולדת יוכנד בין חממות, ומין גרמאנין מה טהרב ט"ז, וכפי הדרי"ה (סמות ב' ה) מה טהער פ"ז: (כג) אחריו כי זה הנס נדול מנס טהה: (כל) פ' סיוכנד עולנה קיימת לחדר מיתת מסל בנה: (כח) כי משה היה ק"כ טנה, הנרס אל ק"ל טנה טהה לה כסילתו נמלחו ר"ג טנכ': (כו) וראיות כפיינויס מהחיה האיגוני: דברי יהל' וצחות ר' ר' זטנירובו רב' מתרבך

סקרים רשיים: יג) ניל' פ' פנו נ', נמל'ל פ' מ' מ', לות לנכ' פ' יג, יד) מפטול נ' ד', טו) ג'פ'יל כה' ו. טו) פין
פ'טוקי בפ' ז' פ' טו, יג) ב'ג' ב', פ' ב' ב' פ'טוקיה ב' ו'ג' ב' ג'ו;

בראשית מו ויגש

שְׁתִין וּשְׁיתָה: כֵי וּבְנֵי יוֹסֵף
כִי אֲתִילִידֶךָ לְהַבְמָצָרִים
נְפִשְׁתָה תְּרִין כֵל נְפִשְׁתָה
לְבִית יְעַקְבָּן דָעַלְנוּ
לְמָצָרִים שְׁבָעִין: כֵי וַיְתַ
יְהִידָה שְׁלַח קְדֻמוֹתִי
לְנוֹתָר יוֹסֵף לְפָנָא חֲקָדָמוֹתִי
לְגַשְׁן וְאַתְזָה לְאַרְעָא דְגַשְׁן:
כֵט וּמְטִיקִים יוֹסֵף רַחֲבוֹתִי
וּסְלִיק לְקָדָמוֹת יִשְׂרָאֵל

וְבָנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר יַלְדוּ בְּמִצְרָיִם
נֶפֶשׁ שְׁנִים פָּלִיחַ נְפֶשׁ לְבִתִּית יִעֱקֹב
הַבָּאָה מִצְרָיִם שְׁבָעִים: ס שְׁשִׁי
כֵּה וְאֶת-יְהוָה שְׁלַח לִפְנֵיו אֶל-
יוֹסֵף לְהֻזְּרָת לִפְנֵיו גַּשְׁנָה וַיַּבָּא
אֶרֶץ הַשְׁמִינִי: כט נִאָסֵר יוֹסֵף
מִרְכְּבָתָו וַיַּעַל לְקָרְבַּת-יִשְׂרָאֵל

רשי

ילידתנו נמלים טכלי לנו כמו כהן. (מלוחתי
כויקלח רביה יח) עשו סס נפשות פיו לנו
וכתוב קולח חותם נפשות ביתו לanon לביס לפי
שPIO עובדים להלכות הרכבה. יעקב סנעים
פיו לנו וכתוב קולח חותם נפק לפי שPIO
עובדים להל אחדר) : (כת) להורות לפניו.
כתרגומו לפנות לנו מynos ולבנות הינה
ימיעקב רב : לפניו. קודס טיגיטה לסס.
ומדריך הגדה להורות לפניו למקן לנו בית
תלמוד זמאנש-תאלה הולחה יט) : (כת) ויאסר
יוסף מרכיבתו. וזה תלמו חמל חת כסומים

„בשבעים נפש ירדו אבותיך טזריסה“ (דברים י'
עד כי יעקב נכנס בחשבון כי נפש יש לו (א)
ידי צוין, כמו „ויבן שלמה את הבית“ (ט"א ו'
יהל אור
וכפרט נדנדי הגדה כי מין זה הילכה : (כח) אשד
מינה (למטה פסוק כז) „כל הנפש לניטת ימקכ' וגוו'
סוח עס יעקב בעלמו : (כט) למעלה (כפ' ח) :
(ל') פ"י שיעקב בחשכון הסכעים עס בינוי :
(לט) ומשמע מהשכון דוקה על יוזחי יריכו, וכוח
חוינו בכלל : (לב) ובז פ"י סס הה' ז"ל כי נינים
וילך נחרץ כגען והכתוב כתוב על קרוב" : (נג) ולטה
לי להבילה עדותי מקומות חחר : (לד) ובודאי פ"י
יעקב עס נינו ביחד, (ועיין שמות יב מ) כפ' ומוסכם
בנוי יטלהן : (לה) ובב"י רש"ד הני" כי לא בכלל
הכתוב כי אף מל הכל, הוא חחר קרוב" : (לו) והוא
העד ה"ג כי מספר השכעים فهو דוקה : (לו) ובבל
זהת יולמר הכתוב, כמה מרימה, כי הכתוב על קרוב
ירדר : (לח) ומנסה ותפירים למ' ירדו למלאים, כי
הס נולדו במלvais: (לט) ובז יולמר הכתוב „כל
הנפש" (למטה פ' כז) כוולדיו כס ימקכ' בכלל:
(מ) ובז הוא לדעת יה (כ"ל פ"ל, ט) :
ונגלי

מטרו רשי: יח) פ' ד ו. יט) מהתומך ה' גות י' מטעם כ' יה' יב, נ' פ' ז' כ' ד' ליקוט קיב.

אָבִן עֹזֶרֶא
ב בחשבון (^{טט}) (^{טט}) וממנו יהל', כאילו אמר כל נפש
בנוי ובנותיו עם נפשו שלשים ושלש, והראיה
עיז שאמր בטהלה (^{טט}) יעקב ובנוי (^{טט}), ואם יטען
טווען ויאמר, כי הנגה בתוב, ויהי כל נפש יוצאי
ירך יעקב שבעים נפש (^{טט}), דעת כי הכתוב לא
חשש להוציא אחד משבעים, כאשר אמר „אשר
ילד לו בפדן ארם“ (לטעה לה בו) ולא נולד
לו בניטין שם (^{טט}), כי נס בזו הפרשה, שנים
עדים (^{טט}), האחד שאמר „וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרִימָה יַעֲקֹב וּבְנָיו“ (לטעה פ' ח)
זהנה הזכיר כי יעקב מבני ישראל (^{טט}), כי לא
הLER הכתוב כי אם אחר הרוב (^{טט}), והעד השני
בל הנפש לבית יעקב הבאה מצרים שביעים
(לטעה פ' כז) (^{טט}), ומנשה ואפרים לא באו אל
מצרים, כי שם היה ושם נולדו (^{טט}) ובתוב אחורי
כב) ואלה שניהם לא ירדו (^{טט}), ניכ זה הכתוב
והוא העיקר (^{טט}) (^{טט}) : **כט** ויאסר יוסף. עי

קרני אור

[...] ובן כוֹן נָפְמִיּוֹ, וכן פֵי אַלְכָנָס וְאַלְכָגָג וְאַלְדִּיָּה, שִׁימְקָב הַיָּה נֶמֶבֶל כָל נְפָז כְּיוֹ וְכְנוֹתָיו וַיְיִמְצָא בְּלָעֵס יָלֵד כָּן מִזְכָס וְסֻוִים בְּכָלָנָס וְלֹא הָזִינוּ סְכָתָוֹכְ, וְאַלְדָל כְּתָבְכְ, כִּי חָלוּ דִינָה נִתְמְכָלָה מִזְכָס וַיָּלֵדָה בָת, וְסְכָתָה כְּבִיחָק קְלָחוּ זָמָה כְּכָנְטָנִית, כִּי סִיחָה הָנִיחָה כְּגַעַנִּי וְלִקְתָּה חָוָתָה זָמָעָן כָל נְצָיו לוֹ נְזָבָה, וַיָּלֵדָה לוֹ בָהָלָל, וְאֵש טָעָס וְאַהֲלָל כָּן כְּכָנְעָנִית, וְפָזְנִילָה לְסִוְתָּה נָס פִּיחָה מִזְלָחָיִל יְלָךְ יְעָקָב, וְנָס כְּלָמוֹ הַבְּלָטִיס וְבְלָטִים פְּטָזָות נְמִי לְהָהָר, וְכָבָנָה לְוָמָל כָל אַפְּסָה גָּדוֹי יוֹלָחִי יְרִיכָו מְלָכָד נְמִי נְמִי יְמָקָב, כְּוֹיְהָה מַעַן הַכָּלָל, וְהָמָל כְּצָיס וְצָס, מְפָלִי גַּנְס סִיחָה הַמְּתָמָת מְנִצָּי נְמִי יְמָקָב, וְפְמָס פֵי סִיּוֹ, וְעֵס יוֹכָף וְנְמִי הַלִּי אַבְנָעָים, וְדָעָתָה כְּהָזָל וְאַלְטָנָס סִיחָה בְּעַיְקָל, וְכָן כְּתָבְכְ גַּנְלָדְיָל כְּפִי, לְפָדָלְחָיִל פִּי, נְטִי כִּי מְקָלָח דְּצָנְפִיס נְפָז יְלָדוֹ הַכּוֹתִין וְיָל כְּפָזִיטָות אַנְס יְעָקָב בְּכָלָל וּכְ : [יא] אַסְגָּבָה הַיָּן מִזָּה סְתִירָה לְמָס בְּהָזָל שְׂיוֹכָנָד נְלָדָה כִּיּוֹתָמָת, כִּי יְתָכָן זְכָךְ קְרִיכָה בְּהַמָּת, כְּפָנוֹ סְגָלָמוֹ כְּפִי, הַזָּל יָלֵדָה חָוָתָה לְלֹא הַלְּקָלִיס" (כָּמֶד', ס', גַּמ') וְהַמְּלָכוֹ לְיִתְחָס נְמִקְלִיס, וְתִין סְוִותָה בְּמַלְרִיס, הַכָּל נְכִין מְזָכוֹן בָּל סְנָפִיס נְפָז לְהָגְמִינִית יוֹכָבָד, לְפִי בְּגַוְלָדָה חַחְלִי בְּנָלוֹן נְמִחוֹן מְלִידִיס, וְאֵג יְתָכָן חָיִל לְוָמָל פְּנִילָה סְנָהָה מְלִיכָן

**אָבִיו גְּשָׁנָה וַיַּרְא אֶלְיוֹ וַיַּפְלֵל עַל־
צֻוֹאָרוֹן וַיַּבְךְ עַל־צֻוֹאָרוֹן עוֹד :
לוֹ וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יְוֹסֵף אֲמֹתָה
הַפָּעָם אַחֲרֵי רָאוֹתִי אֶת־פְּנֵיךְ כִּי
עוֹדָה חַיְךְ : לֹא וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו¹¹
וְאֶל־בֵּית אָבִיו אֱלֹהָה וְאֶגְדָּה
לְפָרָעָה וְאָמְרָה אֶלְיוֹ אָחִי וּבֵית־
אָבִי אָשָׁר בָּאֶרֶץ־כְּנָעֵן בְּאוֹ אֶלְיוֹ:
לְבָבְךָ אָנָשִׁים רַעַי צָאן כִּי־אָנָשִׁי
מִקְנָה הָיוּ וְצָאנָם וּבְקָרְבָּם וּבְלִ
אָשָׁר לְהַם הַבִּיאוּ : נִזְבְּחָה כִּי
יִקְרָא לְכֶם פָּרָעָה וְאָמַר מִהְדָּ
מַעֲשֵׂיכֶם : לֹא אָמַר תִּסְמַשׁ אָנָשִׁי מִקְנָה
הָיוּ עַבְדִּיךְ מִנְעוּרִין וּעַד־עֲתָה
גַּסְ-אָנָחָנוּ גַּסְ-אָבָתָינוּ בְּעַבְור
תִּשְׁבֹּו בָּאָרֶץ גְּשִׁין בִּיהְתוּעָת**

אבן עוזרא

למלך נס לקדשו לקדוד חכיו כ) : וירא אליו. יד (ט) ויב: לך כי תועבת מצרים כל רועה
יוסק נרלה אל חכיו: יבר על צוארו עוד.
לeson שלבות בכיה כב) וככן כי לא על חיט טיס טוד כב) ל' לכוי טוח חייו קס פלי מילות
נוספות על חטלו חף כלהן הכרבב וסומיך בכבי יופל על הכרגיל האבל יעקב לה נפל על לו אלו
יוסק וללא נסקו ולחמו רבוטינו טסיה קורלה לה שמת כב) אטוחה הפעס. פצונו כתנגומו
ומדרשו סכול קייתי למות טמי מיתות בעולס כוה ולוולס הכה טנסמלקה ממני
טכינה כד) וכיימי חומל טיטבעני לכא"כ מיטנק עכטיו שעדך חי לה חמות לה פעס
חמת : (לה) ואמרה אליו אחיו וננו'. ועוד חומר לו וטהנטיס רועי להן וגנו': (לה) בעבר
תשבו בארץ גושן . וסיה לרכיב לכס טסיה חרצ מלעה וכטא למלו לו טהין חמס בקיון
במלחה למלחט ילחיקנס מעליו וווקיננס קס : כי תועבת מצרים כל רעה צאן .

קרני אור

(טט) ובואדי גן כנה אלה נטמו כי היה צויו : כהנו : [יב] וכטפ"ז (כלה' טט) הוה נטמו לפיה נטפה
מקלקלה סקורי רשיי : כ) מילאנו נבלה פ"ז . פ"ז . כא) וכן כוֹן נפס"ז . כב) ח'וג נד נג . נג) וכן כה'ז ח'גדה
ופיינ"ז 31

אונקלום

אביהו לגשן וארגלי לה
ונפל על צורה ובכא

- על צורה עוד : ל נאמר
ישראל לישוף אלו אנא
סית ומנא הרא מתחם
אנא בתר בחוית ית
אפק ארי עד בגע את
קדים : לא ואמיר יוסק
לאחיהו ולבית אביהו
אפק ואמיר לפרעה
ואמיר לה אמר זבית
אבא די בארא דכגען
על לותי : לא ונבריא
רשי ענא ארי נברי פלי^ר
גיתו וענחו ותורהו
וכל די להונ איתיאו :
ל' ויתי ארי יקי לבון
פרעה וויטר פה
עובדין : ל' ותימרין
גבורי מריניתחו עבדיך
מעלמא ועד בגע אט
انبנן אבדילדי תיתבון
בארא דגשן ארי בעירא
דמצרא דתלון לה כל

רש"

יהל אור

רֶשֶׁת עֲנָא : א וְאַתָּה יוֹסֵף
וְתַחַזֵּי לְפִרְעָה וַיֹּאמֶר אָבָא
וְאָחִי וְשָׂגָהוּן וְתוֹרָהוּן
וְכָל דַּי לְהֻזּוֹן אַתָּה מִאָרְצָא
דְּבָנָנוּ וְכֵא אָנוּ בָּאָרְצָא
דְּגַשְׁׁן : ב וּמְקַצֵּת מִן
אָחֹזְדֵי דָבָר חַמְישָׁא גְּבָרִין
וְאֲקִימָנוּ קָדָם פְּלָעוֹת:
ג וַיֹּאמֶר פִּרְעָה לְאָחֹזְדֵי
מֶתֶה עֹבֶדְיִכְּנוּ נִאמְרוּ
לְפִרְעָה רְשֵׁי עֲנָא עַבְדִּיךְ

מִצְרַיִם פָּלֹרְעָה צָאן: מֵזָא וַיַּבְאֶ
יְסַפְּתָוְיָגֵד לְפָרָעָה תֹּוֹאמֵר אָבִי וְאָחִי
וְצָאןָם וּבְקָרָם וּבְלִיאָשָׁר לְדָם
בְּאֶמְאָרָא פְּנַעַן וְהַנְּגָם בְּאֶרְזָבָשָׁן:
בְּ וּמִקְצָה אֲחִיו לִקְחָה חִמְשָׁה
אֲנָשִׁים וַיַּצְגַּבְּ לִפְנֵי פָרָעָה: וַיֹּאמֶר
פָרָעָה אֱלֹהִים אֲחִיו מַה־מְעַשֵּׂיכָם
וַיֹּאמֶר וְאֱלֹהִים פָרָעָה רְצָחָה צָאן עֲבָדָךְ

בשדי

לפיopsis לכס הלוות כה) : (ב) ומקצתו
אחו. מן הפתוחים טבנש לנזרה שלין
כלאים גבוליים טהור ילהה הוותם גבוליים
יעטה הוותם חנמי מלחמותו. ואלה כס רחובן
סמן לו יסכל וכניין. הוותם טלה כפל
מזה שמוטס כבלן. אבל שמות גבוליים
כפל. וחולת ליהולה שמע פ' קול יקודה.
תלי. ולדע מהר לנו. וכן לזבולן. וכן ליהscalar
יהל א/or

יהל אור

(מכ) מואסחה פיו, וכ"כ הרטבנ"ס, כי נכוייס פ"י בטעינה
 כל רועי אהן, כי מהומה להן כתיניהס כוון לומכיגה כוון
 לנכח כדכתיב "הן נזח מה תוענת מלרייס" (סמות
 ח' כב), ובן ת"ה וווב"ט אלי מתקין מלרלי כל
 דריש פנה" : (מג) ורך מעניעס ד"ז ד"ז מס' פ"י
 ד"ז ד"ז מסתמציס בהלב אהן : (מד) ובן עוזיס היוס
 האנטו לודו טהס נמי מס כפי חמוןטס, ונס מלרייס טס
 נמי חס, וכיmis טהס ביתה לאס חמוןה אהמת.
 (ה) שם כולל וננה מהנוות לכל חמת טס פרשי:
 (כ) "בארץ רעמסם" סכתוב למפק (פרק
 יט) פרט, ובן פ"י רפ"ז זיל "רעמסם מהרן גבען

ויכן כו' אומך כל תיפוכות מלכים כל כו' יונן, או' טהומל
שי' פ' נב') פל סס' ומק'ס חמיו לך' חמזה' חנסיס"
כ' כו'ם להען וועוד'ה חותן חנד' מלתמת'ו' וכן פ' רצ' ז'ל':
ל'ין חותם לאח' מעט' לבוב ולתלא' : [טו] ורשות' ז'ל פ' נפי' בסס'
כדי'ס ר'ת הנטמות', ול'ג' פ' כוחטין להען, ול'ג' פ' נכין' מאס':
י' הדר', טה'ס בענינו דועכ', ובענקל'ה כן' פ'ס' ביזבזו
בס' האל' פטלי' מארים, ואכל'ה' נ' כה'ס', והיאת' כה'ל'ץ
אכ'ין'

מקורי רשיי ? ומיהו כשלה ? באניג מזרת בגדיים (דפוס ליק), פ"י מ"כ, כת"ה ל"ה טולב מן קמלה מל' רב יבודל גלוון זיל' מ"כ טולב נתק לו ליווק ווחמל דמי קה קרי יעקב חניט ק"ס ולו ספק ליס, ועיין במקבץ כת"ה יומן יט ב', בסכיהו אלה נבם כמדלך, ועיין צוכוב לאנגלנט סכיהו נ"כ זו"ת ס"ל מתאר בגדיים, ופיין נפי' הכל"ק על נדרחות בכתוב נ"כ ט"ז לר"ט (טס' דרכן להרצ) כי יעקב פיה קלחו שטע כהוותה שפה, לפיכך ליה בכלה יפקח על אלו לאו', ובורג (טס' דרכן להרצ זוטר פ"ה) וככ"ת תוכ' זו לד' ר' סכיה כת' בל' מ"כ" זקסה זאלאה כן כמס' כלה. כד) תנומת מהות ע. תנומת בחרית י. כת' כת"ה אויש נטילה דמלכים דחלוןليس כל רב' טנה' וכח' האיל' כת' טרא' בע"כ ס"מ' ס"מ' בע"כ לאנו עכבי' כת' כת' ובצורך דפוסים בני' כת' ה' חמי' מתקין מלהל' כל רב' טנה'.

אָבִן עַוְּ אָ
אָנִי. לֹאֹת פִּי בִּיטִים הַהֵם לֹא הֵי הַמְצָרִים
אָוְכְּלִים בָּשֶׂר, וְלֹא יַעֲזֹבּוּ אָדָם שִׁיזְבָּחַ צָאן,
כַּאֲשֶׁר יַעֲשׂוּ הַיּוֹם אֲנָשֵׁי הַוּדוֹ, וְטַי שַׁהְוָא רְוֻעה
צָאן תְּעוּבָה הִיא (טז) [וְגַם] שַׁהְוָא שְׁוֹתָה הַחַלְבָּה (טז) [יד],
וְאֲנָשֵׁי הַוּדוֹ לֹא יַאֲכִלוּ וְלֹא יַשְׁתּוּ כָּל אֲשֶׁר יַצֵּא
מְחֵי טְרַנִּישׁ עַד הַיּוֹם הַזֶּה (טז) [טז] :
אַבָּא רְאוּמָסָס פְּרַט (טז) (א),

אָבִן עֹרֶא

קרני אור
מקראות הזרה אל נדילך, וכן פ"י רב"י ז"ל וכרד"ג, ומיין (מכילו נסלא פ"ח ס"י ו) וכרבנן ס"י ס"י בLIMIT, הוא חסלה פוח נפלו על כל פוליות לבזוז הכין, וכרבנן גראם יותל לפ"י כפסט: [יג] הנה טככ' יוסף צ'צ'נו כהן גראם יותל לפסט הרכעה, ה' מפני טהיר הרכן מטבח, וככית נטען לפסאות הרכעה, ה' מפני טהיר הרכן מטבח מפוזרים טהרי סיופת חמיטען כאלץ, וכבליטא טהיר כלום כלום צ'צ'ן מפוזרים כהן מלך, וכוציאת מטבח. זה טהר כבש קמן צ'צ'ן חמיטען כהן מלך, וכוציאת מטבח מטבח, ומונבג טהיר יאכיה, וזה שיכר רע פטנט הרכן מלך מלך, טהיר רטמוף, ומונבג טהיר יאכיה, וזה שיכר רע מטבחים כל דושי און, כצ'ו צ'צ'ן מטבחים הווים כמלך, וכרכיבית טהר כ' יאלחל מטולניים פס כמלך, כ' בטבעו מכזון גתנגוליס נפאנקיס כטהורי, ולדא נחל' יוסף צ'צ'נו כמקהם הילל נגתי משליכים עט כמלך (כלכ"נ) ונפס"ז, אקל' הוותש נטינקיס כ' טהיר יפלול פליכ' טלהת כהילוט אלמך נתמוץ, היל' חתדר לפס' מלך (מס' כה ו), וכן הווע בעזש פלנבר בחכזה הילך היה מטהיך היל' גנווייס לפס' פט [יז] והרדריך נתג' כי כמלך של פ' היל' לאט כהילט, ולה ט' ס' לט טהרכות, וכן פ' כרבנן, וכן כתוב ארליך, כי כמלך ס' [א] לדעתו קלה רטמוכס' מולכט מן רפ' מ בטניינו כלבון כט' גני יאלחל צ'צ'ן כוונ'ו. ול讚ת קלה ק

מקורי רשיי ? ופיירס צאליה ז, באניג מזרית סגנוניים (דפוס ליק) , פ"י מ"כ, ת"ה דת טוליך מן קמלה מל רב יוסטול
גלוון ז"ל מכ"ז בלאג נתק נו ליווסף וחמל דבוי קה קרי יעקב חניטו ק"ס ולא ספק ליש, ועיין נפקלה-אי
כת"ה יומן יט ב, בסכיהו אלה בסם כמדלך, ועיין צוכו' להנילפס בסכיהו ג"כ זוחת סכל' מתאר' סגנוניים, ופיין כפ"י סכל' ק'
עלן גראוניט בנטוב ג"כ ט"ז דרכ' (טס' דרכ' גראן) כי יעקב פיה קליבו' שטע כהוותה ספה, לפיכך ג"ה בכ"ס יפקכ טל' אלכ"ז,
ובורו' (טס' דרכ' גראן זוקה פ"ז) וגראוניט חוכ' וו' כל ריו' סכיה כת' בל' מל' מכ' זקינה זאיהון כן בסם' כללה. כד) תנחותם של
אות ע, תנחותם של חיית י. כה) כת' ה' אויש בפטיליך דמלכים דחלוןليس כל לרפי טנה' וכח' האיל' כ"ט מל' זק' בפס' לטנו' ע
כני' כת' ה', ובצורך דפוסים כמי' כת' ה' חמי' ממתקין מלהל' כל לרפי טנה'.

בְּמַאֲנָחָנוּ גַּם־אֶבְוֹתֵינוּ: רַיִאמְרֵי
אֶל־פְּרֻעָה לְנוֹר בָּאָרֶץ בְּאָנוֹ פְּרַיִ
אַזְמְרָעָה לְצַאַזְאַשְׁר לְעַבְדֵּיךְ כִּי
כְּבָד הַרְעָב בָּאָרֶץ פְּנַעַן וְעַטָּה
יַשְׁבּוּ־נָא עַבְדֵיךְ בָּאָרֶץ גְּשֵׁן:
הַיְּאִמֵּר פְּרֻעָה אֶל־יְוֹסֵף לְאִמְרָ
אָבִיךְ יַאֲחִיךְ בְּאָזְאַלְיָה: וְאָרֶץ
מִצְרָיִם לְפָנֵיךְ הַזָּה בְּמִיטָּב הָאָרֶץ
הַוּשֶׁב אֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אָחִיךְ
יַשְׁבּוּ בָּאָרֶץ גְּשֵׁן וְאַסְמִידְעָת וְיִשְׁ
בָּם־אֱנֹשִׁי־תִּלְוְשָׁמֹת שְׁרֵי־מִקְנָה
עַל־אֶשְׁר־לִי: וַיַּבְאֵ אַיִלְוֹסֵף אֶת־
יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמֹדוּ לִפְנֵי פְּרֻעָה
וַיִּבְרֹךְ יַעֲקֹב אֶת־פְּרֻעָה: חַיְאִמְרֵ
פְּרֻעָה אֶל־יַעֲקֹב כִּמְתָה יְמִי־שְׁנִי
חַיְךְ: טַיְאִמְרֵ יַעֲקֹב אֶל־פְּרֻעָה

בן עזר

דש

זו לeson ב' ר' סביה הגדת הי' א) חכ' העין נח (ו), ולפי דעתך כי רעמסס מנהו בוגרלו צבליות טלנו ב) מליינו צחוון צכפל העין (ו) איננה שהי' דרים שם ישראל וו' כי מטה קמונן כס כחלשים ולחומן כביה לפסי מטה טבאות הלא טעם יט' כדבל כדורי נב'ק ג). פלנס ויסודס צוכפל צמו לה כוכפל מצוס חלשות הלא טעם יט' כדבל כדורי נב'ק ג). ובכריימל דטפלוי צוית טברכו טגינו ד) כמו בוגם טלנו : (ו) אנשי חיל. בקייחין צחומנין לרפומן להן : על אשר לי. על להן טלי : (ז) יברך יעקב. כו' צחילים צלט

קרני אור

ידל אדר

ל'יז'ו ושיין נר'ה'ס זב'ס נג'י נר'ה'ק : (ג) העי'ן כט' א'ג'ל'ה ט' נג'י מ'ב'ז לא' נג'י ז'ק' (פ'ל'ז) : מרעטטם כתוב בס' ייח' הו'ג נצ'א'ה מ'ה ר'שמ'טט' :
 (ד) הכתוב (צ'מו'ת ה' ייח') ר'ינן טרי ז'ז' מפלנות ל'פ'רעה ה'ת פ'תס וו'ת ר'עטט' וו'ע'ן צ'טט' :
 (ה) א'יננה נ'ל'ז נ'ג'י ל'ר'יס מ'ב'ז נ'ג'י, א'ג'ל'ה ר'נ'ל' נ'ג'י ר'ג'ג'ה ה'ת פ'כ'י ל'ר'יס' : (ו) וו'ק'רא'ת נ'ג'י
 ר'עטט'

מקרה רביעי: א) אין פותח נציג פלניאר, כמדיל-פלניאר כד. ב) נציג נציג ג'. ג) ספלי נציג מיליאר.

אונקלוס

494

תוֹקְבָּתִי מֵאֶה וַתְּחַזֵּן
שָׁגֵן וְעַרְיוֹן וְכִישֵּׁן תָּבוֹ
יְוָמִי שְׁנֵי חֵי וְלֹא אֲדֵבִיךְ
יְתִי יוֹמִי שְׁנֵי חֵי אֲבָהָתִי
בְּיוֹמִי תְּזַתְּבִּתְהֽוֹן :
וְגַרְדִּיה יַעֲקֹב יְתִי פְּרֻעָה :
וְגַפְקָמָן קָדָם פְּרֻעָה :
וְאַוְתִּיב יוֹסֵף יְתִי אֲבֹהָתִי
וְיִתְאַחֲרֵי וַיַּהֲבֵד לְהָזֵן
אֲחָתָנוּ בְּאָרְצָא דְמִצְרָיִם
בְּדַשְּׁפִיר בְּאָרְצָא בְּאָרְצָא
דְרַעְמַמְטָם בְּמָא דִי פְּקִיד
פְּרֻעָה : יְיָ נָנוֹ יוֹסֵף יְתִי
אֲבֹהָתִי וְיִתְאַחֲרֵי וַיַּהֲבֵד
כָּל בֵּית אֲבֹהָתִי לְחַמָּא
לְפָטָם טְפָלָא : יְיָ וְלְחַמָּא
לִית בְּכָל אָרְצָא אֲרִי
מְקִיפָּת בְּפָנָא לְחַדָּא
וְאַשְׁתְּלֵה עַקְמָא דְאָרְצָא
דְמִצְרָיִם וְעַקְמָא דְאָרְצָא
דְבָגְעַן טָן קָדָם בְּפָנָא :
יְיָ נָזְקִיט יוֹסֵף יְתִי כָּל

בראשית מו ויגש

יְמֵי שְׁנֵי מְגֻרוֹן של שִׁשִּׁים וּמֵאוֹת שָׁנָה
מַעַט וּרְעִים הָיוּ יְמֵי שְׁנֵי חֵי וְלֹא
הַשִּׁיגָנוּ אֶת-יְמֵי שְׁנֵי חֵי אֶבְתִּי בְּיַמִּי
מְגֻרוֹתֵיכֶם: יוֹבָרְךָ יַעֲקֹב אֶת-פְּרֻעָה
וַיַּצֵּא מִלְּפָנָיו פְּרֻעָה: שְׁבַע יָא וַיַּשְׁבַּת
יְסַפֵּת אֶת-אֲבִיו וְאֶת-אָחִיו נִוְתַּן לְהָם
אֲחֹזָה בָּאָרֶץ מִצְרָיִם בְּמִימְטוֹב
הָאָרֶץ בָּאָרֶץ רַעֲמָסָס בְּאָשָׁר צָוָה
פְּרֻעָה: יְיָ וַיַּכְלֵב יוֹסֵף אֶת-אֲבִיו
וְאֶת-אָחִיו וְאֶת-בָּלִי-בֵּית אֲבִיו לְחַם
לְפִי הַטְּפָה: יְיָ וְלְחַם אֵין בְּכָל-הָאָרֶץ
בְּיַכְבֵּד הַרְעָב מִאֶרֶד וְתַלְתָּה אָרֶץ
מִצְרָיִם וְאָרֶץ כְּנָעָן מִפְּנֵי הַרְעָב:
יְד וַיַּלְקַט יוֹסֵף אֶת-כָּל-הַבָּסָר

רשוי

כל רך כל גְּלָאוּיס לְפִנֵּי קְמָלִיכִים לְפִיקִיס
כָּלְדוֹנִיל בְּלָעִיז: (ט) שְׁנֵי מְגֻרוֹן. יְמֵי גְּלָוּמִי
בְּשָׁוְתָה כְּמַעַלָּה כְּאַיְדָה (ט) כְּמַתְלָה לְהָלָה (טְשִׁלִּי כְּוֹ יְחָ) (ט).
כָּל יְמֵי הַיּוֹם גַּרְלָץ וְלֹא כָּסִינו נְסָוָה:
(ו) יוֹבָרְךָ יַעֲקֹב. כָּל רך כל גְּנָפְטָרִים מִלְּפִנֵּי קְרִירִים חֲוָתָס וּמְסָס
גְּרָכָס גְּרָכָס צִיפְלָה נִילָס לְגָנְלִיו לְפִי צָהָן הַלְּרָז מְלָלִיכִים קְוָתָס
טוֹלָס וּמְסָקָה וּמְגָרְכָמָה סָל יַעֲקֹב וְחוֹלָק סִיחָה פְּרָטָה כָּל חָלָק לְקָרְחָתוֹ
וּמְסָקָה חַטְּה הַלְּרָז (ה): (יְה) רַעֲמָס. מְלָרָז גְּזָן הַיָּה: (יְג) לְפִי הַטְּפָה. לְפִי סָלִיךְ דָּכָל
גְּנִי בִּיטָס: (יְג) וְלָחָם אֵין בְּכָל הָאָרֶץ. חָוָל לְעַנִּין כְּלָחָצָן לְמַחְלָתָן כָּלְמָבָב: וְתַלָּה.

יהל אור

[ב] וְרַעַת רַכִּיס וְכָן צְלִימִים, כִּי כָמְלָן פָּסָה לְגַת טַהַר מְלָיָה. רַעֲמָס: (ו) וּבְכִי רְצִ'י כְּנִי, כָּמָס וּפְרָלָד וּקְ
חָלָג מִן אֲגָלִיכִיס כְּלָוִישִׁט, אֲגָלִיכִיס, סְוִוקְסְהִס. הוּו כְּקוֹדְשָׁתָה. מְנִיחָה כְּטוֹרָה עַל
וַיְהִימָר כָּסָס וּפְרָלָד, דְמַחוֹ אֲמְרִיכִיס לְמַלְמָמָה, וְסִינְזָק טְפִיר וְהָס יְתִי נְסָס כָּל
גָּלָן, וְכָן טִי כְּחָזְקָעִי, מֶלֶטֶס וְטֶל הַמְּפָרָה וְטֶל הַגְּמָלָה וְהַרְלָה (גְּדִישָׁה שְׁמָמָה)
וְטֶרְחָל וְטֶרְחָי כָּל רַכִּיס וּמְקִינָה וּנוּ וְלַמְּעָלָה (סָס כָּן לְ) כְּתִיכָּה וְעַל גְּמָלִיטָס: (ז) שְׁרִישׁו "חַטָּה" וְגַתְּלָוָה
וְתַּחַתָּה, כָּךְ וְתַּלָּה צְרָדוֹ "לְהָה" וְכַתְּפָלָמוֹ וְנַתְּלָהָה וְכָךְ פָּחָח לְפִנֵּי כָּה "הָנְתִּיחִינָה" נַעֲכָר סָרִיחָה גְּרוֹגִיאִת,
וְכוֹחָה גְּרָחִיאִת לְפִי צְפִיאִה נַמְפִיאִק, כָּמוֹ סְנִיפָתָה לְפִנֵּי הַפְּרִיאִז כְּמַלְיָה וְחַלְמָה,
וְתַּחַתָּה, בְּעַפְסָה גְּמָה וְוַיַּן תַּזְקֵק לְגַרְמִינָה כָּה סְנוּלָה לְפִנֵּיה (רְצִ'י): (ט) בְּהַכְּפָלָה פְּלָי הַפְּעָל: (ט)

קרני אור

[ב] וְרַעַת רַכִּיס וְכָן צְלִימִים, כִּי כָמְלָן פָּסָה לְגַת טַהַר מְלָיָה. רַעֲמָס: (ו) וּבְכִי רְצִ'י כְּנִי, כָּמָס וּפְרָלָד וּקְ
חָלָג מִן אֲגָלִיכִיס כְּלָוִישִׁט, אֲגָלִיכִיס, סְוִוקְסְהִס. הוּו כְּקוֹדְשָׁתָה. מְנִיחָה כְּטוֹרָה עַל
וַיְהִימָר כָּסָס וּפְרָלָד, דְמַחוֹ אֲמְרִיכִיס לְמַלְמָמָה, וְסִינְזָק טְפִיר וְהָס יְתִי נְסָס כָּל
גָּלָן, וְכָן טִי כְּחָזְקָעִי, מֶלֶטֶס וְטֶל הַמְּפָרָה וְטֶל הַגְּמָלָה וְהַרְלָה (גְּדִישָׁה שְׁמָמָה)
וְטֶרְחָל וְטֶרְחָי כָּל רַכִּיס וּמְקִינָה וּנוּ וְלַמְּעָלָה (סָס כָּן לְ) כְּתִיכָּה וְעַל גְּמָלִיטָס: (ז) שְׁרִישׁו "חַטָּה" וְגַתְּלָוָה
וְתַּחַתָּה, כָּךְ וְתַּלָּה צְרָדוֹ "לְהָה" וְכַתְּפָלָמוֹ וְנַתְּלָהָה וְכָךְ פָּחָח לְפִנֵּי כָּה "הָנְתִּיחִינָה" נַעֲכָר סָרִיחָה גְּרוֹגִיאִת,
וְכוֹחָה גְּרָחִיאִת לְפִי צְפִיאִה נַמְפִיאִק, כָּמוֹ סְנִיפָתָה לְפִנֵּי הַפְּרִיאִז כְּמַלְיָה וְחַלְמָה,
וְתַּחַתָּה, בְּעַפְסָה גְּמָה וְוַיַּן תַּזְקֵק לְגַרְמִינָה כָּה סְנוּלָה לְפִנֵּיה (רְצִ'י): (ט) בְּהַכְּפָלָה פְּלָי הַפְּעָל: (ט)

הַנּוֹמֵן בְּאֶרְצָם מִצְרָיִם וּבְאֶרְצָם
כָּנָעַן בְּשָׁבֵר אֲשֶׁר-הָתָם שְׁבָרִים
וַיַּבָּא יוֹסֵף אֶת-הַפְּסָفָר בֵּיתָה
פְּרֻעָה: ט וַיַּקְרְבָּם הַפְּסָפֶת מִאֶזְרָיִם
מִצְרָיִם וּמִאֶרְץ כָּנָעַן וַיַּבָּא כָּל
מִצְרָיִם אֶל-יוֹסֵף לְאמֹר דַבְּתָה קָلָנוּ
לְקָחָם וְלִמְתָה נָמוֹת נָגְהָר פִּי אָסָס
פְּסָפֶת: ט וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הַבָּו מִקְנִיכָם
וְאַתָּנָה לְכָם בָּמִקְנִיכָם אָסָא עַס-
פְּסָפֶת: י וַיַּבְיאָ אֶת-מִקְנִיהם אֶל-
יוֹסֵף וַיִּתְּנוּ לְהָם יוֹסֵף לְהָם בְּסָסִים
וּבְמִקְנָה הַצָּאן וּבְמִקְנָה הַבָּקָר
וּבְחַמְרִים וַיַּנְהַלֵּם בְּלָהָם בְּכָל-

אבן עזר

על זה). על מי מכוונות יכלה ט) :

קרני אור

בבפרטונא מלכי קלוטינס, וו"ה צפ"י פלנויים בנהו ממלכה, וככדו היה מליטא, ועכו נכס בטוויס נולאיס זמיומיס, יוקניאס וריהיבאס לטנה פכרייטי, כתני היליאס "באז" זקון מליטיס, סיבילד-תיזיליס, תועכת פקפטיס כה'צ בלטו, וכחוזה גנו למס היה כתוב מליטיס, ווילס גבריה גניות לרבות, ולסמן הגוזה פיש מקינה למון וכקל, פ"כ חאנר זסמחס, זלי מקאנז, בלין ככונה להיות רועית, רק מאוניס על פרוועיס כבל, בתמואים בל מלך וכן ת"ה זווכ"ע, "רכני ניתן": [ג] וכן טי, כלומר כה'ס פאנאיה למ' ידע מל' גפעות, וכן, "המתקלה", ס"י פה זיכרים כה' ויל' לדעת הנחון, ווילמר בעזוז עטה, ווילג זס פל ר' האדוניס (הווע דונס בון דנרט) צפ"י, ר"ז ו' בגאות, וכן פ"י כב"ז זיל בעיסות ותלה, וכמתלה לאג, וכן דהארמיה חומלייס נס"ה, "המתקלה" וכן תלנובס ט'.

כמו ותלהה לזר עיפות כתרנומו י) ודומה לו כמתלהה קיולס זקיס ז) : (יד) בשבר אשר הם שברים. כותכין לוamt הספק : (טו) אפס. כתרנומו קליס : (יז) וינחלם . כמו ויונגעס ודומה לו אין מ

יהל אור

ג"כ כפול : (יג) פ"י כלה נלחה לנו ידע מה לטבות :
(יב) שרשו "חמס", וכן היה דעת הרדי"ק נמקלן :
ובסלאטיס ברס "חמס" : (יג) שרשו "דמס" :
(יד) "הבו" כסוך ופתח, וכן בקמן בוגר הכה"ה
זהו חות הנרון וכ"כ קרדיל'ק : (טו) במקרה
לו נמלא כ"ה בטענה ופי' כליה בסוף, כמו שתיהן

אונקלוס

496

גִּתְיָהוֹן בְּשַׁתָּא מֵהִיא .
 יְהִי בְּשִׁלְמָת שַׁתָּא מֵהִיא
 נָאתוֹ לְוַתָּה בְּשַׁתָּא
 תְּנִירָה וְאָמָרוּ לְהִיא
 נְכַפֵּי מִן רְבּוֹנִי אֶלְהִינִּג
 שְׁלִימָם פְּסַפְּאָוְנִיהִי בְּעִירָה
 לְוַת רְבּוֹנִי לְאָשְׁתָאָר
 קְדֻם רְבּוֹנִי אֶלְהִינִּג
 גּוֹיְתָא וְאַרְעָנָא : יט לְמַה
 נְמֹות לְעִינֵיכֶם אֲפִי אַנְחָנָא
 אֲפִי אַרְעָתָא קְגִי יְתָנָא
 וַיְתָא אַרְעָתָא בְּלַחְמָא
 וְנָהִי אַנְחָנָא וְאַרְעָתָא
 עַבְדִין לְפָרָעה וְהַבָּר
 וּרְעָא וְנִיחַי וְלֹא נְמֹות
 וְאַרְעָא לְאָתָר :

רש"

(ימ) בשנה השנית. סנייט לְצַי הַלְעָב ^ו :
 בַּי אָח תָּם הַבְּקָפָת וְנוֹ' . כִּי חָאָל מִס הַכְּקָפָת
 וְמִקְנָכָת וְכַח הַכָּל הַלְּיָדָוִי : בְּלֹתִי אָס
 גּוֹיְתָא . כָּמוֹ הַס לְהִגְנָנוּ . (וּס"ג רְחִיס
 וּכְן גְּדֹפּוֹס יְתָן וְעַיִן בְּגַיְהִי מִישָׁב נִירְסָה
 טַנִּיכָה) : (יט) וְתָן וְרָע . לוֹלוֹמָן הַלְּדָמָה וְהַעֲפָפָה
 שְׁהָמָל יוֹסָף וְעוֹד חַמְס טַנִּים הַזָּל לְהִין חַרְישָׁ
 וְקָלִיל מִכּוֹן סַבָּה יְפָקֵב לְמַלְרִיס כָּלָה בְּרָכָה לְגַנְלִיו וְכָלָה הַלְעָב וּכְן
 טַנִּיכָה כְּטוּסָה דְּסֻוֹטָה יְאָ) : לְאָתָשָׁם . לְהִי
 יְהָל אָוֹר

וְיְוֹגַע "בְּלִיס" וְכֵן יְהָמֵר נְפָסָוק יְהִי שְׁטָס תְּס
 הַכְּסָף : י"ג (טז) בְּשַׁקֵּל "כִּי יְרֹתָה לְצַנְתָּה גְּלֹועָר" :
 י"ג ר"ל סְהִמָּרוֹ לְמַה נְמֹות וְנוֹ' נְס הַלְּמָתִינוֹ :
 (ימ) וְקוֹדָם זֶה כְּתוּב "הַלְּרָן וְכָל הַשָּׁבָע עַלְיהָ, כִּי מִיָּסָה
 וְכָל חָסָר נָהָס , טַבָּב מְהִיא עַל כָּל הַנּוֹכֵר לְפָנָיו , כִּי
 הַלְּדָמָה כְּהָרָר שְׂיָה זְוָמָמָה טַיְה כָּמוֹ מִתְהַזְּזִין
 מְלִיחָה עַזָּב וְעַזָּב סְרִי כְּמַסְפָּטָה : (יט) וְשַׁרְשָׁו "יְסָס"
 (כ) וְשַׁרְשָׁו "יְלָעָה" וְכֵן תְּבָס שְׁבָרָצָו "יְסָס" פ"ב כָּל
 הַתִּיזְוָן גְּלֹורִי לְקַמְזִין יוֹדָה כְּרָתָה , וְעַיִן תּוֹסָה קְדוּסָה
 לְכָבָד יְהָדָה וְקָרְבָּן סְמָס מְזָמָע שְׁבָרָצָו "סָס" :

(כ"ה) בָּן כָּה צְהֻמָּפָתָה דְּסֻוֹטָה פֵי פֶל סַבָּה יְרָד יְעָקָב לְמַלְרִיס סִיחָה
 "הַלְּלָס וְרָע וְרָעָתָס" , וְכֵן הַוְּה בְּכַפְרִי דְּנָרָה יְהִי יְהָיָה
 הַתְּרָעָבָה , (פ"י) כְּטִירָד יְעָקָב לְמַלְרִיס פְּסָק הַרְעָב , וְכֵן יְוֹסָף כָּלָה הַתְּרָעָב כָּל הַוְּכָל וְכָלָלָה) וְשַׁוְּבָס
 סַס גְּכַ"ר סַוְּפָר פ' פֶט אַכְיוֹן שְׁוֹר יְעָקָב אַנְטָו לְסָס כָּלָה הַרְעָב : (כ"ג) וְבְבָבִי רְשָׁ"ד אַגְּנִי "מַלְאָנוּ גְּדָרָה
 יְהָיָה רְשָׁ"ז : י) פְסָמָן וְעַיִן בְּרָמִיכָן . יא) פְּרָק . י, כְּלִי פ' פְסָמָן ; סְפָר פ' עַקְבָּן כְּכַ"ט
 יב) ק"ג פ"ג

בראשית מו ויגש

מִקְנָהָם בִּשְׁנָה הַהְוָא : יְה וְתַתָּם
הַשְּׁנָה הַהְוָא וַיָּבֹא אֶלְיוֹ בִּשְׁנָה
הַשְּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא-נִכְחַדֵּר
מִאֲדָנִי בְּיַי אַבְתָּם הַבְּקָפָת וְמִקְנָה
הַבְּהַמְּדָה אַל-אֲדָנִי לְאַנְשָׁאָר לְפָנִי
אֲדָנִי בְּלֹתִי אַס-גְּוִוִּיתָנוּ וְאַדְמָתָנוּ:
ט לְמַה נְמֹות לְעִינֵיכֶם גַּם-אַנְחָנוּ
גַּם-אַדְמָתָנוּ בְּלֹחָם וְנִיהָה אַנְחָנוּ
אַדְמָתָנוּ בְּלֹחָם וְנִיהָה אַנְחָנוּ
וְאַדְמָתָנוּ עַבְדִים לְפִרְעָה וְתִזְרָע
וְנִחְיָה וְלֹא נְמֹות וְהַאֲדָמָה לֹא

אבן עזרא

בצ"ו „בַּי יְרָא לְשָׁבֶת בְּצִוְעָר“ (למעלה יט פ"ט)
 וְאֵל תַּתְסָה שִׁיאָמָר לְשָׁוֹן מוֹת עַל הָאָדָתָה וְ
 כִּי הַפְּךָ זֶה „וְאַתָּה מַחְיהָ אֶת כּוֹלֶס“ (נחתמי ט
 ו) (דז) : יט תְּשָׁם . בְּנָרָת „וְהַבְּטוֹת הַיְשָׁטָנָה“
 (ייחז' ו) (ז) וְטַשְׁקָלִי תְּדָע (ט) , טַצָּאָנוּ בְּדַרְשָׁ
 בְּיַסְתָּלָק הַרְעָב בְּזָבוֹת יְעָקָב (ט), וַיְתָכַן שְׁהִיא
 הַרְעָב שֶׁשָׁ שנים (ט) זהו , וְלֹא הִי בְּמַוְתָּה אֶרְבָּעָה
 וְקָלִיל מִכּוֹן סַבָּה יְפָקֵב לְמַלְרִיס כָּלָה בְּרָכָה לְגַנְלִיו וְכָלָה הַלְעָב
 טַנִּיכָה כְּטוּסָה דְּסֻוֹטָה יְאָ) : לְאָתָשָׁם . לְהִי
 קְרָנִי אָוֹר

פְּנָולָס מְלִין מְנוֹת , וְכֵבָעָו וְיְוָהָע עַל מְלָטָה פְּנָולָס מְחַמָּת
 חַפְרוֹן גְּבִילָה וְסִמְחָה כְּמַה גְּמַן סְלָמָה כִּי סִיפְסִים מִן סְפָנְדָה ,
 אֲלֹמָן מִן הַלְעָב , וְלַדְעָת בְּלִידָק כָּל עַיִן גְּנָפָן , וְפִי וְתַתְגַּנְתָּן ,
 כִּי מְרוֹכָב הַלְעָב יְהִי כָּלָה מְלָטָה וְיִסְתְּגָעַ , וְסָוָה דְעַת לְ
 אַלְגָּוִוִּיס בְּסָנְחָתִי לְמַעְלָה , וְעַיִן זְכָרוֹן לְרָחָבָוִוִיס מְחַנְרָם סְ
 קָלְיָה מִמְּהָה מִיְּהָרָר כָּל יְהִי מְפָאָרְכָּיְגָה פָּה , וְלֹא פָל
 פְּנָתָת דּוֹמָה :

וְד] וּבְפָסָמָן (נָרָג מז כ) אַמְלָאָד בְּסָהָלָדָמָה נְהָה כּוֹמָן צְבָנִי
 חַדָּס עַלְיָה , גָּלוּ אַלְגָּוִוִּיס סָהָלָמָה מְפִיטָמָה ;
 [ח] וּבָן סָמָן דְעַת בְּלִידָק כָּל עַקְבָּן כְּבִינָה , סְכִינָה מִן סְמָמָה

(כ"ה) בָּן כָּה צְהֻמָּפָתָה דְּסֻוֹטָה פֵי פֶל סַבָּה יְרָד יְעָקָב לְמַלְרִיס סִיחָה
 "הַלְּלָס וְרָע וְרָעָתָס" , וְכֵן הַוְּה בְּכַפְרִי דְּנָרָה יְהִי יְהָיָה
 הַתְּרָעָבָה , (פ"י) כְּטִירָד יְעָקָב לְמַלְרִיס פְּסָק הַרְעָב , וְכֵן יְוֹסָף כָּלָה הַתְּרָעָב כָּל הַוְּכָל וְכָלָלָה) וְשַׁוְּבָס
 סַס גְּכַ"ר סַוְּפָר פ' פֶט אַכְיוֹן שְׁוֹר יְעָקָב אַנְטָו לְסָס כָּלָה הַרְעָב : (כ"ג) וְבְבָבִי רְשָׁ"ד אַגְּנִי "מַלְאָנוּ גְּדָרָה
 יְהָיָה רְשָׁ"ז : י) פְסָמָן וְעַיִן בְּרָמִיכָן . יא) פְּרָק . י, כְּלִי פ' פְסָמָן ; סְפָר פ' עַקְבָּן כְּכַ"ט
 יב) ק"ג פ"ג

בראשית מו יג' רמת 497

**תְּשַׁם: כִּיְקֹן יוֹסֵף אֶת-כָּל-אֶדְמָת
מִצְרָיִם לְפָרָעָה בַּיּוֹמָה מִצְרָיִם
אִישׁ שְׁלֹהָה בִּיהֲזָק עַלְהָם הַרְעָב
וְתַהֲרֵי הָאָרֶץ לְפָרָעָה: כִּי-וְאֶת-הָעָם
הַעֲבָרָה אֶתְוֹ לְעָרִים מִקְצָה גְּבוּלָה-
מִצְרָיִם וְעַד-קָצָהוּ: כִּי-בָּקָדְמָת
הַכְּהָנִים לֹא קָנָה כִּי חָק לְכְהָנִים
מֵאָתָּה פָּרָעָה וְאָכַלְוּ אֶת-חַקְקָם
אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פָּרָעָה עַל-כָּלָלָה-
מִכְרָבוֹ אֶת-אֶדְמָתָם: כִּי-וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
אֱלֹהָים הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם
וְאֶת-אֶדְמָתֶכֶם לְפָרָעָה הַאֲלָכֶם
גָּרָע וְגָרָעָתֶם אֶת-הָאֶדְמָה: כִּי-וְהִיא
בִּתְבּוֹאת וְגִתְּתָם חַמִּישִׁית**

בן עוזרא

שָׁבְרוּ (י) וּנוּ: פָא וְאֶת הָעָם הַעֲבָרָה. הַעֲטֵיק
כָּל אֶחָד סְפָקוֹתוֹ (י' וּז'), וַיֹּאַכְלֵי עַל אֲנָשֵׁי בָּرָך
סְצָרִים דְּבָר הַכְּתוּב שַׁהְעָבִירָם טַהְטוֹרָה לְעָרִים
יוֹסֵף מִפְּרָט לְעֵיל לְזָכוֹר זָכוֹר לְסָטָן מִזְרָח
חַלְקָה בְּאֶלְעָזֶר וְזָכוֹר בְּאֶלְעָזֶר וְתַעֲרֵעוֹ
קָל יוֹסֵף שְׁנַמְכָזִין לְכַסְיָל חַלְפָה מִעַל הַחַיּוֹן קָוִין
מִצְדִּים וְנוּ'. כִּי מִזְרָח לְכָל הַעֲלִים לְחַלְפָה בְּמִלְכָות מְלָאִים מִקְלָה גְּבוּלָה וְעַד קָלָה גְּבוּלָה:
(כג) הַכְּהָנִים. סְכוּמָלִים כָּל לְזָכוֹר כָּן מִצְלָת לְהַלְלוֹת כַּוּה חֹזֶן מְלוֹתָן זָכוֹר לְזָכוֹר גְּדוּלָה כָּמוֹ כָּן
מְדוֹן (ז'). כָּן חֹזֶן (ז'): חָק לְכְהָנִים. חָק כָּךְ וְכָךְ לְמַס לְיֹוס: (כג) הָא. (כמו הָכָה כָּמוֹ וְגַס חָנִי כָּה

קרני אור

בְּנִים בְּלִיאֵל יוֹסֵף "וְשַׁוד מִמְּצָבָה" וְסִיחָן. כְּרֻנִיעִית לְצַבָּה
בְּנֵי אֶלְעָגָג, וְכָנֵן פְּיָרָעָה פְּקִיעִית וְכָנֵן פְּיָרָעָה כְּמַוקְמוֹן, וְיָסִיחָן כְּפָתָת
לְכִילָה יְפִיכָה וְסִיחָן רְכִישָׁת לְעָגָג, שָׁכָרִי הַחֲנוּקה בְּנֵי הַלְּבָב
מִן סְזָכוֹת, וְסְכָסָפָה בְּנֵי דָסְטִיק לְהַס צָבָה צָבָה, וְכָלִילָה
נְטוּ מִקְיָאָס, וְכָלִיבִּיטָה גְּוִוָּס וְהַדְמָתָה, וְמַסָּס וְכָלָלָה יְחִינָה
כִּי פָקֵד דַי הַת סְלָק לְגַרְכָת יְשָׁקָב חֲנוּטוֹ: (ז') עַיִן יְסָלָל
חוֹלָה וְכָלָתָה אֲגַמְּנָן טְסָוָה גְּפָפָז (כָּלְיָה מַזְיָה): (ז') בָּאָג
מִלְתָה הַכְּנָעִי חָמָר שְׁגָנָל, "קְפָס" נְסִירָה, סְלָל כְּוֹלָגָן כָּוָה
כָּה לְחָזָק סְכוּוגָה וְלְבָלָל סְפִינָה וְכָפָנָה סְכָאָג לְפִי זָה
קָכָה

מִשְׁרֵי רְשֵׁי: (ז) פְּלָמָה פְּיָכָמָה מַיָּה. יְדָה כָּוָה נְפָסָה וְכָמְלָאָה חֲנָדָה. טָהָרָה כָּוָה נְפָסָה וְכָמְלָאָה. טָהָרָה גְּמָעָה מַהָּמָה טָהָרָה גְּמָעָה. (ח'א)

אונקלוס

בְּזָקְנָא יוֹסֵף יִתְבְּלַע אֶרְעָא
דְּמַצְרִים לְפָרָעָה אֶרְעָא
זָבִינָא מַצְרִים גָּבָר תְּקָלָה
אֶרְעָא תְּקִיף עַלְיָהָן פְּנָא
נְהָנוֹת אֶרְעָא לְפָרָעָה:
כִּי וְיָתָה עַטָּא אַעֲבָר יְתָה
מַקְרָבָי? לְקָרְבָּי מִסְפִּיט תְּחָגָם
מַצְרִים וְעַד-קָצָהוּ: כִּי-בָּקָדְמָת
לְבָרְכָה אֶרְעָא דְּכְמָרְיָא
לֹא זָבִין אֶרְעָא תְּלָקָה
לְכְפָרְיָא מְלֹות פָּרָעָה
וְאַבְּלִין יִתְלָקְהָוּן: כִּי-וְאָמָר
יוֹסֵף לְעַבָּא רָא וְבָנִית
יְחִבּוֹן יוֹסָא דִין וִיתָה
אֶרְעָבָן לְפָרָעָה עַל בָּן לֹא
זָבִיתָת אֶרְעָה: כִּי וְיָתָה
רְבָנָן בָּר זְרָעָא וְתַעֲרֵעוֹ
חַת אֶרְעָא: כִּי וְיָתָה
בְּאָטוֹלִי עַל-לְפָא וְתַהְגָּנוֹ
מְדָמָן תְּמָשָׁא לְפָרָעָה

רש"י

כָּול (ז) טָלִינוּ מְלֹות: (כ) וְתַהֲרֵי הָאָרֶץ
לְפָרָעָה. קָנִים לו: (כְּה) וְאֶת הָעָם הַעֲבָרָה.
יְוֹסֵף מִפְּרָט לְעֵיל לְזָכוֹר זָכוֹר לְסָטָן מִזְרָח
חַלְקָה בְּאֶלְעָזֶר וְזָכוֹר בְּאֶלְעָזֶר וְתַעֲרֵעוֹ
(כג) וְזָרְמָבָן כְּסִיגָן פְּיָרָעָה, וְדַעַת הַרְדִּיק
וּרְעָס, כִּי נְבָאָה הַקְּיָמָה סִיחָן הַכְּתָתָה לְפִי
הַרְדִּיק וְכָלָתָה אֲגַמְּנָן טְסָוָה גְּמָעָה. (ח'א)
לְפִי כָּרְפָּג וְפִיְיָן קָרְנִי חָוָר: (ח'ב) בְּעַבְוֹר סְלָמָר

יהל אור

כִּי נְסַתְּלָק כְּרֻעָב נְזִכָּות יְמִקְבָּה וַיְתָכֵן, גַּס יִתְכֵן טְהִימָה
קָרְפָּג וְכָוָה" וְכָנְרָהָה סִיחָן סְגָסָה הַזָּה נְפָסָה נְפָסָה קְרַמְפָּג
זָל, וְדַעַת כָּה" וְלְסָרִי הַלָּוּ בְּטַיְיָה לְסָנִיס לְמַחְרָב גָּוָה
יְשָׁקָב לְמַלְרִיס וְהַמְּכָבָק כְּוֹלָק הַרְדִּיק גְּגָה סְגָסָה הַלְּמָרְזָוָנָה:
(כג) וְזָרְמָבָן כְּסִיגָן פְּיָרָעָה, וְדַעַת הַרְדִּיק
וּרְעָס, כִּי נְבָאָה הַקְּיָמָה סִיחָן הַכְּתָתָה לְפִי
הַרְדִּיק וְכָלָתָה אֲגַמְּנָן טְסָוָה גְּמָעָה. (ח'א)
לְפִי כָּרְפָּג וְפִיְיָן קָרְנִי חָוָר: (ח'ב) בְּעַבְוֹר סְלָמָר

בראשית טז יגנש

אונקלום

וְאֶבֶע תַּלְקֹון יְהָא לְכֹן
לְבָר זָבָע מִקְלָא
וְלִמְיַבְּלָבוֹן וְלִאֲגַש
בְּבַתִּיכֹּן וְלִמְיַבְּלָל
לְטַפְלָכוֹן ; כֵּה נִאֲמָר
קִימְתָּנָא נִשְׁבָּח בְּחַמִּין
בְּעִינֵי רְבּוֹנִי וְגַהִי עֲבָדִין
לְפַרְעָה : יְיָ וְשָׁנִי יְתָה
יְוֹסֵף לְגֹרָא עַד יוֹמָא
הַדָּין עַל אָרָעָא דְמִצְרָים
דִּיחָוֹן יְהָבִין מְדֻמָּן חַמְשָׁא
לְפַרְעָה לְחוֹד אָרָעָא
דְכַפְרָא בְּלוֹחָדִיהָוָן לֹא
הַנּוֹת לְפַרְעָה : יְיָ וְיַהֲבֵ
יִשְׂרָאֵל בְּאָרָעָא דְמִצְרָים
בְּאָרָעָא דְגַשְׁׁוֹן וְאַחֲסִינָא
בְּהַגְּנָפִישְׁוֹסְגָּנָיא לְחוֹדָא :

לְפַרְעָה וְאֶרֶב עַתְּדָת יְהִיָּה לְכָם
לְזָרָע הַשְׁדָה וְלִאֲכָלָכָם וְלֹאֲשֵר
בְּבַתִּיכָם וְלֹאֲכָל לְטַפְכָם : מִפְטִיר
כֵּה וְיִאֲמָרוּ הַחִיתָנוּ נִמְצָא אַחֲן בְּעִינֵי
אַדְנִי וְהִיָּנוּ עֲבָדִים לְפַרְעָה :
ט וַיִּשְׁם אֶתְתָּה יְוֹסֵף לְחָק עַדְתָּיוֹם
הַזָּה עַל-אָדָמָת מִצְרָים לְפַרְעָה
לְחַמְשׁוֹרָק אָדָמָת הַכְהָנִים לְבָדָם
לֹא הִתְהַלֵּךְ לְפַרְעָה : כַּוֹיְשֵׁב יִשְׂרָאֵל
בָּאָרֶץ מִצְרָים בָּאָרֶץ גַשְׁׁוֹן וְיַאֲחָזָן
בָּהָ וַיַּפְרֹר וַיַּרְבֵּוּ מִאָדָ:

נס'ת הָרָן כָּלָן פִּיסְגָּה כָּלָן יְהָיָה לְחַמְשָׁה :
קו פָּטוֹקִים . יְכָלָל כִּימָן : וּמְפָעֵלִין כִּימָקָל נְסִי : נָז וּמְתָס נְזָן הַלְּס קָמָנָז :

ריש'

לְרָכָן נְרָחָק נְמָתִי) (ח) : (כד) לְוֹרֶע הַשְׁדָה .
הַמ בְּדָבֵר הַמְתָרְגָם אֲרָמִית (טו) וְטָן : בְּרָוְהָנִים . וּלְגַכּוֹל
סְגָלָל קָמָה : וְלֹאֲשֵר בְּבַתִּיכָם . וּלְגַכּוֹל
כְעַדְלִים וּכְפָחוֹת לְסָל בְּכַתִּיכָס : טַפְכָם .
בְנִיס קָטְנִים : (כג) נִמְצָא חָן . לְעָזָות נָז
זָהָת כָּמוֹ קָהָמָלָת : וְהִיָּנוּ עֲבָדִים לְפַרְעָה . לְהַעֲלוֹת לוֹ סָמָס כָּלָן לְמַק סָלָה יְעַכּוֹל :
(כז) וַיַּשְׁבַּט יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ סְצָרִים . וְכַיְן צָהָרֶן גּוֹזָן צָהָרֶן מְלָכִים : וְיַאֲחֹזָה בָּה . לְזָוֹן חַמִּזָּס :

הַסְלָת פָּרָשָׁת וַיָּנֶש :

יזָהָל אָוָר

כְכֹתוֹב "הַטָּס" פָהָוָה לְזָוֹן רְנִיס , וּמְלָת "חוֹתָא" לְבָחָן :
יְהָד וּוּפְרָס כֵה , וְלִעְלָה עַכְתִּיק כִּילָה מִמְמֻוקָה :
(כח) וְיִהְוָה פֵי שְׁתָרְגָם מִמְגָנָם לְבִוּתָס מְוֹכָלִי
הַלְמָה : (כו) שְׁתָרְגָם "אָרָעָה דְלַמְרִיָה" , וְכֵן תְּיוֹכָעַ
לְפִי , וְכֵן תְּיוֹכָעַ וְכֵן פֵי "זָהָר רְמָשׁ זָל" , וְכֵן
פֵי קְרָלְכָגָן : (כז) שְׁקָנוּ מְהֻווָה נְחַלָת סָדָה וּכְרָסָן לְכָל
מֵהָנָתָן לְגָס יוֹסָף , וְכֵן תְּיוֹכָעַ וְהַלְחָסִינוּ כֵה הַהְסָגָן
מְקָלִין . וּכְרָמִין :

חַסְלָת פָּרָשָׁת וַיָּנֶש

אבָן עֹזָרָא

כָדי לְעַבּוֹד אֶת הָאָדָמָה (יכ) (ח) : בְּרוּ הַכְהָנִים .
הַמ בְּדָבֵר הַמְתָרְגָם אֲרָמִית (טו) וְטָן : בְּזָוְהָנִים לְבָדָם
בָה . שְׁקָנוּ שְׁמָ אֲחֹזָה (טו) (ו) :
חַבְלָת פָרָשָׁת וַיָּנֶש :

קרְנִי אָוָר

קָדָס הַוְתָּט וְקָדָס הַזְּמָהָנָן , לְמַר לְהַיָּן כֵּי קָדָס הַלְמָתָס
גַּפְעָט , וְלְגַוְגָּז גַּפְעָט . גַּפְעָט וְזָהָר בְּכַעְבֵּל הָוָתוֹ לְעָרִיס
(ככ"ז) : (ח) וּרְשָׁי וְלִל כַּתְג בְּתַכְוּן כֵה לְפָסִיל הַרְפָּא
מַעַל הַמִּזְבֵּחַ זָל יְסִי קְוִיָּן הַוְהָס גִּלְעָס , וְכֵן הָוָה נְתָרְגָּס
יְרוֹבָלִי , וְכֵן תְּיוֹכָעַ וְכֵן פָּוֹן גַּנְזָה (חַוְיָיָס , כ) , וְלְרָכָב
פֵי , כָּלָן יְטָעָנוּ כֵה חַזְזָה הַיָּס גַּמְלָא נְהָלָלָו לְזָהָת
מְכִילָה , וְעַיְן גַּגְיָה קָמָס בְּכַתְג כֵה : (ט) וְכֵן פֵי סְלָלָק
כְפִי עַל הַחְוִיכָה "כּוּמָלִי הַגְּמָוֹת" וְכַבְדָּס טְרָס , (כְּסִין) כַּתְבָּח
כֵי כְכָמְלִים פָס לְוָכְטִי הַמְלָאָן מְלָאָן , שְׁגַעַט כְּתָנוֹר נְכָאָרָה
(חַיְיכָה ס י) פְּטָי , דְּחַזְזָוּ , וְסְכָנִים סָס כָּלָר עַונְדִי עַטְוָס
שְׁחִוִּים לְוָכְטִים : (י) הַפְּסָטָק פָז קָוָה כָּמוֹ סְקָדָמָה
לְכַפּוֹר בְּנָה לְהַלְלִי דָס , סְמָוֹת תְּרָן גַּרְגָּטוֹ כְּמָלִים
כְלָמָל אַל חַזְזָוּג בְּסִיס לְיַוְצֵי אַלְרָן מְלָרִים מְפָעָט כְּקָדְמָה וּמְעָלָס , וְיַבְלָהָל סִי' סְסָס כְּמָלִים
וְחוֹטָב כְּמָנְתָב בְּכַמְמָוֹתָה מְלָרִים , וְגַס לְהָס כִּיתָה אַלְכָנָן לְהַמְוֹמָס , וְמָה כְּמָלִים כְּמָלִים
דָלָל גַּד דָה כָל פָמִי סְאָרָן , וְעַיְן כָּלְיָיְקָג מָה סְנִילָהָר כֵה כֵי כָל פְּסָק וְסְלָמָת כֵי יַבְלָהָל סָוָה מְדָנָל , כֵי סְכָס גַּזְגָּס
כֵי נָר יְסָה זְלָגָן וְכָס נְקָטוֹ לְסִיטָה תְּסִיקָס , וְלָגָן כָּעָמָנוֹ לְפָלָס "גַּנוֹר נְמָרָן נְהָנוֹ" ט"ז : הַסְלָת פָרָשָׁת וַיָּנֶש

מקורי ריש'י : י(ח) י(ח) ט מג

בראשית מז ויחי רנ 499

אונקלוס

**כְּהַזֵּה יָעַקְבֶּ בָּאָרֶץ מִצְרָיִם שְׁבַע
עֲשָׂרֶה שָׁנָה וַיְהִי יָמִינְעַקְבֶּ שְׁנִי
חַיּוֹ שְׁבַע שָׁנִים וְאֶרְבָּעִים וּמֵאַת
שָׁנָה: כַּט וַיָּקְרַבְוּ יָמִינְעַקְבֶּ אֶלְלָמֹות
וַיָּקְרַבְאָוְלָבָנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אָסִ
נְאָמָצָאתִי חַזְבָּעִינִיהָ שִׁים־נְאִידָה
תְּחַת יְרֻכִּי וְעַשְׂיָת עַמְדִי חָסֶר
וְאָמָת אֶל־נָא תְּקַבְּרָנִי בָּמִצְרָיִם:
לְוַשְׁכַּבְתִּי עִם־אָבָתִי וְגַשְׁאָתִי**

אבן עזרא

(כמ) ויחי יעקב. כת ויחי שים נא ידר. טפורש בדבריו אליעזר (א)
(א) נס חסר ואמתה (ט) (ב): ושבתי עם
אבותי. בניו לסתה (ט) (ג), או יהוה פירשו
אל נא תקברני במצרים ואשב עם אבותי (ט)
ויאיך יהיה זה שתשאני סטודים וקברתני
שנקס נגלוות הות רקן לנכיו ונסתט גומנו (ט):

(כט) ויקרבו ימי ישראל למות. כל מי שנל' צו קרייכת למות לה הגיע לימי חצומו (כ)
ילחק מי ק"פ ויעקב קמ"ז. כלו נחל קרייכת לנכיו חי פ' טניס וגו' חי ע' : ויקרא לבנו
ליופך. למי סאה יכולת בידו לטאות (כ): שים נא ידר. וסכע: חסר ואמת. חסיד טעוזין
עם סטודים כו' חסיד סל חמת שלינו מלפה להטלאס גמול (כ): אל נא תקברני במצרים.
סופה לאיות עפרה כניש ומרחסין תחת גוףיו (כ). וטהון מתי חולא להרין חייס הלאן כלער
גלגול מחילות (ה) וטלון יעסוי מלרים עכודת כוכביס (ט): (ל) ושבתי עם אבותי. ויאיך
מחוגר למעלה לתחלת מקראה טיס נא ידר תחת ילי וטאכע ליטס נס חצומו.

קרני אור

(א) ולא כתיב נטה כי, ויכס ידי תחת ירכיו, כת
פְּהַלְפָל, זָלָם רְקָה פְּלָסָם מִפְּנֵי סְכָנוֹן וְזַיְתָן
יְמִין כְּגָלָל דְּרוֹת בְּרוֹת לְמַפְּנֵי יְדֵיכֶם, הַלְּכָן אַמְּרָה גְּנָגָן חַטָּבֶד
לְסִלְוָן חַוְּלָן: יְדֵיכֶם נְכָנָס כְּמַהֲרָן עַל חַנְיוֹן, וְכַיְצָרָס יְדוֹת
תחם יְצָרָה חַנְיוֹן וְלִגְנָס כְּמַלְתוֹן, וְגַלְבָּג כְּתָבָה, וְהַלְוָן נְסָס
כְּמַיְרָן סְקוֹן סְהָל מִזְסָפָן דִּינָעָן לוֹ סְיָסָס כְּלָלוֹן סְוָן כְּרָדוֹן
לְעָדוֹת כָּל מָה טִימָלָן מְמָנוֹן, וְכָן דְּמָתָה כָּה, זָלָם, וכָּמוֹ בְּפִי
גדורי לילעול (טמלה כד כ): (ב) ורט"י זל פ"י חסיד טעוזין טס כתהיס פ"ו חסיד סל חמת שלינו מלפה להטלאס
גמול, ומ"ז כתוב בס"ד "הַלְּכָן יְדֵעָתִי לְיַדְךָ יְפָסָס, הַלְּכָן פְּנֵיכֶם חסיד וְאָמָת" (טמלה כד מט)
פְּנֵל הַנְּרָכֶס, וְגַגְגָן כְּפִי אַרְחַגְגָע זָל, וְסַלְבָּג פְּנֵי כְּלָמוֹר הַלְּיַזְזָר
כְּגַעַן לְקַכְּלוֹן טס, וְסַלְבָּג כְּתָבָה, בְּנָמִית גְּדוֹלָתוֹ הַמְּרָבָבָת עַמְּדִית שְׁמָר
מְחוֹיכָס כְּפִי הַלְּחָתָה כְּפָלָי לְפָטוֹתָו", וכְּגַרְזָל (חַנְתָּמָה וַיְהִי פ"ג ב' כ"ר פ' או ילקוט רמו קנו) וְכָיִת חסיד סל זקן
הַלְּגָן

טקי רט"י : (ט) חנתומת כ וימי הות ה, כ"ר פ' או ה, ילקוט קמד, פס"ז. (ב) חנתומת כ טס כ"ר טס, פחensis
ט, ה, ילקוט טס ופיין מקורי רב"י (טמלה מט ה). (כא) חנתומת ה ומי הות כ חנתומת כ וימי הות ד,
כ"ר פס"ז ד ילקוט קנו. (כב) חנתומת ה ומי ג, חנתומת כ הות ט, כ"ר פ' או ט, פס"ז. (כג) חנתומת ה טס, חנתומת כ
טס, כ"ר טס. (כד) חנתומת ה טס, חנתומת כ טס, כ"ר טס. (כה) חנתומת כ הות ו כתובות קיון ה, ילקוט זקן
ס"ג פ"ג, ילקוט זקן פט פ"ג, כ"ר טס. (כו) חנתומת ה טס תנומת כ הות ט כ"ר טס ילקוט קני.

בָּה וַיְהִי יָעַקְבֶּ בָּאָרֶץ מִצְרָיִם שְׁבַע
דְּמִצְרָיִם שְׁבַע עַשְׂרֵה
שָׁנִים וְהַזָּו יָמִינְעַקְבֶּ
שְׁנִי תְּזִיהִי מָאָה וְאֶרְבָּעֵין
וְשְׁבַע שָׁנִין: כַּט וְקָרִיבִי
יָמִינְעַקְבֶּ יָשָׁר אֶלְלָמֹות
לְבָרָה לְיוֹסֵף וְאָמַר לְהָ
אָם בְּעַן אֲשֶׁר חַטְמֵין
בְּעַנְיָה שְׂוִי בְּעַן יְדָה
תְּחֻזָּת יְרֻכִּי וְעַשְׂיָת עַמְדִי חָסֶר
טִיבוֹ וְקָשָׁוֹט לֹא בְּעַן
תְּקַבְּרָנִי בָּמִצְרָיִם:
' וְאָשְׁבּוּב עִם אַבְהָבִי
וְתָטָלְגָנִי מִמִּצְרָיִם

רש"י

(כמ) ויחי יעקב. למס פרקה זו כהומת
לפי סכין סנפער יעקב חצינו
כסתמו עיניכם ולכט כל טרול מלחת
קסעוז סכתמלו לטעדים (ט) דבר חמל
שנקס נגלוות הות רקן לנכיו ונסתט גומנו (ט):

(כט) ויקרבו ימי ישראל למות. כל מי שנל' צו קרייכת למות לה הגיע לימי חצומו (כ)
ילחק מי ק"פ ויעקב קמ"ז. כלו נחל קרייכת לנכיו חי פ' טניס וגו' חי ע' : ויקרא לבנו
ליופך. למי סאה יכולת בידו לטאות (כ): שים נא ידר. וסכע: חסר ואמת. חסיד טעוזין
עם סטודים כו' חסיד סל חמת שלינו מלפה להטלאס גמול (כ): אל נא תקברני במצרים.
סופה לאיות עפרה כניש ומרחסין תחת גוףיו (כ). וטהון מתי חולא להרין חייס הלאן כלער
גלגול מחילות (ה) וטלון יעסוי מלרים עכודת כוכביס (ט): (ל) ושבתי עם אבותי. ויאיך
מחוגר למעלה לתחلت מקראה טיס נא ידר תחת ילי וטאכע ליטס נס חצומו.

יהל אור

(ט) למעלה (כד כ) ועיין כינוי טס : (ט) טפורש
(למעלה כד מט) "ספס הול דנבר טלייטו
חויכ, ווימת הול לקויס דנבר מהספ הכהול":
(ט) היא הנזעה לכל מקום, וול סכינה ממעט טרייה
הקדורה, כמו וויטככ דוד עס אנטופיו (ויהי) ויקבר
בפי דוד (מ"ה כ י) וכן פ"י רט"י זל : (ט) רצוני
גדורי לילעול (טמלה כד כ): (ב) ורט"י זל פ"י חסיד טעוזין טס כתהיס פ"ו חסיד סל חמת שלינו מלפה להטלאס
גמול, ומ"ז כתוב בס"ד "הַלְּכָן יְדֵעָתִי לְיַדְךָ יְפָסָס, הַלְּכָן פְּנֵיכֶם חסיד וְאָמָת" (טמלה כד מט)
פְּנֵל הַנְּרָכֶס, וְגַגְגָן כְּפִי אַרְחַגְגָע זָל, וְסַלְבָּג פְּנֵי כְּלָמוֹר הַלְּיַזְזָר
כְּגַעַן לְקַכְּלוֹן טס, וְסַלְבָּג כְּתָבָה, בְּנָמִית גְּדוֹלָתוֹ הַמְּרָבָבָת עַמְּדִית שְׁמָר
מְחוֹיכָס כְּפִי הַלְּחָתָה כְּפָלָי לְפָטוֹתָו", וכְּגַרְזָל (חַנְתָּמָה וַיְהִי פ"ג ב' כ"ר פ' או ילקוט רמו קנו) וְכָיִת חסיד סל זקן
הַלְּגָן

וְתִקְרְבֶּנָי בְּקַרְתָּהָז
וְאֹמֵר אָנָּא אָעֶבֶד
כְּפַתְגַּמְהָה: לֹא אֹמֵר קִים לְיָ
וּקִים לְהָ וּסְגִיד יִשְׁרָאֵל
עַל רַישׁ עֲרָסָה: * וְהַנָּה
בְּתַר פְּתַגְמִיא הַאֲלֹן
וְאֹמֵר לְיוֹסֵף הָא אָבוֹת
שְׁבִיב מְרֻעָה וְלַבָּר יִתְ

47

ויהת פָּה לְמִלְחָמָה מִלְחָמָה . וְאֵין לוֹמֶר וְכַכְבָּד
עַס חֲכָמָה כְּכָלִיבָנָה עַס חֲכָמָה בְּמִעְלָה
שְׁפָלִי כְּמֵיבָחָלִיו וְנַקְהָמָן מִמְלָאִי וְקַבְלָתָן
בְּקַבְלָתָם . וְעוֹד מַלְיאָנו בְּכָל מַקִּיס ל' שְׁכִינָה
עַס חֲכָמָיו שִׁיחָנָה גְּנוּיָה וְלֹחָן שְׁקַבְולָה כְּמוֹ
בָּעֵיל לוֹד : (לט) וַיִּשְׂתַחַוו יִשְׂרָאֵל .

יהל אוד

לתקבר במקום סנקטורי סס חנוכתי : (ה) במערת המכפלה בסס נקבעו חנוכתי : (ו) וכן פ"י רצוי זיל כתחלת דבריו , וכזה מדרוזל (מנילה סז' כ) היו דהMRI היינצי **תעלת נזידינה סניד ליה** , לר"ל מנה טונגה , אלה הגדס גרייך לאחדס קטן ממנה , מהפלו יריה קטן כזועל כזו וכך היה שמהה יסתהה לו , אזן יסקב התחתה לננו בעבור שעה גרייך לו , וכן פ"י הראב"ס מהתחתה לישוף : (ז) הנה שבת לאחס על שבתנן נלכו כל יוסף לקברו עם חנוכתו , וכלן נתקיים החולות שלצמץ משתהה לו אף גפי פ"י הוז וחף שבתהייה כלפי שכינה חייתה : (ח) וכן פ"י בס חמ' זין (למעלה כג ו) והגומרים כי הנטהויתו חייתה לאס , לא אמרו כלוס , כי הכתוב חומר שלאתמו לבני חת :

(ה) וכן פ"י רפס"ד : "לְכָלִי וְמַקְרֵב קָנֵר, וּבְכָל־
רְפָסֶד כָּנִי", ה'לו כו"ה ה"ל ממר ליעספ" ו'וכוונתו

כ) רשותה של הגדרה כפלה בפומביות פליז, ומכך גורר, וכן כוונת מילא מלהוגה בפומביות בז' טלה, וגס רפסי זיל חוץ ופי' כן, וכן פי' קלדיק, וכן אלג'ג בכיו עלי הפליזים וככיניכם למלגה מלהוגה בז' טלה, וככיניכם למלגה וכמלגת נט': [ז] ס"ש גאלגן"ט לתוכן כפ' סוף בענוכו טהינט וכן פי' רפ"ס נכוודות לקונו על טחנות לככיניכם וכמלגת נט': [ז] ס"ש גאלגן"ט לתוכן כפ' סוף בענוכו טהינט משולצת נעמי כצמחוכ וכתוב ואין זה כבשתחוית האנרכיס כי בס מפולח לנני חת', חיון לנכרי נדוחין כמיין, כי מלהוגה פליזים לרבות טהינטו מפולח, וחינטו בס כמו יפנדו אף יסתמו (ישפי' מו ז) וכוה נאל מהל מסבב ידיו, וגם ייחאג שנכון סומק.

מקורי רשי ; נז' ב . כח) מגילפ זו כ , ילקוט קז . כת) תנומת ה צס . ל) סכת יכ כ , נדריס ט , ח . לא) חייו פהמוהו נז ה . ה�זר עוזר ח'ז' יט בעמם , עסן , וחיין ספנ' ואלהן על כס' בעמ' יאלן .

ג) תחומייה ג הות ו פיוון קליני הור.

4 32

את-שְׁנֵי בָנַי עַמּוֹ אֶת-מִנְשָׁה וְאֶת-
אֲפָרִים: בְּנֵיגָד לִיעַקְבּוּ בְּאָמָר הַבָּנָה
בְּנֵה יוֹסֵף בְּאַלְיָזָר תְּחֻזְקֵשׂ אֶל-
יְשָׁב עַל-הַמְּטָה: נִזְאָמָר יִשְׁכַּן
אַל-יְסַפֵּף אֶל שְׁדֵי נֶר אֶח-אֶלְיָהוּ בְּלֹוּ
בְּאֶרְצֵי פְּנֵעַן וַיְבָרֵךְ אֶתְיוֹ: רַב-אָמָר
אַל-הָנָנִים פְּרַעֲהָוְה רַב-בִּיתְהוּנָה תְּקֵדָה
לְקָדָל עַמִּים וְנַתְתִּי אֶת-יְדֵה אֶרְצֵי
הַזֶּה אֶת-לְוֹעֵד אַחֲרֵיךְ אַחֲזָת עַלְמָן:

בן עוזא

אותה ללוּי במצריים" (בטדר', כו, נט) (ט); ב וינד. הפטnid לייעקב (ט) (א), או האומר ל'יוסף (ט) (ב), או היה שליח טיעקב (ט) (ג); לד וטעם הנני מפרק. על דעתה הנאוון (ט) שאמר ל' השם הנני מפרק (ט) ובן לא נולד ל', רק מתה רחל, (ט) ועתה ידעת, כי בעבר בני' הגולדיבס לך אמר הנני מפרק (דר), וזה הפסי אין לו טעם וריהח, כי סה הפרש בין בני יוסף ובין בני ראוון (ט), ועוד כי בנימין נולד לו אחר זה הגבואה (ט), והגבון בעני שאבר, השם אמר ל', כי ארץ כנען תהיה לזרעך אחוזת עולם (ט),

מה מתקה הני כוון לך ז):
קרני אור

לפי מהבזותיכם מכך יוננו פל הנטהחוויות כל גוף וכטיפות
וירכש וכתול (לאפלה נבזז) כל פולס סס גמי, וחולי ותול
בזמן לודר, כי ממש נטפת בזבז פל עזע שנוצר לפני זה,
בש פה כן זבז פל יוכף הנוצר, וכן לא נטה מזנו מזול
לפי סי' פג', אבל נכוון שוח בעלמו מכל רוחיה מהירות (לט'ז):
א] או"ת וחוי ליעקב, וווכ"ע תרגס "ותני חוו" כלבון רכיש
ז' וטו"ה מלבון ספור ואלה כלבון חמייה, ועיין כלחס
וזמללה. וכעוטה חור כלל י' מה בכחכו ע"ז, ושיין כגיור
לב"ד בכandal נין בגדים לחיים: [ב] וכן כו"ג כספ' ז
(כליה' מה כ) כו"ג קרייה ליווסף, כו"ג בגדי ליעקב, ודצחו
במנסה לחדר לו, ושיין הטרה שהתחז': [ג] ורש"י זיל פ"י
בחלפיים כייס רגילה לפניהם יתקבב בחלמוד. וכנהלה יתקבב בחוץ
גפן, אך חפלים אלו אחיו למלים להגדיר לו" ושהם מתחנומן
(וימ' סי' ו), ונפשיתך רכתי (פ"ג פסקה כיום כבפני נזיר)
בלושון רהש, ו"ה כלשה שאלת לו וכו' ו"ה כנימין
אנבש בז' מדברות שתהני יעכבר וע"ז העיל בס כת'
בגני מפלך נתלה, יפטה בנהמר על חפלים, כי בזזו.

מקרֵי רְשֵׁי : ב) תְּחֻמָּגָה סס. ג) צָמֹת יְהִי ח. ד) מַיְהִי יְמִי מו. *) מְנֻחָה כָּחֶן ה. ה) פְּעִין בְּלִיל פְּפִיכֶר, וְכְפִיסְקָה
לְכַתִּי פ', כְּיוֹס כְּבָמִי, וְעִין מְלִיכִיל עִין סס, כְּעַלְהָה נְמ. ו) לְעַל נְהִי יְהִי ז) עִין לְפִיכִי לְעַל נְסִים יְהִי ז

תְּרִין בְּנוֹתֵי עַמָּה יְתִ
כְּנֶשֶׁה וְתִתְאָפְרִים: י' וְתִי
לְיעָקֹב וְאָמַר הִא בְּרָךְ
יְוָסֵף אַתָּא לְנָתֵךְ וְאַקְרָפְ
יִשְׂרָאֵל וַיַּתְּבִּעַל עֲרָסָא:
ג' וְאָמַר יְעָקֹב לְיְוָסֵף
אֵל שְׁבֵי אַתָּגָלִי לֵי בְּלוֹא
בְּאָרֶץְאַדְמָעָן וּבְרִיךְ
יְתִי: י' וְאָמַר לֵי הִא אָנָא
מְפִישָׁלְךְ וְאַסְגָּבָךְ וְאַתָּגָבָ
לְכָנֵשֶׁת שְׁבָטֵינוּ וְאַתָּנוּ יְתִ
אָרֶץְאַדְאַלְבָנִיהָ בְּחַרְבָּה

ד'ז

(ב) זינגד. במג'יד ליעקב ולו פילץ מי וכלה
מקלחות קלי לסון: ויתחזק ישראל. חמל
הע"פ סחוּ בני מלך כוח חחלק לו כבוד
מכלן טמולקין כבוד למלכות ב). וכן מסה
מלך כבוד למלכות וירדו כל עבדיך אלה
הלו ג) וכן חליכו ויסכם מטענו ד) וגוו' *):
(ד) ונתרחיך לכהל עתים. בצלמי שעתדים
למהת ממעינו עוד כהלו ועתמים ה) וחע"פ קחמל
לי גוי וכהל גויס י) גוי חמל לי על בנים
כהל גויס סרי בנים לבד מבניהם וטוע נח
גולד לי בנו למדעי שעהיד מהבזבז

יהל אור

חותו ביחס בטלמו שהמר לישוף, וזה כה ונגיד
לייעקב: (ג) ולא נזכר מי ילדה: (ג) ובן פ"י רצוי
ויל: (ד) אוחו ההורם שהמר לישוףחותו שההורם
בגין עתה לייעקב: (ה) שליח אחורי יוסף שיכוך
הלו, וחותו הסליחה חוץ מיויסף וכלה ונגיד לייעקב יוסף
כה הלו: (ו) הוא רכינו סעדיה נחון: (ז) לטעה
(לה יה) אמר לו כסם פלה ורנה: (ח) שמשנא אמר
לו מהה רחל מיר: (ט) כי נס על צבי רחובן נכל
לומר כן,zos נאמר בהנחת הפס פלה ורנה וזה על
צבי בנים: (י) ובן פ"י רצוי (למעלה לה יה) פלה
ורנה פ"ס טליתן לה נולד כנימין, ותעפשי טכדר
נתענרט ממנו: (יה) וכוונת יעקב גלבוע זה לננות

אונקלום

502

אתפסת עולם : ה' בקען
תליין בנייה ראיילדו
לה פארעא דמצרים עד
מייתי לונטה למצרים
דייל אונן אפרים ומנסה
בראיין ושתען יהונ
קדטוי : ובנייה ראייליד
בתריהון דילך יהונ על
שם אוחורון יתקרין

העתקה שניבניא הנוילדים לך
באראז מצרים עדיבאי אליך
מצרי מה ליזהם אפרים ומנסה
בראו נושם מעוז יהוילו ומולדתך
אשר הולדה אחריהם לך יהויל
על שם אחיהם יקראו בנחלתם :

רשוי

(ג) הנולדים לך וגנו' עד בואי אליך. לפניהם
כומי היה כולם סנוילד מוספרט מימי
עד סבאלתי היה : לי הם. בחצבון של
בנוי כס ליטול חלק נחלץ היה כנגדו :
(ז) ומולדתך וגנו'. הם מוליד טוד גם יקיין
במנין בניו חלק בטור סטמי הפליס ומנסת
יעיו נכלליות ונאות יכח נס כס נטבטים
לענין הנחלה ווועפ' קומלקה חלק למניין
גאנלווטס (ז) לדכתיכ נלב תלכו נחלתו (ז)
וכל היה וויס נטל בקש מון מאכטליים (ז)
מל כל מוקס לא נקלחו סטמיות חלקו (להטיל גולל חלק נחלץ למניין סמות נטבטים

יהל אור

יוסף העטס מה ירלה לקחת הפליס ומנסת לבני
סטמיות קרואן וסמעון : (ז) לפי סלע תחות הרכורה
רק לנכור פער חמס, וכיוון קרואן לה היה רהוי
הליה ביתה רהויה ליוסף סטוח פער רחס לרהיל, וכן
יחמד (למטה פ' טז) : (ז) ואם יקמו בניו יוסף הפליס
ומנסת בניו חלקויס קרואן וסמעון היה יקיין יוסף
הרכורה : (ז) ובן תיל ויוגע "ובנין ד' טוליד
בתריהון" וכן פ' רצ' זיל, וויס" :

... פ' היה קולדת ענבר נמקוס עתיד, כמו "האר
לקחתי מיד הסלמיורי" (למטה פ' כב) : (ז) וויה פ'
ומולדתך היה קולדת להריאס" היה טוליד להריאס :
(ז) כי יוסף לה קוליד שוד ניס, ווירו על בני מכיר
חזר נודלו על ברלוין, ומטעים כמו טולדם הול :
(ז) ובן קראייה יפרט סהו על בני מכיר וכחן עס
סיות סלע ישר בטייה קראט"ע : (ז) והויליל על
עס האוכס" : (ז) א' ב' לה נתקיימה ברכת יעקב :
(ז) וכן כתוב קראט"ז מל דרכ הפסט ורלה סלבר

טאיל סכינס יקי' מהבניא כל טמו, יקי' היה מכיתו ב' סטמיות,
יקראן נחלתו, וכל דיחך היה נכלע בטמי נטבטים אלו : (ז) ובן סוח נספז' (כלה' מה) ססוח כל בני מכיר בנו
מיינס, ב' נס בני מכיר בון מינס יילדו פל בריי יוסף פל בני
בניאס : (ז) ובפסז' (ז) יפלט "על בס החיאס" ספ' על בס החיאס
(טמפלס לה מז), וכט פ' בינו, וקלרט סכתוב רהוי, אך בני מינס נחלתו, סלע
נקראן סטמיות היה מינס וויס, וויס פ' כל גת מכני מינס יקרע כלחוון טל בס מינס נחלתו, סלע
וכן כ' מני הפליס יקרע כתחוון טל בס הפליס לגתול עסס נחלתו, וויס סוליד נחלתו,
סכינס

אבן עוזרא

ואני אתן לך בנהלה הארץ הבכורה (ז) (ח),
ויקחו אפרים ומנסה חלקים בארץ, כאשר יקח
ראובן ושתען שהם הנגדולים מבני (ז) (ז), ואסר
תולדיד אחרי אפרים ומנסה (ז) (ז) יקרו על
שם אחיהם הגוברים שירשו עצם בנחלתם (ז) (ח),
והטברש שאטר וטולדתך על בני מכיר שיוולדו
על ברבי יוסף (ז) (ז) לא ישרו בעני דבריו (ז),
בי' סה טעם על שם אחיהם (ז) (ז), ואם יטען
טוען כי לא מצאנו ליאס בנים אחרים (ז), נס
זו איננה טעה, כי יתבן שהי', ובعبد שירשו
עם אחיהם לא הויכרם הכתוב (ז) (ז) (ז) ורבבים

מלך מקוס לא נקלחו סטמיות חלקו (לה)

קרני אור

האריס, מלון מפלך וכן גמר לו זס "ה' לא צלי פלה
וילנס" פלאס רמו לאטליים כמו מפלך וויכה פל מנבס" :
(ח) וכן פ' קרביבס "ומוחה בגנן לי סס האן נגנון
סלי ננטויה גאנזוח נסוך ליטל פ' סי סטטיך" : (ז) וסתה
לו סדרניים כן כפכו נחלת סהרכן, גאנזוח פהן נריהו
והאיל לי זיתן לי זונגען הילוי האן נגנון, ווילר גאנזוח
בנין יקמו סי חלקויס צאו דילוון זטטען צאלו סי' גינך האה
גיני (להי) כי הא סי' גוthon פגנולה גויסף, ומנסת
וילטיש ירצ'ה, סי' לאטסה חלן נסוכו בחרין ג'יכ, וכן גמר
ב' ז'י' כנינו ממס, ולו ג'ה ח'י' בכורה למינס פל הפליס,
חניל מונלטיך לר'ל צי' מינס' יס' עלי בס החיאס צוילו זטטען
וילטיש האיכ' ווילקן גאנס' (להי) : (ז) וכן פ' קאנד'ק
כאריכס טרכ' ייל' פ' נס' פטוליד להריאס', וכט' סל
סתויס כתוב, ווילס החיאס סטוח נמקוס חוליד צאו בטה',
וכט' פ' טפנדיס, ג'יכ ג'ה מילני לו נס' בזולד לו אה'יכ',
ולו נס' נס' להריאס הילס הפליס ומינס' ווילטיש גאנס' חס'ס
טצ'הו ומוליכ' מעכ' ופטה', כי געת נס' נס' נס' חס'ס
לייתן גואן פכל, וכט' וויס' עט' מלכ' סיטה' לטheid, וגס
לפי' זס סכינס האיל טוליד : (ח) ולט' זלע' יחז'י יוסף
טאיל סכינס יקי' מהבניא כל טמו, יקי' היה מכיתו ב' סטמיות,
יקראן נחלתו, וכל דיחך היה נכלע בטמי נטבטים אלו : (ז) ובן סוח נספז' (כלה' מה) ססוח כל בני מכיר בנו
מיינס, ב' נס בני מכיר בון מינס יילדו פל בריי יוסף פל בני
בניאס : (ז) ובפסז' (ז) יפלט "על בס החיאס" ספ' על בס החיאס
(טמפלס לה מז), וכט פ' בינו, וקלרט סכתוב רהוי, אך בני מינס נחלתו, סלע
נקראן סטמיות היה מינס וויס, וויס פ' כל גת מכני מינס יקרע כלחוון טל בס מינס נחלתו, סלע
וכן כ' מני הפליס יקרע כתחוון טל בס הפליס לגתול עסס נחלתו, וויס סוליד נחלתו,

בראשית מה ויחי רנב 503

וְאַנִּי בְּבָאֵי מִפְּדָן מִתְהָעֵלֶל רְחֵל בָּאָרֶץ בְּגַעַן בְּדַרְךָ בְּעוֹד כְּבָרָתָא אָרֶץ לְבָא אֲפָרָתָה וְאַקְבָּרָתָה שָׁם בְּדַרְךָ אֲפָרָת הַוָּא בֵּית לְחָם :

חַוֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּנֵי יוֹסְף וְאֶמְרָה

אבן עוזרא

כאליה (๖๖) : ז וטעם ואני בבוא טפדן . שטחה סתאות (๖๗) , ולא יכולתי להוליכה לקבורה בסתרה כאשר קבורה לאה (๖๘) [יב] , ואטר זה ליוסף שלא יתר לך שאבקש מאתק טה שלא עשתה לכבוד אטך (๖๙) [יג] : ח ואזד שאמר יירא ישראל את בני יוסף . איך יאטר לא יוכל

פדרן . ולען מהマル שעכו עלי נסמים מלholics ולבכלון עט הנגיד טיך יג) טהילן חלולה ומונקצת כנכלה יג) : וакברה שם . ולען סולכטה האפיו לבית לחם להכינם להרן וידעמי טיט כלכך עלי חכל לעז טען פי סדיור קבלתית סס יג) טמה לעזקה לנכינה כטיגלה חומת נזולן ולוי טוכניש לרע סס ילהט לחן על קבלת וכוכב ומבקשת עלייס רחמים טו) קナル מל קול ברכמה נסמענו וגנו טז) ובקב"ס מציב טכ קכל לפועלן נחס פ' וגנו וסבזו נסים לגכוולס יג) * ולוינקלום מרגנס כרוכ חרטה כדי שיעור מלאסת יוס (ספליס אהמלים הרץ) וולמר אני טסיק להס קלט יח) טקיו קולין הווטו כדי מהלייטה ה' יט) קורייליה נלען' כדרמי' כרוכ וטני יג) כמה דמפיק מטלח מבוי כרכח יא) : (ח) יירא ישראל את בני יוסף . צקק לברכס ונסתלקה טכינ' ממנה כב) לפי טעמיד ירכמס ואמלחן נזחת מהפליס ויקוח ובכיוו ממנקה יג) : ויאטר טי אלה . מסיכון ילו חלו טהין להווין לברכס :

קרני אויר

סבאים נמס אהליים , ווועפ' בלע נאלו ולו סבאים לטפיו היכיו וסיו קטיעס , וכרלגי'ג כתוב . ווועפ' צטולדו לו התח'ז כיס ומשו גלו ניס , הוו גלו נאלו בעין מסחתה נסי יוסק לפקליחס פל זס אהיכס : יפ' כי טפיו טאי סולן גהט לרעל פמלהנס ולען יcols נפוזה המלהנס ואטסיה נבית לחס כב' זמלהט , וס פה יזאקה ניגל טיחת מסרתת , הווי ימי קין טיס , גס גלו פה בירע לחנות הותה , כי גלו טי רהפליס פטו (כל'ק) יפקח האל צפדיין גלו סיטי שוחה כמפליס טאי פטו מפלער טליק לטיפיך קבלתית גדרן , חכל כטקבניטי הוה גלו נאלו נאלו סטן גלו גלו הילו וסיגת זי חות כלל (זוקו) : [ג'] היא כטנלאוט פל גלו הילן הוה הומו למעלה סטכלת (דר'ק) כטונס ליעקב גלו סולן הותה למשית פיזן כרמץן וכרלגי'ג וכדר'יה' מס בטאריכו נאחל נס , וכטפ'ו (כל'ק' מה 1) . טפס יעקב חכינו סטטוט צל יוסק לאטול פל רהט הומו , מפלי מה גלו כטלאו הותה נטפלת סטכלת ופוד גלו אהיל יוסק לאטול . כטהיל יעקב נאחל ואלי :

טמא , לערת האכלת וויא הרטוות לחנט הותה : (כל) ובן דמת רטי זיל , וכן טי סרכטס

סקורי רשי : יא) פיין רצ'י טוריות 1 ג דס , גנטהצ' . יב) גלייד לאזן איזט סטאלין יונטס . וכן (ספסיס טט ה) גלו זוחלאט גמקוט גנרי'ז ופי' רצ'י יונט , וגוועזק 1 ג , הין פזקזן סטס גלייד יג) פיין טס'ר טיג . ז) קס כו פס'יל פ'ג , וגפס' זונמאליך הונדא פס' גנטהצ' גנטהצ' . טו) ג'ר'פ' פ'ג . טו) ירמי' גלו טו . זו) זטס סס פז וו . טז) פ'ז גלט ננחדת פ'ג . יח) מילס קולס (ו'ו) . יט) פיין מקולי לטפי' לאטול מה טז . זב) נ'ט קו ה . ג'ג יג ה . בא) יומת מג ג . כב) תגוטט ה' גאות 1 . טס'ר פ' ג . כב) חימומת ה' טס , ג'ל פל'ז ס , גנדת ננחדת פ' ס , וגס'יג'

אונקלום

באתנטהוון : י נאנה בימי' טפוקן מיתה עלי רחל באראעא דכני' באראת בעד פריז'בא דארעא למייל לאפרה וקברתה תפן באלה אפרה היא בית ללחם : וקברתה תפן באלה אפרה היא בית ללחם : " ותחא ישראל ית בני רשי

ונקיה לכל סכט וסקט ולגليس לה ולו) יא) : (ז) ואני בבואי טפדן וגנו . וווען על פי טהני מעריך עלייך להולייני להקלר צהילן כגען ולען כך עטימי להמוך שאלי מטה ממוץ נבית לחם : כברת ארץ . מלהט הילן וסס הילפיס האה מאה כמלת מהוס סכת לדבלי ל' מסק פדרן . ולען מהマル שעכו עלי נסמים מלholics ולבכלון עט הנגיד טיך יג) טהילן חלולה ומונקצת כנכלה יג) : וакברה שם . ולען סולכטה האפיו לבית לחם להכינם להרן וידעמי טיט כלכך עלי חכל לעז טען פי סדיור קבלתית סס יג) טמה לעזקה לנכינה כטיגלה חומת נזולן ולוי טוכניש לרע סס ילהט לחן על קבלת וכוכב ומבקשת עלייס רחמים טו) קナル מל קול ברכמה נסמענו וגנו טז) ובקב"ס מציב טכ קכל לפועלן נחס פ' וגנו וסבזו נסים לגכוולס יג) * ולוינקלום מרגנס כרוכ חרטה כדי שיעור מלאסת יוס (ספליס אהמלים הרץ) וולמר אני טסיק להס קלט יח) טקיו קולין הווטו כדי מהלייטה ה' יט) קורייליה נלען' כדרמי' כרוכ וטני יג) כמה דמפיק מטלח מבוי כרכח יא) : (ח) יירא ישראל את בני יוסף . צקק לברכס ונסתלקה טכינ' ממנה כב) לפי טעמיד ירכמס ואמלחן נזחת מהפליס ויקוח ובכיוו ממנקה יג) : ויאטר טי אלה . מסיכון ילו חלו טהין להווין לברכס :

זיהל אודר

ס' לו נויס טהויל חחרוי גווען הילו מלריםה , מהה טהוילך להרין , ולען המר ועתה זני נויך כגולדים קר הפליס ומונס כריהוונ וטמעון יס' לי ומולדתך האה פולילד לך יט' . ווועט טעס , וליוסף يولד זני נויס בטס תצעו סנת הארע , כי הילו הרענץ גוללו לו פוד נויס האהיז וכחטוב גלו זיליר הותס כי להין נהס גווער : (כ'ה) אין חטבטו מספקת , כי מדורע גלו נוכרו כדר'ס טהוילר טס פוד כמה דורות , טליין הכוינה טס געכוב רירוסה והאלה כ'ג' להתייחס , חכל נחתמת חיין גווער להזיך על העטנה האה , כי צהיר "הסר הולדה" האס חוליד , ווועט בטס זהמיה גווער לו כן הילו חיון צויליד , ומלהנו רניש טנו . טה'ר' נמוקס . האס' (דס' ז) : (כ'ג) שאם הלהט הולכתה בהליה להכרון : (גנ) ובז פ'י כרמץן , כי מטה כדר'ק כפתח פתחים , ולען טיה יכל לטעז מה ננוו ווועט מקנוו כדר'ק וילך מגרה מהה , לערת האכלת וויא הרטוות לחנט הותה : סרכטס והרטוות הרטוות וויא הרטוות

יוסף נאמר מון אלון;
וְאָמַר יוֹסֵף לֶאֱבֹתָיו
בְּנִי אֲפָן דִּיחָב לֵי יְ
הַבָּא נָאָמֵר קָלְבָעָן פְּעָן
לְוָתָי וְאַבְּרָכָעָן: יְ וְעַגְּנִי
יִשְׂרָאֵל יְקָרָנוּ מִפְּבוּ לֹא
יִפְּגַּל לְמַחְנוּ וְקָרֵיב יִתְהַזֵּן
לְוָתָה וְגַשְׁיךָ לְהַזֵּן וְגַפִּית
לְהַזֵּן: יְ נָאָמֵר יִשְׂרָאֵל
לְיֻסְפָּת לְמַחְנוּ אַפְּיךָ לֹא
סְבָרִית וְהָא אַחֲרֵי יִתְּיַיְּנֵךְ
אַפְּתִּית בְּנֵיכְךָ: יְ וְאַפְּיַיְקָרָב
יֻסְפָּת יִתְהַזֵּן מִן קָדְמָוָה
וּסְגִּיד עַל אַפְּוֹהִי עַל
אַרְעָא: יְ וְדָבָר יוֹסֵף יִתְּ

מִיאָהֶה: ט וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֲלֵיכֶם
בְּנֵי הָמִם אֲשֶׁר-נִתְצַלְתִּי אֱלֹהִים בָּזֶה
וַיֹּאמֶר קָחָתִ נֵא אֵלֵי וְאַבְרָכֶם: שְׁנִי
וְעִינִי יִשְׂרָאֵל כִּי בְּדוּ מִזְקָן לְאִוְבָּל
לְרוֹאֹת וַיַּגְשֵׁט אֶתְכֶם אֶלְיוֹן וַיַּשְׁקַלְתֶּם
וַיַּחֲפַק לְהָמִם: י אֲנָזַבְתִּי וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-
יְוֹסֵף רָאָה פִּנְךְ לֹא פָלַתִּי וְהַנְּהָה
הַרָּאָה אָתִי אֱלֹהִים גָּם אַתִּירְעָה: ב
וַיַּזְצֵא יוֹסֵף אֶתְכֶם מִעַם בְּרֵפֵבִי
וַיַּשְׁתַּחַוו לְאָפִיו אֶרְצָה: יְנוּקָה יוֹסֵף

רישי

(ט) בזה. סלהה לו צמד הילומין וצאל
כטובך כד) וצקע יוכף לרוחmis על כל דבר
ונמה עליו לום בקדש כה): ויאמר קחש נא
אליו ואברכם. זה צה מל בכטוב ואגלי תלגלותי
להפליס קחש על זלוטותיו בו). תלגלותי
לומי ציעקב נצנץ הפליס על צלקון על
חצוב מתקבנה צה לה פניך עוד. פללי. לanon
איוסט אתם. להמל צנוקס הוילוס יוכף ממס
יו עליcas ולכלcs: וישתחו לאפיו. צה צאל

ידאל אור

הרבנן"ס, סלאו יפסיםבו יומק פל מהו הולך לומר כן: (כח) ובן פי' הרבענן"ס, וכן פי' רמ"ס סלאו יומק ללחות הייטיב כדי-סתחול מליו ברכתו ברוחו מותם: (כט) ר"ל לאחר סוף כל הגדירות, לאחר ספסוק וויקט את הפריס לפניו מנטה" (למטה פסוק כ) אלו כו"ה יהס ויאלחם נביחת מהר טבריכס, וכל העמירות מטה לימיין ולצמיהל יעראל: (כו) במ"ש יתחוק יעראל ויסב על המטה" (למטה פסוק ב) וכיון רגלו על החרן, פ"כ צייך לדzon מעס ברכיו", ספי' מבינן ברכיו, כי מלה עס" חכוה נזה הקניין, וכן מעס השולקה" (ט"ה-כ גל), ופי' סס הדריך כמו מעס ברכיו": (כח) ובן פי' הדריך לה דנתי צממי וכל חנטבי פ"י הנני וכחכ "כל פולן לדzon לי" : (כט) קודם

אָנֹן עַוְּ אָ
 לראות, רק פעמו לראות הייטיב שיבידם (ט) [יד] :
 יב ויוצא יוסף אתם טעם ברבייו .. מאוחר צרייך
 להיות (טו) (טו), וטעם טעם ברביו, כי הוא יושב
 על המטה (ט), וטעם לא פלلتיה, לא דעתך
 בלבך, מנורת „פלילים“ (דברי לב לא) (ט) (טו) :

אמן עזרא

ג ויקח יוסף . וכבר לך (ט), אמר זה הואן
ולוועתין כו) : (יא) לא פלתי . לנו מלחי נדי
מחטבך כמו בכוחי טלה נמי פליילך כח) : (יב) ויוז
ברכוו כלוי ליאבם זה לימון זהה לא מחול לנטור .

קרני אור

[יר] וירא יסלהל הָתְכִי יוֹסֵף, לְהַיָּה זֶה כְּפִין פְּצָאֵל פִּיחַ
חוּגָּה כְּמֹועֵד הַעֲזִין, בְּכִי נְהַמֵּל כֵּן "וְלֹא יִכְלֹל לְלִיחּוֹת" (לכ"ח) :
[טו] וּרְשֵׁא זֶל פִּי שְׂהָדָכוֹת כְּמַדְרָס לְחַתְבָּר אַנְסָקָס כּוּלִים
יוֹסֵף מִפס כְּלִיכְיוֹ כְּלִי לִיבְכָּס זֶה לִימִין וֶה לִמְאלָה
לִסְמָן יְלוּ פְּלִיאָס וְלִגְלָכָס" וְכֵן פִּי-כְּלִילִיקְיָה כִּי צָלֵל כְּסָדֵל
כְּנִיסָּס הַלְּיוּ וְנוּכָל כִּי כְּסָדֵל פִּיו כְּמֹוִיס לְהִוּת גְּמָלוּ כְּסִיבְלָכָס",
וְכְרִזְיָה פִּי לְפִי טְפִי הַלְּאָרִיס וּמְגָבָס עַל כְּלִיכְיָה יְפָקֵב חַזָּב
יוֹכָף טְסִי" הָוּ נְמַזְהָב כְּנָל, וְלְפִי בְּלָה יְעָפָר וְלֹא יִגְעַט הַכְּיוֹן
הַוְּלִיגָּס מִפס כְּלִיכְיוֹ וַיְצַהֵּר הַלְּאָס, וְהַזְּהָאָל נְבָנִיאָס
הַלְּיוּ וְלְזָס כֵּל הַחַד מִפס כְּמַקּוֹמוֹ סְרוּחוּי לְקַבֵּל הַתְּפִנְכָּה,
אָנוּ נָה טְפִי פָּל כְּלִיכְיָה יְמָקָבָס פְּזָקָן כְּנַלְגָּזָונָס, הַלְּוּ טְפִי
שְׁמַדְרָס עַל רְגָלִים מְזָבִיס הַלְּיוּ נְקַבֵּל נְגַכְּזָא" : [טו] וְהַרְדִּיאָ

את-שניהם את-אפרים בימינו
בשער ירושאל ואת-מנשה
בשערו ממיין ישראל ניגש אליו:
יד נישלה יישר אל את-ימינו וישת
על-ראש אפרים וזהו הצעיר
ואת-שערו על-ראש מנסה
שביל את-ידיו פי מנסה הבכור:
טו ויברך את-יוסף ויאמר האלים
אשר תחתך אבתי לפניו
אברהם ויצחק האלים הרעה
אתי מעדך עד-היום הזה:
טה מלך הנאל אני מבעלך

אבן עזרא

רבים באליה: יד שכל את ידיו, כאילו ידי
השכילו מה שהוא רוצה לעשות (ו) (ו) : פ'
מנשה הבכור. אף על פי שמנשה הוא הבכור
ובן „כִּי עַמְקָשָׁה עֹורֶף“ (שטוות לד כ) (ו), ורבים
בן (ו), וטעם הצליך הנואל אותו, תצא בפ'

וחעפ"כ לו שט ימינו עליו: (טו) המלך
רטי כענין סנהדרן כט) ויהי מלך ה' מלך

קרני אור

ס"י פנין הפלגה, כי לתחלה צו סגיון חותם וזה כתපלה, וכן כוונת כספי (ככל מה יה) גם סגיון מתפלל לרשות פנין, לפ"ז סגיטייח-טוי מתן, ומלךתי טרוּף טורף יוספ' (לטפל בז' ג') וכן פ"ז סחווקמי צפי' כלוחצון וכן חזיל (דבל' רכה פ"ב). ט"ר יהאנן בערך לשובות נקלחת-טפלת, והלו כן צופת למקש וכו', ופיילול וכו', ומײַן בסוד ערין תפלה לאנדריז מ"ב בכטראָה, נפתח דנְרִיזס" מפאי מה פקרחות התפלל בזס פליילאָה עיינ"ס באָרְלִיךְ כזה: [יז] ור"י ז' נניחה בזלאָט, זכל' פ"ז, האיזן מידיז'ו קלומל טכוֹן ירע' מוגעתה זדי סוף לי מגאה כנוכו, כחול וס' צידס כי יוספ' לה בכיהם כטמיהלו אל ימין יבלחל לחלוּ כנוכו, וככני אַלְכִּיז טכ' אל יוכף, וכחזרה ידע ז' סמיאַל האתכמה כהוּה, ויגטראָך ככתוב לפודיענו ז' גענוכל טיפנקב לה כיה לויה, אך פלניאָס כזה כמאות וכטניאל לה נרשות", וככלכ"ס וככלכ"ג וכן בטקיידה פ"ז כמו מכל תופל. (אנט טו (ה) עניין משוקט ונפתח, קלומל בזס יכלדי"ה פ"ז ג'יכ' מן' סכל נא' טלית מהיתוּל' לה' הוּא עריך היה כי מגזס פקען ובגעיל מטהו", וככ"ה פ"ז, טזינט מענד

נחוולי מילפוי חכיו : (יג) את אפריס בימני
משIMAL ישראל. בכל קראת חבלו ימיינו
כגנד סמול חבלו וכיון טהור היכל מיום
לברכה : (יד) שביל את ידו . כטلغומו
לחכמיון בככל ומכמה השכיל את ידו
לכן ומדעת כי יודע לך כי מנשה היכל
הנא לאותי . מלחר הרגיל להשתלה הלי

יהל אור

שנוגיהם מכרci הכו נחלה שסקס, והפסיק כוז מקומו לאחר פסוק ט : (ל) רעל הצעכלת שעה היה פיי ידיו, וכן ת"ה, "חכמיון ליהויה", וכן פיי רשי ו"ל מלzon חכמה, וכן פיי קרדיש כרטיס ארץ-סכל", מלzon חכמה, ושי' המליהה אמר כן, אהינו שם חכם בידיו לנערות כן כהעכלה ולעתה מה שעה : (לו) פיי האפסי טהרה קפה עורף, וזה לנו כן יקפה, ד' אמר כי לנו חטלה וגוי (שמות נג נ) ווליך מCKER-מפה לרביינו טבור וכח בר ילק טמהם : (לב) ויש כרנכה, כי טפירותס, "חף מל פוי" כמו רפה נפשי כי חטמתי לך (תל' מה ה). וכלהת לנוני כי רב הווי" (בש כה יה) "דרך הרץ פלאתיס כי קרוב הווי" (שמות

אונקלוס

505

יבָּרוּךְ יְתַעַלְמֵא וַיִּתְקַרְבֵּי
בְּהֹן שְׁמֵי וְשָׁם אֲבָתֵּי
אֶבְרָהָם וַיִּצְחָק וּבְנֵינוֹ
יַמָּא יִסְגּוֹ בֶּןְוּ בְּנֵי אֲנָשָׂא
עַל אָרְצָא : י' וְתוֹא יוֹסֵף
אֲרִי שְׁנֵי אֲבָתֵּי יְדֵי יִמְינָה
עַל רַיְשָׁא דָאָפְרִים וּבְאִישׁ
בְּעִינָיו הַיְ וְסַעַד ذָא
דָאָבּוּהָי לְאַעֲדָה יִתְהַ
מַעַל רַיְשָׁא דָאָפְרִים
לְאַנְחָזָתָה עַל לִישָׁא
לְמַנְשָׁה : י' וְאָמָר יוֹסֵף
לְאַבּוּהָי לְאַבָּא בְּנֵי אֲרִי
לְזִין בּוּכְרָא שְׁוּ יִמְינָה עַל
רַיְשָׁה : י' וּסְרִיב אֲבָתֵּי
נָאָמָר יַדְעָנָא בְּרִי יַדְעָנָא
אָפָה הוּא יְתַי לְעַמָּא נָאָפָה

בראשית מה ויחי

יִבָּרוּךְ אֶת־יְהָנָגָרִים וַיִּקְרָא בְּהָם
שְׁמֵי וְשָׁם אֲבָתֵּי אֶבְרָהָם וַיִּצְחָק
וַיִּדְגּוּ לְרַב בְּקָרְבָּהָרָץ הָאָרֶץ : שְׁלִישִׁי
וַיִּירְאֵי יוֹסֵף כִּי־יִשְׁתַּחַווּ אֶבְיוֹן־יִמְינָנוּ
עַל־רַאשָׁה אֶפְרַיִם וַיַּרְעֵעַ בְּעִינָיו
וַיִּתְמַךְ יִדְיָאָבּוּ לְהַסִּיר אֶתְהָמָעָל
רַאשָׁה־אֶפְרַיִם עַל־רַאשָׁה מַנְשָׁה :
יְהָוִי אָמָר יוֹסֵף אֶל־אָבּוֹ לְאַבָּן אָבִי
כִּי־יִזְהָר שְׁמֵי יִמְינָה עַל
רַאשָׁה : יְטַוְּמָאָן אָבּוֹ וַיִּאמְרֵי יַדְעָתִי
בְּנֵי יַדְעָתִי גַּם־הַוָּא יְהָיָה־לְעַם וְגַם־

רשוי

כְּלָלִים כְּחָלוֹס יַטְקֵב וְגַ� חָנֵכִי כְּחָלֵל כִּיתָּהָל :
יִבְרֹךְ אֶת הַנָּעֲרִים . מַכְתָּה וְלַפְלִיס : וַיַּדְנוּ .
כְּלָנִים כְּלָלָו שְׁפָלִיס וּרְכִיס וְלַיְן עַיִן סְלֻעָה
שְׁוּלַטָּת נַסְתָּה לְ) : (יְזָה וַיִּתְמַךְ יְדֵי אָבּוֹ .
סְלִימָס מַעַל לְחַטָּבָן בְּנֵו וְתִמְכָה בְּנֵו :
(יְמָ) יַדְעָתִי בְּנֵי יַדְעָתִי . סְכוּם סְמַטִּיל גְּדוּמָן :
נָם הוּא יִהְיֶה לְעַם . וַיַּגְדֵּל סְמַטִּיל גְּדוּמָן
וְלֹא דָן וְנָד , בַּיְם בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת , וְהַיטִּין נִכְבֵּד סְהַשְׁמָאָל וְיוֹתֵר תְּקִיעָה (יְמָ) וְכוֹ : יְטַוְּמָא הַנּוּם ,

ידָל אָוֹר

יְגַ (יְמָ) : (יְגַ) עַיִן (סְמוֹת כְּגָדָל כְּגָדָל מַה סְפִי
וְכְבִּיהָרָי סְס וְעַיִן קְרִינִי תּוּר : (לְלָד) וּבְנֵו מַלְיָנוּ שְׁכָנָן
יְקִיר לְיִהְפְּרִיס (יְרִמְיָה יְטָה) : (לְהָ) וּבְנֵו כְּתוּב רַוְמָה
יְשָׁרָהָל הַמְּוּינָה נַוְגָה כְּלָלָן יוֹסֵף (תְּהָ) סְפִי בְּ (בְּ) .
(לְזָה) וְלֹא חַמֵּר בְּנֵו טַל הַלְּחָרוֹת : (לְזָה) לְפִי סְלָמָה תְּחִוּת
רַק לְכָנּוּ פְּמָר רַחְם : (לְחָ) מַהְשְׁמָאָל כְּמוֹ סְרִיזָם ,
סְלִיכָמָג , סְכוּם סְכָלָל כְּפָטָל , סְכוּם מַלְחָן כְּסָס יְהָ לְסָכָנִית
כְּוֹלָיו לְפִיְּנָם מַכְלָל רַע , וְפִיְּנָם כְּסָס מַלְחָאות כְּסָס (מַהְמָר וְחָנָנָס פִּיְּנָס
כְּכָתוּב דְּכָרְיוֹ סְלָל יְעָקָב כְּסָס סְגָכִיס וּסְיָסָס גַּמְלָהָן , הָלָל כְּיִקְרָב כְּסָס
וְכְלָרָה הַתְּגָנָרִים , וְלָטָה פִּיְּהָהָלָס דְּרָן קְרִיחָה , הַתְּמָה סְחָלָהָס , זְהָמָה סְתָהָלָהָס
הַתְּסָס סְוָהָל נָגָה סְפָמָלָהָרָס יְכָרָחָן הַתְּגָנָרִים , וְסָלָס יְהָן
מַלְחָן הַוָּה סְמָהָדָקָה , וְאָפָה סְגָנָהָקָה רְהַלְוָהָה נְרָהָה וְדְמָהָדָה יְפָקָב
סְמָלָהָן סְנָהָהָל הַוָּהָיָה , הַיְן כְּוֹנָתוֹ אָלָל מַלְחָן הַמְּלָאָה סְלִיחָה
[יְטָה] וְלְפָנָי כְּרָמָבָן סִיס כְּנָיָה , שְׁנִיקָרָהוּ יְצָרָהָלָל טַל סְס אַמְרִיס כְּהָלָרָס יְלָאָק וְעַפְקָה , וְסָבָבָה
וְהַיְנָה נְכוֹן כְּיִכְתּוֹב הַאָרָה גַּטָּה , וְאָגָה לְגַתְּהָלָהָל טַל מַנְטָה , וְאָגָה צְפָמָה וְזַפָּמָה ,
וְיִטְסָה סְס הַגְּכָס יְלָאָק וְעַפְקָה מְגַלְּהָל גַּטָּה לְפָנָס , וְסִיס גַּטָּה : [כְּ] וְבְסָמָס (כְּנָיָה) מַתְּ

אבָן עֹזָרָא

וְאַלְהָ שְׁמוֹת (יְמָ) וְיִחְוֹן : טָז וַיִּקְרָא בְּרָם שְׁמִי .
כִּי הָנָה כָּל יִשְׂרָאֵל יִקְרָאוּ אֶפְרַיִם (יְטָה) (יְטָה) , נִפְתָּח
יְוֹסֵף (יְטָה) , נִמְאָתָר הַכְּתוּב , רַחְלָה סְבָכָה עַל בְּנֵיהָ
(יְרִשָּׁה) לְאָבָה , בַּיְם הִיא הִתְהַגֵּר עִקְרָב סְחָבָתוֹ ,
עַל בָּן אָסָר הַכְּתוּב „בְּנֵי רַחְלָה אָשָׁת יְעַקְבִּי“ (לְפָמָעָה
טו יְטָה) (יְטָה) , וְכָאָשָׁר יְלָדָה וְרַחְלָה טִיד אָמָר לְלִבְנָן
„שְׁלַחְנָי“ , (לְטַעַלה , לְ , כָּה) נִמְאָתָן לְוּ הַבְּכוֹרָה ,
כִּי הָוּא רַאשָׁת מַחְשָׁבָתוֹ , וְאַחֲרָה שְׁלָא הִיה רָאוּבָן
רָאוּי לְבְכוֹרָה , הִיה יוֹסֵף שְׁהָוָא סְפָר רָחָם (יְטָה) ,
וְלֹא דָן וְנָד , בַּיְם בְּנֵי הַשְּׁפָחוֹת , וְהַיטִּין נִכְבֵּד סְהַשְׁמָאָל ,

קרני אוֹר

חַפְתָּד סְגָלִים , וְדַמְתוֹן צְבָל הַתְּיִדְיָוָמִי סְפִי וְזַיְסִים
מַפְתָּד כְּגָלִים , וְיַחְמָר כְּכָתוּב וְיַסְלָח יְסָלָל הַתְּיִמְינָה
וְיַחְמָת פָּל לְחַטָּבָן שְׁפָלִים , צְבָנָה לְתַת אָפְרִים וּמְבָנָה לְיִמְינָה , וְלֹא
סְמָלָה לְתַת מַנְדָּב , צְבָנָה לְתַת מַכְתָּה וּמְבָנָה לְמַמְלָה ,
וְלֹא צְבָנָה לְתַת יִדְיָוָמִי , וְלֹא כְּלָכִיךְ כְּלָל חַכְלָה צְבָנָה :
[יְחָ] וְלֹדְעָתִי כְּמָי זָל וְסְפָלָחָן כְּוּ כְּפָטָול , וְכְנָסִים
סְלִיכָמָג , סְכוּם סְכָלָל כְּפָטָל , סְכוּם מַלְחָן כְּסָס יְהָ לְסָכָנִית
כְּוֹלָיו לְפִיְּנָם מַכְלָל רַע , וְפִיְּנָם כְּסָס מַלְחָאות כְּסָס (מַהְמָר וְחָנָנָס
כְּכָתוּב דְּכָרְיוֹ סְלָל יְעָקָב כְּסָס אַבְּגָדָל הַתְּמָה סְחָלָהָס , זְהָמָה סְתָהָלָהָס
הַתְּסָס סְוָהָל נָגָה סְפָמָלָהָרָס יְכָרָחָן הַתְּגָנָרִים , וְסָלָס יְהָן
מַלְחָן הַוָּה סְמָהָדָקָה , וְאָפָה סְגָנָהָקָה רְהַלְוָהָה נְרָהָה וְדְמָהָדָה יְפָקָב
סְמָלָהָן סְנָהָהָל הַוָּהָיָה , הַיְן כְּוֹנָתוֹ אָלָל מַלְחָן הַמְּלָאָה סְלִיחָה
[יְטָה] וְלְפָנָי כְּרָמָבָן סִיס כְּנָיָה , שְׁנִיקָרָהוּ יְצָרָהָלָל טַל סְס אַמְרִיס כְּהָלָרָס יְלָאָק וְעַפְקָה , וְסָבָבָה
וְהַיְנָה נְכוֹן כְּיִכְתּוֹב הַאָרָה גַּטָּה , וְאָגָה לְגַתְּהָלָהָל טַל מַנְטָה , וְאָגָה צְפָמָה וְזַפָּמָה ,
וְיִטְסָה סְס הַגְּכָס יְלָאָק וְעַפְקָה מְגַלְּהָל גַּטָּה לְפָנָס , וְסִיס גַּטָּה : [כְּ] וְבְסָמָס (כְּנָיָה) מַתְּ

מקורי רשי : ל) נְכִזּוֹת ג , ג , יְג ג , מַטָּה ג , מַטָּה ג , פְּגָן , יְלָקָוט קְנָה .

בראשית מה ויחי רנד 507

**הַוְאִ יָגֵל וְאֹלָם אֲחִיו הַקְטָן יָגֵל
מִפְנָנוֹ וַיַּרְעֶז יְהִיָּה מְלָא־הָגּוֹים :**
**כִּי־בְּרָכָם בַּיּוֹם הַהְוָא לְאָמֹר בְּךָ
יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל לְאמֹר יִשְׁמָךְ אֱלֹהִים
בְּאֶפְרַיִם וּבְמִנְשָׁה וַיַּשֵּׂם אֶת־
אֶפְרַיִם לְפָנֵי מִנְשָׁה : כֹּא וַיֹּאמֶר
יִשְׂרָאֵל אֶל־יְוָסֵף הַגָּה אָנֹכִ מֵת
וַיַּהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהַשִּׁיב אֶת־כֶּם
אֶל־אֶרְץ אֲבֹתֵיכֶם : כֹּב וְאַנְּיִנְהַתִּי
לֹאֵת שְׁבָם אֶחָד עַל־אֶחָיךְ אֶבֶן**

אבן עוזרא

נויים רבים יצאו פמנו (ב) וכא): ב ברך יברך ישראל. כל בני ישראל (ב): וישם את אפריים. בדבר הברכה (ב) וכב): כב שבעם אחד. יש ליטלהל (ב): וזרעו יהיה מלא הגוים. כל הארץ יתמלא בינו וקמיו כביעורו ממש בגבעון וילך בעמק חילון (ב): (ב) בך יברך ישראל. כך לברך ה' בנו יכרסם בכרמתס ויהמאל ליק לבנו יסימן حلטס כהפריס וכמנצחה: וושם את אפריים. בכרמתס לפניו מנטה לקדימו ברגלים ובחנוכת הגטאות לו): (כב) ואני נחתוי לך. לפי טהרה מולח להטענק בקצולתי ונס אני נתתי לך שתקדש זה ולו זו טבש לה) בנהר וחת עמלות יוסף קבלו בטבש (ב): שבם אחד על אחד.

קרני אור

(ב) הכל מוקס כיאין מזוכת לעין עכוסה, געינן צוהה ולענן כרכבה: (כא) יורה על הכרחי סטופלג, והסגולן הליין סטרכט פה, להפליג הכרחי ט"ז גוותה, ט"ז קלה סחיהון כתו, מלון כיתו בסוף וזבכ" (במד' כב י"ת, וככ' יג) כבונגה פה הכרחי כטופלג מכוב ווועכ' מהפצע מוקס להזיח עוד, וואוועס פה כי נויס ראייס ילו' ממענו. וכן תיז"ע, כביגאנן בעממייה" (כט"ז) וגפס"ז (כרלו' מה יט) "וילשו יוקה מלוח קנויס, כהו כי היילס" (חט' קיט יט"ז) וזה יסודע כהן הוועס שפהה ליה מלכייכ", וכן פ"י, רב"ז זיל' כל הארץ יהמלן ביהת במעו וווענו וווענו פה יסודע ביהו' ממענו", וויך סדרה לאפי' ג' ג' "מלון" פון, כלו יוזו טמלו" (ח'ו, טו, לג) כז"ז, ג'ז' ג'ז' כריהס וועס, מלון סנויס" מילך ומיכיותו פנויס יווצי הילן כהן, והס לא' מלדים ברכב יסודע, וואכוועס זו פ'ה' בלט בעממייה", ועינן דדי' קבילט, "אלמן" סייפרכט מלון כל סהילן כהוועז, פ"י מה זקווע מלון כהילן מהי ווועת ווועט כהו כהוועז כל סקנ"ט, וועל פלען פה "וילשו יוקה מזוח פנויס" וככ' ט"ז הילחו הילחות האיסוס מס' (כב) אין עניין בסקדיאו כלען טיליכס, כי מאוחר כהו גאנטונג, הילם כוונת פכתונג, סכונמא וסימה גאנטונג טס ער' חפליס לאפי' מינטה

פקי' רשות': לא) גומומל ג' טס. לב) הנחומר ג' טס. לג) כ"ל פלז' ד' ט'ז כה' ג' ועינן כט' טס ד'ס, כי' כ"ל פלז' ס' ג. לה) כ"ל פלז' ז. לו) יסודע כה' ג'

אונקלוס

היא יסגי וברם אתחתי זעירא יסגי מגה זבנוזהי יהון שליטין בעטמיא: זבריגנין ביזמא היזיא למימר בך יברך ישראל למימר ישינך זי באפרים זכמונשה ושיין זת אפרים קדרם מנשה: זי נאמר ישראאל ליזספ' קא אנא מאית ויהי מימרא די בפערבען זיתיב זתבען לאראען באבחתבען: זב ואנאי ידביה זה חילק מדר יתר על אתחיך די

ריש'

ללחט ממנו סקצ'ס עוטה נס על ידו לא): ואולס אחיו הקטן ינדל פמנו. סעתה יקוטע ללחט ממנו סינAMIL חט הילן וילמד תוכה ליטלהל (ב): וזרעו יהיה מלא הגוים. כל הארץ יתמלא בינו וקמיו כביעורו ממש בגבעון וילך בעמק חילון (ב): (ב) בך יברך כהו במוורה, וככלו גנג דהוונן בדרוס, מה' כהן גנג דז'ה כפונ, גנד רז'זון טקה' זיימן: (לט) ויפרש מל'ה כרבנה: (מ) ר'יל כי טס זברילן במקוס פה, חיינו טס הטעס פהו טמו, מה' כל כהו טנקראלו' על טס יטראל: (על) כי זהותו טעה לה' געטו הילגניש ולה' מלחה טשר ויהמר מלט וויסט, ע"כ מפלט "ויסט" לאבד טס הפליס לפניו מנטה צלצ'ר הילמר, יסימן הילטס כהפריס וכמנצחה, גנס (למפלט פסוק ה) הילר "הפליס ומונס כריהונן זומען יהי' זי", וכן פ"י רס"י זיל' וכרהט"ס והרמאנ' צל סקנ"ט, וועל פלען פה "וילשו יוקה מזוח פנויס" וככ' ט"ז הילחו הילחות האיסוס מס' (כב) אין עניין בסקדיאו כלען טיליכס, כי מאוחר כהו גאנטונג, הילם כוונת פכתונג, סכונמא וסימה גאנטונג טס ער' חפליס לאפי' מינטה

יהל אור

כוי קמוס הטעני כהו נעל פימין טל לא', ועטמו על צני הבירות טה' חוויס לפלחות האביבות, ולה' כה' צני האביבות, כי כהן הילגניש טס לגנ' הפליס צמערן גנד דגנ' יקולה טהו במוורה, וככלו גנג דהוונן טקה' זיימן: (לט) ויפרש מל'ה כרבנה: (מ) ר'יל כי טס זברילן במקוס פה, חיינו טס הטעס פהו טמו, מה' כל כהו טנקראלו' על טס יטראל: (על) כי זהוותו טעה לה' געטו הילגניש ולה' מלחה טשר ויהמר מלט וויסט, ע"כ מפלט "ויסט" לאבד טס הפליס לפניו מנטה צלצ'ר הילמר, יסימן הילטס כהפריס וכמנצחה, גנס (למפלט פסוק ה) הילר "הפליס ומונס כריהונן זומען יהי' זי", וכן פ"י רס"י זיל' וכרהט"ס והרמאנ' צל סקנ"ט, וועל פלען פה "וילשו יוקה מזוח פנויס" וככ' ט"ז הילחו הילחות האיסוס מס' (כב) אין עניין בסקדיאו כלען טיליכס, כי מאוחר כהו גאנטונג, הילם כוונת פכתונג, סכונמא וסימה גאנטונג טס ער' חפליס לאפי' מינטה

**לְקַחְתִּי מִיד הָאָמֹרִי בְּחַרְבִּי
זְבַקְשָׁתִי פְּרֵישָׁתִי מִטְאָוֶת אַיִלָּקָר אַיִלָּקָב**

אקס ממס כיו טבייה נך חלך חמל
יטילס על חיך לי) : בחרבי ובקשתי .
כטולנו סמטען וליו הות חאנטי אקס נתכנסו
כל סבויוטיס לוזווג להס ומגנץ יעקי
כלוי מלחהה כנדאן לה) דיח אקס חד כו^ה
הכורה קיטלו בנוו זני חלקיס לפ) וקס
לי חלך כו^ה כתרגומו ואלה יס לו רומייס .
במקרא כי תקיטמו אקס ט) מסית זונאי
לפי חלקיס חדלקה אקס פא) לריך ירליך
אקס מאה פב) הייס חלקו . לעבדו אקס חד מג) :
אשר לקחתי מיד האמורין . מיד נזע
הכיו גהמלי פיו טה) : בחרבי ובקשתי .
לח"ח לפץ על חלבס כל סמטען וליו דסח
ענין בלאו כי לח"ח לפץ . פליס למא
אלקחו סמטען וליו בחרבס וכקצתס וכלאו

וילד"ק : (מכ) וכן תיוכ"ע וכן פירט"ז ו"ל :
(מנ) כי הותחן מלחמותינו : (מד) דוגמתה "גוזע כל"
מגן עוזר ואלהר שרכ נלחומך" (דנ"ה גז כת) וכאן פי' הילב"ג כלהרונת : (מכ) וכן ת"ה "חולק
חל" וכאן פי' רס"י זיל כלהירות דכליין . וכאן פי'
הילב"ס והרמאנ"ז וכילד"ק והילב"ג ורעד"ט : (מו) וזה הוא
שחלק בועל הכתף שכוון כנגד פנוילר , כמו שמלר
כחותי מסכמתה תפול" (היוכ לה, ככ) כי הכתף נקרחת
בד ופיה , וכן הפה נקרחת כתף , "ולכתף הענית"
(סמות כו טו) : (מו) פי' . בלב חד וצדעה מההה ,
וכן "תשיתמו אקס" (טה' כה יג) פי' נעל חד ולפה
המת "דריך ירלהו סכמיה" (הוועט ו ט) על דרכך הילט
ולוד חד , וכן פי' ספ' "ויהני נתת לך אקס חד"
חלק חד : (מח) ובוונת הכתף על חלק הכנורא
הספר נתן לו , ומגקה וחרפייס יקי' קרלוובן וטמען
לקחת שני חלקיים נחלץ : (מע) וטלחת לכתמי עכל
במקומות מתייל . כמו "נתתי כספ' האלך" (למעלה כנ' יג)
שתווח כמו ותמן : (ג) ויהיה פי' נחרני וצקצחי ,
נהרב צני וצקצחים , וכן פי' הילב"ג , נחרב ורעד"ט
ובצקצחים שבס ילחמו על הגרן ווורייסו בגויס הילך
בזה : (נו) כי כוות היב הטעוס סנטנטה גויס , כמו
שניהם "וְהִנֵּה הַסְמָדְתִי הֲתַהֲמֹמֶר מִפְנִיכֶס הַפְּלָר
כגונך הַרְזִיס גַּנְגָּו" (עמוק ב ט) : (גב) סיחון וועג :

שי שפטה (ニシコツツウ カルイ) "נו" נאלט ו"נו" נקצתה.
אלמאנ"ז כפזוטו , וכן תיוכ"ע "גסיחי וצקצחי" , וכילד"ק
לפליך מפלציות נחלבי וצקצחי כעוזת סאלן , זוגת האבי
וילמי

ג'קוּרִי רְשֵׁי . ל'ז) נְגַדֵּל סָס . ל'ח) נְגַדֵּל פְּגִיָּה , יְקֻמֶּת קְגִיָּה . ל'ט) נְגַדֵּל סָס וְפַיִּין כְּבָכְבִּינְגָה . ס) תְּבִיְּכָה יְגַדְּגָה . סס
ס' ח. סב) כְּוֹצֶפֶת וְקְגִיָּה ; סג) לְסִכְיָה גְּסִיָּה . סד) נְגַדֵּל סָס וְפַיִּין תְּיוֹצֵפָה . סה) גְּנַחֲמָה גְּרַדְּגָה
חוּת ח. טו) כְּבָכְבִּינְגָה הַתְּהִיה . וְכַגְּדֵל סָס כְּמַלְתָּה וְכַמְּפִיט וְפַיִּין תְּגִיָּה .

אכן עוזרא

אומרים כי על עיר שכס רטו, כי נס היה הייתה
לבני יוסף (זג) (כג), וטעם בהרבי ובקשיי על
השם (זג) כאשר אמר דוד,, טני וקרן ישלי^{טני וקרן ישלי}
(תהי יה, ג, שיב כב נ) (זג), והגICONון בעיני שפי^{בעיני שפי}
שכם אחד חלך אחד (זג), והוא במשפט ,,על
שכטב" (שבות יב, לד) (זג) (כדו) ,,ולעבדו שבם
אחד" (צפניה ג, ט) (זג), על אחיך, נסף על
אחיך (זג) (כח), וטעם אשר לכהתי אשר יקחו
ישראל (זג) (כו) בחרבם ובקשתם (ו) (כו), והזביר
האשור בעדור שני בשבעה גוים חזק במוּתוֹ (ו)
הלא תראה אחר שנחרנו שני מלכי האטור
הגנולים (ו) אמר יהושע,, לחת אתנו ביד האטור

שעושך מטקה חמלוי טר) דכל חכם
כיה חכמתי ותפלתי טו) (וועין בז'ו
לאו טקו מדעתו סקליו כנס עליcas
גתיינט טנס יסיח על סנטנו לי
סראני אויר

ממשה, כי סכית וטס היתה לפליטים נוראים, והוא מבסם גתליין
(רדי'ה) : [בג'] ובן סוח (ב"נ פ' ג', פס"ז נרלו' מה כב) וככ"ג
פ"ז סדרס"ד וכותב: "אלכל בסוח רחוק מפסוטו טל מקללה,
אגס נס מלט, חד" ל"ז צייר אהליין, כי בס טס מרט' לה
ויתהכל טס בס פאמפפ' וחוץ לפלס כי חד בס פל חלק
בגנטס בעקבות, ולג' על מלט בס, כס' בגדיה מלזון
ה' אל רב"ז ול' ויסיש ביעזרו נתתי לך בס, חלק חד טל
חוין, דה'יך כס' רהוי לטויות בס עט מספיק" :
[בד] בעל טאגנות נמנ"ע כתוב, ר' פ██וק כו' בסמות
יע' לד, בסמותם. טל בסמות', והעיר פ"ז כי
ר' (בכרמל בסה' לחרוזה חולד'ה חדר) ול' 'ולג' כתובון
במא'כ, כי הילג'ע רוח' לפלס בס ל' כס'ו לך מלזון
חלק ומנס, וו'כ' מה ליחס מפ' טל בסמות' הולס נלהמת
ביפוי דרכי הילג'ע לך כס, בס' חד חלק חד, טל
בסמות (ר' פ' מה בסמות פלחוין, פ' יותר טל חלק חדין)
וכו' ממתקחת 'ולפנד'ו בס' חד' ומלוות 'טל בסמות'
בריות אוישו לטויות קודם, וו'וג' ממתקחת' : [כה] והרב' ג'
פ' טאג'ה במתפה טאג'ה סנתן יטקב' זיוכף ברכס טיפלו
וילט' נינו עד צ'כ' ליהויס לאתליך לצעי בסמותים, וכן נלח'ה
טאלאס מספל בסני מנג'ה וו'פלרים יותר ממספל לר'ונן וטמעון,
כי מספל בסני מננא' וו'פלרים פלא לילושת כלין פ'ס' הולפים
ושלחטים 85200, ומפל בסני לר'ונן וטמעון ל' כס' כ'ה'
ק'ס' הולפים ותתק'ל, 65930, וכן נתקיים צ'כ' הפלרים
וטהא'ה למן' ירושת כלין לר'ונן וטמעון יותר מוש קרו'ג
צ'ל'ס, ואלהה ג'כ' לכוי ני' יוסף (כיאושט ז' י"ד) וכן נלהב
כי אליג'יס ניג'חו כל פארה בסמותים בס' זיוכף וו'פלרים :
[כו] וכן פ' הרדיין, כי כן מנהגalg'ון ל'ה'ן פ'ן נמקום
עתדי נמקומות רניות ונדרלי פגנו'ה נלו' : [כז] וαι
טהטו פ██וק בסני מל'י שגאו'י מל'ן (אלט'ס) וכן דפ'ו
כחכ' וואגה' ה'מ'ל יסודת נ'דרהן - לג' נתקב'ר ולג' נתקתר'

הנפוצי בציגו. לו) גזע טה לן) גזע טה. ואירועים גזע

**אֱלֹהִים בְּפָנָיו וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים וְאֵת הַזֶּה
לְבָנָם אֶת אֲשֶׁר־יָקְרָא אֶתְכֶם
בְּאַחֲרִית תְּיִמְמִים: בְּהַקְבִּיצוּ וְשִׁמְעוּ
פְּנֵי יְעַקֹּב וְשִׁמְעוּ אֱלֹהִים שְׂרָאֵל
אֲבִיכֶם: יְרָאָבָן בָּכָרִי אַתָּה**

אבן עזרא

יְהוֹשֻׁעַ ז) (כח), וְאֵל תִּתְמַה עַל סָלָת לְקָחֶת (ט), כִּי לְאַחֲרֵ שְׁהָשָׁם נָתַנְהָ בְּפֶה לְאַבְרָהָם, הֵם יְהִשְׁבֶּן שַׁהֲוָא שְׁלָהָם, וְכֵן נָאֵר לְיעָקָב „לְךָ אֶתְגַּנָּה וְלִזְרַעְךָ“ (למעלה. ינ טו) (ט) (כט) :

א את אשר יקרא אתכם . דבר הגביה (ט) לעתיד (ט) (א) , ותעו האותרים שם ברכתו בעבר שפטאו בפה „ויברך אותם“ (לטפה פסוק בח) , ואיה ברכות ראובן שפטען ולוי (ט) (ב) , ועל דרך הנבואה אמר „וזאת אשר דבר להם אביהם (ט) (ג) ואחר כן ברך אותם (ט) (ד) , ולא הזכיר הכתוב הברכות (ט) (ה) : נ ראובן בכורי אתה חי , ברך טאה מתחלה חי (ט) והבכור יקרא ראשית און (ט) , ובmodo „ראשית אונים“ (תה' עט נא) (ט) (ו) : יתר שאות . ראווי הייתה ליתרון על

קרני אור

ויקשטי, וכן ת"ה, נלוותי וכעוטה, וכוכות התרגוס צייר לכת',
תרכ' ט' כתפלה כמניפה על סיהלס כתרכ' ניד פגנור כמ"ט
, ותרכ' פיפיות נילס ונקשתி היה מלון נקבה, ומלהתי כדושים
סבוייניטו בני' כת'ה, נחלני ונקצת' כמו בענלי :
[כח] והרומבי' כהכ' וטפס מיד מהמוני כי יברוח לסת
אלגן; תחלה מיד מהמוני, כי טיחון ופוג
בני מלכי מהמוני פ', ובמלחמות קלוחנה ובנדולס בטיטס
לכט בכנות אלגן כתה לתיו בל יוסף פס מהמוני כיה
מלחמות יטאטם פמס, ומיד מהמוני פה חלק ונמלט בני'
יוסף, וגס בני הפליס נחלו בגנוול מהמוני פיע"ט וע'ז'ה
ארכ'ד בסלמג'ן זיל פיטין לכהל יותר מכווצים : [כט] והרלבינג
כתוב, כי כן מנגנונים נחוצוב מס. פיקיה כלנו נסיך' :
[א] וכן כתוב אלי'ה, כי פ"ד הפטט ניהלית כימיים רומי
להייא זמן הlion שכוון כיהלית סיימים בפלר אל ימי
סמדכל' : [ב] ואמר "האר יקליה", ופי' סלאכ'ס פלין
נכילות ונתלהטס פ', GRATIA יהוד ילהט לכס כפלי'ן גנולתכם
במלחמה, וכפלי'ן נתלהטס מהלן, וכן פ', קל"ק וכתוב, חה
פנינו כסיכנו להלן לרשמה, ויחמ' לכס כרכות נושאן קלה
מהלך יקליה חזותם ים כחולותם, ויתן כהלהתם כמלחמות
פס היינקס, וכלמנצ'ן פ', כיהלית סיימים פס ימאות כמזכיהם
וכן פ', כמ'ס, וכדרוז'ל (פכמה ט' ה', כ"ל פ' אה, תאנזטן
ויח' פ', ח) בכך נגלוות דבש היה בקשר ונטלהטם מטה בלילה,
וכן חיוכ'ע וכן פ', רצ'י : [ג] וכן פ', כת' זיל (לפתטס מט
ג') כס' זוכן לmorph ימיס יאכז'ן, גס בז'הות כי היה זכר

ען אין לחתית חוי כפוף לנון כל חמיה כי כל כלו כל חדש נקלמים כתו . היה נולדו החקי סיוטו נהיינ גנול ופוקן הילחית נקלעה רהbitsה גוונן הילחו פנטור לנדן ולדעת קרטאנס טו דנור הילד וכטוליקס כפועלא:

וזכר אַתְּ בָּנֶיךָ נֹאֲחֵז
לְבָנָן יְהִי יְשֻׁבָּע יְהִכְזֹן
בְּסֹוף יוֹמִיא : ב אַתְּ בָּנֶיךָ
וְשָׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וּכְבִילוּ
אַלְפָנָן מִן יִשְׂרָאֵל אָבוֹכְזָן :
ב רְאֵבָן בָּזְכָרִי אַת חִילִי

ה'ז

הדריכת מוץ הטעט רחיי ציון לנטנון ולוי
ונול ליאסף ודו"ק) : (ח) וangiיה לכם. בкус
לננות חת פקז ונסתלקה ממנה סכינה וכתיל

א את אשר יקרא אתכם . דבר הנביה (א) בעבר שפטאו בטע „ויבירך אותם“ (לטעה פסוי). דרך הנבואה אמר „וזאת אשר דבר להם הוביר הכתוב הברכות (ז) (ה) : נָרְאֹבֵן בְּבוֹנִים יקרא ראשית און (ט), ובמהרו „ראשית אוננים“ (תדר

ידל אוד

(ג) שאמר ימכן כלצון פניר: (נד) עיב חומר
ימכן לכתבי כלצון פניר, כי כהאר ל' נתן לו נציגות
כונם כמשמעותו וקיים ביזן;

(ה) ובב"י רס"ל הגי "לכוד הנקולח": (ג) בעבר
ספרנד ליזוף לדריס עתידייס, לה להגניל
לכל גני מפֿר אטפֿיד להויף וחלויף זומקרייס ביזמיט

תורה של כוונת הרחוק בין לימות המשיח לו קודס להט:
 (...) ואמר "הסר יקלח", לפי סמקותם, נא בסר
 היומם אף מזג גופו ברוחנו חמוץ ולו נצברה למח

וועגס ערך טודג, כנונן וחוואן טמפלון זיגו, זייפטנער גאנס שוכד ונדי נלויד יגוזלנו, האמר אַהֲרָן יִקְרָהּ זרכוב טומוסו בלאג חמלה: (ל) מה טויהה לנעהיל ותומר בדרכַּ הנכויה, וככוענא כלען על כנומות האַי זמלוקה

ושין "קראי חול" : (ג) והברכה סגירות הותס היה
חולת האנוגה : (1) ולא כי כתוב גם כן נרכס :
(ד) בך התחיל כמי נטה חל הפועל ; (ה) "און" כו�

תחול מליי אל הולע טנו לך יירח סול, ורחלית חון
הוּא כוכב טנוֹל מפתח הולע קרגזונָה, וכן תיל
„חיל ורים תקפי“, וכן תרנש „כֵי הוּא רחלית חונָה“
(דנְרַי, כה, יז) „רים חוקפה“: (ט) וברבוי „רחלית
לטוניס“, וככז' רצ"ד הגי „כֵי הוּא רחלית חונָה“,

גְּזֹוחֶה" וְכֵן פִּיְּרָאַלְבָּאָזְעָן, כִּי כֵן סְפָטָן כְּהַמֶּת סְוִף נְכוּלוֹ הֲאָזְעָן
תְּסִיבָה גְּנִימָה כְּמִזְרָחָה לְהָיוֹ יְהִיָּה נְכוּלוֹ זָס כְּמִסּוּלָס כְּסָם (יחזקאל)

חכמת טपט, וכענילך כמו בכ"י ל'יד, ועל זהת הכהנים לה' בת), וכוונתו נתხוכס על חלך כסומכיס טל מש' שנגמר כסומכיס ע'ניאס והח'יך ייכנוך הוותס, ומוש' מוכח כי סדרה ט' הח'יך וה'ת'ת לאכל דכל' לבב, והח'יך צרכ' הוותס: (ה) אין דכל'יו נכו'ן.

לרכז בחשובות החטידות לברון פוליבר (ה'ג)

ו[ו] אין להזכיר חמי כטול לבון כל חמ' כי כל כינוי
ושזק, הכל חיט נקבה מהאלה חומו היה פכטר וכל,

אונקלוס

יְהָל אֹר

וכמולו רוחית מוניס" : (י) מגורת "וונטן מגנות"
(יזע"י ב' ב') : (יז) ובן פ"י הרשנ"ס : (יז) "עוז"
חו' פ"ז חרא"ס או תב"פ לתקף, כח, גנורה, ומלון.
ולהרשנ"ס במושי "עו" הנחות על התקוק מהמת
חריפות כבם והדשו, ופי' פה סביה ראיי בזיה לו
יתרונו בעו' וצחוק וסוח' הממלה : (יג) פחו' כו'ו
סת"ז' לקל דעת נマー' ומכו'ל, ציעסה' גועזיו כלי'
דעט וכחינוות, ונרדף עס "חפו" מורה מחריות
פעולה כלי' יזוז הידע, ודעתה ה' ויל' פגוע מלכון
חלזון, חעפי' סה'ה' כפק נברדו', כי זה "פחו" וח'
רב' : (טו) מבניין הפטל, ומספנו נзорק, וכן המולס
ל' כו' זוו' : (טו) ולפי הפי' כזה, חי' ח' תוטר פסק
בaillems פחו' כמייס הנספכים ול' הוותר מהומה, ופי' ח'
געט לבוק במקומו, ויין סנספ' נטה' רימ'ו, ומיס סנספ'
גנו' זוו' : (יז) אל' נפתח, מה' מורה על ה' זוו' נסנו'ן
דרה על כ'זוי' סמלת "ה'ז'" מורה על הגו'ו' הנזרת, ומלה'
זוחלתה יטנן מלה' "ה'" טלית' בלתי מוחלתה, וכתח'ב
ז' קלאה, ה' בקסה, ה' זוו' , נ' ימיה' ח' נסנבר' :
ס' מרכיב במון טלית' , וחין לרעה מז' לפי' טהינו'
תבקס לך' יתרון, ור' ח' תבקס ער' תופר וכיהר
קס' : (ככ) אין' למלה' הפטיל' סוב' מון פה, וכטע
ר' הרלבנ'ג סכת' "ה'ר'זון' בוה' ח'חה' היה' פחו' כמייס
ח' הוסף מן הפטיל', ועיין רס' ז' (חי' מ' נ')
ח' תוטר, ותו'ר (רות' ב', יד) וכן הרבת כמושו' :
ערך כמייס : (כו) על חמץ :

הבל שתהיה נטה (ז) וו' ויתר עז בפול בטעם
כדרך כל הנבאות (ט), ופי עז תקיף (ט) (ח) :
ל פחו, בעבור שפחות כמים יי' (ט) : אל תזהר,
לא יהיה לך יתרון (ז), והיה ראוי להיות אל השער
בשורק הדיוין (ט), ואחריב אסרו רק אתה פחות
במים הנשפבים ולא הותרת בrios (ט) (ו) רק על
דעתי שלא תצא מלה אל רק בסקים צווי (ז),
ואעפ' שנצא ודרך נתיבה אל-מן (משלי יב
כח) (ז) ואינו צווי (ז), ופי (ז) אל תבקש
יתרון (ט) אפילו פחו כמים (ז), ויהיה משקל
תודר (ז) זכור מלחה אל גוף (איוב ט לב) (ז),
והנאון אמר אפילו דבר רק כמים (ז) לא יהיה
לך יתרון (ז), ופחו טנוורת אנשים רכים ופוחזים

[ז] וכן פ"י הכללנ"ז: "הזרון כו' דוממות וזרות כו', כי אפסי
בפיס רוחנן בכיר כי רוחני טהור" לו' במאובלה ובסתתאלה,
בטעם ובסתתאלה נתן לישודך כי קולו סבכורה" (דס"ג דף ג):
[ח] ובתנה חומה (ויחי ט"ו) קולך תחליס ט"ו צידן כהונת
אלמת ומכורה, וכן (ככ"ל פ' ה) סמכות סיתת כלך,
ובתנה זוגתת כלך, ותמלכות ביתך ופכבי' בחתמת נתנה
המכורה לישוף, הסכינה ללו', וממלחות לישודך, וכן ת"ה
טבנ"ל יוצר נתינע"ע, וכן פ"י דס"ג ז' וסדר"ק ובדלא"ז
ורצ"פ: [ט] עיין נרמן'ין מה צפ"י בז' וכו', וכן פ"י הכל"ק
והכל"ז: [ז] עיין יהל לול' וכו' הכל"ל (ככ"ל פ'

הפטו" : (יד) פ"י יתרון נחלה על לחיך, כי תפטייל הנכורה: (טו) מבניין הפעל, ומספטו נזורך, וכן המולס המורה כוונת הנחה לפני זה, ונפי פירוטו זה, מלת כל הות צו: (טז) ולפי הפט' הזה, אין כל תותר פסק דין חצר גזר עליו, רק יעקב ימספר כמעשה שנעשית ויחמירה, טליתים פחו כמייס הנספכיס ולא הותר מלהומת, ופי' אין הותר, ולא הותרת כלום, כי הפטון סנספק נטה' ממנה מעט לבוק במקומו, ויין סנספק נטה' ריבו, ומיס סנספק נטה' נטה' ממנה כלום בכלל, ולפי' מלת אל פה לעבר וחיננו צו: (יז) אל נפתחה, מלת מורה על הגזוי לשלוט דבך, ויס הפטון בין מלת "חלה" ובין מלת "לה" המורה על הגזוי סמלת "לה" מורה על הגזוי הנזרת, ומלה' הלה' על צו כי הכלתי גוזרת, והוא שעניין מלת "לה" בלילה מוחלטת ועניין מלת "חלה" בלילה מוחלטת, וכחכ' הרבע"ס (למטה פ' ו) כי כל אל בנתורה לך הן הוא קלה, והוא בקתה, והוא צו, לא ימוך אל לעבר: (יח) עיין נפי' החה' זיל סס: (ימ') והוא הנור אל בס כס כס מרכיב במובן בלילה, וחין לרעה מזח' נפי' שחינו צו: (כ) הוא פ' חלה וזה דעת החה' זיל: (כה) אל תנקס לך יתרון, ור' אל אל תנקס חצר תותר וכיור צו: (ככ) אין סמלת הלילה סום מוכן פה, ונעם הכרך' ויליה הות הפטעל המתקדים והיתרון הפטעל המבוקדים: (ככ) אין סמלת הלילה סום מוכן פה, ומיש טיס הות, ובמקומות "הפטעל" זיל "חטה" וכיוון שה גס לפ' הראב"ג שכח' ור' הוון כוה חטה היה פחו כמייס וכו' עיי'ם: (כג) בפתחה התחז': (כח) כמשקל אל הוסף מן הפטעל, ועיין לט' זיל (הווב' מ' נב') שכח' אל תופף סמ"ך נפתחת מפני סוף פסוק, כמו אל תותר, ותוור (רות' ב', יד) וכן הרכבת כמושו: (כה) אפילו דבך ריק וכל צוין לו ערך כמוש: (כו) על לחיך:

מקורי רשות: א) תנתומן ה' מות ח' נ"ל כ"ט ב' ופ"ט ה' פכתים פ' ה' פס"ר פ' כה' וכנתומן כ' מות ט' נכנון מהר וכ"ה נפס"ז. ב) נתומן ה' מות ט' נתומן ב' מות י' נ"ל פ"ת ל' ופ' קט ו' ינמות ע' ה' הנגדה כלהונת פ' פכ' יוכ"ע. ג) סובע י' ט' ד) יט"י מ' קו. ה) ט' ט' כת' ו' הגהומן כ' טס, נ"ל טס, נ"ג'ה נרגזת טס, ושיין ח' וו' נ' וילובלי. ז) ט' . ח) ט' ט' ב' י' ט) בט' ט' ג'.

**מִשְׁפָּטִי אֲבִיךְ אֹז חַלְתָּת יְצֻעֵי
אַחֲלָתָא לְשָׂנוֹי בָּרִי סְלָקָתָא: ה שְׁמַעוֹן וְלוֹי עֶלְהָה: כ ה שְׁמַעוֹן וְלוֹי**

אבן ערא

(שופ' ט ד), ואין פוחזים הפוך (ט) : או חלلت .
 סיום שהללה נמתלק יצועי, אבלו אמר עלה
 מעלי (ט) [יא], נם תצא מלט „עליה“ ברת,
 כמו אוטר „אל, אל תעלי בחצי ימי“ (תה' קב
 בה) (ט) [יב], וזאת הפרשה מפורשת בדבריו
 הימים (דה' ה' א) ובחלווי יצועי אביו (ט),
 ואמר על יהודה שהוא הגניד (ט) [ין] והבכורה
 ליעסף (ט), וויתר ולא להתייחס לבבורה, שיהא
 תחללה הספר מרואבן (ט) [יד] : לה שטעון ולוי

בנחתן שלמה טהור מל' ושהות נעל מת בכוי
או כיון מלבדו יש בפניהם היחסים כגדוליים מכך.
אחים יד) : בלי חטא. חומנות זו כל לריחת
כלו כיה ואותם חמפסת הותה כימנו שי) :

קרני אור

תכל, תחזוקת ויתרי ס"י ט. פס"ז כליה' מט פ) ה"ס י"ס ניל
הלא ק"הון כל מיס וכו נכסך חיינו מעתירנו כלום, הכל
הה ס"י כל זמן הוא כל דבר מעתירנו בו לך מהר כמהים אל
חוותך: [יא] וכן ס"י ככ' ר' יוסוד מודע שעלה כסא עלי' (אמ' על
כ"ב כל חי בית אל, האל הסייע לך חי' האל האבל (אמ' על
לכ' ב') והנחתה להן והתבודה לנוכח השם, ולמי שיבב עס היה
כ"י רחלה מטה, וחוללה נלהה ונעבורה זה אלה נלה נלה רוחון
ושפתחה, פ"כ כתוב נפסוק מהר, "ויש" כי יען .. ניס
פ"ל" (פס פ' ככ') לאודיע כליה' בכך עס היה מהר כ"ז,
פ"כ לך פוליד עוד", והאש פה פ"י כה' ולא לדין כסא עלי',
ר' ל' בכינה מתח, ועיין (לטפה לה ככ') כפ"י כה' ולא כסא עלי'
למח'ל, וכתב יפה פ"י רנותו: "ל' וכוסה קלון טהום" ויסכים
לפס כליה' מטה לך בכלב משבנו, ועיין בגיהולו בס ביכל
הו' מה בכחתי מכעל היה יוכף ביפלך שדעת כה' ולא
בש בס כס פס'ו: [יב] וכן ס"י כ"ד' ג' צדקה "עליה" לטען
הפסק זכירתה, וכן ס"י הילך ג' בלחזון "או יכיה הילן
כמלת פלט" נכרת" כתפש "אל תעלי" ר' ל' טהורי כן דע
קרב חיליה': [יג] ועיין כפ"י כמיזום לרכז' ולא בס, ט"י
כ"י יפודת הפליז' דה' חל' רוחון הסכוונה ולמי גלקחה מטעו,
הפי'ו פ"י כס פגון יהודת למלך, כי יסודה נכל כחתיו
בנה' מלך, ג'וע חיליה' יסודה וממנו ביליה' מטעו מלכות,
ופ"ז כ"ר נקלח כמלך נגיד, פ"ז כ"ר כמושיח ובמניה, וככוכבת
והמלכות נטלה מלוחנן וגתה מלכות ליסודה כדעתיך, "כ'
יסודה נכל כחתיו" הילך מלך הנטורה נתנה ליזוק ולבעי כינוי
וכן ס"י כ"ד' ג' בס "מי שיסיים לנגיד כיראהל, מהר יען
בשיהם מטעו", ונגיד פה מולחה טל כל הילך כמו, עס בורי
כ"לapis וסמהות לכל נגיד (ד"ה יג ה') וכן נ' בס נגיד,
פ"ז טל אינאי הילך לחביו כל הילך ימבען, כי תזנוז "מ"ז"
ס'וג "נגיד" ונהרות דחני ידים-armatis ובלימה נקחו בלחמות
(ד"ה פ' ב'), והוא כיו' מדיליה לפלא בילן כמו יען רק
יסודה היה יוזק יוזק חיון" בעשיקלו נכהר לנגיד על כל חייו,
לכני יהודת: [יז] ובמדרש ר' לוי ול' סימון, מהר מהר
ח'לום נלה'ו'ן ושבט הכתוב הוו' יותר נחות לוזן הלחון,
הקט הצעים וילו' מתרגמים:

۱۹

ונבש כל כמיהה וככ"ל פ' . טו בקי"ט . טו) הכתובת ה בכ"ל פ' ל"ט ב' ופ' ל"ג ו .

١٧

כ"ז נקוד חליו קמץ וחליו פתח וטעמו
למטרה: יצועי. לשון מסכוב ע"ק קמליעיס
חוומו על ידי לבדין וסדיין וכלה לומיס
לו אס זכרתיך על יוטוי^ז). אס העה
על ערסת יוטוי^{יא}): (ב) שמעון ולוי אחיהם.
בעלה מהת על סכס ועל יוכף וייחמרו
חיך אל חייו^{יב}) וגוי ועתה לך ונברגנו. מי
קס ח"ת להוּן הוא יסודת סלי לך סמכיהם
בבריגטו. ח"ת בני הספחים סלי לך כיינו
בלשה וחת בני זלפה וגוי^{יג} יסכל וזבולון
על כרחך שמעון ולויקס סקלחט חייכס
חנעם כוח בידכם מברכת עז קוּ� ווּ חומכו

יְהָל אֹר

(ב) ויאין לפרשׁו חופזִיסׁ, ומלה זו מלשׂון ריקותׁ,
וחפזׁו זו מלשׂון מהירותׁ וכלה, וכלׁ זה היי מדכרי
הנהון זיל, וכח' זיל לא מתר דברי הנקון, וכלׁ הודה
לו : (כח) פַי' אָז כענשׁית זאת מלatta יְעוּן, ונפסק
ממני כלׁ קייתי עוד עס בלהה : (כט) ופַי' אלׁ
תכריתני, וכן פַי' אָס כה' זיל, וכן תיונשׁע, ובכ'
פַי' פה "עללה" נכרתה : (ל) אָז כהלו, בעת שהלו
וכלכלׁ יְעוּן מכוון, נערת לרחובן העונס וכלׁ עטה
קולדס מותו, ונתנה בכורתו לבני יוסף בן ישראל :
(לט) הבהוב יהמר "סיקודה נבר צהליו ולגניל
מאנו", פַי' סהו נטה לחת טעם למה לא ניתן גס
חפט סמלוכת לישוף, וזה יהמר כי יקודה נבר צין
כלׁ אהיו, וזה נכבד הו דיווער ונניאל ממו (מן יוסף) :
(לכ) ויהיה פַי' וכלׁ להתייחס לככורה, סניתן ככורה
לכני יוסף, וכלׁ להתייחס, שראהו בן יהיס טוד
לכורה, וכן הו כתרנעם רב יוסף שמתהיגת
בריבוטה לזרע רצוף בר יזרעאל בלט זיל... -

“**בְּכִירָה**” אֲנֵנוֹ : יַחֲזֶקְעַן כְּנָסָתָאָגָן, וְאַתָּה
לְכִירָה” : (נג) וּבוֹונָה : “**בְּכִירָה**” הַכְּתוּב סָהָמָר
 “**וְלֹא לְהַתִּיחַס לְכִירָה**” כַּוּ כְּמוֹ זָפִי רְצִי וְלָזִים,
 שָׁגָה מָוֶה עַל יוֹסָף שָׁלָחַ נִיתָן בְּכָל וְהַרְשִׁיאָן לְיוֹסָף
 לְהַתִּיחַס בְּכָל מִסְפָּטֵי הַכִּירָה, וּנִתָּן לוּ רְקָן נִהְלָת
 הַכִּירָה לְקַחַת פִּי סְנִיס, מִכְּמִימִינָם חָפֵר כַּוּחַ רְהַבְּזָן
 מִבְּנֵיו לְהַכְּפִיד, חִילְכָּן רְלוֹבָן כַּוּ הַכִּירָה לְכִרְךָ
 כְּסֵס רְהַבָּן כְּכָתוּב “**בְּכָל יִצְרָאֵל**” כְּוֹדָהִי לְהַקְמָה

"גדרין", וכח' יפ"ר כניהם על הפלגה כסתייע מפ' לס"י פל לאדם מעתה בכוכב, חכל על עין כמלוכה,حمل למש כי אף הוא כהונן לה שישתו כבל נזוק כמלכות ובמאנך ליזוך מיחסין, אלה לרוחנן, ותדحمل, אין מיחסין ליזוכן פ' לס"י ז"ל, ומ██ניכם עט.

כראשית מט ויתר

אונקלוס

תְּמַס מִכְלָתֵיכֶם: וּבָסְדָּם אֵל.
קֹבֵא נְפָשֵׁי בְּקָהָלֶם אֱלֹהִתֶּךָ
אתון גברין גברין פאכע
תוֹתְבּוֹתָהוּן שְׁבָדוּ
גְּבִירָא: בְּרוּהוּן לא
תְּנוּתָ נְפָשֵׁי באַחֲבָנְשָׁהוּן

רשי

מברתייהם. לשון כלי זיין כמייח' נל' יוני
מלי"ר ט). לבן חמל מחלתיכס באלץ
 מגולטס נהנו עלמן בכלי ממש יי) כמו
 מכוורתיך ומולדותיך יי) וזה תלגס כל
 חונקלוס יט): (ו) בסדר אל תבא נפשי
 זה מעטה זמרי כנטקבלו שכטו כל שמעון
 להניח הפת אמלינית לפני מטה וחמלו לו זו
 חסולך זו מותלת הפט תהמל חסולך בת
 יפלו מי לטילך לך י) هل יוכל זמי בדבך
 שנחמל זמרי בן פלו כשייך בית חכ
 לך מעוי בא) ולחו כתוב בן יעקב בב): בקהלים.
 כטיקסיל קלח טוח מסכטו כל לוי הפת כת
 קס هل יתיחד עמך זמי שנחמל בן
 בן יעקב חבל בדבך כי מיס כנטיעחסן ביני
 קסט בן לוי בן יאלחן בד): *) : אל תחד

ייחל אור

ממנו כל קליות הרכורה: (לד) כי כלמת כל בני
להים כי, אך יתמר טלהותיהם וקורנותם כיთה
כילד כמו כלוי ואהמצעי סעל ידו עזם חמס ושרג רכ-
בניר סקס: (לה) ופי' כל הרוחה חותם הכהן טבעם
הארה הס מעס חרף נפשו למות: (לו) כי היה נרייך
לכתוב מכריות וഫירה כי הארך: (לו) ובן פי'
רכיו זיל נס "לסון מקה": (לה) והפי' נס יונס
מיס, הקרו מהטס" בתקופתו לנס נחרות לסתות הקטן,
חכלה מהטס, דמיינו קרונות ונכסף, וכן כי יקרה
היס כור" (צמות כל נה) ועין נתפה"ט (דברים כ ז):
(לט) פי' סמכרו עזמן על החםם: (מ) "ויא מלטוג
מכירך סמכרו עזמן, כמו עס מרף נפשו למות", כן
הו צנדפסים וחין לו מוכן כלל, כי מלבד שפהי' זהה
חוין לו ביהור כלל, שנות הנראה לעניות קו, כי ליר
יביה עד על המכירה מהפ' פס חרף נפשו? ולדעתי
כל "מלזון מפירה (מן ימכו ר' מת סימליך" (סוף'
ל ט) "וימcars ניל פלאחים" (סס י, ז) ספי' מפירה)
זיה) כמו פס הרף נפשו נמות" (ופי' להדר'ק סס
לאחמה") כי הומפר נפשו למות על דבר נקרת חרף
יכלך דק ציינס: (מג) מברתיך ומגלהיך מהרץ
טו "סמכרותיהם" עס ציית, פ"י
(גנ) הראוי בכוח ר': (מד) במזו נמותן: (מה) ובן
שי ר' נכניות טמאות ככנית להיות לטס חד וגהה
(ו) עיין מרכז ברוך כספאל, וכוא ר' הхран הכהן
בלט

מקורי רשות: טז) תגמוםה ה בס מקומיה ב יהות יב ניל' בס פדר' פ' לח הגדת נלהכית בס. יז) תנוזאום ה בס ניל' בס. זח) יהוז' טז' ג. יט) ועיפוי קליי הול. כ) פנדוריין פס ה. כא) כמל' בס יט, כב) תגמוםה ה יהות י' תגמוםה בס בס ניל' בס. כג) גמלבר טז' ה. כד) דה'ו ו כג. *) חלומום ה בס תנוזאום בס. תנוזאום ה קכח יהות ד ניל' בס כמל' פ' יות כ ספנדוריין קם כ ונפה' נסודם וס מעשה קלה ונקללו זה מעסב ומלי.

אָבִן עֹזֶרֶא

אחים. בעברור פעשה שם (ט) : מברותיהם, י"א
מן הברת פניהם (ישע"ג ט) (ט), ואינו נכוון
בדקדוק (ט), וי"א קנייהם, כמו „תכרו מאותם“
(דברי ב, ו, ז) (ט), ואין תכרו כי אם מלשון
חפירה (ט), וי"א מלשון טכידה שמכרו עצמן (ט)
כמו עם חרף נפשו למות (שופ' ה י"ח) (ט),
והגICON בעיני. שהוא מנורת „ריבולתיק“ (יהו' טז
ט) (ט), והוא חמר בית (ט) (טז) כמו הנמצא
בית ד' (ט'ב טז ח) (ט), „אשר צויתי מעון“
(ש"א ב בט) (ט), וחותם על החטם שעשו,
שהatz שהבניטו אנשי שם בברית הרנום
כטרמה (ט) : ר' בסודם אל תבוא נPsi, אמר
רב אהרן (ט) שPsi אל תבוא נPsi, כמו „ובא

כעדי טל מסה וטל חילן: אל תחד כבורי.
קליח צן ילאכ צן קחת צן לוי כי) ולו כהמל
קליח טל כהוקן כהמל צן קליח צן ילאכ ז

קרני אור

[טנו] עין (מחכית מוחתס בלב לבב מלוקה ט) זחנאל
כלי חמס מכירותיכס מלחתיך ומלחתיך לייס
מוחת מלכו (מן יב ו) "לכל ממכבי פל סחים" (דנ"ר),
יח, ח) (ונמצאת בס נמזה"ג הסי, על כן מביבות) (יחז' כט
יד) ט"י כמתקיקיפ) ופי' לבון תולדות מה, וכן סכיה רצוי
ז"ג (יחז' טו, ג, כט, יד) דעת מוחתס בזוויל לבון תולדות,
וכיה ג' דפת אלטכיס פה טפי' "מכירותיכס, לחותיכס כפל
לבון כל שפטון ולוי לחיס, כלומל שפטון ולוי לחיס ט' לרפה
כלי חזם כי לחותס" : [טו] וכן טוו (ב"ר ס' ל"ט, תנחותם
ויש' ס' ס, פכ"ז נלה' מט כ) וכן ת"ה "נחיות תותבותהן
פביז נכויה", כלואר שנגנו עטמאס בחתם כהלאן מנוליחס,
ועין ביג'ג מה רביעיל פ"ז, וכלהנ"ג כתוב "לה יבל בעין
טיסיך מכירותיכס כמו מדורותיכס, כי כס מזתי שלדים
מוחלסים, ועוד בככל ישיח פס זה שארה מלחרש, כי בככל
וישם כהלוון בו בככל סכיה כלוי חזם במנוגותיכס, וכלהנ"ג
כתוב מלה מכירותיכס סייח זורה, אך לפי ספנין להו לארכ;
הס מעניין רקח וממלכ, והוא מעניין מהבנה, לא כל כל סהורות
אלל מכירותים וקיניס, והוא כל מהבנותיכס, לחינס כי הס

במפורו פלמן (כטעם כהמם מסרו עגנון למות, ויביר נגלה ופלמס נפלו ומסר נלמו בידייה מרכז חסנו לנטו, והמתחיקיס שהלינו היה הפטמן נס"ז נס"ז, כי בכני, וככני (יה' טז ג) וכך כמו מגורותיך: (מג) וככני מגורותיך עשו חמס להרוג בتعليق: נלאץ מגורותיך עשו חמס להרוג בتعليق: סקס: פי' הילבינג, כי סמפון ולוי הרגו צערמה האנשי סקס קמיילך, והסamo היה כלוי לאריגת האנשי סקס:)

מקורי רשות: טז) תגמוםה ה בס מקומיה ב יהות יב ניל' בס פדריה פ' לח הגדת נלהכית בס. יז) תנוזאום ה בס ניל' בס. זח) יהוז'טו ג. יט) ועיגן קליי הול. כ) פנדליין פג ה. כא) כמל' בס יט, כב) תגמוםה ה יהות י' תגמוםה בס בס ניל' בס. כג) גמלבר מזו ה. כד) דה'לו ו כג. *) חלומום ה בס תנוזאום בס. תנוזאום ה קכח יהות ד ניל' בס כמל' פ' יות כ ספנדליין קם כ ונפה'ז נסודם וס מעשה קלה ונקללו זה מעסב ומלי.

יְמַתֵּךְ לֹא נִתְחַתֵּת סָטֶן בְּבָנָיו כִּי בְּאַפְּם הַרְגֹּנוֹ אִישׁ וּבָרְצָנוּם
יָקְרֵי אֲרֵי בְּרִגְדָּוּן קְטַלְוֹן :

אָמֵן עֹזֶר

המשמעות (קהלת א' ה') והטעם שלא ארצתה להיות
חווץ מעצמתם (ט'), והגנה פירושו הפך הדבר,
כיו מה טעם לכלוי הטעם, והלא אסור לשניהם
„עכירותם אותית“ (למעלה לד', ל') (טט), ובאמת כי
המתקן יעקב וביתו על ידם, לוֹלִי חחת אלְהִים (טט)
הוּי טסבבים להשחית הכלל, ובן פ"י (ט) ארוֹר
אפס, וברצונם עקרו שור ארוֹר (טט) (טז) כי אפס
עוז (טט), ואלה פירושים קריים (ט), בסודם אל תבא
נפשי (ט), אמר ר' משה הכהן ז"ל, כי כבוד
כמו נפשי (ט), ורביהם בס' תהלות במוּתוּ (ט), ויפתָ
פ"י (ט), כי הטעם הוא כפול בדרך הנבואות (ט),
שאל אביך (דברי לב ז) (ט), „מה אקובי“ (במד'
בן ח) (ט), והגנה בסודם כמו בקהלים (טט), ותבא
כמו תחד (טט), ונפשי כמו כבודי (טט) ויאמר רב
כבוד הנפש דוא הנוף (טט) כמו עדי בעזואר (טט)
ראיתו „ובבודי לעפר ישכן סלה“ (שם ז ו) (טט),
מר לסתן יופרד כבוד (תהי ל' יג) לבן שמה
הנוף, וזה כבודי לעפר הוא על דרך של,

קָרְנֵי אֹרֶן

לפנות חםך וגוזל, כהלו מחרבות כל' חמס: [ז] עין
יכל חול וכן כדרוויל טוכ, חומה, ולו טוכ חינול (מנילך
ב' כ, פלכין לא' ח') "זרוח וכל בולח" (פסחים פ' ח') וכן
תiyor"ע "וכמיים לפס חומה" (במות יד ככ) "ומיה לפס בולין":
(מעט) כמו שמכוחר (למעלה לה ה') כי בנפשם מאנקס
לייחס בذرיך, ולכון פונרך ח' ספטיה התה אלחיס
החולורך, כי מלת צור פ' חומה, כי תרגום חומה,
(נכ) ויאמר ה'ח' ויל' כי הפ' הווע קר, ואס יוסר
ווע דומה לתכשיט קר, זיין נו טפס, וכן יאמר (היינט
ער קר): (כל) אצל התיקות "ואלה פירושים קרייס",
בטעודס ח'ן חכו נפטי"ה יאמר ר' מסה סלען כי כבודי
על מהמר "ובקלאס ח'ן תחל כבודי", וככ"ז ר'ב"ד
וכוונתו על טמותו שהייננו רולח שתכויה נפטו בטעוד
(נכ) ובן פ' ה'ח' ויל' (טה' ז' ו): (ט) ונמצא נס'
נס כבוד, ולפעמים מכנה בכבוד נס' הנפש:
ה'ח' ויל' (טה' ז' ו) על פ' "וכבודי לפרט ישכן סלה",
ח'ן תכויה נפטי", וכגנלה "ח'ן תחל כבודי", וככה
(טה' טז ט) טכויה בגוף", וככזה ילחק הגי"ז ויפא
וגו' טכויה כפולה": (טכ) ונעם ס' כפול לוזון ומטייס
כפול לוזון: (טלו) ובן פ' ה'רלב'ג "כטולס כוּה
שי, כמו ח'ן תחל כבודי: (טג) ופי"ה ח'ן תחל כבודי,
נו כראט הספר: (טה) ור' מסה יאמר כי כבוד
געיעיקל, 'מכו'ו לטענק האר נזואר מקשטו, כן בגוף
פשט, כמו העדי טמקסט נזואר בהווע העיקר:
ובכזה ילחק הגי"ז ויאמר ר' יהודה טמעה ר' מסה כי
טהנטה הווע העדי ולגוף כוּה נזואר, כעטס המזגייע
לעתה כהן ער הנפש כבוד לגוף, כן ר'יהם כמו עדי ואגה
וכבודי לפרט, מטעט טכבודי הווע בגוף ולו הנפש,
טינואר: (טט) ובן כתוב ה'ח' ויל' (טה' ז' ו) "מ'כ
ה' ידע האם לא טמן, כי ה'לט מרכיב מנפס וגוף,
ווחלק

כבודי. וכך זכר טוֹן וועל כלהך הַתְּהִלָּה
לדיך נפלת כמדבר אל פכבוד וחוותל הַתְּהִלָּה
כבודי אל תתייחד עמך כמו לך יחד חמס
בקבורה י). כי באפרם הרגנו איש. אלו
חמור וחגטי טכס וחיין חזובין כולם אלו
חייבים חמד י). וכן טוֹן וחומך בגדיונ
וכחית הַת מלין חייך חמד נח). וכן במלדים
טוס ולוכדו למטה ביס בט). וזה מלךנו. ופסונו
חייבים הַלכֶה קולח חייך כל חד למלמו
בחופט פרגנו כל חייך שבעמו עליון וכן
וילמד לטלוּך ערף חסן הכל ל): וברצונות

יהודה בן בֶּלְעָם הַסְּפִירִי (ט) שטעה ר' טשה כי כבוד הנפש הוא הנוף (טט) בטו עדי בצדואר (טט), כטעם הטעש בטיב עדייך (תה' קג ה) (ט) וראיתו "ובבודך לעופר ישכן פלה" (שם ז ז) (טז), ואני אומר שר' יהודה טעה (טט) כי הנה הכתוב אומר לטען יוסרך כבוד (תה' ל יג) לבן שמה לבי וייל כבודך (שם טז ט) אףبشرיו שהוא הנוף, וזה כבודך לעופר הוא על דרך טשל,

יְהָל אֹר

הארך כייטינבל : (מו) ובכן הצעיר עט לסתורה הדרעה הולמת וויל זיין'ם ואל חכיה נפשי , כמו 'וכן' הצעמת וסמא' פ' כי' כליה חרשה להיות מוז מஸודס , ולא נכירה דהשי' אליך יפלשו 'וכקהלט אל תחלה כנודי' :

(מח) ונראה אשר פוכחים ענור לרינת טפס טהייתה עיר מנג'ר כייתה מכה שיתקומו הטעינות פלייקס : (נ) רב הרכן הנוכר : (נלו) פ' שפקרו במומחה אור : (נו) בעבור חפס כי קיה עז , וכנהו חותם בזום כעין'ן נטהר קל , וכוהן לזרז'אופלן על לזון , וכיהלו ר' :

ב') על כס' 'גבי רצף' וזה השירוז כליה רצף רק נמליה נקודת לסתמן סוף הדרור , ואלה'ל מתהיל האיזון כמו נפשי וכו' , ופי' זה היכנו על 'בזוס' כי חוו הנוי . ואלה פירושים קביס בזוס אל חטו'ה נפשי' פירושים כהלה , ותפס לזון הכתוב והיו על דרך הקמלי' תכליש הרכבה פעמי'ה אשר לפטמי'ה מכנה בנפש :

(נו) והסבירים מה' זיל לפי' ר' מטה הכהן : (נח) ובן ש' כתוב 'וכבודי טמעו בגוף , כמו 'בזוס' 'צתת לבי וייגל כנודי' , ואחריו 'ה' בשרי ישلون לכתש פירוש הטעפי' פהו כפול , כן דרך הבודחות כמו טהן אהן'וקני' ויהלמרן וגנו' : (ס) ומשמעות 'ומה חזוטם' וגנו' וכוהן כמו בקהלט וכלהונן בו 'טהו'ם' : (סב) אל תבוח כהן ר' זיל נפשי : (סד) שם נלטס הווג טס מטפהה , שיין טגנו' כו' הנפש : - :- (טו) ואעפ'י טהו'ה כו'ה כהן עדי וכונכ' פליך וכוהן הנפש , וכן פ' המקסת שת כהן עדי וכונכ' טהיר , הגנו' מקקסת שת (טו) שרווא הגנו': (סח) והנפש חיינה יורדת לטפר , כבז'ל הגנו' הווג הנפש , כמו עדי כו'ה' . י' בטוב פליך וכוהן הנפש , וכן פ' המקסת שת כהן עדי וכונכ' בטוב נפשך , ורחייתו (פי' רחיה ר' יהוד וללה חזוטו כה' זיל מפטוק לבקה לטפר נפשי , כמו טהה ר' יקולה כן נלטס טהר כבז'ל הגנו' , ו'

בראשית מט ריחי

אונקלום

עקרודשׂור : אָרוֹר אַפְּלָם כִּי עַז
שִׁיר סְנָאָתָה : לִימֶת רְגֵנוּהוּן
אֲרִי תְקִיף וְחַמְתָּהוּן אֲרִי
ועברותם כִּי קְשַׁתָּה אַחֲלָקָם

רשות

עקרו שול. רלו ליע科尔 הַת יוספָה סְנַקְרָלֶה
 סְנַקְרָלֶה לא) סְנַחְמָר בְּכֹול צוֹלוֹ הַדָּל לו לְבָ).
 עקרו אַסְלִיעָוָ"ל בְּלָעָ"ז לְזֹן הַת כּוֹמִיכָּס
 תְּמַעְקֵל לא): (ז) אַרְוֹר אַפְּסָכִיעָז. אַפְּיָלוּ בְּצַעַת
 תּוֹלְחָה נָה קָלָל חֲלָה הַת אַפְּסָס לו) וּזְכוּ סְנַחְמָל
 בְּלָעָס מֵאַקְוָב נָה קָנָה חָלָה): אַחֲלָקָט

אחד יכליהם הם חסן, אל אבָא נפשׁ, בטהר טהרה. והרנו אישׁ. שם הפטין, כמו „שור וחותור“ (למעלה לב, ו) (ט) זהרמו על אנשי עיר שבם (ט) : שור. חוטה, וכן „צעדה עלי שור“ (למטה פסוק כב) (טט) (כג) וכבר ביארתי בס' טאונים, כי החולך והשורק יחלפו זה בזה (ט), ועקרו, כתו „סוסיהם העקר“ (יושע יא, ו) (טט) (בג), וזהותם כי עיר שבם נדוליה הייתה כי היא מוקפת חוטה (טט) : אין ארור אפס כי עז. דרך גבואה או דרך תפלה (טט) (כב), שייחסר אפס וטוב ליהם (טט), כי ארור הפק ברוך, ובאשר דברכה תוספות, האיריה בנהרות (טט) : ועברתם. כפול הטעט (טט), וכן אחילקס ואפיקים (טט), והטעם שאותם ראוים שיפרדו ולא יהברו יהדיו (טט), והנה מצאנו כי גורל שבעון נפל בתקד נחלה

יהל אור

ויהלך היכך האפס, ע"כ מלת כבוד, וככיוון בirlsa
כזאת בעבור שmag וככדי לפרט יסכן פלה, והאפס
חוינה יורדת לעפר, וכהתוב כו' על רך מסל, וככזה
לכך לעפר נפשו": (ע) ובמו שהנחי פ"ה ז"ל
למעלה הערה טט, ופי' אם מכנייע כבודו וכבוד האפס
עד לעפר: (ע) הוא רהיה כי מורה על הטעות
הנפש: (ע) ובא על מנטפו ע"מ תלע: (ענ) לרעת
ר"מ הכהן טרכו "חחד", ולירוי "חחד" מושך חל"ף
הברך אהרו, כלינו כתוב תהמוד, ז' וכן הנה דעת
הרב"ק נזראים טרכו "חחד", ז' וכאלנו אמר לכבודו
להחדר, וכתי"ז נוכח לווכר: (על) שעיל דעתו
טרטו "חפס", וכן הנירוי להמשיך קי"ד במקיש
ההיל"ף כרך חותיות הרגז' סמתחלפות זו בזו:
(ע) ופי' בס ה"ה ז"ל מנוזת סוד: (ענ) בעת
שיתוועלו יהל להמתיק סוד, וכן פי' ברשכ"ס:
(ט) ידבר על רכיז לדך כלל בלוזון יהיל:
(עט) בעבור שנאמר ארנו לسان עכבר, וכן פי' רב"ז
ז"ל: (עט) ובן פי' ה"ה ז"ל (ספת יתר סי' קמו)
שאנו דעתו הגהון (רמס"ג) ויסכים לפירשו סquia
שכס מוקפת חומש: (פ) וויל סס בתנועת החולם
ויפגע יתחלף החולם צורך, כי כו' טהור הקדום
אליו", וזה כי למטר' (פ' כב) כתוב במלופס, ופה כתיב
בחולם צור הס מהמלחפים והכל היל, וכן (ספת יתר
בט) "והס חומר שהומר למה היה צורך כמו עלי"
צורך (למטה פ' כב) נסיך כי החולם והצורך יתחלפו
בפעלים ובמות": (פל) ואף זה הלוזון נגמר על
קדמו, ומכוון שמקורו מומותיה עד השימוד: (פב) ע"ב
הרב"ק דרכ' חפלה, שיכסר חפס, כי עז הו מגלו
ה' לא יראה לך כלל חותם וכו' לידי קללה ויפרס "ונזוב
לאו תוכחת נרכח וטמות, וחין זו קללה: (פו) כי
כפול הנניין במלות צוות: (פח) ויפרשות ליין
יכ"י

אנן עזרא

שיבנייע נפשו עד העפר שאין למשה הימנו (ט),
זהנה און לו עד נאָן, ווּוֹא „דְּבָקָה לְעַפֶּר נְפָשִׁי“
(שם קיט ביה) (טט): תחדר. מלשון ייחד (טט) [ית],
ועל דעת ר' משה הבן התקדקק זיל, שהנחת
הגעלם תחת אלף אחד (טט), ובן אמר על „לא
חשס“ (למעלה מו יט) (טט), וטעם בסידוט במו
„בהוסדרם יחד עליי“ (תהי לא יד) (טט) [יט],
אחד שכלייהם הם חסם, אל הבא נפשי בטודם (טט):
חרנו איש. שם הטעם, כמו „שוויך והטורי“ (למעלה
חוותה, ובן „צעדה עליי שור“ (למשה פסוק
החולס והשורק יתחלטו זה בוה (ט), ועקרו
זיה את כי עיר שבם נדוללה הייתה כי היא
גבואה או דרך תפלה (טט) (כב), שיחפר אף
הברכה תוספות, האירוע בנראות (טט): ועברתם,
שכם אלה ראים שיפרדו ולא יתחברו יחדיו (טט)

פרק א'

(יח) ובכ"ב היל"ק נמלל נדרך להפער, וכן פ"י ר"צ ז' מלה
ויהפער ביחסו שלבו יאנז, ואמר מהד נ"ג כי
ככל כו"ג הנטה", ויפלש ביחס לנטה, עיין בנתה"ז
מה רביעיל פ"ז: [ית] ימד זו סוד, יעד, קכל, בגוון
בנפער נחנוך מלה, עלי"מ נינט קובל חכלה לאופען לרעה,
בכוונת יתר עלי"מ (מה' לח' יד) נסדו ייחד על ד' (זס
בב') ומד"ז נסודם אל תכו"ג הנטה"ז כמו כהוסdem על דכל
לרטה, וכן בראשה על דכל על כתה' נחוכות קבב
לרטה (חומרה"ב): [ב] וכן ת"ח, וכן פ"י היל"ק וכלי"ח,
וכן כהרגнос הנטה"ז תרגמו צור במלת חומה, וכן בב"ל פ'
את "פקתון בוגן כל גלייפ" פ"י חומה בלאס ובטעום בל
בריס: [כא] וכן פ"י הילמ"ז וכלה, ובטעום בעקביו עיל
מוחפת חומא חמלי הרגנס האנובים, ויסיה עקלו צן ועקלון
תנקר" (לפניה ב' 7) וכלה"ז הצעיג פ"ז וכלה, בכפי הנדרה
הין לבון עקייה נופל מל עין מוכנן העלים וכלהות עי"ז,
וכלה"ז פ"י צור מחה, וזה מפורהם בעניינו, וכן בז' טנה'ס
כוי חזק מהוד, וכן מפורהם בעניינו, וכן בז' טנה'ס
באגנו אגניים, וכן בטהנותה בסס הכלו עמם יעקלו ויבחרו
כתיקיס טנבס, וו"מ "טקדו בול". בסי' מעקרין טנה'ס
ומוחה (כג', פ"ז יג' ה') מיזאו עיקור ק' מנכ"ל פרשותיה מן
טהרכוכה ולטעה עי"ז, וכן פ"י דרכם לטניות כמלתמה
לאבד טנאות הטהמה כל צונחו טגחות לתוכו מן טהרכוכה
ולטעה, וכן כחכ היל"ק בטה"ז צור "הטפ" בלהטו הות
טאנס, והות דקלס, והות תמוליכס, לאבד בלוקתו מקלות,
וטקרו מקלות, כי למשה טה' להס לחתת כל טנתה בעיר
והב פ"י טולcis כנורתיס": [כב] וכן כו"ג (פס"ז כלה)
מש' ז) טהור חפס כי טז, כמו "ויהרוה כל עוגלי דלא"
(הה' פ' יג) כלומר תנכל הפס ותתצעט, ועכחות תקתן".

סבורי רשי ; לא) וכן פיזיון . לב) נכל נג י. לנ) יכווע יג ז. לד) תנומת ה זס ניג זס. לה) ניג נג ת.

אונקלום

*בריש עמוד ביה שם ציון

ה

בנֵי יְהוּדָה (ט) וְהַגָּת הַוָּא בְּרִשְׁוֹת אֶחָד (ט), וְגַם
עֲרֵיו לֹא הִי דְּבָקִים זֶה לָזֶה, רַק מְפֹזְרוֹת בֵּין
גָּנְדָל יְהוּדָה (ט) (טג), נִסְמָכָן כֵּן לֹא שָׁהִי לוּ שְׁמוֹנָה
וְאֶרְבָּעִים עִיר, וְהַן מְפֹזְרוֹת בֵּין וְהַשְּׁבָטִים (ט) (טג);
חַיְּה יְהוּדָה אַתָּה, בְּשָׂפָר (ט) וּבְנֵי יְהוּדָה אַחֲיךָ (ט) (טג),
וְבָאָשָׁר יַרְאָו כִּי יְדָךְ בְּעָרָף אַיִלְבִּיךָ (ט) יִשְׁתַּחַוו
לְךָ בְּנֵי אַבִּיךָ כְּמוֹ לְמֶלֶךְ (ט) וּבְנוֹ וּבְנָהָרָן
גָּנוֹר אֲרִיה הַמְשִׁילוּ לְנוֹוד אֲרִיה הַקָּטָן שֶׁ הוּא בְּמִן
אֲרִיה (ט) (טז) בָּאָשָׁר יַגְדִּיל (ט), וְאֵין בָּו כִּיּוֹת
הַדְּבָרִים (ט) כְּמוֹ וְעַיר פְּרָא (אַיְזָב יָא יְב) (ט) (טח) :

ס סיו מגיס קלכט נו המל כי המן כמותס לא) : ידך בערך איביך . בימי דוד ט

קרני אור

בנויות, וכן פ"י נפלו עג ר' קייזר ז"ה תרגום זייפקן, וכן
קומות זו מזו נכל בנט יהודס, ונחלות זו עלי מקומות מנופאות
כך מלהן כלוח כי עלי בזעין דכוקות זו לנו, וינווע להויס סה"י
לרכינו, אף בזנס כאב מפלדייך גלאעדס פ"י כן, ובן כתוב סד"ל
בנויות על בזינעס ופי' האפרילס זה מזה, בלוך יטבת זו ממןין
ביטקב ומפוייס כיבצלהו, ירקה לדפס וענרטהס בזאכילד, וחאל
ויחולקו הכל בנטוי יבאל ווילס יקתו חלק פהלווי לסתס לחיעלת
זונע נסראת יטה בזאוז מזון כווארה, ר' ל' יוזו לנו זאטהה להויא
לאתק ח'זין, כי אהוי יסודה כולדס כי' נגעטיס האלי ומודיעיס
כוודית נצעבה חמל, יוזוק להחיק להיזות מלך עלייכס, וכן כווע
וולדרב לאגדה וויהי ס' ח) וכן פוונ"ט ושיין בעיטה בזאצ"ז;
הען לפ"י בזינעס אהת כהאנזוניס, ונעל מלכות מדיהוונן ופייז בזאען
וועכית כווע פזוק יבאתמו לך כי אכין*, וסב"ז פהליין גאנחל
כלצבר מלזוננו, בס תניין מלזוו זא סייניקו גיריקן* (היכה ד
נוורייתה*) (וככתוכות ס' ד). כלכתה דמטללו גאנזיתא*,
הילזון*: [כח] וויש נ' מלך כתוב, כי יתבסל כ"ז קדומות,

ביעקב. האפלייס זה מזוה סלה יכח לוי במנין
השכנויות וכלי כס חלוקים לו) דבכל החל
הין לך ענייס ובסופלייס ומלהמי תינוקות חלה
משמעות כדין טיסיו נפוליס לו) ושבטו של
לווי עזחו מחוץ על כירנות לתלומות
ולמעcarsות נתן לו תפולתו דרך כבוד לה):
(ח) יהודה אתה יודוך אחיך. לפיו שהוכיהם
אתם כלוחזוכים בקנטורייס בטהילת יהודה
לסונג לוחורייז (סלח יוכיחנו על מעשה תמל)
וקלחו יעקב בדבלי לוי יסודך לך מה
וזוויכי מהס לי טורף טא): בני אביך. על

יידל אוד

יכוון הפנייה : (ט) כמ"ש (יהושע יט ٦) „ויהי כנורל הצעני ל査מונן ונור' ויהי כהלאתס צחוך ננהלה בצעי יטודה“ ; (ט) בראשות יהודה : (ט) עין רס"י ורל"ק (יהושע קו ל"ב) ע"פ כל ערים עשרים וחמש, וכפראט תמאה לה, וכחצצ עיתיריס כי' לבני査מונן, וספלס בנהלה בני יהודה כפרט, לפ"ז כי' בנהלה בני יהודה : (ט) כמבואר בס' יהושע, כל ערי הנויים צחוך אהוזות בני ישראל ערים להרבעים וטמונה ומגרשין (יהושע כה לט) : (ט) יהודה מלזון זולחה סהמלה לדקה ממען : (ט) יודו לך סהלה דהוי למלוך עלייהם : (ט) פ"ז לו : (ט) כי ירלו שלויביך כורחים מפניך : (ט) פ"ז גור טגמיין סהלה וכוח סמוך : (ט) פ"ז כיזו קטע נקרול גור וכלהדר יndl געטה הרים, ובמנ"ט בניי „וחדרה כהבר יndl“ : (ט) פ"ז סהיל משפטו לומר „כגואר הרים יהודה“ : (ט) بلا כ"ג

ישלול, וכס ערי מקלט אשר נלוי בפי מפוזרות כהר הרים
ביה' להס בנהלת כי שמעון בזון כי יחוּת, ופי' עלייהש מה
ככל גכל יברח' ומיין כרכ' ז' מה סכער ע"ז וכטיג על ה' ז'ל,
סאוכות זו לזו וכן כתאנון פל כהדייה בקייל דכריו כל' חיזית מה
צ'לו מל'נו בפי' עלייו מפוזרות', וככ' ז' פ', באלקות ור' פ'
הסכעים, וגאי פס תלוקיט, וכן פ' הארכ'ים, והעקדה פ' החול
סוקן כחכש בסה' וכתנכה הא' נתחננו יחד כצמupon ולוי רה'ו
במעלה ועוזה, ולוי יci' נמקים למל': [בה] ובן פ' הארכ'
למלוּן עלייהש, וכן פ' ר' ז' מלך, וכן פ' כהדי'ה צוּוֹן נך כה
גמתקות', וכן פ' רטס, וכן כוֹן כב'ר (פ' זט) הי' פ' קב'ה נ
(חנומול ויח' ס' ז'ל. ילקוע רמו קנט, פס' ז' נחל' מט ח
[כו] והרשב'ס כתב. אטאלאס יטנחוּ לחין' בטוח פום צ'דו
ולוי, חאל ליהודה, חכל התח' יתטע לך חמיך כוד מלבות, כהו
בוכ' פ' ז': [כו] גור לנכ' יהמל נס פל צהיר כתיות נביות קטע
ו' וגנ' (עילו'ין ט' ה') בס' לנטורי סכלcis, 'ננה' דר'
וככוונ' פס גול בעמ'ן הלאים, וכן תיוכ'ע וירוסלמי גול

אונקלז

אביה: ט גור אריה יהודיה מפטרוף
בנין עליית פלו רבע פאריה
וכל ביאמייקימנו לאיסור שבת
מלכא מדינת יהודה ארי מדין קטלא בר נפשך סלקתא יגית ישרי בתקומך
קארא ואליית מלכו דתועגענה לא יעדיע עבר שליטן מדינת יהודה נספלה
ראשי

בדרכם של מלך ירושה (ט) גור אריה.
ועל דוד נתנו כנהנוך כמלחה גול כשיות צהוב
מלך עליינו הטע טיית כמליה ומגיה הטע
ישלחן טג) ולבסוף הרים כטהמליכו עליון.
וזהו שטרגס חונכלה טלען יסח כשלוי.
במלחמו: מטרף. ממה שחרדרתיך בטלוף
טוරך יומך חייך לרעה האלתו טר) וזהו יכודה
שנמשל להרים: בני עליות. סלקת הטע
עלמן מה) וחמלת מה בלו וגוו'. וכן
בחליגת תמל טסודה לדרה ממי טו) נפייך
כלע לבן וגוו' כימי טלמה היה חמתק
דוד וחילך חלו להזין גליות אכבל טולדיס

יהל אור

הדמות : (קג) בני פה הווים בס הקרים, התח יהודת
בני ז' וסל"ל יסיג מ"ז וכתב "הין ספק כי מהמר נור
הריה יכולה כל מלה התח, חיננו לנוכח הלה ינטרא-
עוי"ס : (קג) ופי' ה' דמיות נגור הריה, כהאר התח
בני טולח מטרף, ולפי זהה קל וגבור יותר מהריה
זkan המשילו הליו, ובמנ"ט הני, "כהאר מלית מטרף"
ופי' המוטות, "כהאר נדלה", וכן יפרע, "תעלן מהד
מנורייה" ותגדרהו, וכן פי' הילך : (קג) פי' מטרוף
טרף בחרומות וכן פי' הרכנ"ס והנה"י יפרע מטרוף
החר, פי' ססלקת עליון מהפחד טהור יכח עלייך היה
רעך ויטרוף הותך, אלהן כמותך חזק : (קד). בן כוח
(תനומת ויהי סי' יו"ד) וכן תיוכ"ע וכן פי' רצאי
זיל : (קג) מבני הפעיל, והיה מורה על יוסף,
זפרע על יוסף היהו מפרע טלית שאנלה היתה יוסף,
"סליקת נפץ" (רצ"ד) : (קז) לא יסור פצע מיהודה,
לית מורה על יהודת : (קמ) כי ותעל פועל יודת
הותכו, חייכ פליטת הוה פועל עומד : (קט) ברע. הוה
ליו ולפי שטלים ירכץ יכרע, لكن כוח מוציא נתחלה
שהוה מטורף וליה ההייל היתה יוסף מטרוף" : (קי) ובב"ז
מי יקימנו, לה יט מי שייערכ לנו לךיס הותכו.
יבוה הוויב להחרידו ולאקיימו ממוקמו : (קי) דרך
מחילה הצל לו לענoso הות השורדים צו, ואגן מלכי
ותחת רגליו הדרוס, וכיון רגליו מקל הממלכה הובכן
הפיינו טרם צה לוד היה ג"כ יקידחה המושל ב-
ו"ט".

מקורי רשי: טב) תנתומן ה צס, תנומתנ ב צס ניל פ' כו ד, פל"ח ו פל"ט, ח. מג) ס"כ ב. כ. סד) נציל לו לנו מה) חנתימן ה צס כ"ר פל"ח ז ופל"ט ח ח"ג יוון"פ. מו) תנומתנ ה צס תנומתנ ב צס חנדת

גנליין פ' פג, מדריך סטודיו פ"ט, תיזכ"ט, סס"ז, מז) ע"ה כ ס

בראשית מט ויחי

אָבִיהֶךָ : טַנּוֹר אֲרֵיָה יְהוָה
בְּנִי עֲלֵיתָה פְּרֻעָה רְבָצָן
וּכְלַבְּיאָמְרִיכִיםְנוּ לְאַיִלָּה

אנו עוזר

ט שטרף בני עליות. דמיות לי בני לנור אריה (א), כאשר עליות מהטרף (ב), והטעם שטרף אחר (ג), זהה ופטשונו, ואם נפרשנו על דבר יוסף (ד) [כת] היה ראוי שידיה תחת עליות העליות (ה), כי עליות פועל עומדת (ו), והנה הפסיק הבא אחריו לעדר (ז) (ל), והלא תראה „וְתַעֲלֵ אֶחָד מִנּוֹרִיהָ“ (יחזקיל, יט, ג) (ח), וטעם ברע רבען בארייה, שמנdeg הארייה אחר שטרף ישב על כרען וירבען (ט) (לא), ואילו היה עובר כל מין חיים (י) לא יկום מפניהם שיבירה (ויל): ז לא יסור שבת טהודה, לא יסור שבת נדולה טיהודה (ויל) עד שבא דוד (ויל) שהוא תחלת מלכות יהודה, וכן

לְהַרְחֵב אָזֶן

כגונל היליך יפהוּס, וע"ז כתוב פראט"ד "הכל חיין לודך נפי"
כמלוּס כנחותס, וכפלוּס כפניני כטלייס": [כט] עיין לר"ז
ויל' בפ"י מטלף כי מלית כל יוֹסֵף, ומײַן גָּרְהָס מִקְבָּשׁ סְבִּינְגֶל
כְּזָה, ווּלְטָכָס כתוב "וְמַפְרָסָנוּ נְמִיכְרָת יוֹסֵף נֶה יְדָם פְּזָוֶטֶוּ
כָּל פְּסָוק, ויל' כָּתְּזָק טָמְמִים כָּלָל", וככנה לר"ז ויל' פ"י כנ'
וילעפֿס'כ כוֹה כי מִתְלָנוֹת פְּלָצָבָס, כי חָנֵל בְּנֵי לְמִתְהָא הָלָל
מִסְפָּר כְּכִי עֲלֵית, פ"י מְרוֹגָט טָרָף פְּלִיטָה לְסָס וְלְחַפְּלָת, כְּמוֹ
שְׁהִמְרָל עַל דָּוָד כְּבָגוֹן מִהְכוֹת לְתָהָלָס, וכן פ"י ר"ז ז' מְלָר,
מְטָרָף סְלָוִינְיִים נְתָמְלִית כְּמַטְלָה גְּדוֹלָה, וכן פ"י פְּלָלְבָג וִיסְיָה
פ"ס מְטָרָף, כְּמוֹ מ"ס "מִתְעָתָה נְכִיחִיה" (ה'יכס ל' יג)
שְׁקָאָלָן נָוּ נְסָנָת תְּעָתָה נְכִיחִיה: [לא] בְּרָע לְנָזָן, פְּכָרִישָׁה
כְּהָרָגָנִים צְיָלָע פָּלְגָלְיוּ, וְגָרְגִּילִים כִּיּוֹת כְּכָלְכִּילָה טַיְלָן
שְׁהִטְיבָּה לְהַעֲלוֹת בְּנֵי יְמָף מְטָרָף. (קו) וּרְשָׁי ז"ל
כִּי אָס סְלִקְתָּה תְּתָעַמְךָ וְסָוָה פּוּעָל טֻומָד, וכן תְּיוֹכָ'
וּמוֹרָה עַל יְסָולָה, בְּעֵינָן גְּדוֹלָתוֹ וּמְמַסְלָתוֹ, הָיָכָ נָס
מְנַעַּין הַפְּעִיל, ופ"י הִיָּה הַעֲלָתָה הַחַד מְנוּרִיה וּרְכִיבָה
גָּבָ' פְּרָנְלִיס עַל פְּנָרְלִיס, רְכָן סְזָוָכָה פָּלָן הַרְכָּעָה
כְּרָעָה, וְאַחֲרָכָ רְכָן, וִיסְטָן. "חוֹ פְּיָ" כְּרָעָה רְכָן לְשָׁעָה
לְטָכָל הָגַי "כָּל מִין כְּחִוּת". ונכוֹן: (קייל) זהה כוֹה
כִּי בְּנַפְסָיו כְּהָרָגָן, כִּי יְסָולָה בְּסִוּתוֹ צְהָלָן כְּמַנוּמָה
הַמּוֹסָל לְהַזּוֹת צִיּוֹן סְבָט הָוּ מְפָה, וְסָוָה סִימָן בְּכַתָּה
קְדָס הַיְהָה שְׁמָנָג, שְׁהַמְּלָךְ הַיְהָה יוֹצָב עַל כְּסָל רְכָב
וְלֹכֶן הַוְּסָהָל סָס סְבָט הָלָל מְמַסְלָה עַמָּה: (קו) ר"י

מקורי רשי : טב) חנומתך ה צס , חנומתך נ צס נילט
מה) חנומתך ה צס צס כ"ר פ"ה ז ופ"ג

אונקלוס

**מִתְהַנֶּדֶת וּמִתְהַקֵּם בָּיוֹנָלִין עַד כֵּי
עַד דִּינִיתִי מִשְׁיחָא דְּדִילָה .** **מִתְהַנֶּדֶת וּמִתְהַקֵּם בָּיוֹנָלִין עַד כֵּי**

בן עורא

היה (אי) הלא תראה כי דנל יהודה נומע בראשונה (אי) (לב), נם אמר השם יהודה יעללה (אי) בתחלה (אי) : ופי' מהווק . סופר שיחוק על הספר (ה) : וטעם טבין רגליו . שכן דרך כל סופר להיות יושב בין רגלי הקצין (קי) : שלילה יש אוטריס (אי) בדרך המתרנים ארמית (קי) וורת "ובשליתה" (דברי כה נ) (קי) (לי) , ויש מישפי אותו על עיר שלילה , זיפרש "יבוא" וא קץ שלילה (קי) כי כן כתוב "ויטוש טבן גדו" (תהי שם פ' ע) (אי) , נם זה איננו רחוק (אי) , ו בתוך אהלה (לטעה ט כא) (קי) מנורת

קרני אור

גוליס כמ"ט "יחו ירכו ידריכן" (יבעי"ה ו) ולע"כ אף כהה
ולדען כלכיה : [לב] וע"ז סציג הילמן ז"ל וכחכ"ן ולו יתכן
מהרמי כי הילמן באהם טיקת צילה דוד כי לנו פיה ליסודה טכני
קובס דוד, כי חעפ"י טכני נכנד ונופץ כתחלה, אין טכני
כך למלך ומושל לדרכיהם, בטכני אין יכול סנת מלכותך" (ת"ה מה
) וככתריך פה רמזו כי יפקח פמלין בטכני יהודס טל היה
וכווניות ליסודה טמאנטי טל ישלוח, ויפרס נא יסול בטכני
מיינדס לאן מהן מלחין, פ"ז מפננחים דוד, לא יסול בטכני
מלחמות מזופ דוד, כי פמלכות סופה מישוחל יסיס ממנו
ולו מודע טאל הבנטיס, וככלו"ה וכן העמידים פה מכירנו לבואר,
כי סיטה פפה פלנש כויהת סיתמייד פיטול כוה מימי ישקן על
מלך האצחים טאו נחלית פימייס, וכוואניש ומווניש כל הטעים
בעדרו מזו ועד מלכי ירושה, וגס התר שגלה יהודס מעל
הדרמשו לככל נתקיים בכ"י מכס להבי גליות, וזאתן האבמנויות
סיט נירוסטליות נגיד מיינדס, וכן גס קיזוס נגלוות האדרון כוה,
אין פוק שאנשיים וגנידיש פס"ז [לאג] ובן כוּם כב' (סנבד' לא כ',
ס"ז פ' לא ווּט, חנומומ ווִתי ס"ז יוד) : [לה] והטעם נז'
קטן ובס על כמאניהם, ובן ת"ה עט "ונבליטה" (דבל' כה נ')
ו"ז עט כהה" ובן תיוכ"ט פס"ז ציל כהו" ונדלו"ל (נדס כה
ז"ז : ז"ז כ') "האמפת סנдел" : "... היובליה" ובס (דר כו א')
ת"ר שליח תחילה דומה כחווע בל עריך וכו', וכן (חוין
עו' א) "בצוחט הות סנהיגס ומלאן כה שליח", וכוח קLOSE
סנולד מוחט כו : [לה] ובדרזיל (זנחים נס כ) "בצוחט הות
הטומדקדיין לאחcol שליל", וכן (חוין פט כ) "ונואג בעליין"
פ"ז רב"י זיל נן חטא טה כהמלה נגהמת, וכן תיוכ"ט פל
טס' טוב ממנו הנפל" (קצתו, נ) "דעכ מיניש טליינט לאט
מוח עלהמג פדין" :

רבים מגרת סגול, שיב סילו (פי פ"ז כתיב מהו ז"ל סילו): (קכח) ויהיה פי' וינוח כמסמו, ור"ג של הקן, כי אחיך מלך לוד, וכן כתוב ה' ז"ל (פתח יתר זס) כי נכו על לוד, וטילה כס מקום בטנו ספי' כס החרון לדכתיכ (ייחשע יח ה, ומ', ט) ובזעס על כי יכל קן סילה,תו פל יה דכר סילה, ولو יקפת עמים, זב לשבט יהודה (פי' פיסולו גויש לחתשתו, וכן ה' עמייש רביס תהמ יד לוד ולמלה כנו) וכן הכתוב מיד "ויטום מכך סילה ויכחן כדוד עבדו", וכן בכיה הדריך לפי' הוכ נסratio ארץ סיל': (קכו) פ"י, חמל שיטום מכך סילה, או יכחל כדוד עבדו, וכט ב' פסוקים גויש כמו ציינתי, איך הלו מלוכה נית לוד נתורנן סילה: (קכו) ובן פ"י הדריך ונתור על החורה וגנרי קהלו כתולדות יחק: (קכח) כי יתמלחו זה בזה, פ"כ כתיב סילה נח"ה: (קגע) במו מהלו צויו: ויכיה

סקורי רשי: סח) כנ"ל, ס ה' כורי, יט ג'. מט) סג"ד, סס, כוויות סס, ובס הלו כי כיו' של כלן שמגדים חותם כרכיס. ג') תחומרה ה' בס כ"ל פל"מ ת ופל"ע ה' סג"ד, ל' ג', וכן כו' כמדים חנדא. נא) נס כילז' (מי. נב) תחומרה ה' בס, ילקוט מלכי על י"ש, ילקוט קפ ועין כ"ל פל"מ ת וכפ' כמיוחס ללבוי' בס, וכפ' מלכנו' זס.

הית הנטש נסבטע סממוני כיו ע"פ כמלכות טה) :
ומחקק טבין רגליו. תלמידים הללו נשייחי
חיי טט) : עד כי יבא שללה. מלך כמאות
כמלך צלו ז) וכן תרגמו הונקלום נא)
ומדרש הגדה צלו קי לו נב) בנהר מל
בטעם שלו (קי) ולן , ויש אוטרים , שהוא כ
מי שהוציא פלשון קדמונינו זיל שליל (קד) ולהז
כטו "ובא השמש" (ויקרא כב ז) , או עד כי
שללה" (תה) עח ס) , ואחר בן ויבחר בדוד י
או יהיה שללה במו רנו ונבהיא החת גז (זע) .

ידל אור

(קיד) ויהי פ"י נא יסור סכט מיקודת מקרים
שכירך יהו : (קענ) ואעפ"י סעלין נא יರיה נו
מלוכך , מ"מ נא יסור סכט מושלים , סלגל יסודה
נסע תחלה : (קענ) שופ' (ה ב) "ויהמר לך יסודה
יעלה" : (קיי) במנן כהן טהלו כהלאים לעלות
למלחמה על בני בניין , "ויהמר לך יסודה בתחלה"
(זופ' ב ימ) והרכיב בה זיל מלחת יסודה טהלו ב' :
הכתובים כהן . וכחכ' יסודה יעלה בתחלה :
(קיהם) לחקוק כל דבר על הספר : (קיט) הכתוב
והספר כו' תמייל בזין רגשי המושל בכתוב מה טיעות :
(קכ) דוא' דעת הגאון רבינו סעדיה ז"ל , וכן (פסת
יתר פ"י נח) מכיוון ההז'ל דעת הגאון וdone הולך
עלינו עיינ"ס : (קכח) אונקלם תרגם לדידיה היה
מלךותה" , וכן תרגם בירושלמי " לדידיה היה מלכותה" :
(קככ) פ"י טנו המלוכה ומוסב על המשינה :
(קכג) היופוך "סליה" , וקרחו "סילח" לפי סקויתו
בצלאה , ולזה יקרה , סיקרא בסיס הדבר בנתיבות צו ,
וכווג האכים שמודד קולד במשה למם , וכן כחכ' בה'
זיל (פסת יתר פ"י נח) על הפט' "עד כי יזכה סילח"
חו' ומן זכאייתה" (הבר' בה נו) (פי' ר"ל לדעת החריש
ישקה סילח כטעס זכאייתה) סיה סילחו (פי' וסתור
בזה דעת החרישים כהן) ועוד מה . י"ז זכיר הצלחה
תחת הבן" (פי' כי הצלחה היה מקום האל ולו כולם
בעלמו) : (קכד) הוא השוכן וסוחה הגלגל וכו' הולך ,
ו�"כ פ"י "סילח" כמו שליל , ופי' לנו זב מל מסיח .
וכן כחכ' זיל (פסת יתר בס) ויהלו כהן אמרו

רכישת מנורת סניל, סיה סלינו (פי פ"ז ה"כ טהו) של הקן, כי אח"כ מלך דוד, וכן כתובות ה"מ ו"ל (ט"ב בט"מו ספ"י סס כהロン כדכתיב (י'cosa י"ח ה, ו"מ, ט"ב סילה, ולו יקפת עמייס, סב נסנת יהודה (פי ס"ב דוד ואלמה בנו) וכן סכחות מעד ויטוס מכאן סילה כשרתו אלס "סיל": (קכו) פי', חסר שיטוס מכאן סיל כמו ציינתי, הזכיר תלוי מלוכה בית דוד כהורגן סילא: נתולדות יתקן: (קכח) כי יתחלפו זה בזה, פ"כ כ

אונקלום

היא מלכונה רלה
ישתמעון עממייא: איסתר
ישראל לקרפה עפא

רשות

יוציאו צי למולח ני) *) : ولو יקהת עתים .
הסיפת העמיס ניר) סכיו"ד עיקר כו"ה ביסוד
במו יפתקנה) ופעמים שנופלת ממנה ובמה
חוויות מסמאות כל' זה ונס נקלחים עיקר
גופל כנון נו"ז טל כוגע וטל כוזך וטל"א
סבוחותי בלזניכס יג) ובଘבת חלב יג) (וכו"
ל' חלב ופירוזה היית חלב וכות לנון זיין)
וחסוךzman נח). הף זה יקפת עמים האסיפת
עמיס שנחל אל הליו גויס ידרוקו גט) ודורמה
לו עין תלעג לאב ומתבו' ליקפת הס *) .
לקוז קמטיס שבפני מפני זקננה ובגמליה
דימבי ומכו הקייטל בזוקי דנדעל
[דפומבדיתח] במקצת יבמות סא) ויכול כי
העל חלץ יכול שטה מזוכת יין כמעין . היה
סולק לחד בן חמון חמץ סב) : שקרה . זמור

יהל אור

(כל) ויביא רוחה סבולה נקראה כסס "סילה" מהפ' סלה
זאנלה חותמי ופי' גן תחנן זרע בצלוית, כלומר יותר כייתי
זאנלה סלה יולדתי מזמןות סבולה : (כל) ופי' מפעיל
כון פ' ר' גנלה כזרזיו, וכענין טלה :-
תחפלל עלי טיקיה לי בן, וה'כ הפי' עד כי יכול
כנו : (כל) שפי' למסמכת אס, וכן פ' סס עין
סתלען לאב המוסר חותם, ומכוז למסמכתה ולמה
טהזה עליו יקרו טורני נחל : (כל) עיין ברש"ל
מה שכתב עז' : (כל) אלו ישמונן העמים לקבל
עליכם מה ציוס, וכן ת"ה "וליה יסתמעון עממי" :
(כל) ובן פ' הרש"ס, הוקומי, וכן פ' הרין
בדרכותיו, וכן פ' הרמב"ן ופי' עד יכול יכווד
לסילה ; ואלו יתקכו האנטיס להמליך את רחבעם,
או יכול סקט מיסודה, כי מלוך ירצעס על שאלת
האנטיס, והוא יהיה להחכט רק יסודה וגנימין,
והעפ"ז שהענין הגוֹן היה בסכם (דס"ב, י, יט)
בנה סכם קרוּנה לטילה ועיין קרני הור : (כל) שאין
פירוזו שיעזנו כבישעה את חזך דניר לו, חוץ
כבישעה את חזך דניר לו אך הלאן ונגדל ופי' כי לא
יסור סקט מיזודה מע כי יכול סילה והוא תחנכה
בחדמה הזלה : (כל) ונראה כן חמורת הנער,
חחל : (כל) וכן הס"ה נומפת במלת "ולברקה", והוא
גפן יהוסף בן מתוו, והוא קמן מחייב, והוא
החל, לי לברקה בן לחון חחל, ולמה כתיב נוי לר' ^{וילם}
בר' לברקה : (כל) ובא כפול לוזן צמלות וצנות,

בראשית מט ויזי

יְהִי
אָמֵן

זבן שערא

לא תשלה אותו (ט"ב ד כח) (ז) שפирושו לא
תיליד (ק"ה) (לו) : ומלת יקהת . במו „ליקהת
אם“ (משלו ל ז) (ק"ג) והיו"ד משרה לעתיד (זג)
וטעמו שיבירנו נוים לאשכעהו (ק"ג) ובן ה"י עתיס
רבים תחת יד דוד ושלטה בנו , ואין טעם עד כי
יבו אשילה שיטזר נשבע מאנו בבו אשילה (ק"ג) (לו)
רק טומו בטו לא יחבר לפולוני לחם עד שיגיע
עת שיהיה לו שדהות וכרכאים רבות , וכמו ה"ב
לאஆזובך עד אשר אם עשית את אשר דברתי
לך“ (למעלה בה טו) (זג) (לה) שישיבדו אל
הארץ (זג) : יא אסרי , היו"ד נסף במו „היושבי“
(זה) קפנ א) „לסוסתי“ (שה"ש א ט) : עיריה .
בטו „על שלשים עדים“ (שופר יו"ד ד) (זג) , ויו"ד
בני אהוננו נסף (זט) (לט) , או יהיה פ"י , כי אסרי
ישרת עצמו ואחד רקה : ולשרקה . כפול (זט),
לומל קסית עטיס : (יח) אסרי לנפנ עירה . נט
ירוק ילקוכ לנקן עיר מחד וויטענו מגפן חמת

קָרְבָּנִי אֹד

[לו] עיין חולות יחק (כב' ל"ז) קאלו בזביחת פילוֹתִים
על כס' גם יכול בנט מישודה וגמ' פל כי יכל
הילך, וככילהול סד"ל טמיהו ע"ז פילוֹתִים: [לו] עיין יכל
חו', וככילהול נחלה דכלו הפסחים גוש, וסיסים לח' ב-
זהפי' זהה עס כל מה בסלאמי כעדי היו נכוון פי"ס, גס לו"ז
הכינ' ע"ז וכתב, הילך נח' פסקה מלכות יהודת נכוונה רצנעה
שכמ'ה, כי היה נחלקה לבתי מלכות, ווותר גלי' זומeren מלכוּ
מלכי יהודת נבדס פד גלות יודאניס כימי לדקינו עי"ז:
[לח] וכן פי' הכל"ק "טניין זה כהדים שהומל' לחכינו קם זה
טהש פד שערן לך יותל", וכן סכין הכל"ג נבש היה' חכם
נוש, האלו "לה יתילך היה' כפניך פד האמירות הותס" (דבל'
ז' כל) דמיון הכלון בו טהמ"כ יתילך כפניך, ולכ"ה פי' נבש
רנו כי מלת פד במקום כוה כמו לפד, זפ"כ נח' כתעט
נדל, נוכחות טויננו נאבקה האמל כי יכה בילך, ומזה חמ"ה פד
פלמ"ה, וחרגנס כי יכה סי'ה, "דיויתן מזיתן" ובמהלנס עד
דיויתן מזיתן טועש, ופעין הכתוב כי בכח האמירות לנו תפוצק
המלחמות מישודה פד לפולס: [לט] ועיין כס' ה"ה ז'נ' (בז"ט ז'יכ') פל פ' "עמ' נליך", סכיניה להיכ' מכני החותנו
שחי' נספ', ומייס "ויתכן בלא תס' קיו"ל נמלת כי
נו"פ", ויכוח עס' דרכות ז'ל (כחוכות קי"ב) על "ולדזוקה
כני החותנו" חיין לך כל חיין פליק בכח' שחי' מוניהם מבוי
בצ' החותנות ומיין כח' כמברץ' בס ד"ס "וילזוקה",

המלך : (קלו) כמו פה מלך מקודש זה "וְכָרִינּוֹתֵיךְ
והה"ה מעריך במקוס ויז'ו , ויהלמר סייחסור לנפנ עי
כמו "ולצורך בן מתונו" ופיירוזו , ולצורך סקיל טנק
סקטן כוכב הכלוז חטמי חמו , כי האם די לנפנ ש
ויפרס כי זה קיו"ל נוטף : (קמ) ופי" חכמי לנפנ

**אתנו פְּנֵם בֵּין לְבָשׂוֹ וּבְדִבָּרִים
עֲנָבִים סָוִתָּה:** יב חַלְילִי עִנִּים
כְּסִתָּה מִלְאָמִילָא צְבֻעָה זְהֹרִי וְצְבָעָונִין : יב יִסְמְקוֹן טִירּוּתִי בְּכֶרֶמוּתִי יִטְפּוֹן
אבן עזרא

כִּי הִיא כְּנֶפֶן (קַיִד) (ט), וְעִיר כָּאַתּוֹן (קַיִנ) (סָא), נִיב וּבְדֵם עֲנָבִים שׁוֹתָה (קַיִד), וַיֹּאֶשְׁתָּה בָּטוֹ כְּסֻתוֹ וְהַוָּא חָסָר כִּיְתָ (קַיִד) (טָבָז), וְהַכְּבוֹן בְּעִוִּין שַׁחַוָּא מְנֻרוּת „מְבָזָה“ (שָׂמֹות לְהַלְלָה) (קַיִו) (טָבָז), וְהַטְּעַטָּע שְׁתָרְבָּתָה תְּבִוָּאת כְּרָמָיו עַד יְשִׁיסָּוָר (קַיִד) עִירָה לְגַפֵּן, וְלֹא יְחַושֵּׁ אֵם יְאַבֵּל עֲנָבִים (קַיִד) (טָבָז), וְתַחַת טִים יְכַבֵּס בֵּין לְבִוְשָׁוֹן, וְדַמְהֹוּ לְרֵם בְּעִבּוֹר שִׁיטָּתָדָס, וּזה עַל דַּרְךָ טָשָׁל, כְּתוֹ „יִטְפּוּ הַרְיִסְעִים“ (יוֹאֵל ר, יְה) (קַמְפָט) (טָהָה) עַד שִׁיקְרָא הַבְּלִילִי, עִוִּינִים מְרֻובִּים הַיִּין שַׁחַוָּא שׁוֹתָה (קַיִד) כִּי הַחַכְלִילָות יְרָאָה בְּעֵין מְשֻׁכְּרָת הַיִּין (קַיִט) (טָבָז) וְשָׁנִיוּ לְבִנּוֹת

גפן חלו' לדריקיס. כי הפטונו עבדי הולידייח בחלופן על כס רוכבי הפטנות לחולות עא). כנס ציין יה' הרגוון טב לביסובי שליכו דומח ליאן ולכעונין כוה לzon סותה טהארה לונצטן ומסיתה בקן حت' זוכל ליטן עינייו כה. וחק' רבותינו פירצ'ו בגמליה ל' סכתת סכלות במקצת כתובות עב). ועל ציין סמלה מהマルוקה תלסותה עג) : (יב) חבלילי.

קרני אור

[כ] עין י-סן חול, וכן פ"י ר"י ז' גנומת נ-טלים "ברק"
סוח בטעוכ ס-טמיינ פגפנ וויהאל לו גערני ט-ריך
ויסיס בחלץ יט-הלאלי. וכן פ"י ר"ס ז' פ-חונ "מיין פ-פנ ז'"
מחוב לומח נ-ה"י, וכרכ ז' ניחות כהכ "ס-סוח מ-זין ה-טוכ פ-ן
הגפניש, ס-העכcis נ-ה י-מלה כה-ן ח-ל-ך", וכתח ר-ו-ו-ו-ס-פ-ר-י-ן
ס-מו עליו נ-מ-ק-ו-ס מ-ל-י-ה-ו-תו כה-ל-ץ ע-ל-כ, נ-ס נ-מ-ל-כ-ו-ת-ו-ס מ-ה-ל-ו-ק-ש,
ו-כ-מו ס-ס-פ-ל ל-דו נ-מ-ס-י-ה-ת ל-פ-י ת-ו-ז-ו-ה-ת, פ-ה-ס-ט כ-ס, ה-ג-ד-ו-ת-ו-י פ-ל
מ-ה-ל-ו-ק-ו- ו-פ-ים, ו-ז-ל ז-ס כ-ל-פ- 303 ז' מ-ס-פ-לו ה-ג-ל, ו-עו-ל
מ-ל-ה-ת-י ב-ס מ-זין ח-מ-ד ח-ל-ץ י-ק-ר-ה-ו- לו ב-ל-ב-ג-נ-ה "ז-ו-ר-ק" ו-א-ס-נו-ל-ח-ו-
ב-ה-ל-ין ג-ה-ס ח-ל-ן, ו-כ-מ-ה ס-יו-ת-כ מ-ת-ו-ק-י-ס, ו-ג-דו-ל-י-ס מ-כ-ל י-ת-ל
פ-מ-י-י-ס, ו-ט-ר-ה-י-ס ס-ת-ו-ל, ו-ת-כ-ל-י-טו ע-ג-ו-ל, ו-כ-ס י-ק-א-י-ס מ-ה-ו-ד"
פ-י-י-ז, ו-כ-ת-ב ס-ד-ל א-נ-ס ג-ל-ב-ו-ן ע-ד-כ-י, "ט-ר-יך" פ-נ-י-ו- ג-ס-ן מ-ו-כ-ח-ל-ת
ו-ה-ו-ל-י ה-מ-ל-ה-ג-ג-ז-ו-ה- מ-ז-ן ר-י-ק, פ-י-ז ז-ל-ין כ-ו מ-ל-י-י-ס, ו-כ-ן
ז-י-ל-י- ס-ר-ק ר-י-ק-י-ס מ-פ-ר-י: [מ-א] ה-א-ח-ו-ן פ-י-ו- פ-ג-ק-כ-ט ג-מ-ז-ן
פ-ח-מ-ו-ל, ו-פ-י-ל פ-י-ו- ה-ח-מ-ו-ל פ-ג-ע-ל, ו-כ-ת-ב ס-ר-ד-י-ק (ז-ו-ס' י-ז-ד,
ד) ו-ה-פ-ז-ר ג-י-כ- ב-י ע-ו-ל-י י-מ-י-ס מ-ה-ס-ס-ו-ס-י-ס י-ק-ר-ה-ו- נ-י-ל ע-ל-י-ס,
ב-י מ-ל-ה-ו-ו- כ-ו-ל-ת- כ-ת-מ-ו-ל, ו-פ-י-ל פ-ל-י" (ה-יו-כ- י-ה-כ) ו-ה-פ-ז-ל
ל-פ-י ב-ס-פ-כ-ה ס-וח ח-מ-ו-ל פ-כ-ל, ו-ע-י-זן ל-ד-י-ק נ-ט-ל-ס "ע-ל-י"
ב-כ-ת-ב ו-ו-פ-ל ז-ה כ-ל-ב-ו-ן ג-ס ע-ל כ-פ-ר-ה, ב-ס-פ-ל-ה ד-ו-מ-ה (ה-מ-ו-ל)
ח-ר כ-פ-ר-ה מ-מ-י-ן ח-י-ה, ו-פ-ת-מ-ו-ל מ-מ-י-ן פ-כ-ה-ת-ה, כ-מ-ו ס-ז-ו-י-ל
(ג-ל-כ-ו-ת ט' כ) "כ-ד-י ז-י-כ-ל כ-י-ו- ח-מ-ו-ל ג-פ-ר-ו-ל" ו-פ-ט-רו-ד ס-ו-ה
ס-פ-ר-ה, ו-כ-ן ת-יו-כ-י-ט (י-ל-מ-י' ב' כ-ד) ו-כ-ן (ס-ז-ע-ת ט):
[מ-ב] ו-כ-ן פ-י ר-ט-ז' ו-ה-ל-ב-ג-י-ס ו-ה-ר-ד-י-ק נ-ט-ל-ס "ס-ו-ת-י" ו-ר-י-ז ז'
מ-ל-ר, ו-כ-ן כ-ת-ב ס-ל-ל, ל-פ-י ע-ג-י-ו- פ-י כ-מ-ו כ-פ-ה-ו-
פ-ז-ו-מ-ל-ו-נ-י-ס כ-ג-י-כ-ו "כ-ס-ו-ת-כ": [מ-ב] ו-ע-י-זן ב-כ-י א-ג-ל-י-ו ל-א-ר-י-ק-י-ס
ז-ו-ל פ-י כ-ט, ו-פ-ה-נ-ו-ת ל-י כ-נ-י-מ-י-ן ז-ל מ-ה פ-כ-ת-כ-ו פ-י: [מ-ב]: ו-כ-ן
ר-י-ז-ד מ-ס פ-כ-ז-ג ע-ל-י-כ-ט: [ט-ה] ל-ד-ע-ח-י ח-י-ג-ג-ה מ-ל-י-ה ד-ה-ו-ת-ה
ל-ס ה-פ-ל-נ-ת פ-מ-ל-י-ה נ-ה-ו-פ-ן כ-ו-ה, ו-ס-ג-כ-ו-ן פ-ה-כ-ו-ו-ה ע-ל ד-ר-יכ-ת
ו-ה-ר-ד-י-ק נ-ט-ל-ס-י-ס ע-ל-ס "ה-כ-ל-ל-ל". ס-וח ג-ל-ז-ן ה-ל-מ-י-מ-ה ו-פ-פ-ל-ס-י-ס
פ-י-נ-י-ס

פְּקוֹדֵר שׁוֹן: סג) פַּיִן כְּפִי לְכָזֶר (פְּלִיל מַתְּיַהוּ סד) פַּיִן קְלִי חֲוִי. טה) תְּכָרְקִינְגֶּזֶס. טו) זָס קְנָגֶר. סז) וְכֵן וְאַתְּ
תְּנִיחּוּמֶל גַּזְסָס פְּסָס וְפַיִן כְּבָר פְּלִיקְטָט חַד. סח) יִלְמָעִי כְּכָל. סט) יַעֲזָר גַּזְגָּז. ע) פַּיִן תְּמִימָה.
עא) זָסְפָּרָה. עב) דָּבָר קִיּוֹן כ. עג) כְּתֻוכּוֹת גַּזְגָּז.

הלווכס סג) קוליליך בלאז' : כבש בין.
 כל זה לאון רבוי יין : סותה . לאון מין
 ועוד כו� וליין לו למיון במקלה סד) :
 אברוי . כמו חומל דוגמתו מקימי מטפל
 ללסה) סיוקבי בסמיס זג) וכן צבי חתונו כענין
 זה . ווונקלום פרגנס נמלך קמציח טז)
 גפן כס יכלאל . עילך זו ירושלים .
 זולקה חלו יכלאל וחכוי נטעתי זולק טח) :
 בני אהוננו . יכנון ריכליה ל' שען ההייטון
 כס' יחזקאל טט) וטווד פרגנס זפניש חליס ע'

יהל אוד

ולוין פ"י ענף מהגפן: (קמ"ב) וכן פ"י קרד"ק,
וכארטיס ארץ "צרכן" כתכ "סנה" כמטווה מימי
הגן: (קמג) ויאמר "כני חתונו", ספי' צן חתונו,
והויה העיר הגוזר, וככל העניין כמלות שוניות:
(קמד) הוא כפיל, כי יתמר מקודש "ככם צין
לכזוב", ולה"ל "וולדס ענכיס סותה" וככל ההל:
(קמא) כי כסות צרכן "סות" וכי' צין חדוס כלס
יככם לכזוב: (קמו) ושרשו "סוה" וכן כתכ ה"מ זיל
(בפת יתר פ"י קמד) סותה, כנ"ל פירצתי ססת נ'
צרכיס, מגורת סותה ומגורת מסוה (פי' לדעתו סס
סות ומפה נ' מיini מלגוטיס): (קמו) ובבב"ז רצ"ד
הני, "עד סייחסורה" וכז"ל: (קמח) עד האה צרכו
כמלוכה וגדרה שתבי' לו על מהיו, וטהר צרכו בחרוץ
מכורכת, ויהמר מצחח חרוץ יהודה שתביה טוכה
ודזינה מד סכל יהלד מהט יהסור חמורי גפן יהלד
סייחכל ממנו, ויהינו חופש, כי' יכו ענכיס רכיס
גפן: (קמט) ונבם סס הינו רק מסל, כי הaries
היינס נזוליס עסים, רק פ"י הפיירות יכו מתוקיס על
הaries: (קג) שרשו "חכל", וזהו לסון תלמיות,
ונכפל הלאמ"ל להוורות על הפלגת הגדודים, והענין כל
לייס מהנאטי היה י היה אלוז עיניים מרוץ שתין יין:
(קגה) שבן דרך סותי יין שעניות מולדימות כלכתיות

בראשית מט ויחי

אונקלס

מיין נלבין-שניהם מהלכ' פ י' זבולון
געוזה בחרטם יתנו
בקעתה בעיבור ובעדרי
ענא: י' זבולון על ספר
לחותם ימיהם ישבן זהן לחות אנית

רשי

ל' הודס כתלגומו וכן למי הכלילות מעיניס עד
שכן דרך צוותי יין עינייס מהדיימין : טחלב .
מלובג מלכ' ציהר באללו מרעה טוב לערלי
להן . וכן פילוסט האמקליך מודס עינייס יכה
מלובג יין ולבען סניש יטה מלובג חלב . ולפי
תלגומו עינייס ל' קליס טמאנס לווטיס למראק .
ונעל תלגומו בפניש האחליס לצעון מעינינות
וקילומ' היילביס נعروקי ייקביס שנלו ול' האלמי^{הו}
הו כטמ' עכוזת כוכבי עה) נعروה הילתחו עז)
יחווען בקטעה תלגס סניש לצעון סני
הסלאים עז) : (יג) זובילון לחוף יטום . על
רכ'ה בלע'ז וכזה יסיך מלוי תליר אל חוף
גראטן גראטן

יהל אוד
למי חכליות עניות, למלחים על היין" (מפני
בג', כט, ג'): (קנכ) זה הוא צ"ל משל-ul הפלגה טוב
אליז'ו טיקה בס מרטה טוב לנדרי לחן, ויהמר "מהלכ"
תירוב חלב, וכן "מיין" מרוב יין, כי המ"ס משמחת
במקומות הרבה נהורות על הסנה, כמו "מממת"
ג'יחיה" (חילך ד, יג): (קנג) פ"י מלת ולבן תולר
אשיות בסס לנגיש וסנפרד לבן, וכטמיכות רחי^י
לכיות לבן, כמו מן חלב "חלב ז' גויס" (יבט"י ס'
טו) ובזה "בוגל מפניע" - "המקף ז'" (קנד) שיזהודה חמל
על עמו חפילו לבrios המוחליים במנורותו המהווע,
ועז"ז רמו (דכ"ל ה ב) כי יקודם גבר בלחיו",
כלומר שנבר נירו, בס לא גברו, ועין קרני הול:
(קנלה) בשכיל תשוגה, וככל בעבור מותו המהווע:
(קנו) כי החומך בן מוניהם דקה על טאל הנטיס
סטי, חוכתיינו בנטוי יס, לומר טליהס, בס ח"ז. לה
הזהרו ורק יקודם טיה זעיר כו: (קנו) בבלון
הזכיר לך ליתן, זכר זבולן ויאסכל קודס טאל
הכניות שנולדו רחלונות מהם לחיותם צני לאה הנכירה:
(קנח) בכאן וצולת בגרכה טקדיס זבולן לייסכל,
הטפי טהור מהווע בילדיה: (קנט) לפ"י גדורל נמלטו
טיה קודס גדורל נמלת יאסכל, כמו טמכווער (יבטש
ים י"ד, וו) וכלי טיה יאסכל צין זבולן זכין דן
טנפלה לו נחלה צין טויס: (קט) הרתנבה כי זבולן
טיה חלקו בח"י על שפת כס: (קט) יפרש, להווע
הניות: (קסט) ושרשו "חפץ" והווע מעין כסוי כמו
חוופה, והווע כנמל מקוס טמתקות בס הטעינות מסני

כל כה שפכו נס נס, וכין חוף האיות, כי אין כוונת נס נס, וכל כה מומע כל כמלכית הפל בפה צוילן נאך וכבפלה וככל חוף פיס בגדוול. (ישועת ט. ה) חכל חוף לניות לדרכיהם, וכי כמלכית הפל בפה צוילן נאך וכבפלה וככל חוף פיס בגדוול. (ישועת ט. ה) חכל חוף לניות

מקורי רשי : עד) טבלי כנ"ט. עה) פ"ז פד ג. עז) ופי רט"י נס, "כגת סלתיהו כרותחין" וככני ליה' מפס. עז) מלצון, **ען סלט**, (חיאכ לט' כת), ושיין מליצת חלאס, טראלאס אלכון בלאס, כטישפואל הלאס נאקס נאקס פל זן הצלעות יראה פנקפה לכאורה ניזחן מalgoן פון בטשוויס וכטולן ואנקה פאנישואך. עיח) כן ח"ל ספל ים מה, וווע"פ גראנס, **ספל ים מה**, וכן ח"ל וואג"פ (זיכר' ח' 1) ספל ים מה, וכיישאות מה בוכן נמיילוכין פש פ"ז-**ען פ"י רט"י בלא** ספל. כך הוא פעל דמבדלת כו' נכו'ן ז' יאלגן לאנטן טפקו'ס, ועיין פלאן.

ככלם צ'אלט זאהן מלך, סמל מוף וגונל:

אנו עוזרא

ספרוב אבלו חלב (קיע) : יב ולבן שנים . שם הדתוואר (הע) ונזכר שנים על שם מערכות שנים בעבור היותם שתי מערכות , ואטר הגאון זיל , חכליי עינים יותר מהיין , וכן אטר טחלב ואחרים אומרים , כי לבן שנים שלא יאל דבר טמא (קיע) (טו) ולא יתר אחר עינויו (קיע) (טח) זהה דרך דרש משובש (קע) והזוכיר בתחילת השבטים באשר נולדו (קע) רק הקדשים זבולון על יששכר (קיע) בעבור נפול נחלתו בין זבולון ובין דן (קע) (טט) : אין לחוף ימים . גם זה לאות , כי זאת דרך גבואה (קע) (ננ) ופי לחוף שחוז (קע) והוא טנוורת „חוופת עליו כל היום“ (דברי לן יב) (קעג) (נא)

8 33

וַיַּרְכְּתָו עַל־צִידֹּן: פִּידֵּישׁ שֶׁבֶר תִּמְרָא
גְּרָם רְבָץ בֵּין הַמִּשְׁפָּתִים: טו וַיְהִיא
מְנֻחָה כִּי טוֹב וְאַתְּ הָאָרֶץ פִּינְעָמָה

סְעִירָה פְּלִיאָן וַיְכַבֵּשׁ מִחְזֹן עַמְמִיאָן אֶבֶן עֹזָרָא

כפי האנויות לא העטדרנה במקום מנולה לרוח (קג) :
וירכטו על צידון . שינויו ירכו על צידון (קג) (גנב) :
יד חפר נרם . דטהו לחמור שישי לו עצם
כבד (קג) (גנב) , וגהנה חפוך סטוק (קג) על כן ,
רוביין : בין המשפטים . בין המערכות (קג) (גנדי) ,
ויתכן היוטו מנורת „די תשפות שלום לנו“ (ישעיה
כו יב) (קג) (גנדי) : טן וירא מנוחה , כאשר ראה
ארציו ומקום מנוחתו נעימים (קג) נתה שכמו
לסבול כל משא אשר ישא החמור (קג) , ושב

אבות פג) סובל נול גורש כחמור חזק
פתחים. כחמור. סמך ביזס ובלילה וחין
בין כתובין כתובין כתשובות קמוליך
חלקו חלץ מכולכת וטודעה להויל פירוט פה):

קרני אור

לצון גכל כלהן „לו יתוקם פנויות הַת רְלָזָו נְגָדָמָךְ“ (נילא לה ב) „הַבָּה לְהַתְּחֹזֵק הַלְּבָב נְחַמֵּין“ וכו' (נדא ס"ו ב) וכן כל חזק סוס בנטיקרין, והוא מקיים ביד כי אם תפסקת על ידי גليس האל חזק חיות כלכד כוח מזונך מכאן, וכוכו בוגמל בנטיקות כו' הספירות מוצפנו צלשים, אכן צני מיניהם כס", וכן פ"י פלרכ"ס: [נבר] סות נכוון צוות עלה תרלו יגער יגער לפסיות פד ליזון, בהות מקום שתוכה רנה, כדכתי ב' קומל ליזון עוגל יס מליהר" (יבע"י כב ב), ומה צוות איזה איזה אוול, בסquia קרוועה לאוילן יותל מליזון, נטה שעליין לו נונטה אוול, לי ליזון שטיקס מלול, וכן חיוכ"ט "ותחומיה יאנטי פד ליזון", וכן כוח נפס"ז (בלחו' פטן יג), כמו עד ז"ז ליזון: [נבר] ורדי' ז' נהורם נברטס "גראס" פ"י, חמוץ גראס, חמוץ צנוק, צנוק טומד במקומו וויאנו זו ממנה, ונראש ערפי' בהות צס, פועל חומל לומוד, וויאגיטי רחוק לכיוות חמוץ גראס דומה לאבון שטיג צהומליין לרעל גראיס לנעל נוף נדול, וכן בסquia פילד"ק כפי' כוז נברטס זילס "גראס" ועמין כב"ז מס טפפער ע"ז: [נבר] וכן פ"י שלגנ"ג בין המערבות, וואוונס כי כסיטטנו פליין מסהו כבוח מפלכות בכבי לדיזו פנה ירכץ תחת מטהו, וכן צוילו לאוילן לאעטיק יטככל מעלויו, ולע"ס פ"י קראוב זהה, ופלד"ק פ"י טכוון כל קר חוק טרכז בין חממותים וקס עמאס, והזינ ערוי צד"ל וכחכ זוה צנות, כי רוכז כתוב להן, ואלה קאס, ולפחות לירוכן עס חמוץ חיין כוז נבלס, כי פאטו נונט נהרצ', וכטעס כי תירקה חמוץ צוינץ רוכז תחת מטהו (צמות נברטס), ווונקעס רב"י ורטכ"ס פ"י, "כין כתחותמיין", ואמתרכנס פאלכסנדי תרגס בין נחלות בין כבאות, ופלדיית פ"י כין צוינר כמגפות, בסס מערכות כהדרמה לפנדס ולעמאכ, כי מפתחות בין תחותמי יהקי: [נבר] וכן פ"י פילד"ק נברטס זילס "בסט" על פלייס, ולו"ס פ"י, יטככל חמוץ גראס נפל פלאות דל כל צוות, כן יטככל פאל טוונק רוכז תמייד, בין מקום צפחת

" רצוי יאל כסס סכטיגוות יוילגוט מן ריס לנטו . ס) לכל עכ ס ו/or נט ט הגדת כלוקית פ' נג . סב) צמות ט) האטמל ה כסס, כל פלט יבוש, נט י. מה) פין ט"ז .

**וַיַּרְכְּתָהוּ עַל
פֶּרֶם רַבֵּי
מִנְחָה פְּנִי**

עַמְמִיא יִשְׂרָאֵל וְהָגָא יַכְבֵּשׁ
סְחוֹזֵין בְּסִפְינָנוּ וְטַזֵּב יַמָּא
יַכְלֵל אֲתַחֲזָמָה יַתְּיִ מְטֵי
עַל צִידּוֹן : יְהִי יְשָׁבֵר
שְׁתִיר בְּגַכְסִין וְאַחֲסִנְתָּה
בֵּין תְּחִימִיא : שְׂיִ נְחֹזָא
חַזְקָא אֲרֵי טָב וִית אַרְעָא אֲרֵי
רְשֵׁי

הנויות במקומות הוגמל עט) סולניות מביתות כס פלקמטייה טהיר זבולון עוסק בפלקמטייה זומליאיה מזון לסתם ישבכל וכס עוסקים בתולה קוֹא שומר מטבח צמח זבולון כלוחך וזשכלי ביהליך ס) זבולון يولא בפלקמטייה יושכלי עוסק בתולה ביהליך פא) : וירכחו על צידן . סוף גבונו ישם סמוך לילון ירכמו סופו כמו ולילכתו קמוץן פב) : (יד) יששכר חמור גרים . חמור בועל סמאנטיין לותו מטה כבד פד) : רבץ בין המלו לינה לבית וכשאלה רולך לנחות רוכץ כס פלקמטייה : (טו) וירא טנוחה כי טוב . לחך

אור יהל

הרווחות הנוכחות לפיכך נקראת „נוף“: (המן) וכן פ"י היליך ברט „חפץ“, וכן פ"י ר' ר' מל סכחים מלחמות מגן ומכסה מסעך וסופה סגן גנאל נקרו בוגר חף, ברגלו „חפץ“, שם מקום כחופה וחג蕡 לנו: (קסל) ובמנ"ט הני "עד ליזון", וכן "על המטריות" (יבוזע נ 1) פ"י עד, וחשעה שפטים נמיה "על" במקום "עד" טפי' המסורה, זהבן וכ"עד קרבנות במזבח" (טה' קימ, כו) עלייה נדלית תחת למ"ד: (קסמ) גרט מעינו טס כלזון הרים, ונמיה היוה פעמים נס נקרו, וכערבי גוף זוחמריס כערבי פרטנרט, טס גדול גמל גוף, גמל צער, וכן חמור זיזי: גרס, חמור גמל וחזק: (קסו) למלת גרס, ופי' יאנדר הווא כמו חמור גרס טיס לו טס הוק או כד ווינו יכול לרוץ: (קסז) בין שחי המטריות סמעניות עליו, ולכך חמל מעתיס לנון פניס, כי פורכים עליו שני מושחות החל מיום אוחל מטהיל, והואל רוכז בינייס, שלינו הוטט מרוב חזקתו: (קסמ) וענוינו הערך יכדר: (קסט) באשר רלה הרכז ונהלתו נעימים, כמו "הן המנוחה והל בגהלה" (דנרי יב ט) וכן תה' "הולקה": (קס) כחמור טסובן וגוזה מטהו: (קסה) לחת מס לאחים צהו.

לצון מפלכה פוח, ואתזוקות פ"י כין כמצבות, גמלתו נאלת נ-
חננות תפזר, וכן "בנות ססיל" (ימ"ו כד ג') עלורן חותם
כבר ורזה כאלאן ארנס מזור ממלוכיס בכוולס מתונכיס, ולן כ-
טקי רשי : עט) נמל פ"ז יומת לה ג' טירוכין סג ב, ו-
לג יט. סא) תנומת ג' חותם יה כ"ר פ-
ככ. מג) גלש נידף לנכס פטס, וכן פ"רכ"ז י"ל (היויך מה יתר). כ-

בראשית מט ויחי

וְיָשַׁצֵּי יְתִת בְּנֵי הָנוֹן
וְדָאשְׁתָּאָרוֹן בְּהָנוֹן יְהוֹן
לְה פְּלָחִין וְסָפָקִי מְסִין:
טו הַזְּנוּדִין עַמּוֹ פְּאַחֲד שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל:
טו מִקְבִּיתָה קָדוֹן יִתְפַּתֵּר
וַיָּקֹם גֶּבֶרָא בְּיוֹמָותִי
יִתְפַּךְ עַמָּה יְבָשָׁנוּתִי
גָּנוֹן כְּהָדָא שְׁבָטִיא דִּיְשָׂרָאֵל : י וְהִי גֶּבֶרָא דִיְתַבְּתָר
וְיָתַשְׁכְּמוֹ לְסָבָל וְיָהָעַל מִסְעָבָדָה : ס

וית שבטו למל. טול תורה פ) : ויהי . נכל
חקיו יסראל: לטם עבר. לפ██וק להס כורה
סל תורה פ) ומדרי עבורי שנחמל ומפני
שכל יודעי בינה לטritis לדעת מה יעשה
יסראל להניכס מהritis פ). מהritis להזין
סנדלהות העמיד וכל חמיכס על פיקס פט):
וית שבטו. הצעיל סכמו כמו וייט סמיס ז)
הטו חזנכת צא). וחונקלום תלגס בפנים
המלחיס וייט סכמו לפסול מלחות ולכזוב
בוס תחתיו למס עופר : (עו) דן ידין עמו.
ירין ב') נעמו צב): באחד שבטי ישראל. כל

יהל אוד

לעוב מוקס מנוחו : (קעב) והנזה אף כי מנהנו
סוי' בתהלה ייעו הסופטים האסיס נזירים למלחה,
כאלדר טבה חותם דבורת "וסרי כי זכר עס דבורת"
(סוף' ה עו) עכ"ז כהאר רלו המנוח כי טבה כי
הזרו לנחות כה : (קעג) למלחתן : (קעל) במנגט
לא גרט "הוא", וארליך נספ"י על התורה הבניא פ"ז
הה' זל כלצונו פה ויירוט "הוא": (קעה) יש ספריס
שכתוב בסיס הח"ז "ודבר הגבעויס חיינו כלום" וכחנ
ההיל יוסף, "ונרלה בעין טהינו מהראב"ע":
(קעו) הקדרים בכני הספסחות דין מפני מעלהו סריך
להען מצלחה, כי כוֹה נולד רחובנה, ואח"כ להזיות
מניגס זכר גד, טהור טיש בבן ברהשון לולפה. ספקת
להה, ואח"כ זכר טבר נולד למורי גד וגפטלי בן
ולפה זכר בחרונה לדקו עס בני רחל נברתה טקי'
הנולדים בחרונה (רדיע"ה) : (קעו) ורב"ה לדמיון
כפי רוכ צמושה, וכן כוֹה לדעת רש"י והרמביין
כטירוס רב', ואח"ל חמ' זל "כהן צדי בגדיות"
משמעותה : (קעה) עיין (רב"י דברים גג ג)
ספי' בכל אלל מעתיקים קרו עס': (קעט) והוא
יזיעס כלחד מרתקי יסראל וסופטיו ומוציאיו;
(קפ) ובכ"י רשי' כסוף "ולאפיקון" וכחמצ כוֹה

סָקוּרִי רְשֵׁתִי : פו) תַּהֲוָמָה ה' בְּסָ. פז) כַּלְפָרָטָה יְבָנָה. פח) לְכָלָא יְבָנָה. פט) כַּלְפָרָטָה וּפְלָמָתָה יְבָנָה. צ) בְּנָנָה כְּבָנָה.

בן עזר

בעבד נתן מס (קענ) (ונז), וזה הטעם על ישבר
שלא חי נבוראים, לא ידכו לוצאה לטלהמה
לעווב מקומם, וכן אמר משה „וישבר באלהיך“
(דברי לך יח) (קענ) והי נותנים מס לטך ישראל
שלא יצאו (קענ) (ונז), או (קענ) לנויים שלא יבואו
להלחם עליהם (קענ) (ונח): פנו דן ידין עמו, (קענ)
דרמו שייהה בעל הנל באחד בני הגבירות (קענ) (ונח) :
והנה היה בקצין על כל צב (קענ) מהשפחות (קענ) :
אין ודמהו ברוב נבורתו לנחש (קענ) (ס). גם יתרון
לבירות פיו שיפנו מנורת הוא ישופך ראש

קרני איר

בפתחת קדילותות נסתמכו איזה שמנותה בעין, מזמן נזפת
למלחמה, וכוחר תחתיו לזרות (אך עינך, ווין נזכר ב'בפת'"
כפנני מברשות החל, הלא בימת קדילקה על סלק, "בפות
בכיד בפות" (יתו' כד' ג) וילאמל כדרון דמיון ולמות "חכפיים
בלוט לנו" הביס לנו בקדילקה על דרכך מלחה בלוט, ומוקם
בשיטקס קוכת נתרלייס וויחזוקן בפותיס (פ'יערטטונג).
ובחן ונבנית דוכס קורייזו "אבפתיס", יי-רוכן על יבנאל
גיהנאל, ובמפרטו רוכן על כחואל, ומפתחיס תחונין, יי-נדע
מיה גו בפקוונין;

[כו] כל סכל כיה טבودת כאלך, זו סכל מובל להן, ומס
שוכד, פ"י מס שעוד עוכדא, ופעמים ייחמך גם
לכל, "ריתה נמכ" (היכא ה ה) ויס"י גם (זופ', ה, ג.).
פניריה שיז מס באלינו בעבודה, הלא מס כסוף וכיוון, חכל
ככל לועלס בטבודה. [כו] ובן פ"י בראש"ס, זפי' נתנים
לשלכים פיזול תנווהיך כדרתין עותת בלוטיכס יעבל"
(פסוק כהו ה' נמליה כתג'ך ונמליה "וורזיכס וכרכיכס יטבל"
(צ"ה ת טו) וכן פ"י בגד"ק "וזאכו כראין קזה כ"ל כי
תפהה אללו טוכה ויתעפק בעבודה הלא ה' נמלחתה עס
טהר האבטיס הלא יתנו מס למן יבלהן פיעתאו כהלו
האטו טהර "וילו אונמה כי תוכ" : [נח] ואוית ה' כמלחמה
ויט באתו לאככל מלחות פד סי"י חייכיו לאס עוכד לו,
ובן פ"י לסת"ז ז"ל: [נדט] ובן פ"י בראש"ק, וכתח ע"ז סל"ז
האנס כיון מאין בלא יס"י כי טפשות ככל נטע ישלהל
ככני בגבירות, ויס לאכין ע"ז, כלום פהן בזקן יניד לאט
בבן יס"ה, וככלאי"ה פ"י יס"ה לרשות דגן כהמוד מן סמיוחדים
בשבכתי ישלהל: [ס] ואונקלס ויזכ"ע תלנתו מלך נטש
חוותמן וכסילב"ז ז"ל בחרין לרשותה נפקתו, וסוח' לפטוני וקל
ק"סוט בכתב "ויתר קלוג כי קקל" ק סס"ל בראש

**עַלְיָאָרֶת הַנְּשָׁרֶךָ עֲקָבִים וַיַּפְלֵל
עַמְמִיאָ וַיַּחַתֵּה תְּחַקָּף
בְּפֶלְשָׁתָאִי כְּחַזְוִי חַזְרָמָן
מְאֹרֶן וְאֶרְחָא וְרַפְנָא**

אָבִן עֹזֶר אַפְּלִישָׁאֵי פְּרִישָׁן עַמְּ רְגָלָאֵין יַעֲקָר :

(למעלה ג', טו) (קמ) (סא), וחתום כפוי (קמ) :
יח וטעת לישועתך קויתך ד'. בעבור שהוא
נושך עקיבי סום יפחד מroxב הסום שלא ישופ (קמ)
ראשו בהרבו (קמ), על כן אמר הנביא לישועתך
קויתך ד', והכ"ט לנוכח דין (קמ), ופי' קויתך לשם
להיות ישועתך (קמ), או בא שם תחת שם
הפעל (קמ), וחתום להושיעך (קמ), וכן „נרגנה
בישועתך“ (תהי ב, ו) (קמ) אם (קמ) הכ"ט לנכח
דוד (קמ) או המטיח בנו (קמ) (סב), ויאמר
הנגיד (קמ) כי תחסר מלת „ויאמר“, וכן ראי
להיותו ויאמר לישועתך קויתך ד', ור' יצחק
אמר (קמ) כאשר ראה הנביא בנו דין בדמota נחש
בדרכם הגבואה, מיד פחד יעקב ואמר הוושיעני

קרני אור

רמזו בס' "ויעקב היה יכול לחשוב כי אם (חדרון) מין נחץ
לעפ' ומזוקן מלהר נמוץיס, וסוע ישב ומסתתר לדרכיס וכן
ירק עטב דומס וכלהתי מתגעגע, וחונקלים וויכ"ע ותרגנוס
סילופטומי תיכנמו בפל צמאנן נכה נכווה זו וכן סוח (כ"ל פ'
לה וויט, תנחותם ויתוי פ' יכ, ילקוט רמז קפה, פס' ז' גרא
מט טז) וכן פ' רב"י וכלהמ"ז וכלה"ק וכלה"ג וכע"ס, האנט
ברשנ"ס כתוב "כאפרת על צמאנן לו ידע כעומק פצונו של
מקליה כלל", ודעתו שעניין הכתוב לך להודיע גוכחתו, ולפעמ"ל
לנוגות האחים, וכן טהרת סח' ז'ל, ועיין נבטים ותקונייס
לפס' ז' להט' רב"ז כלהנפ"ר (גרא' מט פ' טט) בכתוב ונעלם
ממנו (מהלכסנ"ס) כי כן דרשנו במדרשת כ"ל ובתנומאות:
[סא] וכן פ' הכלמ"ז וכלה"ג, וכי לופטומי (תלומות פ' ה' ס' ג')
מיין קטע טוח וביפויון צמו ווועד דומס לאעריה",
ובס' "נתקה לבות לגרץ ליכע מסגיין", ובס' "הדלקון ווועכטונ
בפטופיג'ה סכוום דומס לאעריה", וכן סוח (ירופטומי פ' ז' פ' ג'
פ' ג') "העכטן להן ספיזיג'ה סכוום דומס לאעריה" ועליז ספרו
כחוזפחים בזוויה נחכיה בזילנות לירות צפנתמו כחץ על יתר בע"ח,
ולדר"ק סוח נחט האבל לו כתין קליניס גראטו (הלהבב להונגע)
וחילכו כדי צטי רגלי, מזכנו כלל האפליקי נפונית מזחיתה
וכיחול גראץ מל"יס, וממל"ה בס' בערך יט סוף, כל ספוקליס
בחופ-יקף מקלליים حت' בסיפויון קלאס נימלאת בעבור זדו
ולודם לנו האבל יתגניך לנוון כלינס אל אקסוס תחכות ויפיל
פליסים אוימטא ופצח, אין האפו עז וממתו קספה מהל', וככ"ל
ס' זט) כל סתיות מפלקסות זוגות זוגות וכנהב האינו מפלך
בדליך האנט' יתורי, וכן פ' כלה"ק דמזה נחט ולביפויון טהונע
יהםיד', כי באל סתיות גראט פולכים חכווה, וכנהב לטולס
בוגר ייחידי וממיה לכניס: [סב] והראש"ד כתוב יתכן כי חוק
התולי פל יעקב, וטהפלן האן ד' ווועל האן מקוב שתוטיעני
פסך בטאטלאן לד' צויזט האטו נס"יס נרכותיו גו רקסיד
טמלייל זאהול סכוות, בכלי יודעisis יעקב סחוון מט, ווועס
ס', וכן כתוב בסוח"ק "גרתית לי"מ בטעס המקרה, כי
עת כה עד פינוך טהר כהו וווען טען כוה: ואבד"ה

וְכָל־דָּיִנָּה

אור יהל

הקסעוני הרע בתכליות אשר ימית רציס זכהו העלו
ובחלם סמיטיל נכס : (קפל) ובן כתב herald ק נסרים ,
בפראס "ספּרָא", ונכסת "ספּרָא" כתב ווֹפְּסָר סיקיה
מן הצלט כזאת ספריפון עלי הורח ועיין הפעל כפולת ,
כמו "גניגי" מן "גנגו" , ולפי ספר שחר בע"ח נקרא
בן מן כיו"ה יסופך רחץ (למעלה ג טו) : (קפנ) בפל
ענין כמלות פוניות : (קפנ) עניין סכירה וכתיתל ,
וכן "ספּוּ עַמּוּתָיו" (חיו"ב גג כל) והאותו חותמו ביהונ
(לבר' ט כל) ת"ח "ספּית יתיה נספּינלה" : (קפל) שלא
ישזכיר רחץ נחרנו : (קפל) וייעקב יזכר על
שנת דן לנכח : (קפו) לרן כי הומר בן חני מקווה
ללי הצל רוחה ניסותהך : (קפו) ובבב"י רס"ד הגי"
חתקת הפעל" וככ"ל , ופי"י יסומתך הוול סס דבר ,
וכיו"ה רחוי לחיות יסומתך , לכסוטיך קויתו , סתו"ה
הפסוטל : (קפח) וא"כ מלה "לייסומתך" בטעם כמו
להזוטיך : (קפט) שאמר סמגלה על דוד נזהחו לנכח ,
גרנינה ניסומתך , ניסומה סלק ניסומתך ד" :
(קל) ובבב"י רס"ד הגי "הוא בכף", ריל סמתהלה פי'
סהכ"ף לנכח דן , ומתח פי' סיתכן סיקיה הכה"ף
במלת לייסומתך לנכח דוד : (קל) ובן פי' מה' זיל
סס , "גרנינה ניסומתך , כל חד מהנסים דוד יהונרו לו
כך . כי כ"ף ניסומתך לננדוי" : (קל) או לנכח המסייע
בגו : (נג) הוא ר' סמולן הגנייל , עיין ערכו ברוח
הספר : (קל) עיין ערכו ברוח הספר : (קל) כי

פָּתָן עַל יַעֲקֹב, וְכַתְּפֵלָה אֶל ד' וְהַפְּלָה חַי מִקְּוָה בְּטוּבָיו
פָּז לְמַאֲקָר כּוֹתֵב פָּלֵי הַגְּרָךְ נָסְבָּה נָמֵל נָמֵל, וְמַיְזָרְכָּה כְּתָבָלָה לְד' צִוְּבָעָה הַוּתוֹ לְסִיסָּה נְרָכוֹתָיו לְגַם הַקְּפִיד
פָּל מְפֻמָּוֹת תְּבוּסָה סְפִיחָה סְכֻוָּתָה מְגֻלָּעָה כּוֹלָה, וְכֵן כְּתָבָלָה שְׁלִיל שְׁנוֹתָה סְכוֹנָה, בְּכָלִי יוֹדָעַ בַּיהֲ יַעֲקָב שְׁגָוָה מַתָּה, וְאַסְ
כַּתְּפֵלָה נְתִיּוֹת פָּוֹל זְמָסָקָה קָלָס, פָּל צְיָדָלָס נְרָכוֹתָיו לְיַיְן זָו יְשָׁוָס, וְכֵן כְּתָבָלָה כְּכֹוָה קָקָן „וְלֹחִיתִי לִימָם בְּטָעָה הַמְּקָרָה“, כי
זָו חָקָן פָּתָן עַל יַעֲקֹב וְכַתְּפֵלָה צִוְּסִיפָּנִי כְּבָבָה וַיְהִוק שְׁלָכָה כָּלָב כָּיְנוֹ וְהַיְן טָעָס כָּוָס;
וְכָהָרָה

מקורי רשי ; צר) כלל גטו , צה) גוף, נז כת.
 11 83

אונקלס

אבן עזרא

עיניו צ') וסופו לומל זכלי נס וחוקני נס
האר כפטעס : (יט) נד נדוד ינודנו . כלס
לצון גרוד לס וכך מבלו מכם צ') ואמס
טהמל חיין גרוד כלש צני דלטיאן יט לומל
גroud טס דבל לדייך צני דלטיאן סגן לדך
טיעבה בת שטי הוטיות להכפל כסופה וליין
יטורב אלוח צמי הוטיות וכן חמל כלאול
סדור ז') מגולת יסוד לקליס ק') חף יגוד
בלצון יפעל חיינו כפול כמו יגוד יגוד ירוס
גוח כפול כמו יתגולד יתלומס יתבולל
. לאודב יעקב חייו ק'). מצובב נתיבות ק').
יש אלוח כמו יגוד סייננו כמו צני יהוני ק')
סייננו ציעבלו סיידן עס חייקס למלחמץ
כל גדריו יסודו על עקבס לנחלמתן צלקמו
יכס ובמפלותס טבלכו יסודו כמו עקדותיך
ז תכליהם : (כ) מאשר שמנה לחטו . מהכל
ויתיס מלוכים בחלקו וכוח מושך סמן

ישראל אודר

נכח כו"ה. מנזרת נימוס : (קלו) מלה "וְגֹהֵן" מורה
לדבר מודע, מהפ"י סתogle יהיה כד, חכ' בסיוף
יהפ' ה דבר, ויטריך "וְגֹהֵן יָנוֹד עַקְבָּה" שיתגנבר עליו
וינלמן בלהרונה, והתגנבר כי יהיה לו מלחמות רבות
ונזוליות יבוחו עליו, וכזה יגוז עקב, כלומר בלהרונה
זהו ילק' גנדוליו עליו ויתגנבר : (קלו) זפי' סכ' פ' ז'
ז' מל' מעין גדור, וכן פ' זס' היליך : (קלח) כי
ברטו "נדל" : (קלט) ר' ל' המלופוס ממלה "יגוזנו"
כמו "יגוזנו" בחולס : (ר) במו ירזן כחולס :
(רל) ובן כתב הילב"ג "ומולי" זה העניין קלה לו יקלת
כי ג' לדע כל מה שקרה לנותו : (רכ) ר' ל' היל' ז' לא
במכוור השכני הנויר נמלת לחמו, והיה ז' לא "היל'
שםנה לתחמו" : (רג) ודו"יו ט' לתחמו נסף צו"יו
למעיט מיס" (תכ' קיד ח) וככ"י ר' ל' נגי' למם
סמן" וככ' לא סוף דבריו מוכחות ציחמר ופס' נמס
לפונ' נקבה", ולל' סענין רקחוב כמו, מהפ' סמגה

55. א. קב) תב) קטו ט. קג) יטפ' מט כ. קד) צט' חט' יט. קה) לימה. כ. קו) כן ת"ה ווכ"ג וילוטלמי. קו) חט' בז) פין מהנרת מכתש סלא גד. צח) מסלי טו ג. צט) ליזב ז. ד. ק) צופ' ה כו. קא) חט' מקורי רשי. צו) פיטס חלפס, הגדת נלהכית ט' פג. וכון כמלרכ' היגלא, וצ"יון מתהטמיה ה' צס וככ"ל צס נסגרון הכל.

קרני אוד

[סג] הדודיא פ"י לפי בכורו טפס כהמלווה, וכהל כבכנייך
בכורו פלייה כחויכ, לג. יכולו לטזרו וכלהלו,
הה כל מהמותי תמיד, ניזונך קויתי לך, כלומר מיי מזוק
לאתועת בכרי יכל אל שיביטני כי ככל נפשו סב לרשותה,
וכחהרכתי אני לנדי כההונגה, ניק ליסונתך קויתי לך, שחותטני:
[סד] בעבר בירט אהן רמתת ידים וגדרה מוזע, וכיון
ככל הילן כי נהי טלייס תמיד גדויל חיניות פמוש וטוחן
פכנייש פלפייס, שחותניעש בנהלה, והוא קלניך בכנן כל טרפו
מקולם לך יהוך ומסמנס לך יימת (רמן'ז) : [סה] עיין
ילדיק בסכתיו סלה "גדד" ובלס "גוד", ובמכלול יופי לככ"ז
ן' מלך: [סז] אבל יתכן לויאל כטעים חוכפות כמ"ס
בנין להוילות כל הפלגה פלנכי, כי אין גריין לויאל ביחס
כגרא כרכבי הבמן חמלי סל האבל, כי אם נס כטהר כההרכות
תמליה נדחת לבני הבמן מחלקו סל האבל, וזה טפס חוכפות
אטיס, כי ממנה שפט כצערן, ומאותו יכול נטהר כההרכות
(רכ'ח) יט להזק קריית, האבל, בג' מ"ט, ממה שהנו דוחים
כגראות האבל בנות כרכיס כולם בחרלה כמיהר וכנון
סוס היהות מהתה, אך כיווסף נבדו כקדיס לבעו מלות "בנ'
פלות", והוא כי מההנטו היה יווסף לך נכפול פליו בתהיל
בן פולות" (בל'ז) : [סז] והורד"ק פ"י מהרב נמי"ס ר' ר'ל
סית כמונייה הפלחים, וכלהח כלהן לכל מהכל וכvais כלהל
בלז "מן" מההבל הינה נרכס לפולם כי זאנס חס' לתחמו
כרכיס, פמן, וכן פ"י ר' ר' ר' מלך, וכחכ' סרב'ל וכוונתו נמי

בְּתִפְנוֹקֵי מֶלֶכִים: נַעֲנָפְתָלִי
בְּאַרְעָטְבָא יְתָרְמִי שְׁדָבָה
וְאַמְסָנָה תְּהִי מַעֲבָדָא
וְהַוָּא יְתָנוּ מַעֲדָנִים לְהַלְךָ: סַכָּא נַפְתָּלִי
אֱלֹהָה שְׁלֹתָה הַנְּתָנוּ אָמְרוּ-שְׁעָפָר:

אָמֵן עֹזֶר

ופה לחים לשון נקבה (יו) (סח) יבן בית (ה)
ומקום (ו) ויד (ז) אש (ט) זען (ט) ורוח (ט)
ואץ (ייא) וארון (יינ) ועם (יינ), וטעם מעדרני טלק
ידוע (יו) (סט), וכן אמר משה „וְטוֹבֵל בְּשָׂטִן
רֶגֶל“ (דברי נג כד) (יטו) : **בא נטהלי** אלה
שלוחה. על דרך דורון (יט), והמקובל הרוזן
נותן אמר שפר (ז), וכי אשה רמו לדבורה,
הגותן אמר שפר, רמו לשירות ברק עטה (יא) וט
ט חיט מבני כפתלי קיב) וגוי ולכלכו כס
יגלו קיג) : הנתן אמר שפר. על ירט
על יוס קבולה יעקב כערנאל נקו פל
נדביס יפול חבלו וכוח יודס מל מלאך

פרק א'

ולכן כהו לטענו נקבע, וכן ח"ו. מכאן סעיףagalot וק"ג
כלכלכ"ג, וכלהי"ח פ"י טפס מ"ס מהאל מוח' צהילן, ה"כלי^ה
הינס הילן חפס, הילן צמגה תלוקו בז גל בעוככ מלך, ר"ג
מלגן, ה"כלי, וכותב ר"ל גד יתע להילן מפדיי מלך, ואטוקלי^ט
פי' לפ"ז צלע ניריך גד האור הווער כר. יותר מצל הילן קדרה
צמנוב להמען צל גד, לפ"ז צהילן מוקם מרעט למקנה, וגס כוונת
הילן" יתע מפדיי מלך. ולד"ק כהו מוער למפעס פל גד,
כלומר כיוון צגד מתחסוק במלחמות לימת חילט זיקנער, פ"ג
הילן טהילן צמפס נתמו, וכותב יונע לו מפדיי מלך, וכיילקוט
(גראנט לשו קפל פט"ז כרלו' מט כ) "טהילן צמפס נתמו,
ט"ז מספוקין צמן כמאתה נבכרפֶל נחלה, ה"כלי" ס"ט, וכן
כתיב מהילן אלו כל הילן, ופיין צס נפשיות ותקויות נאות
לט"ב ס"ג :

[סח] ועי' כתוב פל"ע, הין דחט לארון קנקן כדעת ר' אח"ג, הלו כהו כמו "ומוחכלו נגידים" (חכוק ה סז) דבר נגיד, דבר שמן, כמו קקע לא גוזלך, וכגדיך נזרך, חט' פ"י במאנה פל' לחמו, וידקה נו טונס הוא חלט זכה נ"ע: [סת] לפי טהרת טהיר טמיינס יתלה משגירותים למלכיש למבדון (רדי' ול"ט ר' מלך) מם כל דין סי' גוכיס ממת מלכי טהרת נמצעה ט וופין היה נבלים כמו טהיר (טהרות ט ה) ולמס ספין היוו לפ"י טהור היה ספער וופין היה ספער (רוכס) ו"יו' צוטל האבן כס פלי' להסתיקו מטהדרני האלט, ופי' כס רטי' היוו, וול"ת, נתפסקי מלכין' וכן חריגס סילודגנמי, ופי' תפטע: [ע] וכן פ"י אלדיין צילען מהמו כספי' נחתת כל דין ורשות לסייע דנויה וכרכך, ורשות יוכ"ע וכייזנמי צפי' מוגמל זאת על נחתת פלאן וספס

„מלודע זונגה הטעס“ (ירמי' ט ט), וינכיה נא' זל' ג' : (ר'יל) הוא יתנו מהרלו מעדניאס טונכיס הלאויס זטמנה ללחמו" ורט"י זל פ"י מספורי טס, טיטה הראז, זיכר ה יד) טמנינו תקרנת מתנה, וכן זויתנס וכן פ"י בטרכ טלה זוכשי רט"ד הנ"י, גפתלי דמית ילה טפומחים חותה לדוויזן : (ר'יו) מחזיק טונכה זונגה : (ר'ית) וכן פ"י רט"ז זל נס"י טכ', וכן פ"י
כלדייך

כדי לסייעו לחירותם מכם שמייר.

כמובן. וכן ברכו מטה וטובל כצמן לנלו (ק'
כמו שכנינו במנחות ק') פטס חחת כוילכו
חנקי לודקייה לטמן וכו' : (כח) איליה
שלחה . זו בקעת גינוסר טרייה קלה לבטל
פירומיש כהילך זו טרייה קלה לרוץ (ק'א)
היילך טלה. היילך מסולחת לרוץ : הנחן
אמרוי ספר . כתלנומו ד"ה טל מלחמת
סימלאה נתנה ולקחת עמק טלית היילך
בזריזות וכן נholm רס ל' טלה בעתק שלח
שרו דבולה וכלק טירה (ק'ג) ולבוטינו דלשונת
המלחה כמכל טוטה (ק'ג) ומלהנו יתרמי

ישראל אדר

ללאס, שאוֹג כטוֹן לְחֵס סָמֵן: (ד"ה) כי כתיב סמלה
ולא סמן: (הה) ברוב המיקומות ינוֹת לְזַן וכֶרֶת,
וחולגו גם בלזון נקבה, כי סמה חל מות ביתה" (מאלי ב' ייח), ומיין בפי' המיוחס להם זיל סס,
במספרם צמלה, סמה חיינה מוסכמת על ביתה כייל מל
כהזה טין ניגורי נסרי הַמִ' זיל טְלִינְט אַג, וכשות
ללו' יט נפי' הקדר וכנייהורי סס: (ח) על הרוב
בלי"ז ומלה נס בלע"ז ולו' טול תשורנו מקומו" (חו"ב ז
כ ט) וכן נמליה בלע"ז "כלהת המיקומות" (ס"ב ז
ינ) כפי הכתוב, וכקרי צהaldo ושיין שמות לד יט
נפי' הקדר וכנייהורי סס: (ר) ברוב ג"ג, ומלהנו
בל"ז "זה יכתוב ידו לדי" (יטע"ה מה כ). ובפסקוק
זהה מלהנו בלזון זכר ונקבה, והנה יד פלואה אלוי,
והאה צו מגלה ספרי (יחו' ב ט): (רמ) "ואש יהא"
(כמלה צו לה) בלע"ז, אה דוקט" (חט' קד ד) ל"ז:
(רט) על האיזוב הוּא בל"ג, "פַיְן חַלְעָג לְחָנָן" (מאלי
ג' ז) "כֵי ד' פַיְן מְטוּקָתָה צָכַל הַמִּרְצָח" (ד"ב ט ט)
ומלהנו נס בלזון זכר, "טַיְנִיךְ לְנַכְחָה יְנִימָה" (מאלי ד'
כח): (ר) על הארוב בל"ג, ומלה נס בל"ז "וַיְהִי
נִגְרוֹת וַיְתַמֵּל לְפָנֵי ד'" (ה"ב ייח כ): (ר) על
הרוב בלע"ז ומלהנו נס בל"ז "וְלֹא נִצְחָה הַחֲסָת הַמִּרְצָח" (כרחי
יג ו): (ר) על הרוב בל"ז, ומזה הרוז טלי ספיס'
(שות כה י') ומלהנו נס' וארון הלהלכים נלקחה"
(ס"ה ל' י'): (ר) על האיזוב זכר, ומלהנו בלע"ז

ויחטחת מתרן" (פ"מota ה' ס"ז), וזכר ונתקה כפ' חם
לרחיה מכל אלו העמאות בנהיות פעמיים כלל' ופעמיים
למלך: (רטו) ובן פ"י טס לא"ז זיל "וכן חמר יטע
מוחכת זמן כ眞ין: (רטו) כמו "לכן חתני צלוםיס"
צלוםיס לבחר ומי"ח ט טו) ופי' טס לא"ז זיל מנהה
שלהם צלומה מל לזר דוּרָן", וכלי"ל ור"ל נטהלי לדמה
נדכיס נהייס, וטכ מל המגן לא מל חילך נהיין

**ס נב בָּנֵן פְּרַת יוֹסֵף בָּנֵן פְּרַת עֲלֵי עֵין פְּרַת יְהוֹן מִזְדְּנוֹן וִמְבָרֶכֶן
בָּנָות צַעֲדָה עַלְיִ-שׁוֹר :**

ד'ז

הmulis נחים וצחים: (ככ) בן פרת. בן בן זוחה ל' הלמי הפליאן נמאניה ללבוי צמונע בסקוק נבוך מליעט קטו): בן פרת עלי עין. חנו גטו נל קפין קלומא חומו: בנות צעדה עלי שור. בנות מליס סי' לווערות נעל הומלא לאטכל ביפוי זי) ובנות הרכה אטלה כל האמת וארחת במקום שטוכל להזונתו מסס (ד"ה כליל). כי לפירוז להזון סול אוד הומלא וק"ל). עלי סול. נעל רהיינו כמו איזורנו ולא קלוב קיח). ומ"ה יט לביס זה נוטה לייב סמקלה. פלאת. ט"ז סבו קוח תקון פלאון כמו על דבלת בני הדרס קיט): סול. כמו לסול. ד"ה עלי סול. בסביבה לאסול. ותרגוס אל חזקנום בנות נעלה עלי סול. תלין סכטין יפקון מבנוי וכו' וכחטב גטו חלק באני עברי פילדן קג). נלי

יהל אדר

הגד"ק וגרלינג : (רייט) ובמ"ש ותקרא לכך כי
הכינועס מקדים נסתלי" (טופ' ד ו') גס יכול לחיות
טלה מטבחו, כי היה יתיכח חיים מטבח וס בחלקו
של בנט חלק : (רכ) אחר הרצליס כי מהר וכמי
הצפחות דה לעוזה חקירתו גס בכני רמל, ותחילה
מיוסף כי הוא הבהיר הליה : (רכה) העז כמו הכלב
המוליד הענפים וכפרי, ולפייך יקרת גס טנק
ושטעף כן, לפי שוג תולדות קהילן : (רכג) דקשה,
הס הוון בן כפאווען. لما כתיב גלעון נקבה פורת,
ויפרס צסן בן צאניהווען כו' לשון נקבה, וכן
פי' גרד"ק נפי' על התורה וכברסיו סרט "בנה" :
(רכג) גם צס פי' טעה ימענד" ספי' כמו ונגה, וכן
הוון "ונגה אסר נטה ימענד" ספי' כמו ונגה, וכן
פי' צס חמ' זיל נגה תומך לנגה לו לנגן צהיר מכונת,
וכו' ומלה בתן טעה כמו בתן פורת יוקף" : (רכל) ובבאי
רכ"ל גני, כי טל צני דרכיס תמן הסומלה" וכל"ל :
(רכה) ציל חייכה, חייכת, ומיין ביהור רס"ל :
(רכו) ובן דעת ד הונקלם" מלצון פוריות ועניפת
וביחור בכתב כלן טנק אסר יפרה בת יאה יוסף:
עתם יהוה טאגינו בת נטט ציס לו סחרות וסיטיס,
סמור לפלרות, ומיין קראי הור : (רכח) ובן פי'
יעיל : (רכ) שהוא מלצון פארות : (רכג) תחת
פלרות : (רכג) והוא ניכ' מלצון נד וטעף, וליכנה
ונגולות, וזה רמזו נמי טגעיס קיזלחות ממנו אפליס
המלך כו' לבון יheid, ויה רהי לו לומר ננתת
ות مكان למלה עד האומה : (רכה) ויאמר שנדרל
וירב

אכנו עזרא

וזכר נפתלי בעבר נחלתו (ויט) (עא) : כב בן פורת יוסף . (ויכ) בן כתו סעיף (ויכ) והוא לשון נקבה (ויכ) ובן על בן אמצע לך (תה' פ טז) (ויכ) , ודקדוק פורת פועלת , כי על שני דרכים יטצא הפעול (ויכ) , כתו איבריה . איבריה (ויכ) ובן פורה ופורה , מלשן „פוריה“ (תה' קכח ז) (ויכ) (עב) ויש כי שפיו אותה מלשן „ותשלח פארות“ (יחז' יז ז) (ויכ) (ענ) , והזכיר בן פורת בעמום בדרך אנשי לשון המקדש , „כינגה איביך ד‘ , כי הנגה איביך“ (תה' צב י) (ויכ) והטעם פעם אחר פעם תפיר (ויכ) , ועל השפי השני (ויכ) יהיה התייחס תדרת ח"א כתינו ושבת לנשיא (יהוו מז ע) (מל) : וטעם „בנות עצדה עלי שור“ , שיוסף היה בן פרת (ויכ) , ועשה בנות (ילג) (עד) , עצדה כל אחת ואחת מהן על החומה (ילג) (עה) והטעם שנבחו מאד על החומות הבצורות (ילג) בנות עצדה , על דרך „זובי טות יבאייש“ (קהלה

הרבן אונר

הנודע בפ' נסיך נסיך צבאו, וכפכ'ו (כלח', מט, כה) צביס
לצנעם כל צבאו נפתלי מתחוקים ללבב לבעלי חנוך, וממלוכ
חנוך (ויחי ס"י יט) צביס לנצח מתחוקה נתולך נדבב ונופת,
וזבביל (פ' גח). "זאת מטבחין המלין בנתנו כבופל וכתלאוּת",
וז'ל כתולס בניתנה כבופל: [עו] נמשל נפתלי נזילך על
חוודות נתלהו בכירח אלץ הרים, ועל מדרת הקלות וסתן שホール
כrichtה צו ופי' כנחותו המרי בפי' פל' נפתלי עלהו, כן בrichtה
תכוותו ומלותיו, כי טיב במתה בחלקו ונותן תודת להנדי
(זד"ל): [עב] ועיין לד"ק נפי' על בטולו וכבלתו טבב
"בנכ", וככיהר לט"ד מס סכערל ע"ז: [עג] עיין "יכל חוג",
ומ"ז כתוב סדר"ק זה (ה) יתכן בעבור כי בן נקוד לרי, וחלו
כיב פטור כי נקוד טגל אמרצע, ולפרט "ה" יתפלט "גן"
מכלי סמיכות, טהום יילך לומד "בן וסגולת" אין לו טפש:
[עד] באשר יכון בן וכתם כלתי סמicates וכל' זכר קהב זו
טהום, יולס על קקען וסקענס, "הו בן ינח, הו בת ינח"
(בשעת כה נהג) ר'ל קפוץ זו קפוץ. (סדר"ק נסלה "בנכ")
וכחכם כהראוי לנכון טהור בן פולח יומך (פ"י טנף קטן ולך)
ובן נשא לתוך פלוי צול (פ"י טנפים קציניס ולכיניס):
[עה] וכן פ"י איגאנ"ג ר'ל בזמנו מכטיעוף פיאו פהנות נדל
ונגנבו פל סלפדו על כחומרם לרוכ גוכס טפליכות

(רכז) בן פ"י ר' יונתן ור' גנחים ול' יכודה המדקדקים, וכלומר הטעפ"י טהור נטע יט לו פולצות, אחיה נ-קדנס: (רכט) יאמר שדרך לאון קאדי כנהן וכן זכרן פ"י טס רצ"י ורל"ק: (רלט) פ"י נטע ז-הנדים שתפקידם מן הפלורות לננות, כי הם ננות לפולרות ומגנבה: (רלט) ואם פי ננות לשון דברים, ומלה קטלו"ו יוסרכן מעלה כלוחמת, ופי ערך מופיע טכל

דנץב על עינא דמיא טרין שבטייניפקון מבנותי יקבלו נחילקה ואחסנתא: וואתמר רוזיתה ונקטודוי לאעיקז לה גברין גברין בעלי חצ'יס: כר וחתשכשב באיזה קשטו וויפזן בעלי פלגורתא: ניד וחתבת בהזונ נבייאותה על דקדים אבן עזרא רשי

יְדֹעַ א) (ילו) (עו:) בָּנֶן וַיַּרְדוּ הָנִינִים (ילז)
שְׁפֵי שְׁמוֹ טְרֵתוֹ כְּטוֹ מְטָרָה (ילט) וַאֲחַד כֶּד יְוָנוֹ
בָּעֵלִי חֲצִים (ילט) וְכֹבֶה „הַשְׁמִיעוּ אֵל בְּכָל רַבִּיס“
(ירמ"ג, כט) (יב) וּכְطֻעם וַיַּרְדוּ הָנִינִים (ילט) „יִסְבּוּ
עַלְיֵי רַבְּיוֹן“ (איוב טו יט) בְּסוּסָה (ילט) „יִשְׁפּוֹךְ
לְאָרֶץ מְבָרְחִיתִי“ (ילט) (עו:) וַיַּשְׁטַמְּהוּ. מִוקְרָם
קוּדָם וַיַּרְדוּ הָנִינִים (ילט) בָּאִילּוֹ אָמָר וּבָבָר שְׁטַמְּהוּ,
וּוֹה רְטוֹן עַל אֲחִיו שְׁמָכְרוּהוּ (ילט) (עח) : בֶּד וְתַשְּׁבַּ
בָּאִיתָן . בָּמָקוֹם אִיתָן קָשְׁתָו (ילז) (עט) וַיַּפְ�זֹזּוּ ,

על שור. לפה תכלך בך נלהך על מלכים. וטווד לרשו לנצח כלוחם זלען עין קרע. וחף כבלך מכטה ואחרים ברכס לדגיס. אלהין עין הרע סולעת כס קנא) : (כג) וימרדו ורבו. וימלכו המי יומלו פוטיפר ולצטו להsslו לסון וימלכו התי מיחס קבב) : ורבו. געטזו לו אחיו חנאי ריב קנג) וחיין הלאן זה לסון פועלו טהס כן כי לא לינקד ולרבו (בקאנץ קראיז) כמו פה מי מליכת האל לבו קבר) וגוו. וחף האס לסון רבית חלייס קוחן כי לא לפנקד וחיננו הלאן לסון פועלו כמו זמיס קכח) קוחן לסון כווקמו וכן רמו מעט קבב) סוכן לסון כווקמו הלאן בלזון פוקמו והווקמו ע"י החקים ול' זמו רמו לבו מחליטס כוח. מצוממים התי תלמס. נחלומו מעולםס געטזו אחני ריב. וכן רמו יוסבי חי קבב) כמו כדמו. וכן תלגס הונקלום ונקומו: בעלי חזים. בלזונס כחץ קכח) ותלגומו מלי פלגותה לסון ותאי כמחלקה קבט) חותן קפיו להויס נחלוק נעמו נחלה : (כד) ותשב באיתן קשתו . וכתייקכח בחווק: קשו. חזקו : ויפזו

קרני אור

בכיס ולנדס: [עו] ור"ש ז' מלך פ"י סהו נבען יחיד פל בכיס
דרכ קלה, וככליהם פ"י פולת על רתל, יאמל בן המפוררת
סוח יוסף, בן כהנא כמפוררת פל פיער רותים, ומול כל הכנות
לעלם כיפס, פ"ד לרשות כנות יהודיה (ב"ה 1, ט,).
[עז] עין יפל חור. וכן פ"י סדריך נבלס "מלך" מלון
יבפין ליהן מלכת" באהר כיס כהנא, וכפנול פננד "ימלכה"
וילנו, כלומר שאלו חלייס עד האלה, וכן בדרוייל (סנדי)
מתן ח' על בס' "ויככו חנוך נחנכי כחנית לא שטומט" (ב"ג,
ב, כנ) "ואיל' יוחנן גדורף) חמימות נמקום במרה וככל
תלויין בו", ולכ"ז ז"ל פ"י מלון "וימלכו ה'ת מיטס" (צחות
ה' יג) וכן חי' ויוכ"ע: [עה] ובתב הדריך, כי לה יתכן
בדרכ יעקב חנינו כנות נינו בספה שנרכס, ואנטפ' בדרכ
כנות להוין פבש כן לחת טפס למה נקלס ממנו בכוכתו,
ובן במעון ולוי למה חילקס, והוא יפלס על פוטיפר ויחתו וכן
ז' דעת קרטא"ס, וכחכ ז"ל חורי דעתה אמרנו, כי יעקב
ה' ידע מהו מהות כניין ה' יוסף, אך לה יתכן לומר
מי יעקב לה ידע דרכ מוש, בז"כ לה פ' מקומות לאחיה יוסף,
עמיריו ליאופר, חכין ליזה, אה יוסף ביה יודע בלה נודע
בדרכ להכין, גס רחוק כו' עד מהוד ביהוז יוסף, כי החיו
כג' כענין של חניכס קרוב למיתתו, וכפכ"ז (כליה' מט
בג') אלו שפטין ולוי לכתיב "ויתגלו חותם להמיתתו" (לאמלה
ה' ימ): [עט] וכן פ"י הדריך קשתס בעומס חיליכס בס.
תג כסלו פלס "חיות" וכן כו' דעת פילס"ס, ולדען

שקר רשי : קב) פיזמוקלי לcz' נעלן גז' . קבא) פין מוקרי לcz' נעלן מות טז . קבב) בנות ג' ד קבג) פס' ז .
קבד) גאל' ג. ג. קיה) ירמיה כ יכ . קכו) היוב כד כד . קבו) יגעי' כנ' כ. קבח) עין כיל פ' .
לע' יא' . קבט) ג' ג' ג' ג' ג' .

לימני יומך פולת ל' פלייה ולכיה . ויך מ"ח צו
כמתישכיס מל כלצון באנע סכח עשו לקלחת
יעקב בכלן קדמו הלחמות לנצח לפניהם בכניסה
להסתחות ובחל כתי נגש יוסף ורחל ויסתחוו.
המר יוסף לטע זה עינו רעה קמה יtan עיניו
בחלמי ילה לפניהם וסדרב קומתו לכוסותם וכוח
סבלכו חכיו בן פלת הגדלת עולםך יומך עלי עין
טל עשו לפיך זכית נגדולה קב) : בנות צערה

ישראל אור

ויהרכו כל כך מפל ציעלו על הקומת גס מפני סיינקוטיו
יכיו הרכות ומלוחות לכל נד, לרוכות שור והוועה
שוקה, כדי סלה תאנרנה הפהרות, ע"כ יומר על
החותמות הנטרות: (רלו) עתה יוכל עד לפירושו
מהפ' זוכני מות ינחים", סavis רהיי לומר ינחיםו,
וכס ג"כ פ"י בכל מהד וחדן מן כזובי מות ינחים,
וכן הפ"י בנות לערך כל מהת ולחת, ובכ"י רס"ל
נסלט העין זוכני מות ינחים כל מהת מכונזים
ולגיל ועין כפירות לחזיל (חיכא ה ה): (רלו) הוא לי
סמויה לאנגיד עיין ערכו ברה"ס המפר: (רלח) היא פנקודה
בעינול, והזורה בקצת מכון לירות נה: (REL) במטרה
חסר הכנינו זה: (רמ) ופי' הרד"ק סס יורי חיל
כמו יימרלו ורנו: (רמ) ובמליצתה הפסוק וימרלו:
(רמ) וסופה הפסוק מן יסנו עלי רצוי: (רמן) ופי'
סס ה"מ' ול"מרתי הוחכגד הכל"ד ד' ופי' הפסוק
וימרלו ורנו טרנו לכוין בקצתם במקומות אחר הכל
ולמלה ד תלין טמה, ומטרת כונתם סלה יקיה לו
תקומה מוד: (רמ) במ"ש ויטנו חותמו (למעלה
לו 7): (רמ) ובן פ"י הרלינג: (רמו) ולדעתנו כו"ל
גאנלא. האל קצטו יבנה נמוקס חזק עד צעה למעלה וכן

15

במחרא ונשׁוּב

אוֹ יְהִי אָבָתֶךָ וְעַל
כְּחַזְקָפָא רֹמֶצֶנָּה בְּכָנוֹ
יְתַרְמָא דְּהַב עַל הַרְעוֹהִי
וְאַחֲסֵין מְלֻכָּתָא וְתַקְרִיבָ
מְלָא כְּהָן גְּבָנִין

אור עיי ידייו . זו פיה נטינט טבעת על ידו לsoon
זלב מופז קיל) זהית סיטה לו מיידי סקצ"ה זכה וְ
חכבר יעקב ומצס עליה נכיות רועה חנן ישלחן
עקלן של ישלחל לsoon חנן הרכזת קלא) ני
מלךות וחונקלום ערף כוּה כך מרגמו : ותשב .
ומבט בכוּן נבייחותיה נחלומות ערף חלם
לכם על דקיס הוליימה נמתלה תומפות
כוּה ולא מלsoon עכלי זבמקלה זכוי נתקפה
לוחניש פרגוס של נהייתן קסטו וכן לsoon
התרגוס על העברי ותצב נבייחותו נשביל
נחייתנו של הקדושים בירוק כוּה סיטה לו לקדשת
בן ויפזו זרוצי ידיו . לsoon פוז אבן ישראל .

אהל אור

תווך והכר כהן בס "ותעכ במקוס היהון" :
(רמן) ובן פ"י הדריך כפי' על כתורה, כלומר כי
לו כה רב לאטיב גמולס לטעמיו, וכן פ"י נדרסיו סרכ
"פוז" : (רמח) עניין מזוק, מלצון מפו' ומכלכל (ס"ג
ו טז) כי המככל מזוק היור מתינו בעת רקדו :
(רמט) וכן ת"ה וכן פ"י רס"י זיל ליטון "והב מופז"
(מ"ה יוא"ד יה) : (רנ) כלשון הכתוב שכך היה נמעלה
ישפוך להרץ מתרתו : (רנט) לדרכך בקשת : (רנכ) מפהה
ככח נתן לו חכיר יעקב, חזק חותו, ולוח נמוטו
פעמיו בכל הארות שעברו עליו : (רנכ) שם חכיר,
זאת תමיל כלגנות הבניות כמו "חכיר גראוטיס" (ס"ג כה
ה) (ת"ה נח ז) שהול הכנף, ולוח נמיה התהלה זהה בתנ"ך
כוזן תוחרייס לאכנית, כי הווע נבדו נקרת כן, לפיה סאה
על גוזליו, וכענין "בחברתו יסך לך" (תט' גה ד) :
מחמתה הקכלס, וידים לכוינה, כי ה' זיל היה
במה נפסו, וטפי כי רס"ל נמצך מהמר "מידי חכיר
ח'ב מתחיל האיזון מס' , ומל זה אמר ה' זיל רמו
וכו', ור"ל מלט מס' מוסב על ידי' , וידים ידוע
כול', שהיה ליום נספַן בערו ננד טונגיון בפלוי חליס, היה
יתירה כן פ"י הרטנ"ס : (רנו) ולא חמר חכיר חנרכס,
(רנה) ולפי טהויבן טעם מזקה וגוף גמל כהה כל ישראלי
לך דרך מצל, וכן פ"י רס"י זיל "מרקן כל יטראל" :
ז' כי ר' יומק בן ניחות חמר פירוט זה, זיל סס "ורב
מס רושם" וחין גורך : (רס) ודרש"ר פ"י, כי מס
מקוס סמכל צו לרותיו והווע הבוד סטמוכו צו, והמכוען
ווע רושם וטפרנס חבן יטראל כלומר מספקת יטראל, וטיז
קeos טהין זכר לו נמקוס זה טוי"ט : (רטל) אמר מלט

**תְּרֵעִי יָדַיו מִידֵי אֲבִירָם
מִשְׁשֶׂם רְעֵה אָבִן ? יְנֻחָה**

אנו שרים

ויתחזקו (ימ) והקרוב אליו „ספزو“ (ש"ב, ו, טז) (ימ"ה) (פ), ויש מפרשין אותו ספזו (ימ"ט) (פ"א) ואין טעם לו, והטעם ששפטותו בעלי חכמים, והתחברו לשפוך טרתו (ימ) וקשתו הייתה חזקה וסחדו טמו לא יכולו, כי ה"י ידיו חזקים (ימ"ה) : כדי אביר יעקב טשם, (ימ"ג) רטו אביר יעקב שהוא השם (ימ) מאותו הבח יכול (ימ) והיה רועה בן ישראל (ימ"ה) וכן היה ויכלבל יוסף, וטעם אביר יעקב (ימ) שהוא ידע אהבתו את יוסף (ימ), וטעם בן בעצם הדבר (ימ"ה) וו"א כי שם כטו מאז (ר"ט) (פ"ב) וכוה לא סאננו בכל המקרא (ימ), גם בן ישראל (ימ"ה) שמת לבו

**ולמגנטם קלכ) נכן יתלמלח לגב מל לרעוכי
ברני אור**

לפ"ז וְעַל כֵּן צָס כִּמְקָרֶה, בְּכֹחַ, נִתְיַצֵּב כְּתוּזָק, וְכֵ"ט
דְּשַׁת הַוְּגָנָלָס וַיְזַכֵּר וְסִילּוּסָלָמִי: [ט] וּבָנָ סָמֵן אֲגַלְּקָן כְּסָלָס
פָּזוֹ, "מְפֻזּוֹ" וְפָזִי צָס גַּכְּמַתְחָזָק וְלוֹקֶד לֵי כֵּן כְּרוּקָדִיס לְתוֹזָק
הַזָּוֶל מַתְנִיכָּס נִעַת לְקִידְחָס, וְאֲגַלְּכָס פֵּי, "וַיְפֹזּוּ" כְּכָפְזָוּ
פְּוַיְיָס: [טא] וּבָנָ סָי אֲגַלְּכָג' וְכֹתֶב, וְלַיְהָ נָזָה זָהָוָס פֵּי
מֶל זְרוֹפִיו לְנַדּוֹלָה וְלְמַחְשָׁלָכָה. וְאֲגַלְּקָן כְּסָלָס, פָּזוֹ, כֹּתֶב זְוַיָּל
חַבְית לְלִיחָזָו עַטְלָת פָּזָו (תְּזָ' כְּה ד) הוּא רַזְאָכָ לְטַוָּכָ בְּמַזְוָקָן
כֵּי יוֹהֵל כֵּן חֹזֶק כְּמַזְוָקָן, וְכַפְזָל מִמְנוֹ "זָהָב מַזְוָו" (מִ"ה
י', י"ח) כְּלֹמֶר מַזְוָקָה וְמַמְזָזָקָה, וַיְהִי לְפָלָס מָזָה, "וַיְסַעְוּ זְדָבִי
דְּלִיזָו": [טב] וּבָנָ אֲגַלְּקָן כְּסָלָס זָלָס, "סָס" כֹּתֶב כֵּי מַלָּס

ברפיוון הכספי היה לנו לארון טוֹס ומוֹזָק, כי האנו מל' מנין ז' ח) וזולתכם, אבל "חכיר" תחמור כל'ן כוֹה מגוזרת אבל כיר רק כי פטמייס, ד' סמוך אבל יעקב, וא' סמוך אבל ישראל מנין על מס קרוּבוֹ, ועל יריהו, כעופ' המגן נאכרטה (ר' הנדר) הדמאמר הוא סתום וסתום, וכרכ'ג' מלה נו סול' מקובל וכככל הראהתי למלטה (ה עז' הערך קז) שנסודס יעקב" למלטה, כי כי יליו חזקיס מיד' חכיר יעקב, ליל'י חכיר יעקב סהוֹת האס, מהותו כת' יכול היה רוע סהוֹת מס' לכת' יכול, וצער הכתוב, מס' מהותו הכה יומק גס רועה חנן ישראל, ומסייע וכון כת', "ויכלכל יומק מהשפח'ת חכיו כלכל חותם, חנן לסון חב' ומספהה, והנו' הוא חכיר יחק: (ר' הנדר) ולכבוד יעקב בז' לו' הממלטה והגלו' (ר' הנדר) בן פ' חמ' ז'ל (דנ'ר' יוד' ו') נס' ס' מ' מה' ח' יה' ה' חנן גיהות ז'ל הפטפלדי פ' ס' כמו "הוא" וכמו תורך על המקום לככל חכיריו סבמקרה, ויתיה פ' מס' צ'ז'ה, מבית האסורים יה' למלאך להיות מושג' במראים, ול' כתוב נעל הכה'ק בס' וזה להוק להפכ' מלת מס' מל'

מקורי רומי: קל' מ"ט י. יח. קל'א) זכיר' ד. קל'ב) וכן פ"י מהות (מתבלת מנחם סלאט. גויטן) מ"ט
סקת ביזנטה בנו קליין טעה בפ"ג כתלוגוס, מפני שמאז כי הצלות כבוד נסיאות פולני
עתגנ' גמיטון קפטו" וכהמת לו בן סלאט.

מְאֵל אָבִיךְ וַיַּעֲזֹרְךָ וְאַתָּה שְׁדֵי וַיַּגְּבַּחַ בְּרִכְתֶּת שָׁמִים מַעַל בְּرִכְתֶּת תְּהוֹם רַבְצָת תְּחַת בְּרִכְתֶּת שָׁהִים וְרַחֲם :

אבן עוזרא

זה יהיה אבן (יטנו) ושב לדרעות והטעם לחיות ביביכל (יטנו) וזהת דרכך ורחוקה (יטנו): **כְּהַמֵּא אָבִיךְ**. על דעתך שהוא דברך עם הפסוק שהוא לטעה (יטנו) והטעם זה הבח שהיה בידך סאל אביך היה והוא יעורך (יטנו) וטם "מְאֵל" משרות עצמו ואחר עמו (יטנו), בטו "בְּאֵל שְׁדֵי וְשְׁטֵמִי ד'" (שפטות ו, ג) (יטנו) והנה הטעם כפול וסאה שדי (יטנו) והוא יברך אותך (יטנו), והגאון טוי, **אַשְׁאֵל מְאֵל אָבִיךְ** (יטנו), ויתכן היה ברכת שפטים דבק עם מְאֵל אָבִיךְ (יטנו), והטעם יתרבר במלת תהין (יטנו), ברכת תהום כאשר אטר טשה ומבעד ארץ (דברי לנטו) (יטנו) גם תהום לשונן נקבה (יטנו) ובן "תְּהוֹם רַוְמְתָהּוּ" (יהו' לא ד) (יטנו), וכן טעםו שירדו נשמים טמעל בארץו, וירבו הסעיניות והגהלים מטההם שהוא רוכצת מהו שדים ושדים ורחים לתהום (יטנו), והטעם שירבו בניו (יטנו), והפקד זה (יטנו) "רַחֲם מְשֻׁבֵּל

קדני אור

זה נזלת פל ס מקושים ופל כללי ופל הזמן וג"כ פל הגדס. וכן נפי על כתוליה יפלס מעס כמו מהן. וכמ"ז אל דמה פ"ז : [פ"ג] וטפירווש כטול על כתוליה במכיוון ג"כ הפליאות כו"ז נרחה לפט נפין להר, מבס יועה חן טרמל לב יטראל, טמת וסיה כלגן, חור נרטות, פ"ז חמיה דכתיב, ותמי דות (רטט) עוד להנוג נבדקות זמים וכן פ"ז קרטנ"ס : (רטט) ופי"ז מילן חכין שיטה לך, ומלה שדי : (רטט) ופי"ז סם המ' זיל ע"ז מלות מוסכות פלמן ולהרות טמס, ג"כ חותיות, כמ"ס מילן חכין ויעורך, והת צדי, סהוג ומלה צדי, וככש כי"ת "כָּל צָדִי" כללו כתוב וככמי ד' לה נודעתי להט" (פי"ז כי כניית מלחת כלל, מוקד פלאו ולהרת תעמו, וככלו כתוב וככמי ד') :

(רטט) פ"ז מלה צדי היה לך אל : (רע) פ"ז אלוי צקם מילן חכין ויעורך : (רטט) פ"ז מילן חכין הו"ז מוסכ למטה אל כרכות זמים וג"ז, כלומר מילן חכין יכולו לך כרכות זמים : (רמנ) בפ' טלה"ז טהוין לריהו יוסף ולקלדק ניר לחיו, וויהה עד פסוק וט סיפר לרותיו וינו"מו טליהס, ומפסוק זה עד ניר לחיו תפלה להכלה, וטמור ככתובךך מילן חכין (ט"ז יטורך) ומלה צדי (הו"ז יטראך יכו"ה לך) כרכות זמים : (רע) בן ברך הו"ז יעקב בכרכת תהום רוכחת וג"ז, ולפי דעתך זיל ע"ז ממנל זמים" (דנ"ר לג'ג). וכן נרלה מהפ"י קרד"ק, וניחו"ו, ברכת תהום רוכחת תחת, וכן חמר מטה "מזכרת ד' הירא מעה זמים מטל ומתחאות רוכחת תחת" (דנ"ר לג'ג) יאמר שטהה הילך מזכרת מרכות זמים מטל והו"ז הפל וגאנס גמאו, וכן יתן לך כרכות תהום רוכחת תחת : (רע) בטו זסויים רוכחת להזון נקבה : (רע) ג"כ נזון נקבה, ובמוקט לחר נמלה בלען זכה. "תְּהַס הַל תְּהָס קוֹרְלָה" (ת"ז מ"ב) : (רע) ואמר על זמים טס נגטן הילךן, כהלו הטע רוכחות פל צו"ז עתס, וילחו ה"ז פל יידי הילס ה"ז ע"ז מטר ה"ס זמים : (רטט) והקדים צדים כי ב淵uds חיין ברכבת רמס נרכה : (רע) ובן פ"ז קרד"ק נארט, צד"ז כי פירוזו זרכות זמים וחרן, כי ה"ס זחים בחתס מער ה"ס כמו גאניס, והילן נגאיהה כסירות כמו גאנס : (רפ) הוא פירוזה להר, ויסיה פ"ז כרכות צדים ורטס, כרכות צדים זומקיס, ולה ימותו קיליס מוחמר חלכ, ורחים, אף בטור נרכס לה ימות בטוכר, ולכנן יפלס "וְלֹטָס טִירְנוּ נְגַ�ו", וכן הקדים גאניס מוחמר, לפי סדרך החלב נכו נגדי הטע לא פלי לילדתה : (רטט) ודוושע חמר חן נקס רהס מאניל, קודס זהמר וט"ז

רישוי

לeson כוטליקון חכן וכן חכנן וככין יעקב (כינוי קליג) : (כח) מילן אביך. סיטה לך למלה ופוך יטולך : ואת שדי. ועס סקכ"ה כייס לך סלול שמעת לדכלי הדרונטיך וכוק יכלך : ברכבת שרדים ורחים. ברכטול דחכון ודוחמוך קל) כלו' יטכלכו סמוליליס וסילולדות טיסיו זכליליס מזוריין טיפח קלחוייס להריון וואקנות לה יטכלו חט רחס צלפן להפיל שוכריקן קליה) : שדים. ירש יילס קל) מתרגםין

יחל אגר

גט, כי גט זה מילן מילן ר' ילהק בן נילות : (רטט) אם לה כלכל יוסף כייס גט כלגן למות נרעה : (רמנ) וע"ז האר כלכלס חייה הוותס ונקלה נסס רועה, ועיין קרייז הור : (רטט) זה רחוק מהפי' הייל : (רטט) ובן פ"ז רט"ז זיל : (רטט) עוד להנוג נבדקות זמים וכן פ"ז קרטנ"ס : (רטט) ופ"ז מילן חכין שיטה לך, ומלה שדי : (רטט) ופי"ז סם המ' זיל ע"ז מלות מוסכות פלמן ולהרות טמס, ג"כ חותיות, כמ"ס מילן חכין ויעורך, והת צדי, סהוג ומלה צדי, וככש כי"ת "כָּל צָדִי" כללו כתוב וככמי ד' לה נודעתי להט" (פי"ז כי כניית מלחת כלל, מוקד פלאו ולהרת תעמו, וככלו כתוב וככמי ד') :

מילן חכין הו"ז מוסכ למטה אל כרכות זמים וג"ז, כלומר מילן חכין יכולו לך כרכות זמים : (רמנ) בפ' טלה"ז טהוין לריהו יוסף ולקלדק ניר לחיו, וויהה עד פסוק וט סיפר לרותיו וינו"מו טליהס, ומפסוק זה עד ניר לחיו תפלה להכלה, וטמור ככתובךך מילן חכין (ט"ז יטורך) ומלה צדי (הו"ז יטראך יכו"ה לך) כרכות זמים : (רע) בן ברך הו"ז יעקב בכרכת תהום רוכחת וג"ז, ולפי דעתך זיל ע"ז ממנל זמים" (דנ"ר לג'ג). וכן נרלה מהפ"י קרד"ק, וניחו"ו, ברכת תהום רוכחת תחת, וכן חמר מטה "מזכרת ד' הירא מעה זמים מטל ומתחאות רוכחת תחת" (דנ"ר לג'ג) יאמר שטהה הילך מזכרת מרכות זמים מטל והו"ז הפל וגאנס גמאו, וכן יתן לך כרכות תהום רוכחת תחת : (רע) בטו זסויים רוכחת להזון נקבה : (רע) ג"כ נזון נקבה, ובמוקט לחר נמלה בלען זכה. "תְּהַס הַל תְּהָס קוֹרְלָה" (ת"ז מ"ב) : (רע) ואמר על זמים טס נגטן הילךן, כהלו הטע רוכחות פל צו"ז עתס, וילחו ה"ז פל יידי הילס ה"ז ע"ז מטר ה"ס זמים : (רטט) והקדים צדים כי ב淵uds חיין ברכבת רמס נרכה : (רע) ובן פ"ז קרד"ק נארט, צד"ז כי פירוזו זרכות זמים וחרן, כי ה"ס זחים בחתס מער ה"ס כמו גאניס, והילן נגאיהה כסירות כמו גאנס : (רפ) הוא פירוזה להר, ויסיה פ"ז כרכות צדים ורטס, כרכות צדים זומקיס, ולה ימותו קיליס מוחמר חלכ, ורחים, אף בטור נרכס לה ימות בטוכר, ולכנן יפלס "וְלֹטָס טִירְנוּ נְגַ�ו", וכן הקדים גאניס מוחמר, לפי סדרך החלב נכו נגדי הטע לא פלי לילדתה : (רטט) ודוושע חמר חן נקס רהס מאניל, קודס זהמר וט"ז

אונקלס

כִּי בְּרָכַת אֲבִיךָ גָּבָרוֹ עַל־בְּרָכַת
הַוְּרֵי עַד־יְמֹתָאֶת גְּבֻעָת עוֹלָם
תְּהִלֵּין? רָאשׁ יוֹסֵף וְלִקְרָדָךְ נִיר
אָבִן עֹזָר

חישפדרלי יטמלי הנקדים כהן על סס סכוזלע
יולכ כחן קלז) : (כו) ברכבת אביך גבריא ונו' .
הכלכליות סככלכני סקכ"ה גברו וככלבו על
הכלכליות סכירך הות סולי קלח) : עד תאות
גבעת עולס. לפ"ז סככלכיות סלי גברו עד
סוק גבולי גבעות עולס שכתן לי זרכה פלוולס
כלי מליס מגנט עול ד' קלות בטולס
ויל לאבלס האינו וליאח. לאבדהס ח"ל סח
י. התחה רוחה לך הטענה קט) ולאה הראיה לאה
ער הטען הות כל סחרנות מהל וסקייםoti הות
. נחלת יעקב האיך קטב) ולאה חמל נחלת
דרוק קטג) : הורי. ליזון סליון סגולוני במעי
גמו וסתמיותם לכט לנ广播 קדמה קטה) תמלו
ר אחיו. פליקס דלחוקי קטז) סכברל מלחמי

יְהָל אֹר

זדים גומקס : (רפנ) ובן מיס קרדייק צס נאראט
„עד“ וכתב „ולפי דעתיו, כי היה כרכת הניס
וונולדיס, הפק רחס מכךיל זדים גומקס“ :
(רפנ) יפרש מלה „גדרו“ מסלס גדור ועוז, וכך
כמו יגדרו, ורכיס כמוס טבר גמוקס עתיד :
(רפנ) שם כרכת יתיחס לפעמים هل המקובל הכרכה,
כמו והנה עתה لكم חת הכרתי (למפל: כו, לו) פי'
הכרכה סתתך, ולפעמים هل המברך, כמו „ולויתו
חת הכרתי לכט“ (ויקרא כה, כה) הכרכה סתברך,
ולכן פי' מה, ויל פה הכרכות האיך שנרכתי, הכרכת
הורי שנרכנו ביהם هل המרכיס, וכן ת"ח ויוכ"ע,
ובן פי' קרדייק ור"ס נמלך, וכן פי' קרס"ל : (רפנ) פי'
כמו ותלד, ומושב על החסה : (רפנ) טורה נס על
ההיאם, ונכלל במלת הורי, הרכז והאיס, כי צניהם
חותפים נカリון, הרכז נתן הカリון, והאיס מקצת
חויתו, והרכז יקרה „לויה“ והאיס „הורה“ : (רפנ) וכן
פי' מנחים ורט"י „ורצכ"סולדיך" ורלב"גולדיך"ת
לצון נכול לאלה : (רפנ) יפרש מהיינה הכרכות
גבוחות בעבור מלת גבעת : (רפנ) ובן פי' הרד"ק
לצון טירה, מוטר ומוכתר על ההיון, וכלזון ובה

מקורי רשי: קלז) פין פי רצוי. (ועל כל טו וCMDRC חנדה. קלז) מדריך חנדה. קלט) לpiel כח יד. קט) געל יג טו. קטא) לפיל טו ד. קטב) ישע נמ יד. קטב) כתיבות "בר חכמו מנחם בן כרוכך". אין מקומות פה מקומות. "הה תחלה לך חמאת". וכן פות נלב"י יכול לאנרכס. קמד) חיוב ב ג). קמה) גת' נל י. קטו) זס זס מ. *) סאלות בר חכמו מנחם פה" ושיין מדריך חנדה, וככעלס עב. קטו) עלי. קטו)

קרני אור יהל אור

בכך נוכל לאמור מעתה על החלטת סוכן המוסד ממכ"ם, כתמזהו מלהמי', וסביר מה' זיל כתוב (כמל' ו' ב') נזיל כו"ה ונראה שלבתו בס נ"כ מטעין הגדלה והפלגה (ונפיין זלצ'י להפלגה והגדלה, ובמהלך הכל טו"נ נזיל המי', בכאןנוכו

רשות 531

בראשית מט ויחי

אונקלוס
**ד אֶחָד הִיא : כִּי בְּנֵימִין זַאֲבָב יִטְרָף
בְּאֶרְעָה תְּשֵׁרִי שְׁכְנַתָּא בְּבָקָר יִאַכֵּל עַד וְלַעֲרָב יִחְלֹק
מִקְדְּשָׁא בְּצָפְרָא וּבְפְנִיא יְהוָן מִקְרָבִין בְּהַנִּיא קְרָבָנָא וּבְעַדְן רַמְשָׁא
אַבְנָן עֹורָא**

לה כב) (ט) : בְּנֵי בְּנִיטִין . דָמָהו לְזָבָב כִּי נְבוּד
הִיא וְהָאוֹת אֲנָשִׁי הַגְּבֻעָה (י"א) (ס'ח) , עַד , תְּרִנְגָּם
שְׁלָל (י"א) וְכֵן "אוֹ חַלֵּק עַד שְׁלָל" (ישע"י לְנֵבֶן) (י"א) (ס'ט)
"בְּנֵד עֲדִים" (ישע"י ס'ד ה) (י"א) (א"א) , וְלַעֲרָב , יִהְלַק
הַטְּרָף שְׁלָל לְבָנָיו (י"א) , וַיְשֻׁוָּה אָמָר (י"א) רַמְזָן
שָׁאָל שְׁנָצָה אֶת עַמְלָק , וַיְשֻׁעָה אָמָר (י"א) רַמְזָן
הַמְּלָכוֹת (י"א) וְלַעֲרָב בְּנָלוֹתָם עַל דְּבָר טַרְבָּכִי (י"א)
וְזֶהוּ דָרְך דָרְשָׁן (א) וְצָאָן , וְרוּתָה הַטְרִנְגָּם אֲרִמְתָה

עוֹלָס . לְזָן מֶלֶךְ הַרְצָן קְנִיבָה) וְכֵס הַכְּרִכּוֹת קְחַמְדָתָן הַמָּוֹן וְקְזִיקִתָוּ לְקְבָלָס : (ט) בְּנִיטִין
זַאֲבָב יִטְרָף . סָוָה זָהָב הַסְּלָל טְרָף נְכָח עַל סִיקְיוֹ טְהִידִין לְהִוָּת חַעֲפָנִין וְחַעֲפָתָס
לְכֵס הַיְתָה הַזְּמָטוֹן קְנִיבָה) צְפָלְגָּם גְּגַנְעָה קְנִיבָה) וְנְכָח עַל סְחוּל צִיקִיס נְולָח בְּהַזְּבִּינוֹ סְכִינָה
וְסְחוּל לְכָל הַמְּלָכוֹת וְגַנוֹּי וְיַלְמָשׁ וְגַנוֹּי בְּמַוְתָּא וְכָל הַזְּבָר יְפָנָה יְרַטְּיעָה קְנִיבָה) * :
בְּבָקָר יִאַכֵּל עַד . לְזָן זָהָב וְסְחוּל הַמְּתוֹרָגָס טְלָחָה . וְעוֹד יְשָׁה לוּ דּוֹמָה כָּל מְכָלִית הַזָּהָב
חַולָּק עַד שְׁלָל קְנִיבָה) . וְעַל סְחוּל הַזָּהָב הַזְּמָלָר שְׁעָמָד בְּמַחְלָת צּוּקָן (סְיָה פְּרִיחָתָן) וְזְרִיחָתָן
סְלָל יְסָרָה לְזָן) : וְלַעֲרָב יִחְלֹק שְׁלָל . הַזָּהָב מְשַׂטְּסָקָע טְמָקָן סְלָל יְסָרָה עַל יְדֵי נְבּוֹכְרָנָל
סִיגָּלָס לְכָל : יִחְלֹק שְׁלָל . מְלָדָכִי וְחַסְתָּר סָבָס מְבִנִּים יִחְלֹקוּ הַתָּה שְׁלָל כְּמַן קְנִיבָה)

קרני אור

חַמְוֹר (ישע"י ס'ד) וְכָל זְמִינָן מְדוּגָנִין טְלָל חַמְוֹן כְּפִירָה
וְלִיחָוק : [ס'ח] דָמָהו גְּמִינִי דְגָלִיס פְּהַמְדָד טְהַוְתָּא כְּוֹלָב הַמְּחָלָה
סְהִלְיָה , וְמֵה צְוֹתִיר סְהִלְיָה מְטַבָּטוּ יְהַלֵּל סָוָה כְּנִיטִין
לְחַמְיָה יְהֹוָה , בָּבָה וּמְבָדָה לְחַרְיוֹן , דְמָלוֹכָות נִתְּהַזֵּה
יְסָזָה וְכִנִּיםָן , וְבָבִי בְּבָזָה טְרָוף נְכָךְ וְכָעָרָן , כִּי תָזְקָעָה
כְּחַמְגָן וְטַבָּטוּ סָוָה נְכָךְ , וְצָעָרָן טָסְמָה מְפָוָת הַהְוָרָה : [ס'ט] וְהַוָּא
לְזָן כְּפָהָת הַדְּבָר לְעַלְמָוֹ סְבָבָוֹ מְכִיה הַדְּבָר פְּדָי , וְכָמוֹסָה
סְכָבָלָל נְסָן בְּעָרָה הַסְּפָה וְתוֹסָפָה כְּקִינְיוֹ וְשִׁינְיוֹ יְכָל הַעֲלָת
לְהָא : [א] וְהַרְדִּיק סְהִלְיָה לְגַהָל בָּס וְעַיְן סְלָמִי רְבָי וְ[ג] נְגָהָת
סְלָמִי "פְּדָי" וְכָבְרָצִי "דְּבָקָה" מְדָי : [א] וְעַיְן
(כְּבָר פְּדָי , תְּנַהּוּמָה וְיָהִי סִי יְד , תְּנַהּוּמָה סְוָה כְּסָבָר וְיָהִי
סִי טוֹו , יְלָקָוט נְרָמָה רְמוֹ קְסָה פְּסָבָר כְּרָה מְט טוֹו . וְתִי וְיָוְגָעָפָה) :

לְזָהָב וְסְלָל : (רְלָה) וּפְיָי הַח' זָל סְמָס ר' מְסָה , סְפִי , לְסָלָל הַעֲלָמָס כְּמוֹ בְּנֵר יִהְלָל עַד : (רְלָה) וְנְקָרָא
הַכְּזָה וְהַסְּלָל עַד מְעִינָן הַעֲבָרָה וְהַסְּרָה כְּמוֹ "עַד יְרָחָם" (הַיְוָב כָּה) כְּלָוָר יְסִיר הַזְּרָה וְהַבְּזָה וְהַטְּלָגָן
יְסָוָר מְכָטְלָיו וְיְכוֹת לְסָולְלָיו , וְעַד זָהָב מְעִינָן הַכְּבָרָה , וְכֵן "חַגְלָי רְצָעִים עֲדוֹנִים"
(חַלְלִים קְיֻמָּט ס'ה) פְּרִוּס רְצָ"י זָל נְסָס מְנָהָס מְעִינָן שְׁלָל וְפִי סִיעָוֹת שְׁלָל רְצָעִים .
שְׁלָלָיו , אַח' הַח' זָל יְמָלֵן סָס כְּפִי זָהָב עַל הַפָּס סָס , וְוְהַמָּר "וְהַמָּר סְכוּמָה מְנוֹרָת" יְהַלֵּל עַד הַיְן לוּ טָעָס , וְכֵן
תְּחַי לְזָל מְדָהָה סְהָוָה מְנָיָן הַכְּבָרָה , כֵּי תְּרִנְגָּס "לְהַיְסוּרָוּ" (בְּמִתְּהָוָה כָּה טוֹו) לְהַיְעָדוֹן , וְכָפָנִי רְסָבָר זָל
"בְּנַד עֲדִיס" תְּרִנְגָּס שְׁלָל הַסְּמָה : (רְלָה) כֵּי כֵּן דָרְך הַזְּוֹרְקִים טְרָפָס צִוְיִהָס : (רְלָה) עַיְן
טְרָכָו כְּרָהָס הַסְּפָר : (רְלָה) וְכֵן פִי כֵּל הַמְּפָרָס : (רְלָה) אַחֲר טְכָנָה נְרָמָה כְּרָהָס צְנָלוֹת
צִוְיִי הַחְטָוֹת מְלָקוּ שְׁלָל הַמְּנָן כְּדַכְתִּיכְבָּד "בְּנֵזֶב נְתִמְתָּר" (הַסְּתָר מ , ז) : (ז) וְרָחָ' זָל יְפָרָס
לְרָחָ'

מקורי רשי' : כמה) וְיִקְרָה כְּכָב . קְמָט) יְטָפָה כְּכָב . קְמָט) סְוָה זָהָב כְּכָב . קְמָט
פְּס . קְנִיאָה) סְוָה זָהָב , כִּיל פְּלִיחָה כְּבָשׂ וְעַיְן כְּמִקְוֹרִי רְצָ"י דְּבָקָה זָהָב יְהָוָה . קְנִיאָה) סְלָל כְּבָשׂ . קְנִיאָה) זָהָב כְּבָשׂ
כְּלָוָר קְנִיאָה תְּמִוּמָה הַזָּהָב יְהָוָה , תְּנַהּוּמָה בְּזָהָב יְהָוָה צִוְטָה מְדָבָה , יְלָקָוט קְסָה , פְּסָבָר כְּרָהָס צִוְטָה מְדָבָה . קְנִיאָה) זָהָב יְהָוָה
הַזָּהָב תְּמִוּמָה כְּלָוָר זָהָב וְכָבְרָצִי פְּלִיטָה גְּמָשָׁה הַזָּהָב כְּרָהָס צִוְטָה מְדָבָה . קְנִיאָה) יְסָעִי זָהָב
קְנִיאָה) כְּבָשׂ כְּמִדְרָס צְלָל טָוָב . קְנִיאָה) תְּמִוּמָה כְּבָשׂ כְּבָשׂ צְלָל טָוָב . קְנִיאָה) יְסָעִי זָהָב

כְּמוֹ וְיִצְוֹרְוֹ מְקָדְשִׁי כְּבָשׂ יְסָרָה לְזָהָל קְבָח) . נְזָוָל
חַמְול קְמָט) . וְלְדָבָר וְתְּצָבָב בְּחִילָן קְסָתָוּ עַל כְּנִיסָת
יְלָרָוּ נְלָמָת הַזְּדָנוֹי וְקְוָרָלוֹי קְסָתָוּ עַל סְהָלָע
יְוָלָה כְּחַזְן . וְיִפְזּוֹ זְרוּעִי יְדָיו . כְּמוֹ וְיִפְזּוֹ
סְיָלָה כְּזָלָעָט מִבְּנֵי הַלְּגָעָט יְדָיו קְיִם : מִידָי
חַכְיָל יְעָקָב . סְגָלָה מִתְּחִילָה לְזָהָב דְּיוֹקָנוֹ סְלָל
חַכְיָוּ וְכֵן כְּדָחִיתָה כְּסָמָטָה קְנִיאָה) וְחַוְנָקָלָס
תְּלָגָס תְּחָוֹת עוֹלָס לְזָהָב תְּחָוֹת עוֹלָס לְזָהָב וְחַמְדָה וְגַכְעָוָת
עַל סְלָל . לְזָן מֶלֶךְ הַרְצָן קְנִיבָה) וְכֵס הַכְּרִכּוֹת קְנִיבָה) כְּבָשׂ

יהל אור

מִמְסָרְוָה מְסָה , וְהַמְּרָתָה תְּכֹוֹתָה לְרָחָט יוֹסָף וְלִקְדָּק
גַּיְרָה חַיָּו (דָכְרָה גַג טוֹו) וְכֵן פִי הַרְדָּק נְצָרָתוֹ סְלָת
"נוֹר" וְכֵן פִי הַרְמָכָמָן מְלָדוֹן נְזָר הַמְּוֹכָחָר וְנְכָדָל עַלְלָסָה :
(רְלָה) שְׁפִי מִן הַלְּבָב , כִּיל פָה פָה פִי סְוָסָף טָוָה הַנְּזָוָל
מִן הַלְּחִים , וְדַעַתָו כָּמוֹ נְזָר סְלָל הַזְּהָיו טָוָיָן (הַתְּוֹהֵמָה
סְמָות לְה כָה) : (רְלָה) "יְשָׁנְלָחָם" זָלְגָלָוּס כְּלִיטְרָהָל
כְּפִילָנָס גְּגַנְעָה וְהַרְגָּנָס רְגָנִיס מְהָס , וְהַיְיָי כְּפִינָט כְּנִימָיָן
עַלְלָה מְטָפָחָה , וְהַמְּרָוּזָה לְנָמָנוּ עַלְלָה מְטָפָחָה נְלָמָה
לְנָגָד עַלְלָה צְכָרְתִּי יְסָרָה , כֵּי סְכָט לְזָוִי לְהַיְיָ זָלְגָלָס ,
וְכֵל וְהַמְּנָס כְּרָהָס לְזָהָב לְזָהָב נְזִימָיָן שִׁיכָיָי נְזָר וְתְּקִיף :
(רְלָה) בַּיְתָרָה סְלָל זָלְגָל "עַלְלָה" : (רְלָה) וְעַד זָהָב
לְזָהָב וְסְלָל : (רְלָה) וּפְיָי הַח' זָל סְמָס ר' מְסָה , סְפִי ,

יהוֹן מִפְלָגֵי מַתָּר
חֲנִילָקְהוֹן מִשְׁאָר קָדְשֵׁא :
בְּנֵי כָּל אֶלְין שְׁבֻטֵּא
דִּי-יְשָׂרָאֵל תְּרֵין עַסְרָ וְדָא
דְּמָלִיאָה לְהֹן אַבּוֹהוֹן
זְכָרִיךְ יְתָהּוֹן גָּבָר דִּי
כְּבָרְכָתָה בְּרָךְ יְתָהּוֹן :
כַּט וּפְקָד יְתָהּוֹן וְאָמָר
לְהֹן אָנָּא מְתַבְּגֵשׁ לְעַטִּי
קָבְרוֹ יְתִי לְנוֹת אַבְּהָתִי
בְּמַעַרְתָּא דִּי בְּחַקְלָא
עַפְרוֹן חַתְּפָאָהָה לְבְמַעַרְתָּא
דִּי בְּחַקְלָא פְּפָלָתָא דִּי עַל
אָפִי סְמָרָא בְּאֶרְצָא
דְּכָנָעָן דִּי זָבָן אַבְּרָהָם
יְתִמְקָלָא סְנָעָפָרָן חַתְּפָאָת

ר' ש'

אָבִן עַזְעֵל ידוע (๖) : בֶּחָ אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרָכָתוֹ . כַּאֲשֶׁר באה
לְכָל אֶחָד מִהְבְּרוֹכֹת (๗) בֶּן בָּרֶךְ אֹתָם (๘) (אַבָּוֹת) כְּשֶׁ
כַּשְׁעָם „אִישׁ בְּפַתְּרוֹן חַלוּמָוֹ“ (๙) : בְּמַטְ וַיֵּצְאוּ אֹתָם .
הַמִּקְדָּשׁ קָסְבָּו : (כָּחָ) וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לַהֲמָם
אָבִיהם וַיְבָרֶךְ אֹתָם . וְכֹל יְהָזֵק מִקְסָס שְׁלֹחַ כְּרָכָס הַלְּחָדָק פִּירְוּצָו . וְזֹאת הַשְּׁלָל
לְכָל לְסָס הַבְּיִיכָּס מִשְׁנָה מִלְּרָא בְּעֵינֵין . יְכֹל שְׁלֹחַ כְּלָרְךָ
וַיְכֹל הַוּתָס כָּלָס בְּמִקְמָעַ קָסְגָּו : אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרָכָתוֹ . כְּרָכָה הַעֲתִידָה לְכָל עַל כָּל הַחֲדָר
וְחַחָל : בָּרֶךְ אֹתָם . נָחַ תִּיְהָ נָוֶם הַלְּחָדָק הַשְּׁלָל כְּרָכָתוֹ בָּרֶךְ הַוּתָס מִלְּכָרְךָ
לְפִי זְנַתְּן לִיכְוֹדָס גְּבוּלָתָה . הַלְּיִ וְלְבָנִים יִזְנְזָנָי מִטְיִפְתָּחוּ שְׁלָל וְהָבָרָא וְלְנַפְתָּלִי קְלוֹתָס שְׁלָל הַיְלָס יְכֹל שְׁלֹחַ
כָּלָן כָּלָס בְּכָל הַכְּלָכָוֹת תִּלְכָרְךָ הַוּתָס קָסְדָּו : (כָּטָ) נַאֲסָפָאַל עַמִּי .
וְכָל קָסָס זְמַכְכִּיסָּין הַגְּפָצָות
הַלְּמָקוֹס גְּנוּזָתָן . זְיִיסָה הַסִּיפָּה בְּלֵזָוּן עַבְרִי שְׂקִיחָה לְיִסְפָּה כְּגֻונָן וְחַיְינָה זְיִיסָה מִיהְסָפָה הַוּתָס
כְּבִיתָה קָסָה) וְהַמְפָטוֹ הַלְּמָוֹר בִּימָךְ קָסָו) זְהַמְפָכוֹס הַתְּמִזְוֹת הַחַלְזָן קָסָז)
הַכְּנַסְתָּס לְבִית מִפְנֵי
קְגַזְמָיִי . כְּהַמְפָךְ הַתְּמִזְוֹת קָסָח) . וְכָל הַסִּיפָּה הַלְּמָוֹר הַתְּמִזְוֹת שְׂקִיחָה לְיִסְפָּה : אַל אַבּוֹתִי .

ישראל אור

לך פצעו : (ט) אונקלס שתרגס על כל הבעיות
בקדרי המקדים : (טב) ובכ"י רס"ד הגי "כחזר נא
כל חד מברכה" : (טג) כי כלל חד בירך כנרכה
זרזואה לו , ולו הוציאר כתוב הנרכות , וכן דעתו
(למעלה מט ה) ועין קרי לור : (טט) פי' כפתרון
חולותו היה חורי בן , וכן פי' סס חמ' ז"ל כי רוחה

מקורי רשיי : קסא) לסתור ת. קסב) ועיין גם כתובות וילוטט. קסג) פס"ל ס"ז. נמל"ל פ"ג ת. וקסד) חלומתך
ה הות ט, חנומתך הות ט, כל פל"ד ט ביטח חלום כמדצ' פ"ג ת יקוט קכה. קסה) סופ' יט

בראשית טט ויחי

שְׁלֵל : כה כֹּל־אֱלֹהָה שֶׁבְּטַיִן יִשְׂרָאֵל
שְׁנִים עֲשֵׂר וּזְאת אֲשֶׁר־דָּבָר לְךָם
אֲבִיכֶם וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֶשְׁׁר אֲשֶׁר
כְּבָרַכְתָּו בְּרָכָתָם: כט וַיַּצְוֹ אֹתָם
וַיֹּאמֶר אֱלֹהָם אַנְּיִ נָסַפְתִּי אֶל־עַמִּי
כִּבְרוֹא תִּי אֶל־אֲבָתִי אֶל־הַמִּעֵדָה
אֲשֶׁר בָּשָׂדָה עִפּוֹרֵו תִּתְהִנֵּי
לִבְמִעֵדָה אֲשֶׁר בָּשָׂדָה הַמִּכְפָּלה
אֲשֶׁר־עַל־פָּנֵי מִמְּנָא בָּאָרֶץ בְּנֵינו
אֲשֶׁר־קָנָה אֶבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדָה
מַתְּעַפְּנוּ הַחֲתִינִי לְאַחֲזָת־קָרְבָּן:

אנו עוזר

“דוע (ט) : בְּחֵן אִישׁ אֲשֶׁר כָּבַר כָּתַב . כַּאֲשֶׁר באָה
לכָל אֶחָד מִהְבְּרוֹכוֹת (ט) כַּנְן בָּרְךָ אֹתָם (ט) (אַבָּן)
כַּטְעַם „אִישׁ כְּפָתְרוֹן חָלוֹמֹתּוּ“ (ט) : בְּטַח וַיֵּצְאוּ אֹתָם .
אֲכִיהֶם וַיְבָרֵךְ אֹתָם . וְכֹלֵא יְסַדֵּס שְׂלֹחַ כְּרָסָה
לְכָל לְהַסְתַּבְּיךָם מִהְעָמֵד בְּעֵינֵיכֶם . וַיְכֹל
וַיְכֹלֵךְ חָוֹתָם כָּלָס בְּמִקְמָטָה קָסֶגֶת) : אִישׁ אֲשֶׁר כָּבַר
וַיְהִי מִלְחָמָה : בָּרְךָ אֹתָם . לְאֵין לְהַזְּנוּ לְוַמְלֵא חָלוֹם חַיָּשׁ
לְפִי צְנַפֵּן לִיכְוֹדֵס גְּבוּלָתָהּ הָלִי וְלְבָנָיוּ מִתְּיִפְתָּחוּ
כָּלָלן כָּלָס כָּלָל הַכְּלָכֹות תְּלִיל כָּלָל . חָוֹתָם קָסֶגֶת) :
הָלִיל מִקּוֹס גְּנִיזָהּ . קִיסְּסָהּ חַסִּיפָּה כָּלָקָזָן עַבְרִי
קְבִּיטָה קָסֶגֶת) וְהַמְפָטוּחָה הָלִיל מִזְמְרָךְ קָסֶגֶת) כְּחַסִּיפָּה
קְגַםְמִיּוּן . כְּחַסִּיפָּה הָתְמִיד קָסֶגֶת) . וְכָל חַסִּיפָּה הָ

קרני אור

[צב] וכן נגט אַלְכִּינְגֵּן נֶצְחָנָת הַמֶּר זַיְל (פס צלוי כוכיבו) מִכְ סַזְהָל (למפלס מען ח') ווֹיָל בְּנֵיס יְחִימָכוּ מַזָּה, לְפִי סַכְנָל יִמְלָחוּ מַכְנִיו. צַלְוִי בַּיְלָךְ הַוּתָס נָזָה. כְּפָסּוֹל, כְּמוֹ כְּפָנֵין כְּלָדוֹכָן וּצְמַפּוֹן וּלוֹי, פֶּד סַכְנָל הַוּכְלָתוֹ לוֹמָר בְּלָכְרָר בַּיְלָךְ הַוּתָס הַיְשָׁכָנָה, וְלֹא נַזְכָּלוּ הַלְּנוּ בְּכְלָכוֹת, וְהֹלָס מָה בְּנַזְכָּל מַזָּה כָּוֹל מִכְ סַפּוֹדִיפָּס, מָה צִיקָּלָם נְהַמְּלִית כִּימִים, וְזָה בְּלָתִי נְהָות הַקְּלִי כִּי סְנָלָכוֹת סַכְיָלָךְ הַוּתָס הַכְּלִי הַס גַּעֲכָס דְּנָלִיס צִיקָּלָס נְמַתִּיד, וְלוֹלִי זָה לְהַיְלָהוּ סְנָלָכוֹת פָּסָה תּוּעָלָת, וְלֹהֲלִי שְׁתָדָפּ כִּי סְנָלָעָפּ שְׁתָדָס לְהַדָּס סְנָלָלִיס שְׁתָדִיס לוּ הַס

בראשית מט ג ויחי רסן 533

לֹא שָׁמַה קָבָרוֹ אֶת-אֶבְרָהָם וְאֶת-
שָׂרָה אֲשֶׁתוֹ שָׁמַה קָבָרוֹ אֶת-
יִצְחָק וְאֶת רַבְקָה אֲשֶׁתוֹ וְשָׁמַה
קָבְרָתִי אֶת-לֵאָה : לְבָן מִקְנָה
הַשְׁדָּה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר-בָּו מִאַת
בְּנִיהָת : לְגַם וַיַּכְלֵל יַעֲקֹב לְצָנָות אֶת-
בָּנָיו וַיַּאֲסֻף רַגְלָיו אֶל-הַמֶּפְתָּה
וַיַּגְעוּ וַיַּאֲסֻף אֶל-עַמּוֹ: נָא נִפְלַיּוּסָה
עַל-פָּנָיו אָבָיו וַיַּבְהַעֲלֵיו וַיַּשְׁקֵלוּ:
בַּוַּצְוּיּוּסָה אֶת-עֲבָדָיו אֶת-הַרְפָּאים
לְחַנֵּט אֶת-אָבָיו וַיַּחַנְטוּ **הַרְפָּאים**
אֶת-יִשְׂרָאֵל: **וַיִּמְלָא-לּוּ אֶרְבָּעים**
יּוֹם-כִּיבֵּן יִמְלָאוּ יְמֵי הַחֲנִיטִים וַיַּבְכֵי

אבן עוזרא

שילכו כולם עם יוסף לקברו (בג) : ויאסף רגליו
 אל המטה . כי בתחליה ישב על המיטה , ורגליו
 תלויות כפנתן ארץ אדום היום (ב) , ולא כן טבות
 הישטעהלים (ב) (צנ) :

ויחנטו . כדמות אבק (ג) (א) , ויתכן רק על
 דרך רחוכה מעט להיות במו"ה „התנה חנתה"

קרני אור

ככלתו היוו „וְהַתְּחַפֵּד“ וְהַזְּהַב נִכְתָּא , הַכָּל סִיג
 מְסֻדְרִים כְּפָתִים לו" , ע"ז מִמְּה זְהַלְלִין נְגַדְלָנִים כָּזָבָב
 וְעַזָּן (למיטה מט או סעלס כ) : [צג] כי נמתלה כסיסופט
 על כמעה כצניר מותס כלוי כתהייטכ לשתו יותל גפניים ,
 וידע נכווה מס בטמי זיקרה לך , וגאג כס פסי זק
 רגליו חז מקמטה . ולחיכ' זיכר טל כמטה ולזה הכך רגליו
 הלי (לינג) וגפסיו (גלוד) מט (ג) יובכ היה ומזה גולדס
 בילו לדרכן :

[א] החנחה סיג סולות סמות וככל וככל , וכן כטפי
 וכמרות מטו כנוו . וימתו כנוו כנוו צנות
 ומבחן כמן להרפסמן , וימלו כקלטיים מכית ומבחן ממיינ
 כטמים סלינציס למלות כנוו , ולרין ככל זס וכחלו
 סלטמים , וגחוך ימש יטהר כנוו יגס וכלה פל מתכוינו מכלי
 יסלה , ולג יתרכתקו ממכו נ"ג (גלא"ג) :

ל"ז

אונקלוס

?אַחֲשָׁנָת קָבְרָא : לְאַפְּנָן
 קָבָרוֹ יְתָ אֶבְרָהָם וְיְתָ
 שָׂרָה אֲתָתָה פָּמָן קָבָרוֹ
 יְתָ יִצְחָק וְיְתָ רַבְקָה
 אֲתָתָה וְתָפְנָן קָבְרָתִי יְתָ
 לֵאָה : לְבָן יַבְנֵי תְּקָלָא
 וְמַעֲרָתָא דֵי בָהּ מִן בְּנֵי
 חֲתָאָה : לִי וְשִׁזְׁבִּי יַעֲקֹב
 לְפָקְדָא יְתָ בְּנוֹהִי וּבְנֵשָׁה
 רְגָלֹהִי לְעָרָסָא וְאַתְּגִיד
 וְאַתְּגִנִּישׁ לְעַמָּה : * וְגַפְלָל
 יוֹסֵף עַל אַפְּתִי אַבְוֹהִי וּבְכָא
 עַל-זְהִוָּנְשָׁק לְהָהָה : וּפְקִיד
 יוֹסֵף יְתָ עַבְדוֹהִי יְתָ
 אַסְנָתָא לְמַחְנָת יְתָ אַבְוֹהִי
 וְחַנְטָז אַסְנָתָא יְתָ יִשְׂרָאֵל :
 * רְשָׁלִימָיו לְהָאַרְבָּעָן
 יוֹמָן אַרְיָבָן שְׁלִימָיו יוֹמָי

רשוי

פס חכומי : (לג) ויאסף רגליו . בכנים
 רגליו : ויגעו ויאסף . ומימה לה נחלמלן
 כו וחלמלן רזיל יעקב חביבו לה מט קספ) :
 (ב) לחנת את אביו . נכין מלחתה בקסמים
 כו : (ג) ויטלאו לו . הקלימו לו ימי חניתמו
 עד סמלחו לו הרכעים יוס : ויבכו אותו

יהל אור

כל זה כחלומו מהו פתרון חלומו לטעידי , וכן פ"י
 פה , כי כפי טטה לכסוף לכל חמד , כפי טטה
 לו כן ברך הוותס : (בג) למעלה נגען נאנועה לה
 הקביע ריק אה יוסף סקוּה העיקר , וויך טיפוק ניזוּ
 טהוּ סמוּתל , מהנס פה זהה לכל גינוי שילכו עמו לקברו ,
 ועין ברמגן מה זכתכ ע"ז : (ש) וכן פ"י קרטצ"ס :
 (ט) כי כס יסוייס על החרץ ווומכיס על תהרען , ורגליהם
 כסופיס תחמס : (ה) שהיו טוטס כסמייס כמו חנק לפזר ,
 ואוכל להיות טל פתמו אה בטנו להווע נגי מעוּס מנמאַג
 קמלכיס , רק פורו הקניך למעלה על האוג מפי הכנוד :

ספאות , וגחוך ימש יטהר כנוו יגס וכלה פל מתכוינו מכלי
 יסלה , ולג יתרכתקו ממכו נ"ג (גלא"ג) :

סקורי רשוי : קסט) תאיית פ.

אונקלוס

534

חַנְפִּיאָ וּבָבוֹ יְתָה מְצָרָא
שְׁבֻעָן יוֹמֵן : י' וּבָרוֹ
יְמִי בֵּיתָה וּמְלִיאָ יוֹסֵף
עִם בֵּית פְּרֻעָה לְמִימֶר
אֲםִם כְּעַן אֲשֶׁר חִטְמֵן
בְּעִגְיבָּן מְלִילָוּכְעַן קָדָם
פְּרֻעָה לְמִימֶר : ה' אֲפָא
קִים עַלְיָ לְמִימֶר הָא
אָנָא מְאִית בְּקְבָרִי
דָּאַתְּגָנִית לִי בְּאָרְעָא
דְּכַעַן פְּטָן תְּקִבְרָנִי
וְכַעַן אַפְקָן כַּעַן וְאַקְבָּר
יְתָאָפָא וְאַתְּוָבָה : וְאָמָר
פְּרֻעָה סְקִוְקִוְרִיתָאָבָק
בְּקָמָא דְקִים עַלְיָ :
וְסְלִיקָן יוֹסֵף לְמִקְבְּרִית
אָבָוָה וְסְלִיקָן עַמָּה בְּלָל
עַבְדִּי פְּרֻעָה סְבִּי בִּיתָה
וְכָל סְבִּי אָרְעָא דְמְצָרִים :
ח' וְלֹא בֵּית יוֹסֵף נָאָתוֹה
וּבֵית אָבָוָה לְחוֹד
טְפֵלוּהָן וְשְׁגַעַהָן וְתְזִלְיָהָן
רְשֵׁי

פניהם (שה"ש ב', י') (ג) (ה) : ה' אשר בריתני. מצרים שבעים למחיטה
הפרתי כמו "כִּי יִכְרֹה אִישׁ" (שפטות כא ל'ג) (ו) (ז) : וסלcis לכיה לפני סכה להגנו
ז' ויעלו אותו כל עבדי פרעה. כל אנשי מצרים טכלה הצעב וסיו מי נילום מתברכין *) :
(ה) אשר בריתני לי. כפסוטו כמו כי יכרה לי (ב'). ומולכו עוד מפסיק על הלאון כמו
אל קניתי. היל"ע כסאלכתי לכלי כי קולין למיכלה כילה (ג). ועוד מדרשו לי
כלי דנור סגול יעקב כל כסף ווּכְבָּסְכִּיל מכית לנן ומעקה חוטו כלי ולחמל לעשו טול
וב נסכיאל חלק כמעלה (ד) : (ו) כאשר השבעך. והס לא נסכיאל הסוגועה לה סיימי
מניך חבל ילה לומל פועל על הקבוצה קלגו יהמל הס. כן הטעוכ מיל שבועה

יהל אור

[ב] יציאת הפליטות וכרכחות ערים גמא ניכולוג תקופה מינטה . (ג) ופי' סס מה' ו"ל "קמתוקה", ו"ה פ' פ' מטה
וכן גדרו'ל (ל'ה ט' ב) "הילן מתינו פירוטוי קולדסט'ן כככט". כלמות חנק מן "ויחגעו הרופאים": (ג) ויתבן כי
וכאו הרגנות כוונת הפליטות, כן כתיגתס למת על ידי כיבול
סמותניאס, וטינן נמחנכת מיתם כבלב "חנט" צפ' כמתלקה ה', חטאת פגיס (צ'ס' ב' ג') לחשת לה חניאו, ויחגעו
סלאפחים, ימי כתנוטיס, וטינן כלאג'ס בסכינ' נ'כ דפת מתחם : (ג) וכן פ' יט' ע' ד' ז' פ' כצ'

טקוּרִי רְשֵׁי א') עיַן כְּפֵי רְקֵבֵי נְעַל מְוּ 'וִיט וְגַמְקוּלִי כְּפֵי . ב') בְּמוֹת כְּה לְגַד . ג') רְקֵבֵי הַסְּגָבָה וְפְּלִילִי פְּלִילִי וְפְּלִילִי תְּיַוְּגָעַ .

בראשית ג ויחי

אַתָּו מְצָרִים שְׁבֻעִים יוֹם : דְּוַיְעַבְּרוֹ
יְמִי בְּכִיתָו וְיִדְבָּר יוֹסֵף אַל-בֵּית
פְּרֻעָה לְאמֹר אָס-נְאָמָצָא תִּחְןָן
בְּעִינֵיכֶם דְּבָרְוִינָא בְּאַזְנֵי פְּרֻעָה
לְאמֹר : ה' אָבִי הַשְׁבִּיעָנִי לְאמֹר
הַגָּה אָנְכִי מֵת בְּקָבְרִי אֲשֶׁר
כְּרִיתִי לִי בְּאָרְצִי כְּנַעַן שְׂמַה
תְּקִבְרָנִי וְעַתָּה אַעֲלָה-יְנָא
וְאַקְבָּרָה אַתְּ-אָבִי וְאַשְׁוּבָה :
וְיִאָמֶר פְּרֻעָה עַלְה וְקָבָר אַתִּ
אָבִיךָ כְּאֲשֶׁר הַשְׁבִּיעָךְ : וְיַעַל
יוֹסֵף לְקָבָר אַתְּ-אָבָיו וְיַעַל אַתָּו
כְּלַעֲבָדִי פְּרֻעָה זְקָנִי בֵּיתָו וְכָל
זְקָנִי אָרְצִי-מְצָרִים : ח' וְכָל בִּירְתִּי-יוֹסֵף
וְאָחָיו וּבֵית אָבָיו רְקֵבֵם וְצָאנָם

אבן עורה

פניהם (שה"ש ב', י') (ג) (ה) : ה' אשר בריתני. מצרים שבעים למחיטה
הפרתי כמו "כִּי יִכְרֹה אִישׁ" (שפטות כא ל'ג) (ו) (ז) : וסלcis לכיה לפני סכה להגנו
ז' ויעלו אותו כל עבדי פרעה. כל אנשי מצרים טכלה הצעב וסיו מי נילום מתברכין *) :
(ה) אשר בריתני לי. כפסוטו כמו כי יכרה לי (ב'). ומולכו עוד מפסיק על הלאון כמו
אל קניתי. היל"ע כסאלכתי לכלי כי קולין למיכלה כילה (ג). ועוד מדרשו לי
כלי דנור סגול יעקב כל כסף ווּכְבָּסְכִּיל מכית לנן ומעקה חוטו כלי ולחמל לעשו טול
וב נסכיאל חלק כמעלה (ד) : (ו) כאשר השבעך. והס לא נסכיאל הסוגועה לה סיימי
מניך חבל ילה לומל פועל על הקבוצה קלגו יהמל הס. כן הטעוכ מיל שבועה

קרני אור

[ב] יציאת הפליטות וכרכחות ערים גמא ניכולוג תקופה מינטה . (ג) ופי' סס מה' ו"ל "קמתוקה", ו"ה פ' פ' מטה
וכן גדרו'ל (ל'ה ט' ב) "הילן מתינו פירוטוי קולדסט'ן כככט". כלמות חנק מן "ויחגעו הרופאים": (ג) ויתבן כי
וכאו הרגנות כוונת הפליטות, כן כתיגתס למת על ידי כיבול
סמותניאס, וטינן נמחנכת מיתם כבלב "חנט" צפ' כמתלקה ה', חטאת פגיס (צ'ס' ב' ג') לחשת לה חניאו, ויחגעו
סלאפחים, ימי כתנוטיס, וטינן כלאג'ס בסכינ' נ'כ דפת מתחם : (ג) וכן פ' יט' ע' ד' ז' פ' כצ'

אונקלום

שָׁבְקֵי בָּאָרֶץ אֲרַצָּן :
סִסְלִיקֵי עַמָּה אֲפָרָתָן
אֲפָרָשָׁנוֹ וְהַנָּה מְשֻׁרִיתָ
סְגִיאָה . לְחַדָּא : וְאַתָּה
עַד בֵּית אֲדָרִי דָּאָטָר דִּי
בְּעַבְרָא דִּירְהָנָא וְסַפְדָּי
תְּפִנָּן מְסִפְדָּר רַב וּמְקִיפָּ
לְחַדָּא וּעַבְדָּ לְאַבִּיהִ
אֲבָלָא שְׁבָעָא יוֹמָן :
אֲ וְהַזָּא יְתַב אַרְצָא
פְּנַעֲנָה יְתַאֲבָלָא בְּבֵית
אֲדָרִי דָּאָטָר נִזְמָרָן אֲבָל
פְּקִיפָּה דִּין לְמִצְרָאֵי עַל פָּנָ
קְרָא שְׁמָה אֲבָל מִצְרָים
דִּי בְּעַבְרָא דִּירְהָנָא :
יְה וּעַבְדוּ בְּנוֹתִי לְתַפְנָ
כְּמָא דִּי פְּקָדָנוּ : יְיִגְתְּלוּ
וְתַה בְּנוֹתִי לְאָרֶץ אֲרַצָּן

אבן עזרא

לבד טויסף עברי פרעה יקרו (ד) ; מ רכב כט
טרכבות (ה) (ד) : פרשים ידועים (ו) (ח) : וויש
לאבו אבל (ו) אחר שברוחו (ז) (ו) כאשר
אטרו קדמוניו זיל (ז) (ח) : יב ווישו בנוו .
פי, והנה עשו בנוו כאשר צום (ט) שנשאודן

קרני אור

וזל וכידיך וככמאנן ופלדייה, וכידיך נאלה כלה
פי' נאש י"מ אלזון אליין כמו ונש מיש תכלו מלחמת
בככ' (דנ' ב 1) וכן פ' סמ' וכן פ' רצ'י זל
מתדרטו: [ד] מתוך מלככה כו' ד' סופיס ומין למלגה (מה
 מג חות קט) ומה צניזתני פס: [ה] ונקריא פרט לפ' כהו'
 דוקל טבוס בדרכן, וכן כתכ' Cald'ק נאלה ז' פלצ' ז' ג'
 וגראף פרט לפ' כהו' תפלי'ם ספוקס כמנגפיס צנינלי' לאירוע
 היהוטו, ז' ג' כהו' מין מסוכיס מיזטליס יקלחו כן, וחין זולך
 ליק כו' כמבענו': [ו] לרשות' (יריעות תלעה ח'ב ילי' טו
 חוכ' ז) הין זס האל לזרן תונס וכטפנד כמו ברגנולין לאלאז
 טב' פלי', וחינו יודע מ' נפנות, וכענין מזוכס, הילג
 וכוחניות אהיו מזתכל נגידת מעינוי נטעני נטה כמפעס וחין
 [ז] עיין יכל חoil, וכילד'ל כזינ ער סהכל יוסף ספ'
 בכחיתו לאסיף עוד פל דנלי חיז'ל ולומל החל ז' ימיס
 [ז] והרש'ר פ' כי ופ' קיט קודס פקנולס, וכן פ' סדלא',
 וכמו

שנשכני עתוי לך אלה הולכת על לשון הקודש שהנו
מכיל עודף על סכומים אלו וחותם לירך מכיל בו
כהריהיטה כמס' סוטה ה) : (ו) גראן האטרד. מוקף
חטליין פיה. ולכוטינו דרשו ו) על כס טמזה אורע
מקחו כל מלכי כנען ונשייהם ישמפוחל למלחמה
וכיוון שלהו כתלו כל יוכף תלוי בחלונו כל יעקל
גראן מוקף סייג כל קויליס : (ז) באשר צו

יהל אור

יעקב המכינו כרה וחפר קברו צמיוו . (ד) כי כהמת
יקשה היה יعلו חתו כל עבדי פרעה , ויהיך ישחר המלך
כלו עכליו , ע"כ יפרש כי כל האנשי ממלוכיס נקרים
עבדי פרעה : (ה) ומרובבת יודעה (למעלה מה מג)
וירככ חתו במרכנתה הMESSNAH : (ו) והם רוכבי סופיס :
(ז) פ"י החקר ז' ימייס שכבלווה כן פ"י נעל היה וסמך
ועיין קריי הור : (ח) בנו (בנ"ד מז ב) האניות
מהימתי קה מתחלת מסתימת הגולן : (ט) למעלה (מש

מקוין רשמי : ה) דב' נו כ. ו) תגנומון ה' חות' יז, תגנומון ב' חות' יח, טיטא מדפס, סוקה זס, ובילוטלמי סוטה פ"ת כ"ז נספח למלה מהרלבינן לפניש וכן כוונת נבל' פ"ק ו

אונקלוס

בראשית ב ויחי

536

ארצָה בְּגִעֻן וַיַּקְרֹבוּ אֶתְוּ בְּמַעֲרָת שְׂדָה הַמִּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אֶבְרָהָם אֶת־הַשָּׁדָה לְאַחֲזָת־קָבֵר מֵאַת עָפָר זָהָב עַל־פְּנֵי מִמְּרָא: יְרֻשָּׁב יוֹסֵף מִצְרַיִם הוּא וְאֶחָיו וְכָל־הַעֲלִים אֶתְוּ לְקָבֵר אֶת־אָבָיו אֶחָרִי קָבֵר אֶת־אָבָיו: טוֹרְאָו אֶחָרִי יוֹסֵף בִּימָת אָבִיהם וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשְׁבֵּב יִשְׁבֶּלְנוּ אֶת־כָּל־דְּרַעָה

רישי

וקברוהו במקום שצום (א) : טו לו ישטמנו . שסא ולו צני כינוי סכךzos אל יטהו מטעי לו יטוד לנו איבאה , ככו "וישטומ עשו" (לטסעה כז טא) (טז) (טז) וויש לו בטקרה על דרכיהם כגען חלה חמס ז) וקצתו לאס מקום ג' למזהמת וכון להלכע רוחות . וכמדין למטען מהנה כל לטל דגליים נקצטו כהן . לו לטל טפיד לסתה לתלון . ויוסף לא יכל טכו מלך . מנשה ואפליס יסעו מהתיקס וחכו היה טל דגלו בחולות ח' נחום סמסל להם האיכס ליטח מטעתו ט) : (יל) הוא ואחיו וכל העלים אותו . בחרותן כהן קקליס אחיו למגליים הטעו וכבליכטן סקדיס מלייס להחו טנהמל וייעלו מהו כל עבדי פרעה וגנו' ולהחר כך וכל בית יוֹסֵף ויהיו הלאה לפיא קלחו כבוד טענו מלכי כגען טחלו כהלייס בחלונו כל יעקב נהנו בפס כבוד ט) : (טו) ויראו אהי יוֹסֵף כי מת אביהם . מהו וירחו סכilio צמייתחו הלאל יוֹסֵף טחיו לנגלים לטמוד טל שלמהנו טל יוֹסֵף וסיה מקרכן בטביל כבוד הרציו ומתקמת יעקב לו קרבן יא) : לו ישטמנן . טמיה ישטמנן . לו מתחלק לטניינס הרכס יס לו מסמך גלעון בקצתו ולצון הלווי כגען לו יס' כדברך יב) . לו טמינו יג) . ולזו סוחלנו יד) לו מתנו טו) . ויס לו מסמך גלעון חס וחווי כגען לו חכמו טו) לו בקצת למלוטי ז) ולזו חנכי שוקל על כפי יה'. וייס לו מסמך גלעון חס וחווי כגען טמיה יט) לו פוד דומה במרקח וכואה לצון הולי כמו כבוד הרכס הדרי יט) לצון טמיה וחין לו פוד דומה במרקח וכואה לצון הולי כמו כבוד הרכס הדרי יט) כ' חותמי טא) הלי סוח כמו לו יס' כדברך . ויס הולי לצון חס הולי יס' חמץ יטל אוור

קרני אוד

וכמו בספס הלאץ צל בכ' נמניות קודס בקנויות טלו ממנוגנו כת) : (ו) והפ' יג' סכטוב להז' יז' ויסחו חותמו כו' פ' טז' ימי אהילות ולטז' לכדי כס חמל סקנאות הפל' מל' הלווי נצוכר : (יג) שענינו לינה ונטריה וכטפס כי כס מטע ולט' יכלה : [ט] וגטצא דלהז' (תמונה) טו' וויה כ' ק. פט' ז' דלה' ג' טז) כי געת טמאל מוקולות הרכס , כחו טכלן יוֹסֵף לנך מל' הוו טמיה

טקו' רט' : ז) חנחותה ה' כמדיני חות' יג' , חנחותה ה' כמדיני חות' יג' , פט' ז' וככ' פ' ק' ב' כפוגען חות' . ח' כמל' ב' טז) חנחותה ה' כס חנחותה ה' כס וונכ' פ' ק' ב' כ' מ' פ' טכ' נב' נב' חנחותה ה' וכואה בחרותה במלכל' חות' יג' . י) סוטה יג' ה' . יא) חנחותה ה' כס כ' ז' פ' ק' ח' ילקוט קכ' , ז' כ' פ' . פט' ז' יב) גט' ז' נט' ז' יג' . יד) יסוטה ז' ז' טז) כמל' יד' ג' . טז) דכל' לג' כס . ז' יט' מה' יט' . יח) ז' יט' יט' . יט) גט' כד' גט' . כ' ז' יט' . כ' יט' יט' יט' . יט)

אשר גַּמְלָנוּ אֶתְנוֹ: שֶׁנִּיצְוָה אֶל-יְוֹסֵף
לְאמֹר אָבִיךְ צֹהָה לְפָנֵי מֶרֶח
לְאמֹר: יְפָהַת אָמָרוּ לְיוֹסֵף אֲזַעֲקָתָךְ
שֶׁאָנָּא פְּשֻׁעָה אֲחִיךְ וְתַטְאָתָם פְּנֵי
רְעוֹתָה גַּמְלָנָה וְעַתָּה שֶׁאָנָּא לְפְשֻׁעָה
עֲבָדִי אֶלְךָ אָבִיךְ וַיַּבְהֵב יוֹסֵף
בְּרִבְרָם אֶלְיוֹן: יְהֵי נִלְכֹּו בְּמִזְרָחָיו
יִפְלֹא לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הַגָּנוּ לְהָ
עֲבָדִים: יְהֵי וַיֹּאמֶר אֱלֹהֶם יוֹסֵף
אֱלֹהִתִּירָאָפִי הַתְּהִתָּאֱלֹהִים אָנָּי:
וְאַתָּם חִשְׁבָּתָם עַל-רְעוֹתָה אֱלֹהִים
חִשְׁבָּה לְטוֹבָה לְמַעַן עֲשָׂה פִּוּסָה

וְתָהַ: טו וּפְקִידֹות יוֹסֵף
לְמִמֶּרֶב אֶבֶן פָּקָד קָדָם
טוֹרָה לְמִמֶּרֶב: יי כָּדִין
פִּימְרוֹן לְיוֹסֵף בְּבָעֵץ
שְׁבֹזֶק כְּעֵץ לְחוֹבָא אֲחִיךָ
וְלְחַטָּאתָהוֹן אֲרֵי בִּישָׁתָא
גְּמַלּוֹךְ זְכָעָן שְׁבֹזֶק כְּעֵץ
לְחוֹבָא עֲבָדִי אַלְדָא
לְאָבוֹה וּבְכָא יוֹסֵף
בְּמַלְלוֹרָתָהוֹן עַמָּה:
זְנָאָלוּ אָף אֲחוֹתִי גַּנְפָּלָה
קָדְמוֹתִי וְאָמְרוּ רָאשָׁתִי
אֲחַנָּא לְךָ לְעַבְדִּין:
ט נָאָמֵר לְרוֹן יוֹסֵף לְאָבָה
תְּפִלְלוֹן אֲרֵי בְּחַלָּא דִּין
אֲנָא: יי וְאַתָּנוּ חַשְׁבָתָנוּ
עַלִי בִּישָׁא מִן קָדָם יי
אֲתָחַשְׁבָת לְטָבָא בְּדִיל
לְמַעְבָּד פְּיוֹסָא דָבִין

אנו עוזר

רבים (ז) : יְצָא אֶנְאָ . לְשׁוֹן פִּזְמָן (ז) וַיַּאֲסֵר
הנָּאוֹן בַּי הַתְּחִזְקָת אֱלֹהִים אָנָּי , כְּאֵילוּ אָנָּי
בָּמָקוֹם אֱלֹהִים שְׁנָפְלָתָם לִפְנֵי וְתָאמְרוּ אֲנָחָנוּ
עֲבָדִיךְ (ז) : בְּלֹא עֲשָׂה . שֵׁם הַפּוֹעֵל (ס) :

בדיקיס: (טו) ויצחו אל יוסף . כמו ויוזס
הלו. כי יש להן נג' זהה למסה ולחכלה לסתות
שלוחים אלו כי יש להן חף זה ויוזו אלו
חולופם לביהם חליהם הללו יוחט לוחר לו בנו

קרני אור

החיי כתוכו, וכבר עליו, כמו שמיין מילך נכרך מל מקוס
בנמהה לו נס, כלו רם מקום בפה לי נס נמקוס כוז, וכיון
שכלו כן המלו פכסי שמית הכנינו לך יקענו יוסף וגוי:

לנקוס : (יב) יש לנו מלת הפסק, סמוך, כמו פה
„לו יסתמכו“ ויסמכו חנלי ממש, לו חפץ ד' להתייחסו
(אוף, יג כנ) כמו הללו, ר"ל סמאנטן הנמשך מכרך
סםאנטן הקודס היו כפיamedoma, ע"כ יכו מהרין

לט' כי לנו יתקיים הטענה שמדובר בתקופה מוגנת, וכי נטעןנו בכך תקופה וריאו, להיות מה אמנספְּקָן כו' לנו יטמעה ליה פניך" (למעלה יז, יח) הלווי, והממסים נלסון הם כמו לנו התייחסות חותם" (סוף' ט' יט): (יג) אנחנו כו' מלה קרייה לנטקה ופיום, ופה כו' לאון פיומ ועין שרכי רד"ק זרמן עhn וסרצ' עhn: (יד) ונראה שכן דעת חונקלם שתרגס ערלי דהלהי דה' מהhn, ומלהך התרגוס למנוע ה证实יה לא הצעלה: (טו) מקור, וכתב הרס"ד אלה כמנגן חזריו בעלי הס"ה נחלרוגה שתצתנה לחיזן, ודומה לנו

מקורי רשיי . בג) במתוות או לאו ; וכן בתוצאותיו במתוות או לאו לכהן , וכ"ה ילקוט
במו קנס , וכ"ה כתובכ"ע וילובלאי , וכ"ה כפ"ז . בה) לטיל (ז' ז. כו) תנתנו מה תולדות מהו או ,
יזמי מהו יז . צופטיש מהו יז . תנתנו מהו יז . ב"ל פמ"ז יז פ"ק ח ויקץ פט ט . יכחות סס נ .
וילובלאי פ"ק דפ"ה פ"ל מס' לך הילן פ' יי' . ילקוט קנס . כו) עיין שם . ב"ל וכס כתוב כי ישיבת לויים לירוקם צא נן
לפצע מני וט' .

אונקלום

538

לְקַמֵּא עִם סָגִי : כֹּא וְכֹעֲן
לֹא תְהִלֵּן אֶנְא אָזְוֵן
יְתָכוֹן וַיְתַפְּלַבּוּן וְנַחַם
יְתָהּוֹן וּמְלֹל פְּנַחֲצִים עַל
לְבָהּוֹן : כֹּב וַיְתַיבּוּ יְסֻף
בְּמַצְרִים הֵוָא וְבֵית
אֲבָיהָו וְתֵיא יְסֻף מִזְאָה
וְעַסְרָ שְׁגַנְיָן : כִּי וְהָזָא יְסֻף
לְאַפְרִים בְּנֵין תְּלִיפְתָּאָן
אָפְרִים בְּנֵי טָבִיר בְּרַמְנָשָׁה
אַתְּיָלִידֵי וְכֹבֵי יְסֻף :
כֵּד וְאַטְרִ יְסֻף לְאַחֲזָהִי
אָנָא מְאֹתָה וְנֵי סְמָךְ
הָכִיר יְתָבוֹן וְיַסְקִי יְתָבוֹן
מִן אַרְעָא הָדָא לְאַרְעָא
הַיְקִים לְאַבְנָהָם לְיִצְחָק

בראשית ג ויחי

הַזָּה לְהַחַת עַמְּדָבָב : שְׁבִיעִי כֹּא וְעַתָּה
אַל-תִּירָא אָנְכִי אַכְלַבְלָ אַתָּכָם
וְאַתִּמְפְּכָם וַיְנַחֵם אֹתָם וַיְדַבֵּר
עַל-לְבָם : כֹּב וַיַּשְׁבַּ וַיַּסְפֵּ בְּמַצְרִים
הֵוָא וְבֵית אֲבָיו וַיְחִי יוֹסֵף מִאָה
וְעַשֶּׂר שָׁנִים : טְפֵרָה נֵגֶב וַיַּרְא יוֹסֵף
לְאַפְרִים בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר
בְּזִדְמָנָשָׁה יַלְדוֹ עַל-בְּרָכֵי יוֹסֵף :
כֵּד וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אַל-אָחִיו אָנְכִי מִתְּ
וְאַל-הָיִם פְּקֹד יְפֹקֹד אַתָּכָם וְהַעֲלָה
אַתָּכָם מִזְהָאָרֶץ אֲתָּא לְהָאָרֶן
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק

רישוי

אָבִן עֹזָרָא

כֹּג בְּנֵי שְׁלֹשִׁים . בַּעֲבוּר הִיּוֹת טָלַת בְּנֵי סְטוֹכָה (ט) רַעַל וְסְקָנָה חַקְנָה לְטוֹזָה וְסִיחָק הַיִּי לְכָדִי
הַנָּהָה יְהִי הַבָּנִים רַבְעִים (ט) (ז) יַלְדוֹ . גַּדְלוֹ (ט) : יַכְלֵל לְהַרְעֵת לְכָס : (כח) וַיְדַבֵּר עַל לְבָם .
לְבָרִיס הַמְּתַקְבָּלִים עַל הַלְּבָב כָּחָד שְׁלָמָה
יַרְלָפָס לְכָהָן טַיּוֹן מְלָגָנִים עַל טָהָרִי עַכְדָּר וְעַל יְדִיכָּס כּוֹדָע טָהָרִי צְהָרִי וְאַנְיִי כּוֹרָג
חַטָּבָס מִהְהָרָה חַמְלָוֹת כְּתָל צְחָולִיס רַחֲמָה וְנַצְתָּחָמָה כָּס וְלַכְסָוָה
סָרָג חַוָּמָס יַס לְךָ הַמְּסָרָג הַמְּסָרָג (ט) דְּכָה חַמָּל עַמְּלָה נְרוּת לְהָיָה יוֹכְלָה לְכָבָות כָּל
חַמְדָה כּוֹי (ט) : (כג) עַל בְּרָבִי יוֹסֵף . כַּתְּרָנוּמוֹ גַּדְלָן בֵּין בְּלָכִיו :

חסלה פרשת ויחי : וספר בראשית בעוזה :

יהל אור

קרני אור

[ו] וְכַחֲבֵב פְּזָזְזָל יְסֻף . תְּמִיקָה לְפָזָזְזָל סְפִי , כִּי כָּכָבָרְמָלְכִים
כְּתִיכִים (מ"ג יו"ד , ג) כְּהַמְּלָכָה כְּבָבָה לְיְהָוָה , כִּי רְכִיעִים יְצָנוּ
לְךָ פְּלָמָה יְבָלָלָה וְלָעָמָלָמָה מְגַנְּיו כִּי הַלְּגָנָה , יְצָוָהוּ .
יְאָמָס , יְלָכָעָס , וְזָכָרָה , וְלַפִּי דְּכָיִרְיָה לְיְהָוָה זְיכָרָה חַמְבָּס ,
וְכַחֲבֵב פְּזָזְזָל , לְדַעַת הַגְּדָדָק נְפָסָוק , כִּי רְכִיעִים (ט)
חָס (ס) כּוֹי כִּיּוֹת רְכִיעִים " כָּל כְּסִמְכִיות כְּמִיקָה הַנְּפָלָד ,
וְסְעָנִין חַמְדָה כִּי גְּכָלָד , סָס הַדָּלָס , סָס הַדָּלָס פְּגָלִיטִי לוֹ , וְיַקְלָתוֹ כִּי כְּסִמְכִים ,
סָס הַכְּנִים כְּלָהָרָסִים , וְכִי גְּכָלָד , סָס הַדָּלָס פְּגָלִיטִי לוֹ , וְיַקְלָתוֹ כִּי פְּגָלִיטִים , הַוְּלִין מְקוֹם לְתִפְסִית
כָּעֵל הַכָּל יְסֻף עַל כְּרָחָנִים מִן סְפָקָה כִּיּוֹת רְכִיעִים יְבָנָה לְעַל (הַגְּוָלָה לְעַל) וְחַדְרָה וְכָרָה סָס הַדָּלָס הַתְּמִימִינִי
לְיְהָוָה , כִּי מְלָכוֹת הַמְּלָכוֹת יְהָוָה , יוֹהָה , יְלָכָעָס , וְזָכָרָה , וְסִיחָק הַמְּלָכוֹת
לוֹ]

מקורי רישי : (כח) פְּזָזְזָל תְּמִיקָה בְּצָמֹת ג , סְפִי"ר פ' כת' ג , מגילה ט ב יְלָקּוֹת קְפָכָ . (ט) הַמְּמוֹמָה בְּצָמֹת
חוֹת כ וְכַחֲבֵב פְּזָזְזָל טְבָדָתָה כְּגָנוֹטָפִיס זְלָי"וּ וְכִן נְפָסִי דְּלָי"ג נְחָזָן , סְוָרָעָתָס נְיָסָסִי זְלָי וְפִי יְתָמָם
וְתִולְגָּות הַכְּנִים וְסִינְיָן כְּמָקָנוּי רְכִיעִים גְּעַל מ , כָּל מְגַלְמָה זְסָס , יְלָקּוֹת זְסָס , וְכַחֲבֵב פְּזָזְזָל טְבָדָתָה כְּגָנוֹטָפִיס .

בראשית נ ויחי

ער 539

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּקֹד יְפֹקֹד אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְאַמְرָה עַל־תְּמִימָה עַצְמָתִי מִזֶּה כִּי־וַיִּמְתֵּן יוֹסֵף בְּנֵי־מִצְרַיִם וְעַשְׁר שָׁנִים וַיַּחֲנַטוּ אֶת־וַיִּשְׁם בְּאֶרְזָן בְּמִצְרַיִם:

חזק

ס"ב פסוקים. פ"ה הל פ"ה סימן ומפטירין כמלכים ה סימן ג :

סבירו פסוקו לספר נרלה תקופה והקליל א"ך ליד סימן . וחיו ועל חרכך תקופה . ופרטיו י"ב ז"ה פמי לעולס סימן : וסלריו מ"ג ידידיה סימן . ופרקיו נ"י הכו נ"ק קויינו סימן . מנין הפתוחות מ"ג . וסתומה מה . הכל צ"א פרטיות צ"א מהה וכל הטעם הערך בדנלי סימן :

אבן עזרא

בו ויחנו אותו הרופאים : ויישם בארון . שם אותו אחד (ט) ויאו , ורנה השרש "ישם" , על משקל רחוק בעני (ט) וטעם בארון בקצתות הבית (ט) "ויצר" (לפעלה ב ז) (ט) (יב) , ויאמר ר' יונה חסלת פרשת ויחי :

קרני אוד

חו למד מנינס לכניות לדעת פלא"ק ז"ל) וכן פ"י הכלג"ג וכתח הקב"כ כי פצליות להפליכים, ה"ה יביעים לו , ומיין כהנחות האקלים לזרועה מה טפילה פ"ז ועין (באות כ, כ) על כס' פקד פון חנות טל נינס טל צלבים וטל רכובים" וכתיו ור' כס ופיין נכיהור בד"ל בגליה לבנאל נזה ופסיך "והנה יוסף כהה לאפלים דוכת יוחל ממה פלהה לאננס בכרכת יעקב בלחמי שבתון יגדל ממן" : [יא] וכן פ"י הכלג"ג סס חוטו כליאן חמד מבהנדים ולג' הוציאו , וכן פ"י ר"ב ז' מלך : [יב] ובתחב הכלג"ג כי מיעטו זרות כפי מינס לדון מקלה ביחס כפועל לרוב , אך זרות חמלה י"ב פה כי תחמד מלת "הו"תו" , והוא כינוי "ויטמאנ" כתפל כהמת הונקלס בתבוגה כפי דעת הכלג"ג כסוף בו סכינויו "זבומוס" , וכן פ"י ר"ב ז' מלך וברצנו "פס" : (כג) והרדר"ק הפסcis עס ר' יונא , וכתח הכלג'ון שהו במקום וויטס , וכן פ"י ר"ב ז' מלך עמן המcis עמאס הכלג"ד , וכתח הכלג'ון סג' הולו עטמו ירלה טהו , לפי הכלג'ון מלהנו ברס "יסס" צבאי סמיהלית כלל המקרא : (כל) הטורה על סיוע : (כג) הוא להרין : (כו) בהיו כמלוקו לו וכליונו :

יהל אור

קיגלס אחיה סגולון : (יט) ובב"י רס"ל בני ים הוו נשם מהד , וככון , וכוכו במקה"מ : (כ) והוא" פועל יולג מגען הקל על מסקל "וילר ל' הלאיס" , ויכה הזרים צוס , ויטס , גענין חמד וסיערו פה וויטס המזים , וכיוו כינוי לפועל הלחן : (כח) עיין ערלו כרמים המספר : (כג) והכללה מן הספעל , כמו "טן כסר חדס לה ייסך" (צמות ל, לג) (צחות מן שרס טוך לדעת ר' יונה וכוי במקומות יוסף) וכרכוי וויטס , וברצנו "פס" : (כג) והרדר"ק הפסcis עס ר' יונא , וכתח הכלג'ון שהו במקום וויטס , וכן פ"י ר"ב ז' מלך עמן המcis עמאס הכלג"ד , וכתח הכלג'ון סג' הולו עטמו ירלה טהו , לפי הכלג'ון מלהנו ברס "יסס" צבאי סמיהלית כלל המקרא : (כל) הטורה על סיוע : (כג) הוא להרין : (כו) בהיו כמלוקו לו וכליונו :

חסלת פרשת ויחי

לפוגה , הכלג'ון סל יוכף לה פיה הילג'ון עד גוזט מבס , וויטס מהויטס היה הכלג'ון כסדי כוס , הכלג'ון כל מחי' סמת ריחלו ווכו כמיס , מרכזתו כין תמים והונשו נכפר כיטוס (כלטנווילס) כמוש וקילפה וגתר , המות , הכלג'ון כתולא הכלג'ון כפוף לרך כחוטס , ומלהו להחמי כן פגימות בגונגה נמייס פגונגה ויתגנו ויתגנו הות סמת כלו לריחיק וטיטיק מתולא כטיטיק כט וקטינו הילג'ון הכלג'ון מזר ימי כחאליטו הילג'ון יוס , כתפוץ סופס הכלג'ון פלי סקמיס , ווילג'ון געטה נדמות הילג'ון עטה לה קבלו כינויו קלוינו , כי היה פמלואו בגויה ווילג'ון עומד נצען נקער הילג'ון ריחיק והונשו געטו הילג'ון ווילג'ון כטמיהה (כטס"ט סנת תק"נ זד 60) :

חסלת פרשת ויחי

בעזה רם ונשלם ספר בראשית .